ΝΑ ΑΠΑΞΙΩΣΟΥΜΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμ. Φύλλου 178
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
2018
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Δύο όψεις, Ένα σώμα

Σκλαβιά:
Άκαμπτος και ατσάλινος
ο χρόνος των ανθρώπων.
Στοχεύει τις σκέψεις και τις ιδέες μας
και σφυροκοπάει με μανία το σώμα μας.
Ξεσκίζει τις σάρκες μας,
χαράζει τα κόκαλά μας,
με γραμμές φυλακισμένων.
Μετατρέπει το σώμα μας,
σε χαραγμένο τοίχο κελιού.
Ψάχνει λυσσασμένος την ιδέα στα σωθικά μας,
να την σβήσει, να την διαμελίσει,
περνώντας τον λεπτοδείκτη από πάνω μας.
Κάθε φορά πιο βαθιά μας χαράσσει,
ο αφέντης ΧΡΟΝΟΣ.

2018
1,5 ΕΥΡΩ

Δύο όψεις, Ένα σώμα

Σκλαβιά:
Άκαμπτος και ατσάλινος
ο χρόνος των ανθρώπων.
Στοχεύει τις σκέψεις και τις ιδέες μας
και σφυροκοπάει με μανία το σώμα μας.
Ξεσκίζει τις σάρκες μας,
χαράζει τα κόκαλά μας,
με γραμμές φυλακισμένων.
Μετατρέπει το σώμα μας,
σε χαραγμένο τοίχο κελιού.
Ψάχνει λυσσασμένος την ιδέα στα σωθικά μας,
να την σβήσει, να την διαμελίσει,
περνώντας τον λεπτοδείκτη από πάνω μας.
Κάθε φορά πιο βαθιά μας χαράσσει,
ο αφέντης ΧΡΟΝΟΣ.

Ελευθερία:
Βελούδινος και άμορφος ο χρόνος.
Δεν μετριέται, δεν χωράει σε ρολόγια
και ημερολόγια.
Δεν σταματάει μήτε αρχίζει.
Πηγάζει στο φιλί, στην καρδιά και στο άγγιγμα
και αμέσως μετά, δεν είναι εκεί.
Χαϊδεύει τον καθένα ξεχωριστά ο χρόνος.

Ξεσκίζει τις σάρκες μας,
χαράζει τα κόκαλά μας,
με γραμμές φυλακισμένων.
Μετατρέπει το σώμα μας,
σε χαραγμένο τοίχο κελιού.
Ψάχνει λυσσασμένος την ιδέα στα σωθικά μας,
να την σβήσει, να την διαμελίσει,
περνώντας τον λεπτοδείκτη από πάνω μας.
Κάθε φορά πιο βαθιά μας χαράσσει,
ο αφέντης ΧΡΟΝΟΣ.

Ελευθερία:
Βελούδινος και άμορφος ο χρόνος.
Δεν μετριέται, δεν χωράει σε ρολόγια
και ημερολόγια.
Δεν σταματάει μήτε αρχίζει.
Πηγάζει στο φιλί, στην καρδιά και στο άγγιγμα
και αμέσως μετά, δεν είναι εκεί.
Χαϊδεύει τον καθένα ξεχωριστά ο χρόνος.
Τυλίγει τα κορμιά και τις σκέψεις
των ανθρώπων και μας καταπίνει γυμνούς,
δίχως γρατζουνιά, δίχως ψεγάδι...δίχως σώμα.
Ο σύντροφος ΧΡΟΝΟΣ

Εύξυ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ... ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

«***Veritas odit moras***»
(«***Η αλήθεια απεχθάνεται την καθυστέρηση***»)
Σενέκας, Ρωμαίος Φιλόσοφος

Εχει υποστηριχθεί ότι η έννοια της αλήθειας σχετίζεται πια με την εθελούσια παραίτηση από οποιαδήποτε διεκδίκηση εξουσίας και αυτό καθιστά την αλήθεια δύσχρηστη. Μ' άλλα λόγια ο αληθής λόγος χαρακτηρίζεται ανεπαρκής, γιατί παραιτείται από κάθε είδους σύνδεση με κάποια επιβλητική δύναμη. Ο ***Μαρκ Τουέιν*** στο δοκίμιο του ***η Τέχνη του Ψέματος*** εκφωνώντας τάχα ένα λόγο στα μέλη μιας φανταστικής *Λέσχης του Ψεύδους* λέει: «*Το παράπονό μου αφορά την παρακμή της τέχνης του ψεύδους. Κάθε υψηλόφρων άνθρωπος, κάθε άνθρωπος με ευαισθησίες, που παρατηρεί τον αδέξιο και άχαρο τρόπο με τον οποίο ψευδόμαστε σήμερα, θλίβεται βλέποντας μια τόσο ευγενή τέχνη να εκπορνεύεται*».

Έχουμε επανειλημμένα τονίσει ότι μια σημαντική ένδειξη ολοκληρωτισμού είναι η άνεση επιβολής μέσω του απροκάλυπτου ψεύδους. Είναι φανερό ότι σ' αυτές τις περιπτώσεις η εξουσία θεωρεί συμμέτοχους τούς δέκτες της προπαγάνδας της, έτοιμους να «πειστούν», έτοιμους να «συμφωνήσουν», έτοιμους να πιστέψουν ότι θα οδηγηθούν από τους ποιμένες τούς στην «νέα γη της επαγγελίας».

Είναι βέβαιο ότι η δυνατότητα ενός πραγματικά ανηλεούς βομβαρδισμού ψεύδους, εκτός των άλλων, δημιουργεί μια τέτοια σύγχυση που ακόμα και η εκφορά ενός «αληθούς λόγου» εκ μέρους μιας μερίδας εξουσιαστών στα πλαίσια μιας αντιπαράθεσης, παροδικής ή μη, με μια άλλη μερίδα, ουσιαστικά να ενισχύει το όλον οικοδόμημα ψεύδους... Ενδεικτική είναι η πολιτική αντιπαράθεση γνωστή και μη εξαιρετέα για το ποιος είναι εκείνος ο εξουσιαστής ή το κόμμα, που εισφέρει το «νέο» στην πολιτική, το «αδιάφθορο», που θα οδηγήσει μακριά από την «παρακμή» και την «κρίση».

Μόνο που η αναζήτηση του «νέου» στην πολιτική συνεπάγεται ό,τι και η αποδοχή της ύπαρξης της «κρίσης» έτσι όπως την ορίζουν αυτοί οι ίδιοι οι οποίοι την κατασκεύασαν, αυτοί οι ίδιοι που κατέχουν τα «εργαλεία» της «επιδιόρθωσης» της, αυτοί οι ίδιοι και μόνον αυτοί που ορίζουν την «έναρξη» ή το «τέλος» της.

Μόνο που η αλήθεια βρίσκεται στο γεγονός ότι η «κατάσταση έκτακτης ανάγκης» δεν είναι «εξαιρετική» αλλά τρόπος παγκόσμιας διακυβέρνησης, μια συνθήκη η οποία βγήκε μέσα από το «εργαστήρι» του Α'

ΟΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ «ΑΠΟΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ» ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΤΙΜΟΝΙΕΡΗ...

«Κι αν θα με φάνε τ' άγρια θηρία
θα με γράψουν και στην ιστορία
πως με φάγανε τα ζώα
κι όχι η μπόρα του αιώνα».

Για «προσπάθειες αποσταθεροποίησης», οι οποίες όμως «δεν θα περάσουν», έκανε λόγο ο ανίκητος μέχρι τώρα κομμουνιστής ηγέτης Αλέξης Τσίπρας, σε δήλωσή του στην εφημερίδα ***Documento***, με αφορμή την απόφαση του ΣτΕ για την υποβολή δηλώσεων πόθεν έσχες. Σε μια άνευ προηγουμένου κατάσταση επαγρύπνησης ο Τσίπρας δηλώνει έξω από τα δόντια ότι «*η κυβέρνηση και σέβεται τη Δικαιοσύνη και την υπερασπίζεται στην πράξη απόλυτα και όχι αλά καρτ απέναντι σε όσους θέλουν να την μετατρέψουν σε εργαλείο πολιτικών επιδιώξεων και οικονομικών συμφερόντων, με όποια ιδιότητα κι αν εμφανίζονται*».

Είναι λίγο μπερδεμένο το σκεπτικό, αλλά δεν θα μπορούσε να είναι κι αλλιώς αφού η σκέψη του μεγάλου Τιμονιέρη οφείλει να είναι δυσνόητη ακόμα και αν ελλοχεύει ο κίνδυνος να χαρακτηριστεί ως ακατάσχετη μπουρδολογία είτε από τους αμύντους είτε από τους κακεντρεχείς εχθρούς του που θέλουν το κακό του. Ο απόλυτος σεβασμός στην Δικαιοσύνη (προφανώς αναφέρεται στο θεσμό) είναι αυτός που οδηγεί το καθεστώς Τσίπρα να βρίσκεται σε διαρκή πόλεμο με εκείνα τα «κρυφά» συμφέροντα, πολιτικά ή οικονομικά, ή πολιτικοοικονομικά, με όποια

κανένα πρόβλημα... Το ζητούμενο, λοιπόν, είναι ο πλήρης έλεγχος «κάθε βρωμοδουλειάς», γιατί κυρίες και κύριοι δεν μπορεί ο καθείς να κάνει ότι γουστάρει χωρίς να ρωτάει, χωρίς να συμφωνεί πλήρως με το ραπόρτο ότι τους νέους όρους διανομής της «πίττας» θέτει και μάλιστα χωρίς αντιρρήσεις το λαοπρόβλητο καθεστώς Τσίπρα. Α, να χαθείτε νταβατζήδες της διαπλοκής που θα έλεγε και ο Πολάκης.

Και ο μεγάλος ηγέτης συνεχίζει απτόητος.

«Δεν θα κουραστούμε να επαναλαμβάνουμε ότι όλοι είναι, και πρέπει να είναι, ίσοι απέναντι στο νόμο. Δικαστές ή πολιτικοί, φτωχοί ή πλούσιοι, έχοντες ή μη έχοντες. Κανένας δεν είναι πιο ίσος από τους άλλους. Κι αυτή την απαράβατη αρχή οφείλουν να σέβονται οι πάντες. Και να ισχύει για τους πάντες».

Ισότης, Αδελφότης, Ελευθερία, παλιοκουμάσια νταβατζήδες. Όχι παίζουμε...

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ (1): ΑΓΟΡΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΩΝ

Σύμφωνα με την φετινή ετήσια έκθεση του σουηδικού Ινστιτούτου Ερευνών για την Ειρήνη (SIPRI – Stockholm International Peace Research Institute), ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου όπλων και στρατιωτικών υπηρεσιών αυξήθηκε το 2016 κατά 1,9% σε σχέση με το 2015 και κατά 38% σε σχέση με πριν από 15 χρόνια. Κύριος υπεύθυνος; Οι εν εξελίξει πόλεμοι –κυρίως– στη Μέση Ανατολή. Στην αγορά όπλων αδιαμφισβήτητος πρωταγωνιστής είναι οι ΗΠΑ, οι οποίες στη διάρκεια της περασμένης χρονιάς αύξησαν τις πωλήσεις τους κατά τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες, ενώ την περίοδο 2012-16, το 33% των εξαγωγών όπλων και οπλικών συστημάτων προήλθε από τις Ηνωμένες Πολιτείες και κατέληξε σε 103 διαφορετικές χώρες.

Αυτήν ακριβώς την πρωτιά φαίνεται, εκτός των άλλων, ότι προσπαθεί με κάθε τρόπο να στηρίξει το καθεστώς Τσίπρα.

Ύστερα από την αποτυχημένη προσπάθεια της «πρώτης φοράς αριστερής κυβέρνησης» να

εθελούσια παραίτηση από οποιαδήποτε διεκδίκηση εξουσίας και αυτό καθιστά την αλήθεια δύσχρηστη. Μ' άλλα λόγια ο αληθής λόγος χαρακτηρίζεται ανεπαρκής, γιατί παραιτείται από κάθε είδους σύνδεση με κάποια επιβλητική δύναμη. Ο ***Μαρκ Τουέιν*** στο δοκίμιο του ***η Τέχνη του Ψέματος*** εκφωνώντας τάχα ένα λόγο στα μέλη μιας φανταστικής *Λέσχης του Ψεύδους* λέει: «*Το παράπονό μου αφορά την παρακμή της τέχνης του ψεύδους. Κάθε υψηλόφρων άνθρωπος, κάθε άνθρωπος με ευαισθησίες, που παρατηρεί τον αδέξιο και άχαρο τρόπο με τον οποίο ψευδόμαστε σήμερα, θλίβεται βλέποντας μια τόσο ευγενή τέχνη να εκπορνεύεται*».

Έχουμε επανειλημμένα τονίσει ότι μια σημαντική ένδειξη ολοκληρωτισμού είναι η άνεση επιβολής μέσω του απροκάλυπτου ψεύδους. Είναι φανερό ότι σ' αυτές τις περιπτώσεις η εξουσία θεωρεί συμμέτοχους τούς δέκτες της προπαγάνδας της, έτοιμους να «πειστούν», έτοιμους να «συμφωνήσουν», έτοιμους να πιστέψουν ότι θα οδηγηθούν από τους ποιμένες τους στην «νέα γη της επαγγελίας».

Είναι βέβαιο ότι η δυνατότητα ενός πραγματικά ανηλεούς βομβαρδισμού ψεύδους, εκτός των άλλων, δημιουργεί μια τέτοια σύγχυση που ακόμα και η εκφορά ενός «αληθούς λόγου» εκ μέρους μιας μερίδας εξουσιαστών στα πλαίσια μιας αντιπαράθεσης, παροδικής ή μη, με μια άλλη μερίδα, ουσιαστικά να ενισχύει το όλον οικοδόμημα ψεύδους... Ενδεικτική είναι η πολιτική αντιπαράθεση γνωστή και μη εξαιρετέα για το ποιος είναι εκείνος ο εξουσιαστής ή το κόμμα, που εισφέρει το «νέο» στην πολιτική, το «αδιάφθορο», που θα οδηγήσει μακριά από την «παρακμή» και την «κρίση».

Μόνο που η αναζήτηση του «νέου» στην πολιτική συνεπάγεται ό,τι και η αποδοχή της ύπαρξης της «κρίσης» έτσι όπως την ορίζουν αυτοί οι ίδιοι οι οποίοι την κατασκεύασαν, αυτοί οι ίδιοι που κατέχουν τα «εργαλεία» της «επιδιόρθωσης» της, αυτοί οι ίδιοι και μόνον αυτοί που ορίζουν την «έναρξη» ή το «τέλος» της.

Μόνο που η αλήθεια βρίσκεται στο γεγονός ότι η «κατάσταση έκτακτης ανάγκης» δεν είναι «εξαιρετική» αλλά τρόπος παγκόσμιας διακυβέρνησης, μια συνθήκη η οποία βγήκε μέσα από το «εργαστήρι» του Α' Παγκόσμιου Πολέμου και επιβιώνει έως τις μέρες μας.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο τουλάχιστον από αναρχικής σκοπιάς δεν έχει καμμία σημασία ποιος διαχειρίζεται μια «κρίση», αλλά αντίθετα βαρύτητα έχει να αποκαλύπτεται, ολοένα και περισσότερο, ότι αυτές, ακριβώς, οι εναλλαγές στην διαχείριση προσδίδουν μεγαλύτερη ευελιξία και εξασφαλίζουν μεγαλύτερο βαθμό επιτυχίας στους κυριαρχικούς σχεδιασμούς. Στην απόληξη κάθε τέτοιας περιόδου, άλλωστε, μπορούμε εύκολα να διακρίνουμε ότι οι κυριαρχικοί σχηματισμοί, οι ιδεολογίες, τα οικονομικά, κοινωνικά ή πολιτισμικά μοντέλα, τελικά, συγκλίνουν παρ' ότι προηγουμένως οι αντιθέσεις μεταξύ τους προβάλλονται ως αβυσσαλέες.

Παρ' όλα αυτά, δεν θεωρούμε ότι η ιστορία απλά επαναλαμβάνεται. Η περίοδος που διανύουμε παραμένει «ανοικτή» σε εξελίξεις τόσο με την στενή όσο και με την ευρεία έννοια, καθώς αφ' ενός τα κυριαρχικά συμφέροντα που διακυβεύονται είναι τεράστια, αφ' ετέρου οι συμμαχίες, οι αντιθέσεις και οι σφοδροί ανταγωνισμοί στους κόλπους της κυριαρχίας μοιάζουν ολοένα και περισσότερο με ένα μπερδεμένο κουβάρι, που μοιάζει αδύνατον σε κάποιον να το ξεδιαλύνει.

Οι ελπίδες, λοιπόν, για εμάς συνεχίζουν να βρίσκονται εκεί και μόνο

ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΤΙΜΟΝΙΕΡΗ...

«Κι αν θα με φάνε τ' άγρια θηρία
θα με γράψουν και στην ιστορία
πως με φάγανε τα ζώα
κι όχι η μπόρα του αιώνα».

Για «προσπάθειες αποσταθεροποίησης», οι οποίες όμως «δεν θα περάσουν», έκανε λόγο ο ανίκητος μέχρι τώρα κομμουνιστής ηγέτης Αλέξης Τσίπρας, σε δήλωσή του στην εφημερίδα ***Documento***, με αφορμή την απόφαση του ΣτΕ για την υποβολή δηλώσεων πόθεν έσχες. Σε μια άνευ προηγουμένου κατάσταση επαγρύπνησης ο Τσίπρας δηλώνει έξω από τα δόντια ότι «*η κυβέρνηση και σέβεται τη Δικαιοσύνη και την υπερασπίζεται στην πράξη απόλυτα και όχι αλά καρτ απέναντι σε όσους θέλουν να την μετατρέψουν σε εργαλείο πολιτικών επιδιώξεων και οικονομικών συμφερόντων, με όποια ιδιότητα κι αν εμφανίζονται*».

Είναι λίγο μπερδεμένο το σκεπτικό, αλλά δεν θα μπορούσε να είναι κι αλλιώς αφού η σκέψη του μεγάλου Τιμονιέρη οφείλει να είναι δυσνόητη ακόμα και αν ελλοχεύει ο κίνδυνος να χαρακτηριστεί ως ακατάσχετη μπουρδολογία είτε από τους αμύητους είτε από τους κακεντρεχείς εχθρούς του που θέλουν το κακό του. Ο απόλυτος σεβασμός στην Δικαιοσύνη (προφανώς αναφέρεται στο θεσμό) είναι αυτός που οδηγεί το καθεστώς Τσίπρα να βρίσκεται σε διαρκή πόλεμο με εκείνα τα «κρυφά» συμφέροντα, πολιτικά ή οικονομικά, ή πολιτικοοικονομικά, με όποια ιδιότητα και αν εμφανίζονται. Καθαρή σκέψη, καθαρά λόγια, ευκρινείς πολιτικοί στόχοι. Έχει και συνέχεια...

«*Η ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης είναι μεν συνταγματικά κατοχυρωμένη, αλλά δεν είναι αυτονόητη. Δεν αρκούν τα λόγια για να εξασφαλίζεται. Απαιτεί καθημερινό αγώνα η προάσπισή της απέναντι σε όσους επιχειρούν να την εμπλέξουν σε παιχνίδια αποσταθεροποίησης. Σε παραγωγή δικτύων ανεξέλεγκτης παραεξουσίας και μηχανισμών αποφυγής δημοκρατικών ελέγχων. Αυτό δεν πρόκειται να περάσει, ούτε στο θέμα του πόθεν έσχες, που ανέκυψε τελευταία, ούτε σε κανένα άλλο θέμα. Πουθενά*».

Η μετάφραση, βέβαια, είναι λίγο διαφορετική γιατί υπάρχουν πάντα και τα ανυπέρβλητα προβλήματα της απόδοσης της πραγματικότητας... Δηλαδή, ο μεγάλος ηγέτης καταγγέλλει ευθέως τα «παιχνίδια αποσταθεροποίησης», στα οποία

ότι όλοι είναι, και πρέπει να είναι, ίσοι απέναντι στο νόμο. Δικαστές ή πολιτικοί, φτωχοί ή πλούσιοι, έχοντες ή μη έχοντες. Κανένας δεν είναι πιο ίσος από τους άλλους. Κι αυτήν την απαράβατη αρχή οφείλουν να σέβονται οι πάντες. Και να ισχύει για τους πάντες».

Ισότης, Αδελφότης, Ελευθερία, παλιοκουμάσια νταβατζήδες. Όχι παίζουμε...

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ (1): ΑΓΟΡΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΩΝ

Σύμφωνα με την φετινή ετήσια έκθεση του σουηδικού Ινστιτούτου Ερευνών για την Ειρήνη (SIPRI – Stockholm International Peace Research Institute), ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου όπλων και στρατιωτικών υπηρεσιών αυξήθηκε το 2016 κατά 1,9% σε σχέση με το 2015 και κατά 38% σε σχέση με πριν από 15 χρόνια. Κύριος υπεύθυνος; Οι εν εξελίξει πόλεμοι –κυρίως– στη Μέση Ανατολή. Στην αγορά όπλων αδιαμφισβήτητος πρωταγωνιστής είναι οι ΗΠΑ, οι οποίες στη διάρκεια της περασμένης χρονιάς αύξησαν τις πωλήσεις τους κατά τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες, ενώ την περίοδο 2012-16, το 33% των εξαγωγών όπλων και οπλικών συστημάτων προήλθε από τις Ηνωμένες Πολιτείες και κατέληξε σε 103 διαφορετικές χώρες.

Αυτήν ακριβώς την πρωτιά φαίνεται, εκτός των άλλων, ότι προσπαθεί με κάθε τρόπο να στηρίξει το καθεστώς Τσίπρα.

Ύστερα από την αποτυχημένη προσπάθεια της «πρώτης φορά αριστερής κυβέρνησης» να πουλήσει εκ νέου σφαίρες και βόμβες στην Σαουδική Αραβία και στον ISIS, εγκρίθηκε από το ΚΥΣΕΑ η απόφαση της σχετικής επιτροπής της Βουλής για την απόκτηση περίπου 70 μεταχειρισμένων ελικοπτέρων μάχης από τις ΗΠΑ. Πρόκειται για ελικόπτερα που οι ΗΠΑ χρησιμοποίησαν στο πόλεμο του Αφγανιστάν και τώρα τα αποσύρουν για να τα διαθέσουν «δωρεάν», μόνο που η μεταφορά τους η δημιουργία υποδομών, αλλά και η εκπαίδευση του προσωπικού αναμένεται να στοιχίσει κάτι παραπάνω από 46 εκατ. ευρώ.

Το ταξίδι του Τσίπρα αποδίδει «καρπούς». Το ένα χέρι νίβει το άλλο και τα δυο χέρια τον ... Τραμπ και τους εμπόρους όπλων. God save America. Αντί, λοιπόν, οι αμερικανοί «φίλοι» να επωμισθούν το κόστος της απόσυρσης και της καταστροφής της «σαβούρας», τα πασάρουν έναντι μάλιστα 46 εκατομμυρίων ευρώ στο κα-

τους ποιμένες τους στην «νέα γη της επαγγελίας».

Είναι βέβαιο ότι η δυνατότητα ενός πραγματικά ανηλεούς βομβαρδισμού ψεύδους, εκτός των άλλων, δημιουργεί μια τέτοια σύγχυση που ακόμα και η εκφορά ενός «αληθούς λόγου» εκ μέρους μιας μερίδας εξουσιαστών στα πλαίσια μιας αντιπαράθεσης, παρωδικής ή μη, με μια άλλη μερίδα, ουσιαστικά να ενισχύει το όλον οικοδόμημα ψεύδους... Ενδεικτική είναι η πολιτική αντιπαράθεση γνωστή και μη εξαιρετέα για το ποιος είναι εκείνος ο εξουσιαστής ή το κόμμα, που εισφέρει το «νέο» στην πολιτική, το "αδιάφθορο", που θα οδηγήσει μακριά από την «παρακμή» και την «κρίση».

Μόνο που η αναζήτηση του "νέου" στην πολιτική συνεπάγεται ό,τι και η αποδοχή της ύπαρξης της «κρίσης» έτσι όπως την ορίζουν αυτοί οι ίδιοι οι οποίοι την κατασκεύασαν, αυτοί οι ίδιοι που κατέχουν τα «εργαλεία» της "επιδιόρθωσης" της, αυτοί οι ίδιοι και μόνον αυτοί που ορίζουν την «έναρξη» ή το "τέλος" της.

Μόνο που η αλήθεια βρίσκεται στο γεγονός ότι η «κατάσταση έκτακτης ανάγκης» δεν είναι «εξαιρετική» αλλά τρόπος παγκόσμιας διακυβέρνησης, μια συνθήκη η οποία βγήκε μέσα από το «εργαστήρι» του Α' Παγκόσμιου Πολέμου και επιβιώνει έως τις μέρες μας.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο τουλάχιστον από αναρχικής σκοπιάς δεν έχει καμμία σημασία ποιος διαχειρίζεται μια «κρίση», αλλά αντίθετα βαρύτητα έχει να αποκαλύπτεται, ολοένα και περισσότερο, ότι αυτές, ακριβώς, οι εναλλαγές στην διαχείριση προσδίδουν μεγαλύτερη ευελιξία και εξασφαλίζουν μεγαλύτερο βαθμό επιτυχίας στους κυριαρχικούς σχεδιασμούς. Στην απόληξη κάθε τέτοιας περιόδου, άλλωστε, μπορούμε εύκολα να διακρίνουμε ότι οι κυριαρχικοί σχηματισμοί, οι ιδεολογίες, τα οικονομικά, κοινωνικά ή πολιτισμικά μοντέλα, τελικά, συγκλίνουν παρ' ότι προηγουμένως οι αντιθέσεις μεταξύ τους προβάλλονται ως αβυσσαλέες.

Παρ' όλα αυτά, δεν θεωρούμε ότι η ιστορία απλά επαναλαμβάνεται. Η περίοδος που διανύουμε παραμένει «ανοικτή» σε εξελίξεις τόσο με την στενή όσο και με την ευρεία έννοια, καθώς αφ' ενός τα κυριαρχικά συμφέροντα που διακυβεύονται είναι τεράστια, αφ' ετέρου οι συμμαχίες, οι αντιθέσεις και οι σφοδροί ανταγωνισμοί στους κόλπους της κυριαρχίας μοιάζουν ολοένα και περισσότερο με ένα μπερδεμένο κουβάρι, που μοιάζει αδύνατον σε κάποιον να το ξεδιαλύνει.

Οι ελπίδες, λοιπόν, για εμάς συνεχίζουν να βρίσκονται εκεί και μόνο εκεί: Στο άπλετο φως, που διασκορπίζει το σκοτάδι του ψεύδους, από το οποίο ψεύδος, προφυλάσσεται και ενισχύεται κάθε μορφής εξουσία. Στην πηγαία κοινωνική ανυποταξία. Στην συνειδητή, σταθερή και συνολική αντιπαράθεση με την πολιτική και κάθε έκφανσή της. Στην εξέγερση ενάντια σε κάθε μορφή καταπίεσης και εκμετάλλευσης, ενάντια σε κάθε δυνάστη, μικρό ή μεγάλο, ενάντια σε νόμους και θεσμούς, σε κάθε μηχανισμό της κυριαρχίας. Αταλάντευτα αναρχικοί, αδιαπραγμάτευτα άνθρωποι...

Ιανουάριος 2018

βέρνηση και σέβεται τη Δικαιοσύνη και την υπερασπίζεται στην πράξη απόλυτα και όχι αλά καρτ απέναντι σε όσους θέλουν να την μετατρέψουν σε εργαλείο πολιτικών επιδιώξεων και οικονομικών συμφερόντων, με όποια ιδιότητα κι αν εμφανίζονται».

Είναι λίγο μπερδεμένο το σκεπτικό, αλλά δεν θα μπορούσε να είναι κι αλλιώς αφού η σκέψη του μεγάλου Τιμονιέρη οφείλει να είναι δυσνόητη ακόμα και αν ελλοχεύει ο κίνδυνος να χαρακτηριστεί ως ακατάσχετη μπουρδολογία είτε από τους αμύητους είτε από τους κακεντρεχείς εχθρούς του που θέλουν το κακό του. Ο απόλυτος σεβασμός στην Δικαιοσύνη (προφανώς αναφέρεται στο θεσμό) είναι αυτός που οδηγεί το καθεστώς Τσίπρα να βρίσκεται σε διαρκή πόλεμο με εκείνα τα «κρυφά» συμφέροντα, πολιτικά ή οικονομικά, ή πολιτικοοικονομικά, με όποια ιδιότητα και αν εμφανίζονται. Καθαρή σκέψη, καθαρά λόγια, ευκρινείς πολιτικοί στόχοι. Έχει και συνέχεια...

«Η ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης είναι μεν συνταγματικά κατοχυρωμένη, αλλά δεν είναι αυτονόητη. Δεν αρκούν τα λόγια για να εξασφαλίζεται. Απαιτεί καθημερινό αγώνα η προάσπισή της απέναντι σε όσους επιχειρούν να την εμπλέξουν σε παιχνίδια αποσταθεροποίησης. Σε παραγωγή δικτύων ανεξέλεγκτης παραεξουσίας και μηχανισμών αποφυγής δημοκρατικών ελέγχων. Αυτό δεν πρόκειται να περάσει, ούτε στο θέμα του πόθεν έσχες, που ανέκυψε τελευταία, ούτε σε κανένα άλλο θέμα. Πουθενά».

Η μετάφραση, βέβαια, είναι λίγο διαφορετική γιατί υπάρχουν πάντα και τα ανυπέρβλητα προβλήματα της απόδοσης της πραγματικότητας... Δηλαδή, ο μεγάλος ηγέτης καταγγέλλει ευθέως τα «παιχνίδια αποσταθεροποίησης», στα οποία «σκοτεινοί κύκλοι» εμπλέκουν τον θεσμό της «Δικαιοσύνης» και συγκεκριμένα στην «παραγωγή δικτύων ανεξέλεγκτης παραεξουσίας».

Μάλιστα. Θα πάμε στην ζούγκλα με τον Ταρζάν να την περνάμε φίνα... Μ' άλλα λόγια το πρόβλημα δεν είναι η «παραγωγή δικτύων παραεξουσίας», αλλά ότι αυτά είναι ανεξέλεγκτα. Από ποιον; Μα από το καθεστώς Τσίπρα. Δηλαδή εάν δεν ήταν «ανεξέλεγκτα» δεν θα υπήρχε

Institute), ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου όπλων και στρατιωτικών υπηρεσιών αυξήθηκε το 2016 κατά 1,9% σε σχέση με το 2015 και κατά 38% σε σχέση με πριν από 15 χρόνια. Κύριος υπεύθυνος; Οι εν εξελίξει πόλεμοι –κυρίως– στη Μέση Ανατολή. Στην αγορά όπλων αδιαμφισβήτητος πρωταγωνιστής είναι οι ΗΠΑ, οι οποίες στη διάρκεια της περασμένης χρονιάς αύξησαν τις πωλήσεις τους κατά τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες, ενώ την περίοδο 2012-16, το 33% των εξαγωγών όπλων και οπλικών συστημάτων προήλθε από τις Ηνωμένες Πολιτείες και κατέληξε σε 103 διαφορετικές χώρες.

Αυτήν ακριβώς την πρωτιά φαίνεται, εκτός των άλλων, ότι προσπαθεί με κάθε τρόπο να στηρίξει το καθεστώς Τσίπρα.

Ύστερα από την αποτυχημένη προσπάθεια της «πρώτης φορά αριστερής κυβέρνησης» να πουλήσει εκ νέου σφαίρες και βόμβες στην Σαουδική Αραβία και στον ISIS, εγκρίθηκε από το ΚΥΣΕΑ η απόφαση της σχετικής επιτροπής της Βουλής για την απόκτηση περίπου 70 μεταχειρισμένων ελικοπτέρων μάχης από τις ΗΠΑ. Πρόκειται για ελικόπτερα που οι ΗΠΑ χρησιμοποίησαν στο πόλεμο του Αφγανιστάν και τώρα τα αποσύρουν για να τα διαθέσουν «δωρεάν», μόνο που η μεταφορά τους η δημιουργία υποδομών, αλλά και η εκπαίδευση του προσωπικού αναμένεται να στοιχίσει κάτι παραπάνω από 46 εκατ. ευρώ.

Το ταξίδι του Τσίπρα αποδίδει «καρπούς». Το ένα χέρι νίβει το άλλο και τα δυο χέρια τον ... Τραμπ και τους εμπόρους όπλων. God save America. Αντί, λοιπόν, οι αμερικανοί «φίλοι» να επωμισθούν το κόστος της απόσυρσης και της καταστροφής της «σαβούρας», τα πασάρουν έναντι μάλιστα 46 εκατομμυρίων ευρώ στο καθεστώς Τσίπρα.

Σύμφωνα με τον Αρχηγό της Αεροπορίας Στρατού των ΗΠΑ, στρατηγό **Kevin Mangum**, από το 2014 το κόστος να κρατηθούν σε ενεργό υπηρεσία απαιτεί **χρηματοδότηση ύψους 10 δις δολλάρια.** Με δεδομένο ότι όλα τα υλικά και ο εξοπλισμός ενός ελικοπτέρου Kiowa **έχουν πάψει να παράγονται και κυρίως να υποστηρίζο-**

συνέχεια στη σελ. 4

Η «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ», ΤΑ ΜΝΗΜΟΝΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ...

«Αυτό που χρειάζεται να υπογραμμιστεί, ωστόσο, είναι ότι ο διοικητικό-αστυνομικός αυτός έλεγχος δεν είναι, αν και εμφανίζεται ως τέτοιος, μέτρο εξαιρετικού ή προσωρινού και άρα παροδικού χαρακτήρα, όπως πιστεύουν ορισμένοι. Πρόκειται, αντίθετα, για μια κατάσταση που εμφανίζεται, αρχικά μεν, ως εξαιρετική, που δικαιολογεί, βέβαια, τη λήψη μέτρων κατάστασης ανάγκης και εξαιρετικών, αλλά στην ουσία τα μέτρα που επιβάλλονται καθιερώνουν μια *«επιτήρηση» ή μια «οικονομική διακυβέρνηση» απεριόριστης διάρκειας* https://www.constitutionalism.gr/2319-to-adoxo-telos-tis-metapoliteysis-kai-oi-oroi-anad/ - _edn22 και για ορισμένους ένα είδος *«καταναγκαστικής πειθάρχησης»* των λαών. Η πλανητική κυριαρχία της «Αυτοκρατορίας» μετατρέπει την παγκόσμια οικονομική κρίση μέσω των διεθνών οργανισμών και των άλλων μηχανισμών ελέγχου και επιτήρησης σε μια *διαρκή-μόνιμη κηδεμόνευση ή πειθάρχηση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής* και τελικά του τρόπου εργασίας και διαβίωσης των λαών και των ατόμων. Η κρίση γίνεται τελικά η αφορμή και τα εξαιρετικά μέτρα *μετατρέπονται από προσωρινά σε διαρκή*. Παίρνουν σταδιακά τα χαρακτηριστικά μιας μονιμότητας και μιας κανονικότητας».

Αν. Μανιτάκης, συνταγματολόγος

«Κυρίαρχος είναι όποιος αποφασίζει για την κατάσταση έκτακτης ανάγκης».

Καρλ Σμιτ, Πολιτική Θεολογία

Η ιστορία του όρου «κατάσταση πλασματικής ή πολιτικής πολιορκίας» ανάγεται στην γαλλική θεωρία και σχετίζεται με το ναπολεόντειο διάταγμα της 24ης Δεκεμβρίου 1811, που προέβλεπε την δυνατότητα επιβολής κατάστασης πολιορκίας, την οποία μπορούσε να κηρύξει ο αυτοκράτορας πέρα και ανεξάρτητα από την πραγματική κατάσταση μιας πόλης, που είτε απειλείται είτε δέχεται ευθέως επίθεση από εχθρικές δυνάμεις.

Ο ***Giorgio Agamben*** στο δοκίμιο του ***Κατάσταση Εξαίρεσης* (Stato di ecceziome)** παρατηρεί ότι «*η κατοπινή*

Ο συγγραφέας του δοκιμίου ***Κατάσταση Εξαίρεσης*** καταλήγει ότι «*έκτοτε, η σκόπιμη διαμόρφωση μιας διαρκούς κατάστασης εκτάκτου ανάγκης (παρ' ότι, ενδεχομένως, δεν κηρύσσεται με την τεχνική έννοια του όρου) αναδείχθηκε σε μια από τις βασικότερες πρακτικές των σύγχρονων κρατών, ακόμα και των λεγόμενων δημοκρατικών. Ενώπιον της προϊούσης εξέλιξης εκείνου που ορίστηκε ως "παγκόσμιος εμφύλιος πόλεμος,,, η κατάσταση εξαίρεσης τείνει όλο και περισσότερο να παρουσιάζεται ως το κυρίαρχο παράδειγμα διακυβέρνησης στη σύγχρονη πολιτική*». Η έκφραση πάντως «παγκόσμιος εμφύλιος πόλεμος» κάνει την εμφάνισή της ήδη από το 1961 τόσο στο βιβλίο της ***Hanna Arendt*** *Για την επανάσταση* όσο και στο *Η θεωρία του αντάρτη* του ***Carl Schmitt***.

Τα χνάρια αυτού του μετασχηματισμού, που περιγράφεται από τον ***Agamben***, ενός προσωρινού μέτρου σε τεχνική διακυβέρνηση, έχουν ήδη καταγραφεί από τον σουηδό νομικό ***Herbert Tingsten*** στο βιβλίο του *Les Pleins pouvoirs. L'expansion des pouvoirs gouvernementaux pendant et après la Grande Guerre* (1934), [Οι ολοκληρωτικές εξουσίες. Η επέκταση των κυβερνητικών εξουσιών κατά

σε δίκη από «στρατιωτικές επιτροπές» των μη πολιτών, οι οποίοι θεωρούνται ύποπτοι για συμμετοχή σε τρομοκρατικές ενέργειες. Οι «ύποπτοι» κρατούμενοι, πλέον, δεν θεωρούνται ούτε αιχμάλωτοι ούτε κατηγορούμενοι.

Η «***κατάσταση εξαίρεσης***» στα πλαίσια της έννομης τάξης του ελλαδικού κράτους ονομάζεται «δίκαιο της έκτακτης ανάγκης» ή απλώς «δίκαιο της ανάγκης» και αποτελεί, θα μπορούσαμε να πούμε, μια πρόδρομη εκδοχή της «κατάσταση εξαίρεσης» η οποία διαμορφώθηκε, όπως περιγράφεται πιο πάνω, από την ευρωπαϊκή και αμερικανική θεωρία και νομολογία μετά τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο.

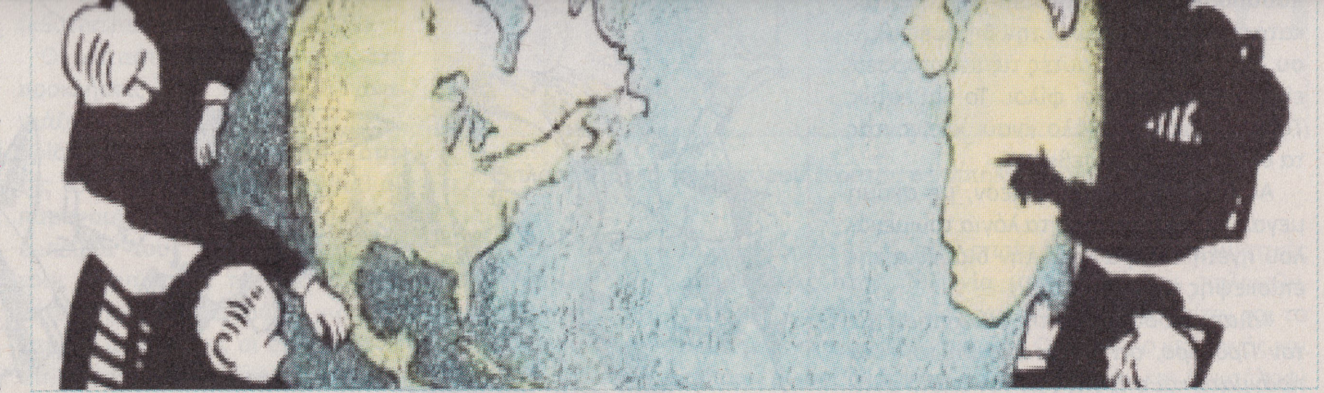
Αυτήν ακριβώς την κατασκευή επικαλέστηκε το Ελληνικό Δημόσιο στις δίκες που άνοιξαν με αντικείμενο τα Μνημόνια, προκειμένου να αποκρούσει τις αιτιάσεις περί αντισυνταγματικότητας των μνημονιακών νομοθετημάτων. Οι διαχειριστές των κρατικών υποθέσεων από το 2010 μέχρι σήμερα προέβαλλαν την οικονομική «κρίση» ως εξαιρετική περίσταση, που εγκυμονεί άμεσο κίνδυνο για την υπόσταση του κράτους και, χωρίς να προσφύγουν στην συνταγματικά προβλεπόμενη διαδικασία για την κή-

τάσταση που εμφανίζεται, αρχικά μεν, ως εξαιρετική που δικαιολογεί, βέβαια, τη λήψη μέτρων κατάστασης ανάγκης και εξαιρετικών, αλλά στην ουσία τα μέτρα που επιβάλλονται καθιερώνουν μια *«επιτήρηση» ή μια «οικονομική διακυβέρνηση» απεριόριστης διάρκειας* https://www.constitutionalism.gr/2319-to-adoxo-telos-tis-metapoliteysis-kai-oi-oroi-anad/ - _edn22 και για ορισμένους ένα είδος *«καταναγκαστικής πειθάρχησης»* των λαών. Η πλανητική κυριαρχία της «Αυτοκρατορίας» μετατρέπει την παγκόσμια οικονομική κρίση μέσω των διεθνών οργανισμών και των άλλων μηχανισμών ελέγχου και επιτήρησης σε μια *διαρκή-μόνιμη κηδεμόνευση ή πειθάρχηση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής* και τελικά του τρόπου εργασίας και διαβίωσης των λαών και των ατόμων. Η κρίση γίνεται τελικά η αφορμή και τα εξαιρετικά μέτρα *μετατρέπονται από προσωρινά σε διαρκή*. Παίρνουν σταδιακά τα χαρακτηριστικά μιας μονιμότητας και μιας κανονικότητας».

Αν. Μανιτάκης, συνταγματολόγος

«Κυρίαρχος είναι όποιος αποφασίζει για την κατάσταση έκτακτης ανάγκης».

Καρλ Σμιτ, Πολιτική Θεολογία

Η ιστορία του όρου «κατάσταση πλασματικής ή πολιτικής πολιορκίας» ανάγεται στην γαλλική θεωρία και σχετίζεται με το ναπολεόντειο διάταγμα της 24ης Δεκεμβρίου 1811, που προέβλεπε την δυνατότητα επιβολής κατάστασης πολιορκίας, την οποία μπορούσε να κηρύξει ο αυτοκράτορας πέρα και ανεξάρτητα από την πραγματική κατάσταση μιας πόλης, που είτε απειλείται είτε δέχεται ευθέως επίθεση από εχθρικές δυνάμεις.

Ο ***Giorgio Agamben*** στο δοκίμιο του ***Κατάσταση Εξαίρεσης*** **(Stato di ecceziome)** παρατηρεί ότι «*η κατοπινή ιστορία της κατάστασης πολιορκίας δεν είναι παρά η ιστορία της προοδευτικής αποδέσμευσής της από την εμπόλεμη κατάσταση με την οποία ήταν αρχικά συνδεδεμένη, για να χρησιμοποιηθεί ως έκτακτο μέτρο αστυνόμευσης ενώπιον εσωτερικών ταραχών και εξεγέρσεων και να μετατραπεί έτσι, από πραγματική ή στρατιωτική, σε πλασματική ή πολιτική*».

Ο ***Giorgio Agamben τονίζει***, επίσης, ότι δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι σε κάθε περίπτωση **η σύγχρονη κατάσταση εξαίρεσης αποτελεί δημιούργημα της δημοκρατικο-επαναστατικής παράδοσης και όχι της απολυταρχικής.** Αναφέρεται χαρακτηριστικά μάλιστα στην περίπτωση του ναζιστικού κράτους, όταν την παράδοση της εξουσίας στον Χίτλερ ακολούθησε η έκδοση του Διατάγματος για την προστασία του Λαού και του Κράτους, το οποίο ανέστελλε τα άρθρα του Συντάγματος της Βαϊμάρης. Το

Ο συγγραφέας του δοκιμίου ***Κατάσταση Εξαίρεσης*** καταλήγει ότι «*έκτοτε, η σκόπιμη διαμόρφωση μιας διαρκούς κατάστασης εκτάκτου ανάγκης (παρ' ότι, ενδεχομένως, δεν κηρύσσεται με την τεχνική έννοια του όρου) αναδείχθηκε σε μια από τις βασικότερες πρακτικές των σύγχρονων κρατών, ακόμα και των λεγόμενων δημοκρατικών. Ενώπιον της προϊούσης εξέλιξης εκείνου που ορίστηκε ως "παγκόσμιος εμφύλιος πόλεμος,, η κατάσταση εξαίρεσης τείνει όλο και περισσότερο να παρουσιάζεται ως το κυρίαρχο παράδειγμα διακυβέρνησης στη σύγχρονη πολιτική*». Η έκφραση πάντως «παγκόσμιος εμφύλιος πόλεμος» κάνει την εμφάνισή της ήδη από το 1961 τόσο στο βιβλίο της ***Hanna Arendt*** *Για την επανάσταση* όσο και στο *Η θεωρία του αντάρτη* του ***Carl Schmitt***.

Τα χνάρια αυτού του μετασχηματισμού, που περιγράφεται από τον ***Agamben***, ενός προσωρινού μέτρου σε τεχνική διακυβέρνηση, έχουν ήδη καταγραφεί από τον σουηδό νομικό ***Herbert Tingsten*** στο βιβλίο του *Les Pleins pouvoirs. L'expansion des pouvoirs gouvernementaux pendant et après la Grande Guerre* (1934), [Οι ολοκληρωτικές εξουσίες. Η επέκταση των κυβερνητικών εξουσιών κατά τη διάρκεια και μετά τον Μεγάλο Πόλεμο, 1934] όπου εξετάζει την κατάσταση που προέκυψε σε μια σειρά κρατών –Γαλλία, Ελβετία, Βέλγιο, Ηνωμένες Πολιτείες, Αγγλία, Ιταλία, Αυστρία και Γερμανία– από τη συστηματική διεύρυνση των κυβερνητικών εξουσιών κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου, όταν σε πολλά εμπόλεμα κράτη (ακόμα και η Ελβετία που κράτησε «ουδέτερη» στάση) κηρύχθηκε κατάσταση πολιορκίας ή εκδόθηκαν εξουσιοδοτικοί νόμοι. Μ' άλλα λόγια στο βιβλίο τού ***Tingsten*** ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος –και τα χρόνια που ακολούθησαν– περιγράφονται ως το εργαστήριο στο οποίο δοκιμάστηκαν και ρυθμίστηκαν οι μηχανισμοί και τα λειτουργικά συστήματα της κατάστασης εξαίρεσης ως παράδειγμα διακυβέρνησης.

Τα ίδια, ακριβώς, ίχνη ακολούθησε και η έκδοση της ***Πατριωτικής Νομοθετικής Πράξης***, που ψηφίστηκε από

σε δίκη από «στρατιωτικές επιτροπές» των μη πολιτών, οι οποίοι θεωρούνται ύποπτοι για συμμετοχή σε τρομοκρατικές ενέργειες. Οι «ύποπτοι» κρατούμενοι, πλέον, δεν θεωρούνται ούτε αιχμάλωτοι ούτε κατηγορούμενοι.

Η «***κατάσταση εξαίρεσης***» στα πλαίσια της έννομης τάξης του ελλαδικού κράτους ονομάζεται «δίκαιο της έκτακτης ανάγκης» ή απλώς «δίκαιο της ανάγκης» και αποτελεί, θα μπορούσαμε να πούμε, μια πρόδρομη εκδοχή της «κατάσταση εξαίρεσης» η οποία διαμορφώθηκε, όπως περιγράφεται πιο πάνω, από την ευρωπαϊκή και αμερικανική θεωρία και νομολογία μετά τον Α' παγκόσμιο πόλεμο.

Αυτήν ακριβώς την κατασκευή επικαλέστηκε το Ελληνικό Δημόσιο στις δίκες που άνοιξαν με αντικείμενο τα Μνημόνια, προκειμένου να αποκρούσει τις αιτιάσεις περί αντισυνταγματικότητας των μνημονιακών νομοθετημάτων. Οι διαχειριστές των κρατικών υποθέσεων από το 2010 μέχρι σήμερα προέβαλλαν την οικονομική «κρίση» ως εξαιρετική περίσταση, που εγκυμονεί άμεσο κίνδυνο για την υπόσταση του κράτους και, χωρίς να προσφύγουν στην συνταγματικά προβλεπόμενη διαδικασία για την κήρυξη της χώρας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, επικαλέστηκαν την λεγόμενη συνταγματική παράδοση για να εξασφαλιστεί «η εφαρμογή ρυθμίσεων που αναπτύσσουν σοβαρές συνέπειες όχι μόνον στην απόλαυση των δικαιωμάτων, αλλά και στην λειτουργία του πολιτεύματος».

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, λοιπόν, έχει η απόφαση 668/2012 του Συμβουλίου της Επικρατείας η οποία μεταξύ άλλων αναφέρει:

«*Επειδή, ... με τους νόμους 3833 και 3845/2010 ελήφθησαν διάφορα μέτρα, ... αφ` ενός μεν για την άμεση αντιμετώπιση της διαπιστωθείσης από το νομοθέτη οξείας δημοσιονομικής κρίσεως, η οποία, κατ` αυτόν, είχε καταστήσει αδύνατη την εξυπηρέτηση των δανειακών αναγκών της χώρας μέσω των διεθνών αγορών και πιθανό το ενδεχόμενο χρεοκοπίας της, και αφ` ετέρου για την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών με τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος κατά τρόπο δυνάμενο να*

νιμότητας και μιας κανονικότητας».

Αν. Μανιτάκης, συνταγματολόγος

«Κυρίαρχος είναι όποιος αποφασίζει για την κατάσταση έκτακτης ανάγκης».

Καρλ Σμιτ, Πολιτική Θεολογία

Η ιστορία του όρου «κατάσταση πλασματικής ή πολιτικής πολιορκίας» ανάγεται στην γαλλική θεωρία και σχετίζεται με το ναπολεόντειο διάταγμα της 24ης Δεκεμβρίου 1811, που προέβλεπε την δυνατότητα επιβολής κατάστασης πολιορκίας, την οποία μπορούσε να κηρύξει ο αυτοκράτορας πέρα και ανεξάρτητα από την πραγματική κατάσταση μιας πόλης, που είτε απειλείται είτε δέχεται ευθέως επίθεση από εχθρικές δυνάμεις.

Ο ***Giorgio Agamben*** στο δοκίμιο του ***Κατάσταση Εξαίρεσης*** **(Stato di ecceziome)** παρατηρεί ότι «*η κατοπινή ιστορία της κατάστασης πολιορκίας δεν είναι παρά η ιστορία της προοδευτικής αποδέσμευσής της από την εμπόλεμη κατάσταση με την οποία ήταν αρχικά συνδεδεμένη, για να χρησιμοποιηθεί ως έκτακτο μέτρο αστυνόμευσης ενώπιον εσωτερικών ταραχών και εξεγέρσεων και να μετατραπεί έτσι, από πραγματική ή στρατιωτική, σε πλασματική ή πολιτική*».

Ο ***Giorgio Agamben τονίζει,*** επίσης, ότι δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι σε κάθε περίπτωση **η σύγχρονη κατάσταση εξαίρεσης αποτελεί δημιούργημα της δημοκρατικο-επαναστατικής παράδοσης και όχι της απολυταρχικής.** Αναφέρεται χαρακτηριστικά μάλιστα στην περίπτωση του ναζιστικού κράτους, όταν την παράδοση της εξουσίας στον Χίτλερ ακολούθησε η έκδοση του Διατάγματος για την προστασία του Λαού και του Κράτους, το οποίο ανέστελλε τα άρθρα του Συντάγματος της Βαϊμάρης. Το διάταγμα αυτό δεν ανακλήθηκε ποτέ με αποτέλεσμα όλο το Γ΄ Ράιχ να μπορεί να θεωρηθεί, από νομικής άποψης, ως μια κατάσταση εξαίρεσης, που διήρκεσε δώδεκα ολόκληρα χρόνια.

Ο ***Giorgio Agamben*** συμπεραίνει ότι υπό αυτή την έννοια, ο σύγχρονος ολοκληρωτισμός «***μπορεί να οριστεί ως η θέσμιση, μέσω της κατάστασης εξαίρεσης, ενός κατά νόμον εμφυλίου πολέμου, που επιτρέπει τη φυσική εξόντωση, όχι μόνο των πολιτικών αντιπάλων, αλλά και ολόκληρων κατηγοριών πολιτών, που για κάποιο λόγο δίνουν την εντύπωση ότι δεν μπορούν να ενσωματωθούν στο πολιτικό σύστημα***».

αναδείχθηκε σε μια από τις βασικότερες πρακτικές των σύγχρονων κρατών, ακόμα και των λεγόμενων δημοκρατικών. Ενώπιον της προϊούσης εξέλιξης εκείνου που ορίστηκε ως "παγκόσμιος εμφύλιος πόλεμος,, η κατάσταση εξαίρεσης τείνει όλο και περισσότερο να παρουσιάζεται ως το κυρίαρχο παράδειγμα διακυβέρνησης στη σύγχρονη πολιτική». Η έκφραση πάντως «παγκόσμιος εμφύλιος πόλεμος» κάνει την εμφάνισή της ήδη από το 1961 τόσο στο βιβλίο της ***Hanna Arendt*** *Για την επανάσταση* όσο και στο *Η θεωρία του αντάρτη* του ***Carl Schmitt***.

Τα χνάρια αυτού του μετασχηματισμού, που περιγράφεται από τον ***Agamben***, ενός προσωρινού μέτρου σε τεχνική διακυβέρνηση, έχουν ήδη καταγραφεί από τον σουηδό νομικό ***Herbert Tingsten*** στο βιβλίο του *Les Pleins pouvoirs. L'expansion des pouvoirs gouvernementaux pendant et après la Grande Guerre* (1934), [Οι ολοκληρωτικές εξουσίες. Η επέκταση των κυβερνητικών εξουσιών κατά τη διάρκεια και μετά τον Μεγάλο Πόλεμο, 1934] όπου εξετάζει την κατάσταση που προέκυψε σε μια σειρά κρατών –Γαλλία, Ελβετία, Βέλγιο, Ηνωμένες Πολιτείες, Αγγλία, Ιταλία, Αυστρία και Γερμανία– από τη συστηματική διεύρυνση των κυβερνητικών εξουσιών κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, όταν σε πολλά εμπόλεμα κράτη (ακόμα και η Ελβετία που κράτησε «ουδέτερη» στάση) κηρύχθηκε κατάσταση πολιορκίας ή εκδόθηκαν εξουσιοδοτικοί νόμοι. Μ' άλλα λόγια στο βιβλίο τού ***Tingsten*** ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος –και τα χρόνια που ακολούθησαν– περιγράφονται ως το εργαστήριο στο οποίο δοκιμάστηκαν και ρυθμίστηκαν οι μηχανισμοί και τα λειτουργικά συστήματα της κατάστασης εξαίρεσης ως παράδειγμα διακυβέρνησης.

Τα ίδια, ακριβώς, ίχνη ακολούθησε και η έκδοση της ***Πατριωτικής Νομοθετικής Πράξης***, που ψηφίστηκε από την Αμερικανική Γερουσία στις 26 Οκτωβρίου 2001, επιτρέποντας στον Γενικό Εισαγγελέα να «θέτει υπό κράτηση» όποιον αλλοδαπό θεωρούσε απλά «ύποπτο» για ενέργειες που έθεταν σε κίνδυνο «την εθνική ασφάλεια των Ηνωμένων Πολιτειών». Ο «ύποπτος» μέσα σε επτά ημέρες θα έπρεπε είτε να απελαθεί είτε να κατηγορηθεί για παράβαση του νόμου περί μετανάστευσης ή για κάποιο άλλο αδίκημα.

Στις 13 Νοεμβρίου 2001 ο πρόεδρος των ΗΠΑ Τζορτζ Μπους εκδίδει ως αρχηγός των αμερικανικών ένοπλων δυνάμεων στρατιωτική διαταγή σύμφωνα με την οποία νομιμοποιείται η «αόριστη κράτηση» και η παραπομπή

Η «***κατάσταση εξαίρεσης***» στα πλαίσια της έννομης τάξης του ελλαδικού κράτους ονομάζεται «δίκαιο της έκτακτης ανάγκης» ή απλώς «δίκαιο της ανάγκης» και αποτελεί, θα μπορούσαμε να πούμε, μια πρόδρομη εκδοχή της «κατάσταση εξαίρεσης» η οποία διαμορφώθηκε, όπως περιγράφεται πιο πάνω, από την ευρωπαϊκή και αμερικανική θεωρία και νομολογία μετά τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο.

Αυτήν ακριβώς την κατασκευή επικαλέστηκε το Ελληνικό Δημόσιο στις δίκες που άνοιξαν με αντικείμενο τα Μνημόνια, προκειμένου να αποκρούσει τις αιτιάσεις περί αντισυνταγματικότητας των μνημονιακών νομοθετημάτων. Οι διαχειριστές των κρατικών υποθέσεων από το 2010 μέχρι σήμερα προέβαλλαν την οικονομική «κρίση» ως εξαιρετική περίσταση, που εγκυμονεί άμεσο κίνδυνο για την υπόσταση του κράτους και, χωρίς να προσφύγουν στην συνταγματικά προβλεπόμενη διαδικασία για την κήρυξη της χώρας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, επικαλέστηκαν την λεγόμενη συνταγματική παράδοση για να εξασφαλιστεί «η εφαρμογή ρυθμίσεων που αναπτύσσουν σοβαρές συνέπειες όχι μόνον στην απόλαυση των δικαιωμάτων, αλλά και στην λειτουργία του πολιτεύματος».

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, λοιπόν, έχει η απόφαση 668/2012 του Συμβουλίου της Επικρατείας η οποία μεταξύ άλλων αναφέρει:

«*Επειδή, ... με τους νόμους 3833 και 3845/2010 ελήφθησαν διάφορα μέτρα, ... αφ` ενός μεν για την άμεση αντιμετώπιση της διαπιστωθείσης από το νομοθέτη οξείας δημοσιονομικής κρίσεως, η οποία, κατ` αυτόν, είχε καταστήσει αδύνατη την εξυπηρέτηση των δανειακών αναγκών της χώρας μέσω των διεθνών αγορών και πιθανό το ενδεχόμενο χρεοκοπίας της, και αφ` ετέρου για την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών με τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος κατά τρόπο δυνάμενο να διατηρηθεί και μετά την τριετή περίοδο, στην οποία κατ` αρχήν απέβλεπαν τα λαμβανόμενα μέτρα. Ειδικώς δε η λήψη των μέτρων του ν. 3845/2010, ..., κρίθηκε αναγκαία από τον νομοθέτη εν όψει του ότι, κατά την εκτίμηση του, τα προγενεστέρως θεσπισθέντα με τις διατάξεις του ν. 3833/2010 μέτρα απεδείχθησαν ανεπαρκή για την αντιμετώπιση της δυσμενούς οικονομικής καταστάσεως της χώρας, με συνέπεια να καταστεί αναγκαία η προσφυγή στον αποφασισθέντα από τα λοιπά, πλην της Ελλάδας, κράτη μέλη της Ευρωζώνης ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης της*

συνέχεια στη σελ. 4

συνέχεια από τη σελ. 2

νται τεχνικά εδώ και 20 χρόνια, η επόμενη λύση θα ήταν η αγορά νέου τύπου ελικοπτέρου για την οποία θα απαιτούνταν 16 δις δολλάρια. Η λύση που τελικά προκρίθηκε από τις ΗΠΑ είναι η εναπόθεση των υπαρχόντων Kiowa στην έρημο μέχρι να βρεθούν οι πρόθυμες κυβερνήσεις να τα πασάρουν ή αν δεν βρεθούν η έναρξη της καταστροφής τους από την **8η Δεκεμβρίου 2017**. Αλλά για αυτές τις περιπτώσεις είναι οι πραγματικοί φίλοι. Το καθεστώς Τσίπρα είπε το μεγάλο «ναι» κλείνοντας τα στόματα των «ασεβών»...

Ας ξαναθυμηθούμε, πλέον, με ακόμη μεγαλύτερη συγκίνηση τα λόγια του μεγάλου ηγέτη Τσίπρα κατά την διάρκεια της επίσκεψης του στις ΗΠΑ:

«Διαπίστωσα, από τη συνάντηση με τον Πρόεδρο, ότι η προσέγγισή του στα πράγματα και ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζει την πολιτική, ορισμένες φορές μπορεί να μοιάζει διαβολικός, αλλά γίνεται για καλό. Είχαμε μια εξαιρετικά γόνιμη συνάντηση, δεν αισθάνθηκα ούτε στιγμή να απειλούμαι, μπορούμε να ξεπεράσουμε τις όποιες διαφορές».

Διαφορές; Διαβολικά ασήμαντες και πάντα για το «καλό μας»...

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ (2): ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΣ ΜΠΟΝΑΜΑΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΗΓΕΤΗ ΣΤΑ ΠΙΟ ΦΤΩΧΑ ΠΑΙΔΑΚΙΑ...

Μετά τη σφοδρή κριτική που δέχτηκε το καθεστώς Τσίπρα για το θέμα των 300.000 βλημάτων, που θα κατέληγαν στον σαουδαραβικό στρατό και το παρακλάδι του, τον ISIS και από εκεί στα κεφαλάκια των παιδιών της Υεμένης, ο «λαοπρόβλητος» κομμουνιστής ηγέτης Αλέξης Τσίπρας

και πυρομαχικά τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, ώστε να κρατηθεί επ' άπειρον στην εξουσία, όπως ο Ρόμπερτ Μουγκάμπε», και προαναγγείλε ως απάντηση τη διανομή μαχητικών ελικοπτέρων του US Army (που θα παραδώσει ως σκράπ στον Ελληνικό Στρατό) στις εύπορες κοινωνικές ομάδες, τους Άριστους και τα «καλά βιογραφικά», όταν ανέβει στην εξουσία. Τον κίνδυνο να ανατιναχτούν οι φτωχογειτονιές το Πάσχα αν χρησιμοποιηθούν τα βλήματα πυροβολικού ως βαρελότα επισήμανε ο πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων Βασίλης Λεβέντης ο Λογικός, προτρέποντας και τις δύο πλευρές να ακολουθήσουν τον δρόμο της σύνεση και της μετριοπάθειας.

Προς το παρόν πάντως τα κάθε είδους «βλήματα» είναι αποθηκευμένα στα τοπικά γραφεία του Σύριζα σε όλη την Ελλάδα

για τους καταναλωτές τους, αλλά, κυρίως, για τις πολυεθνικές αλυσίδες, που τα διανέμουν. Έτσι η φράση «από τα Λιντλ» σημαίνει «σαβούρα».

Τί και αν οι μάνατζερς των Lidl προσπάθησαν με πείσμα να βελτιώσουν την ποιότητα και να μειώσουν τα εισαγόμενα, που ούτως ή άλλως έμεναν απούλητα; Ούτε οι ζητιάνοι δεν τα καταδέχονταν. Που λέει ο λόγος... Το αποτέλεσμα ίδιο, το «από τα Λιντλ» καθιερώθηκε ακόμα περισσότερο. Είδαν και αποείδαν και το πήραν απόφαση. Ιδού τι σκαρφίστηκαν:

Κάθε post με τη φράση «από τα LIDL», από τώρα αλλάζει νόημα. Γιατί για κάθε ένα τέτοιο post, τα LIDL χαρίζουν 10 μερίδες φαγητού στην Οργάνωση «Μπορούμε».

Νόστιμο κόλπο, και το σημαντικότερο, ποιός μπορεί να ελέγξει ότι το τηρούν;

Η κυβέρνηση του Σύριζα (που δεν είναι

ράτυπων» μεταναστών κατά την είσοδό τους στις ΗΠΑ, με σκοπό να αποθαρρύνει την «παράνομη» μετανάστευση. Η Τάιλερ Χούλτον, μάλιστα, μια εκπρόσωπος του υπουργείου Εθνικής Ασφαλείας (DHS), δήλωσε στην εφημερίδα Washington Post, χωρίς να δώσει περισσότερες διευκρινήσεις, ότι το DHS «εξέτασε αλλαγές στη διαδικασία, την πολιτική, για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα και εγκρίθηκαν ορισμένα μέτρα».

Το νομοθετικό καθεστώς, που βρίσκεται σε ισχύ δεν επιτρέπει στην υπηρεσία μετανάστευσης να περιορίζει οικογένειες σε κέντρα κράτησης, εφ' όσον έχουν μαζί τους ανήλικα παιδιά. Συνήθως οι γονείς και τα παιδιά τους αφήνονται ελεύθεροι πολύ γρήγορα μετά τη σύλληψή τους, με την υποχρέωση να παρουσιαστούν σύντομα ενώπιον δικαστή. Η πρόταση, λοιπόν, που συζητείται είναι να χωρίζονται οι οικογένειες: οι γονείς να οδηγούνται σε κέντρα κράτησης και τα παιδιά να τα αναλαμβάνουν οι κοινωνικές υπηρεσίες.

Δεν πρόκειται για μια καινούργια «λύση», καθώς ήδη από τον περασμένο Μάρτιο οι προθέσεις αυτές είχαν γίνει γνωστές εκ στόματος του υπουργού ασφαλείας Τζον Κέλι ο οποίος εξηγούσε στο CNN ότι «***Θα μεταχειριζόμασταν καλά αυτά τα παιδιά το διάστημα, που θα ασχολούμασταν με τους γονείς τους***», για να εισπράξει την γενική κατακραυγή με αποτέλεσμα η πρόταση να αποσυρθεί. Προσωρινά, βέβαια, καθώς ενώ στις αρχές του 2017 κατεγράφη αξιοσημείωτη μείωση στις νέες αφίξεις «παράτυπων» μεταναστών στις ΗΠΑ, οι συλλήψεις στα σύνορα αυξήθηκαν και πάλι τον περασμένο Νοέμβριο.

Η κυριαρχία και πάλι «δουλεύει» παλιές ιδέες στην ίδια κατεύθυνση. Σε κάθε εποχή σε κάθε χώρο. Εμφύλιοι πόλεμοι, πρό-

καταστροφής τους από την **8η Δεκεμβρίου 2017**. Αλλά για αυτές τις περιπτώσεις είναι οι πραγματικοί φίλοι. Το καθεστώς Τσίπρα είπε το μεγάλο «ναι» κλείνοντας τα στόματα των «ασεβών»...

Ας ξαναθυμηθούμε, πλέον, με ακόμη μεγαλύτερη συγκίνηση τα λόγια του μεγάλου ηγέτη Τσίπρα κατά την διάρκεια της επίσκεψής του στις ΗΠΑ:

«*Διαπίστωσα, από τη συνάντηση με τον Πρόεδρο, ότι η προσέγγισή του στα πράγματα και ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζει την πολιτική, ορισμένες φορές μπορεί να μοιάζει διαβολικός, αλλά γίνεται για καλό. Είχαμε μια εξαιρετικά γόνιμη συνάντηση, δεν αισθάνθηκα ούτε στιγμή να απειλούμαι, μπορούμε να ξεπεράσουμε τις όποιες διαφορές*».

Διαφορές; Διαβολικά ασήμαντες και πάντα για το «καλό μας»...

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ (2): ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΣ ΜΠΟΝΑΜΑΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΗΓΕΤΗ ΣΤΑ ΠΙΟ ΦΤΩΧΑ ΠΑΙΔΑΚΙΑ...

Μετά τη σφοδρή κριτική που δέχτηκε το καθεστώς Τσίπρα για το θέμα των 300.000 βλημάτων, που θα κατέληγαν στον σαουδαραβικό στρατό και το παρακλάδι του, τον ISIS και από εκεί στα κεφαλάκια των παιδιών της Υεμένης, ο «λαοπρόβλητος» κομμουνιστής ηγέτης Αλέξης Τσίπρας βρήκε τη λύση για να αποκαταστήσει την αριστερή φυσιογνωμία του που προσπάθησε να αμαυρώσει η «μαύρη αντίδραση»: Τα 300.000 βλήματα 105mm, βόμβες ΜΚ-82 και ΜΚ-83 θα διατεθούν τελικά ως χριστουγεννιάτικο δώρο μαζί με τα λοιπά επιδόματα στα παιδιά 3-40 ετών των «ασθενέστερων κοινωνικών τάξεων», άπορων οικογενειών, πολύτεκνων, μονογονεϊκών οικογενειών, αλλά και στα παιδιά των πλημμυροπαθών της Μάνδρας, πάντα βέβαια, με αυστηρά εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια. «*Το στρατιωτικό υλικό που θα ματοκύλιζε τα παιδάκια της Υεμένης θα μοιραστεί στα παιδιά των πιο αδύναμων συμπολιτών μας, που το έχουν περισσότερο ανάγκη. Ήταν δίκαιο και ένιν πράξη*», επισημαίνουν κυβερν-

και πυρομαχικά τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, ώστε να κρατηθεί επ΄ άπειρον στην εξουσία, όπως ο Ρόμπερτ Μουγκάμπε», και προαναγγειλε ως απάντηση τη διανομή μαχητικών ελικοπτέρων του US Army (που θα παραδώσει ως σκράπ στον Ελληνικό Στρατό) στις εύπορες κοινωνικές ομάδες, τους Άριστους και τα «καλά βιογραφικά», όταν ανέβει στην εξουσία. Τον κίνδυνο να ανατιναχτούν οι φτωχογειτονιές το Πάσχα αν χρησιμοποιηθούν τα βλήματα πυροβολικού ως βαρελότα επισήμανε ο πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων Βασίλης Λεβέντης ο Λογικός, προτρέποντας και τις δύο πλευρές να ακολουθήσουν τον δρόμο της σύνεση και της μετριοπάθειας.

Προς το παρόν πάντως τα κάθε είδους «βλήματα» είναι αποθηκευμένα στα τοπικά γραφεία του Σύριζα σε όλη την Ελλάδα και ο Υπουργός προστασίας του πολίτη Τόσκας προειδοποίησε να μην σημειωθούν εμπρηστικές επιθέσεις στις τοπικές οργανώσεις, γιατί θα εξαερωθούν και οι δράστες από την έκρηξη. Έτσι μ΄ ένα σμπάρο δύο τρυγόνια...

ΤΑ «ΚΑΤΩΤΕΡΑ ΑΓΑΘΑ» ΚΑΙ ΟΙ «ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΕΣ» ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ...

Προϋπήρχαν της «κρίσης», αλλά γιγαντώθηκαν από το 2010 και μετά. Αναφερόμαστε στα «hard discount» σουπερμάρκετς, που πλημμύρισαν την αγορά με φτηνές σαβούρες εισαγωγής για να προσελκύσουν τους νεόπτωχους, την νέα δυναμική

για τους καταναλωτές τους, αλλά, κυρίως, για τις πολυεθνικές αλυσίδες, που τα διανέμουν. Έτσι η φράση «από τα Λιντλ» σημαίνει «σαβούρα».

Τι και αν οι μάνατζερς των Lidl προσπάθησαν με πείσμα να βελτιώσουν την ποιότητα και να μειώσουν τα εισαγόμενα, που ούτως ή άλλως έμεναν απούλητα; Ούτε οι ζητιάνοι δεν τα καταδέχονταν. Που λέει ο λόγος... Το αποτέλεσμα ίδιο, το «από τα Λιντλ» καθιερώθηκε ακόμα περισσότερο. Είδαν και αποείδαν και το πήραν απόφαση. Ιδού τι σκαρφίστηκαν:

Κάθε post με τη φράση «από τα LIDL», από τώρα αλλάζει νόημα. Γιατί για κάθε ένα τέτοιο post, τα LIDL χαρίζουν 10 μερίδες φαγητού στην Οργάνωση «Μπορούμε».

Νόστιμο κόλπο, και το σημαντικότερο, ποιός μπορεί να ελέγξει ότι το τηρούν;

Η κυβέρνηση του Σύριζα (που δεν είναι αριστεροί «από τα Lidl») και προσωπικά ο Αλέξης Τσίπρας επεξεργάζεται, σύμφωνα με απόρρητες πληροφορίες σχέδιο στο πνεύμα του μάρκετινγκ των Lidl: Για κάθε ποστ στα σόσιαλ μήντια που θα εμφανίζει τον Αλέξη Τσίπρα να δηλώνει «Κανένα σπίτι στα χέρια τραπεζίτη», δηλαδή ως ψεύτη, θα επιστρέφεται μία κατασχεμένη «λαϊκή» κατοικία (ενός «ασθενέστερου» φυσικά) μετά από κλήρωση σε λοταρία. Φυσικά και αυτό θα είναι ψέμα. Όλα αυτά θα είναι ψέματα. Να το θυμηθείτε, όταν κάποια στιγμή αποχωρήσει ο Αλέξης Τσίπρας, θα μάθουμε ότι δεν τον έλεγαν καν Αλέξη Τσίπρα. Κάπως αλλιώς τον λένε. Και, όμως, θα υπάρχουν ακόμα κορόιδα, που θα τον ψήφιζαν πέντε με έξι φορές

μετωπιστεί το πρόβλημα και εγκρίθηκαν ορισμένα μέτρα».

Το νομοθετικό καθεστώς, που βρίσκεται σε ισχύ δεν επιτρέπει στην υπηρεσία μετανάστευσης να περιορίζει οικογένειες σε κέντρα κράτησης, εφ΄ όσον έχουν μαζί τους ανήλικα παιδιά. Συνήθως οι γονείς και τα παιδιά τους αφήνονται ελεύθεροι πολύ γρήγορα μετά τη σύλληψή τους, με την υποχρέωση να παρουσιαστούν σύντομα ενώπιον δικαστή. Η πρόταση, λοιπόν, που συζητείται είναι να χωρίζονται οι οικογένειες: οι γονείς να οδηγούνται σε κέντρα κράτησης και τα παιδιά να τα αναλαμβάνουν οι κοινωνικές υπηρεσίες.

Δεν πρόκειται για μια καινούργια «λύση», καθώς ήδη από τον περασμένο Μάρτιο οι προθέσεις αυτές είχαν γίνει γνωστές εκ στόματος του υπουργού ασφαλείας Τζον Κέλι ο οποίος εξηγούσε στο CNN ότι «***Θα μεταχειριζόμασταν καλά αυτά τα παιδιά το διάστημα, που θα ασχολούμασταν με τους γονείς τους***», για να εισπράξει την γενική κατακραυγή με αποτέλεσμα η πρόταση να αποσυρθεί. Προσωρινά, βέβαια, καθώς ενώ στις αρχές του 2017 κατεγράφη αξιοσημείωτη μείωση στις νέες αφίξεις "παράτυπων" μεταναστών στις ΗΠΑ, οι συλλήψεις στα σύνορα αυξήθηκαν και πάλι τον περασμένο Νοέμβριο.

Η κυριαρχία και πάλι «δουλεύει» παλιές ιδέες στην ίδια κατεύθυνση. Σε κάθε εποχή σε κάθε χώρο. Εμφύλιοι πόλεμοι, πρόσφυγες, κατεστραμμένες ζωές, δάκρυα και πόνος, δυστυχία και αίμα, συντρίμμια και σκοτάδι, απλά και μόνο το ίδιο "υλικό" για τον "νέο κόσμο" που στηρίζεται ξανά και ξανά στους ίδιους "σκελετούς"... Ως πότε;;;

ΤΟ ΙΔΙΩΝΥΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ...ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΡΑΚΙΑ ΤΩΝ «ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΑΓΟΡΩΝ»...

Ο τεξανός «επενδυτής» Κάιλ Μπας εκπρόσωπος μεγάλου «επενδυτικού» fund Hayman Capital, τοποθέτησε μεγάλα ποσά το 2008 υπέρ του ενδεχομένου χρεωκοπίας του ελλαδικού κράτους με αποτέλεσμα στην συνέχεια την αποκομιδή

να απειλούμαι, μπορούμε να ξεπεράσουμε τις όποιες διαφορές».

Διαφορές; Διαβολικά ασήμαντες και πάντα για το «καλό μας»...

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ (2): ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΣ ΜΠΟΝΑΜΑΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΗΓΕΤΗ ΣΤΑ ΠΙΟ ΦΤΩΧΑ ΠΑΙΔΑΚΙΑ...

Μετά τη σφοδρή κριτική που δέχτηκε το καθεστώς Τσίπρα για το θέμα των 300.000 βλημάτων, που θα κατέληγαν στον σαουδαραβικό στρατό και το παρακλάδι του, τον ISIS και από εκεί στα κεφαλάκια των παιδιών της Υεμένης, ο «λαοπρόβλητος» κομμουνιστής ηγέτης Αλέξης Τσίπρας βρήκε τη λύση για να αποκαταστήσει την αριστερή φυσιογνωμία του που προσπάθησε να αμαυρώσει η «μαύρη αντίδραση»: Τα 300.000 βλήματα 105mm, βόμβες MK-82 και MK-83 θα διατεθούν τελικά ως χριστουγεννιάτικο δώρο μαζί με τα λοιπά επιδόματα στα παιδιά 3-40 ετών των «ασθενέστερων κοινωνικών τάξεων», απόρων οικογενειών, πολύτεκνων, μονογονεϊκών οικογενειών, αλλά και στα παιδιά των πλημμυροπαθών της Μάνδρας, πάντα βέβαια, με αυστηρά εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια. «*Το στρατιωτικό υλικό που θα ματοκύλιζε τα παιδάκια της Υεμένης θα μοιραστεί στα παιδιά των πιο αδύναμων συμπολιτών μας, που το έχουν περισσότερο ανάγκη. Ήταν δίκαιο και έγινε πράξη*», επισημαίνουν κυβερνητικά στελέχη.

Ο Αλέξιος ο Δίκαιος, ο Αλέξιος ο Αληθινός και πάλι στο πλευρό των «ευπαθών κοινωνικών ομάδων», που δεν σταματούν να τον δοξολογούν... Λέμε τώρα...

Αυτή η πολύ σημαντική χριστουγεννιάτικη πρωτοβουλία αιφνιδίασε ακόμη και τη Νέα Δημοκρατία, που εσπευσμένα κατήγγειλε την κυβέρνηση Τσίπρα «*ότι με το πρόσχημα της φιλανθρωπίας, επιχειρεί να εξοπλίσει με βαρύ οπλισμό στην εξουσία, όπως ο Ρόμπερτ Μουγκάμπε*», και προανήγγειλε ως απάντηση τη διανομή μαχητικών ελικοπτέρων του US Army (που θα παραδώσει ως σκράπ στον Ελληνικό Στρατό) στις εύπορες κοινωνικές ομάδες, τους Άριστους και τα «καλά βιογραφικά», όταν ανέβει στην εξουσία. Τον κίνδυνο να ανατιναχτούν οι φτωχογειτονιές το Πάσχα αν χρησιμοποιηθούν τα βλήματα πυροβολικού ως βαρελότα επισήμανε ο πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων Βασίλης Λεβέντης ο Λογικός, προτρέποντας και τις δύο πλευρές να ακολουθήσουν τον δρόμο της σύνεση και της μετριοπάθειας.

Προς το παρόν πάντως τα κάθε είδους «βλήματα» είναι αποθηκευμένα στα τοπικά γραφεία του Σύριζα σε όλη την Ελλάδα και ο Υπουργός προστασίας του πολίτη Τόσκας προειδοποίησε να μην σημειωθούν εμπρηστικές επιθέσεις στις τοπικές οργανώσεις, γιατί θα εξαερωθούν και οι δράστες από την έκρηξη. Έτσι μ' ένα σμπάρο δύο τρυγόνια...

ΤΑ «ΚΑΤΩΤΕΡΑ ΑΓΑΘΑ» ΚΑΙ ΟΙ «ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΕΣ» ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ...

Προϋπήρχαν της «κρίσης», αλλά γιγαντώθηκαν από το 2010 και μετά. Αναφερόμαστε στα «hard discount» σουπερμάρκετς, που πλημμύρισαν την αγορά με φτηνές σαβούρες εισαγωγής για να προσελκύσουν τους νεόπτωχους, την νέα δυναμική αυτή ομάδα, που μετράει τα κέρματά της έξω από τα καταστήματα σύμφωνα με το νεορεαλιστικού ύφους φιλάνθρωπο spotάκι του ΣΥΡΙΖΑ για το κοινωνικό μέρισμα. Τα «κατώτερα αγαθά» (όρος της Οικονομικής Επιστήμης που προσδιορίζει την κατηγορία των αγαθών για τα οποία, ceteris paribus, μια αύξηση του εισοδήματος του καταναλωτή οδηγεί σε μείωση της ζητούμενης ποσότητάς τους) δίνουν αναμφίβολα το νέο κοινωνικό «στίγμα», όχι μόνο νέμουν. Έτσι η φράση «από τα Λιντλ» σημαίνει «σαβούρα».

Τί και αν οι μάνατζερς των Lidl προσπάθησαν με πείσμα να βελτιώσουν την ποιότητα και να μειώσουν τα εισαγόμενα, που ούτως ή άλλως έμεναν απούλητα; Ούτε οι ζητιάνοι δεν τα καταδέχονταν. Που λέει ο λόγος... Το αποτέλεσμα ίδιο, το «από τα Λιντλ» καθιερώθηκε ακόμα περισσότερο. Είδαν και αποείδαν και το πήραν απόφαση. Ιδού τι σκαρφίστηκαν:

Κάθε post με τη φράση «από τα LIDL», από τώρα αλλάζει νόημα. Γιατί για κάθε ένα τέτοιο post, τα LIDL χαρίζουν 10 μερίδες φαγητού στην Οργάνωση «Μπορούμε».

Νόστιμο κόλπο, και το σημαντικότερο, ποιός μπορεί να ελέγξει ότι το τηρούν;

Η κυβέρνηση του Σύριζα (που δεν είναι αριστεροί «από τα Lidl») και προσωπικά ο Αλέξης Τσίπρας επεξεργάζεται, σύμφωνα με απόρρητες πληροφορίες σχέδιο στο πνεύμα του μάρκετινγκ των Lidl: Για κάθε ποστ στα σόσιαλ μήντια που θα εμφανίζει τον Αλέξη Τσίπρα να δηλώνει «Κανένα σπίτι στα χέρια τραπεζίτη», δηλαδή ως ψεύτη, θα επιστρέφεται μία κατασχεμένη «λαϊκή» κατοικία (ενός «ασθενέστερου» φυσικά) μετά από κλήρωση σε λοταρία. Φυσικά και αυτό θα είναι ψέμα. Όλα αυτά θα είναι ψέματα. Να το θυμηθείτε, όταν κάποια στιγμή αποχωρήσει ο Αλέξης Τσίπρας, θα μάθουμε ότι δεν τον έλεγαν καν Αλέξη Τσίπρα. Κάπως αλλιώς τον λένε. Και, όμως, θα υπάρχουν ακόμα κορόιδα, που θα τον ψήφιζαν πέντε με έξι φορές ακόμα.

ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΕΤΟΙΜΑΖΕΙ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΡΑΜΠ...

Σύμφωνα με αρκετά ΜΜΕ στις ΗΠΑ η κυβέρνηση Τραμπ εξετάζει το ενδεχόμενο να χωρίζει τα παιδιά από τους γονείς τους, όταν συλλαμβάνονται οικογένειες «παράνομων» μεταναστών. Είναι μια «λύση», καθώς ήδη από τον περασμένο Μάρτιο οι προθέσεις αυτές είχαν γίνει γνωστές εκ στόματος του υπουργού ασφαλείας Τζον Κέλι ο οποίος εξηγούσε στο CNN ότι «***Θα μεταχειριζόμασταν καλά αυτά τα παιδιά το διάστημα, που θα ασχολούμασταν με τους γονείς τους***», για να εισπράξει την γενική κατακραυγή με αποτέλεσμα η πρόταση να αποσυρθεί. Προσωρινά, βέβαια, καθώς ενώ στις αρχές του 2017 κατεγράφη αξιοσημείωτη μείωση στις νέες αφίξεις «παράτυπων» μεταναστών στις ΗΠΑ, οι συλλήψεις στα σύνορα αυξήθηκαν και πάλι τον περασμένο Νοέμβριο.

Η κυριαρχία και πάλι «δουλεύει» παλιές ιδέες στην ίδια κατεύθυνση. Σε κάθε εποχή σε κάθε χώρο. Εμφύλιοι πόλεμοι, πρόσφυγες, κατεστραμμένες ζωές, δάκρυα και πόνος, δυστυχία και αίμα, συντρίμμια και σκοτάδι, απλά και μόνο το ίδιο «υλικό» για τον «νέο κόσμο» που στηρίζεται ξανά και ξανά στους ίδιους «σκελετούς»... Ως πότε;;;

ΤΟ ΙΔΙΩΝΥΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ...ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΡΑΚΙΑ ΤΩΝ «ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΑΓΟΡΩΝ»...

Ο τεξανός «επενδυτής» Κάιλ Μπας εκπρόσωπος μεγάλου «επενδυτικού» fund Hayman Capital, τοποθέτησε μεγάλα ποσά το 2008 υπέρ του ενδεχομένου χρεωκοπίας του ελλαδικού κράτους με αποτέλεσμα, στην συνέχεια, την αποκομιδή τεράστιων κερδών. Σε συνέντευξή του στην Καθημερινή της Κυριακής (17-12-2017) ο Κάιλ Μπας μεταξύ άλλων αναφέρει χαρακτηριστικά:

«*Μερικές φορές αναρωτιέμαι αν βρισκόμαστε σε μια χώρα της Ευρωζώνης ή του Τρίτου Κόσμου*», καθώς δεν μπορεί να πιστέψει ότι γίνονται επιθέσεις κατά των συμβολαιογράφων, οι οποίοι διακινδυνεύουν τη σωματική τους ακεραιότητα για να κάνουν τη δουλειά τους. «***Στην***

συνέχεια από τη σελ. 3

ελληνικής οικονομίας. Με τα δεδομένα αυτά, η θεσπισθείσα με τους νόμους 3833/2010 και 3845/2010 περικοπή αποδοχών και επιδομάτων εργαζομένων στο Δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και συνταξιοδοτικών παροχών αποτελεί τμήμα ενός ευρύτερου, προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής και προωθήσεως διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της ελληνικής οικονομίας, το οποίο, συνολικώς εφαρμοζόμενο, αποσκοπεί τόσο στην αντιμετώπιση της κατά την εκτίμηση του νομοθέτη άμεσης ανάγκης καλύψεως οικονομικών αναγκών της χώρας όσο και στη βελτίωση της μελλοντικής δημοσιονομικής και οικονομικής της καταστάσεως, δηλαδή στην εξυπηρέτηση σκοπών, που συνιστούν κατ` αρχήν σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και αποτελούν, ταυτοχρόνως, και σκοπούς κοινού ενδιαφέροντος των κρατών μελών της Ευρωζώνης, εν όψει της καθιερουμένης από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ενώσεως υποχρεώσεως δημοσιονομικής πειθαρχίας και διασφαλίσεως της σταθερότητας της ζώνης του ευρώ στο σύνολο της.»

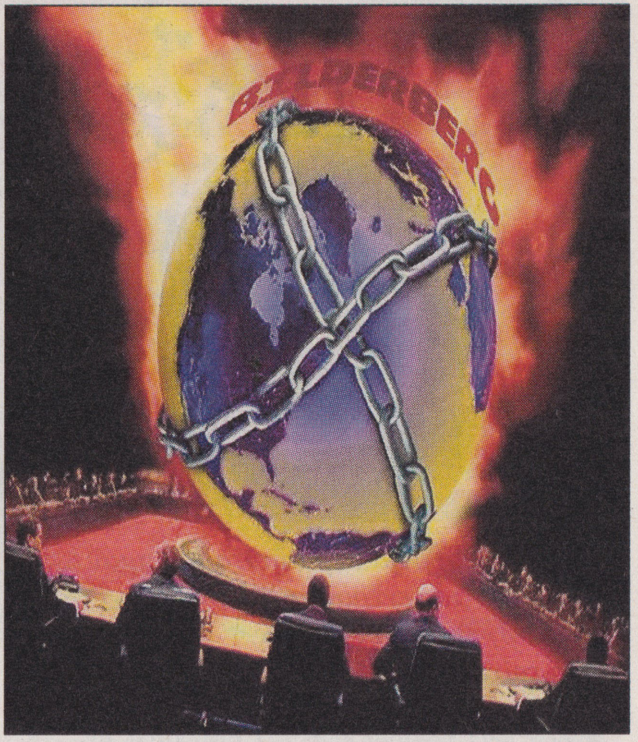
Ας προσέξουμε τα κείμενα των τριών «***Μνημονίων Συνεννόησης***» (Memorandum of Understanding), που υπογράφηκαν με αφορμή τη Δανειακή Σύμβαση Διευκόλυνσης της Ελλάδος με τα κράτη της Ευρωζώνης, καθώς και την ταυτόχρονη «*Συμφωνία*» μεταξύ Ελληνικής Δημοκρατίας και Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) με την οποία εγκρίθηκε στις 9 Μαΐου 2010 από το ΔΝΤ ο «Διακανονισμός Χρηματοδότησης» της Ελλάδος. Πρόκειται για μια *διεθνή συμφωνία*, που ενσωματώνει ένα *ολοκληρωμένο πρόγραμμα δημοσιονομικής και οικονομικής πολιτικής*. Πρόκειται για ιδιότυπες διεθνείς συμφωνίες, ανάμεσα σε κράτη, διεθνείς οργανισμούς, (Ευρωπαϊκή Ένωση και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) ή με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (ΕΚΤ), που εμπλέκονται, με τη ρητή αναφορά που γίνεται στις αγορές, τους πρωτότυπους διεθνείς μηχανισμούς που εγκαθιδρύονται, και εντάσσονται σ' ένα σύνθετο, πολύπλοκο και εξελισσόμενο παγκοσμιοποιημένο σύστημα διακυβέρνησης.

Σύμφωνα με τον συνταγματολόγο Αντώνη Μανιτάκη η περίπτωση του ελλαδικού κράτους αντιπροσωπεύει ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του νέου αυτού προτύπου «αυτοκρατορικής» διακυβέρνησης, όπως περιγράφεται και αποτυπώνεται στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης της «ελληνικής» οικονομίας:

«Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Στήριξης συγκροτείται από ένα χρηματοπιστωτικό πλέγμα σχέσεων, που αδράχνει και σφίγγει ασφυκτικά την ελληνική οικονομία. Συμμετέχουν ως μέτοχοι και οικονομικά υποκείμενα οι δανείστριες χώρες της Ευρωζώνης, το ΔΝΤ, η ΕΚΤ και οι «αγορές», μέσω του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου, που εκπροσωπούνταν από τις Τράπεζες και τους κατόχους holders ελληνικών ομολόγων. Ο Μηχανισμός αυτός χρησιμοποίησε για να επιβληθεί όλα τα υπάρχοντα νομικά μέσα και τις νομικές θεωρήσεις του σύγχρονου νομικού πολιτισμού: το θετό δίκαιο, γραπτά κείμενα του εθνικού και διεθνούς δικαίου, (νόμους και διεθνείς συμφωνίες), καθώς και τις αξίες ή τις αρχές του εθνικού ή διεθνούς δικαίου και βέβαια την σύμβαση και την αυτοδέσμευση ή αυτορρύθμιση. Το πολυσύνθετο αυτό σύμπλεγμα χρηματοπιστωτικής ιδιωτικής και δημόσιας εξουσίας μεταχειρίζεται τη συναίνεση και τη συγκατάθεση των κρατών των διεθνών οργανισμών και των χρηματοπιστωτικών holding, ως βασικό εργαλείο νομιμοποίησης των διεθνών αποφάσεων, χωρίς να απορρίπτει βέβαια τη νομιμοποιημένη βία ή τη σκέτη βία όταν χρειαστεί».

Είναι ενδεικτικό ότι με αφορμή την παγκόσμια χρηματοπιστωτική «κρίση» ενισχύθηκαν οι θεσμοί της άτυπης παγκόσμιας διακυβέρνησης, καθώς η συγκρότηση των G20 σε επίπεδο κορυφής ήταν η πρώτη (χρονολογικά) γεωπολιτική συνέπεια της, με τις συναντήσεις να πραγματοποιούνται σχεδόν ανά εξάμηνο τα δύο πρώτα χρόνια της «κρίσης» και μετά –από το 2011– ανά έτος, (Νοέμβριος 2008, Ουάσινγκτων- Απρίλιος 2009, Λονδίνο - Σεπτέμβριος 2009, Πίτσμπουργκ - Ιούνιος 2010, Muskoka (Καναδάς) - Νοέμβριος 2010, Κορέα - 2011, υπό την Γαλλική προεδρία).

Είναι φανερό, λοιπόν, ότι η «***κατάσταση ανάγκης ή εξαιρετική κατάσταση***» δεν αφορά μια περίοδο προσωρινής αναστολής της νομιμότητας, ούτε αφορά φυσικά

μια κατάσταση «ανομίας ή κενής δικαίου» ή έστω «παράφορης παραβίασης του Συντάγματος».

Αυτή ακριβώς η αντιμετώπισή της δεν είναι απλά αποπροσανατολιστική, αλλά ενδυναμώνει κάθε προσπάθεια εξαπάτησης την οποία υποτίθεται αντιπολιτεύεται. Οι τωρινοί διαχειριστές της το γνωρίζουν πολύ καλά και για αυτόν ακριβώς τον λόγο επιμένουν να ψευδολογούν και να προπαγανδίζουν περί του πρόσκαιρου χαρακτήρα της «κρίσης» και της σύντομης απεμπλοκής από τις «μνημονιακές υποχρεώσεις».

Ο χρόνος που προσπαθούν διαρκώς να κερδίσουν εκτός των άλλων αποσκοπεί σ' αυτήν ακριβώς την εμπέδωση της «εξαιρετικής κατάστασης», την επιβολή της ως «νέα κανονικότητα».

Και δυστυχώς όσο επιτυγχάνουν σ' αυτόν τον στόχο τους ο βρόγχος ολοένα και θα γίνεται ασφυκτικότερος...

Συσπείρωση Αναρχικών

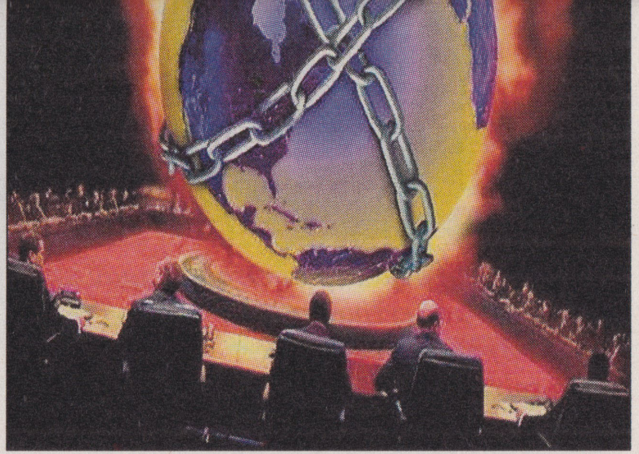
θρωτικών μεταρρυθμίσεων της ελληνικής οικονομίας, το οποίο, συνολικώς εφαρμοζόμενο, αποσκοπεί τόσο στην αντιμετώπιση της κατά την εκτίμηση του νομοθέτη άμεσης ανάγκης καλύψεως οικονομικών αναγκών της χώρας όσο και στη βελτίωση της μελλοντικής δημοσιονομικής και οικονομικής της καταστάσεως, δηλαδή στην εξυπηρέτηση σκοπών, που συνιστούν κατ` αρχήν σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και αποτελούν, ταυτοχρόνως, και σκοπούς κοινού ενδιαφέροντος των κρατών μελών της Ευρωζώνης, εν όψει της καθιερουμένης από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ενώσεως υποχρεώσεως δημοσιονομικής πειθαρχίας και διασφαλίσεως της σταθερότητας της ζώνης του ευρώ στο σύνολο της.»

Ας προσέξουμε τα κείμενα των τριών «***Μνημονίων Συνεννόησης***» (Memorandum of Understanding), που υπογράφηκαν με αφορμή τη Δανειακή Σύμβαση Διευκόλυνσης της Ελλάδος με τα κράτη της Ευρωζώνης, καθώς και την ταυτόχρονη «*Συμφωνία*» μεταξύ Ελληνικής Δημοκρατίας και Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) με την οποία εγκρίθηκε στις 9 Μαΐου 2010 από το ΔΝΤ ο «Διακανονισμός Χρηματοδότησης» της Ελλάδος. Πρόκειται για μια *διεθνή συμφωνία*, που ενσωματώνει ένα *ολοκληρωμένο πρόγραμμα δημοσιονομικής και οικονομικής πολιτικής.* Πρόκειται για ιδιότυπες διεθνείς συμφωνίες, ανάμεσα σε κράτη, διεθνείς οργανισμούς, (Ευρωπαϊκή Ένωση και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) ή με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (ΕΚΤ), που εμπλέκονται, με τη ρητή αναφορά που γίνεται στις αγορές, τους πρωτότυπους διεθνείς μηχανισμούς που εγκαθιδρύονται, και εντάσσονται σ' ένα σύνθετο, πολύπλοκο και εξελισσόμενο παγκοσμιοποιημένο σύστημα διακυβέρνησης.

Σύμφωνα με τον συνταγματολόγο Αντώνη Μανιτάκη η *χουν ως μέτοχοι και οικονομικά υποκείμενα οι δανείστριες χώρες της Ευρωζώνης, το ΔΝΤ, η ΕΚΤ και οι «αγορές», μέσω του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου, που εκπροσωπούνταν από τις Τράπεζες και τους κατόχους holders ελληνικών ομολόγων. Ο Μηχανισμός αυτός χρησιμοποίησε για να επιβληθεί όλα τα υπάρχοντα νομικά μέσα και τις νομικές θεωρήσεις του σύγχρονου νομικού πολιτισμού: το θετό δίκαιο, γραπτά κείμενα του εθνικού και διεθνούς δικαίου, (νόμους και διεθνείς συμφωνίες), καθώς και τις αξίες ή τις αρχές του εθνικού ή διεθνούς δικαίου και βέβαια την σύμβαση και την αυτοδέσμευση ή αυτορρύθμιση. Το πολυσύνθετο αυτό σύμπλεγμα χρηματοπιστωτικής ιδιωτικής και δημόσιας εξουσίας μεταχειρίζεται τη συναίνεση και τη συγκατάθεση των κρατών των διεθνών οργανισμών και των χρηματοπιστωτικών holding, ως βασικό εργαλείο νομιμοποίησης των διεθνών αποφάσεων, χωρίς να απορρίπτει βέβαια τη νομιμοποιημένη βία ή τη σκέτη βία όταν χρειαστεί».*

Είναι ενδεικτικό ότι με αφορμή την παγκόσμια χρηματοπιστωτική «κρίση» ενισχύθηκαν οι θεσμοί της άτυπης παγκόσμιας διακυβέρνησης, καθώς η συγκρότηση των G20 σε επίπεδο κορυφής ήταν η πρώτη (χρονολογικά) γεωπολιτική συνέπεια της, με τις συναντήσεις να πραγματοποιούνται σχεδόν ανά εξάμηνο τα δύο πρώτα χρόνια της «κρίσης» και μετά –από το 2011– ανά έτος, (Νοέμβριος 2008, Ουάσιγκτων- Απρίλιος 2009, Λονδίνο - Σεπτέμβριος 2009, Πίτσμπουργκ - Ιούνιος 2010, Muskoka (Καναδάς) - Νοέμβριος 2010, Κορέα - 2011, υπό την Γαλλική προεδρία).

Είναι φανερό, λοιπόν, ότι η «***κατάσταση ανάγκης ή εξαιρετική κατάσταση***» δεν αφορά μια περίοδο προσωρινής αναστολής της νομιμότητας, ούτε αφορά φυσικά

μια κατάσταση «ανομίας ή κενής δικαίου» ή έστω «παράφορης παραβίασης του Συντάγματος».

Αυτή ακριβώς η αντιμετώπισή της δεν είναι απλά αποπροσανατολιστική, αλλά ενδυναμώνει κάθε προσπάθεια εξαπάτησης την οποία υποτίθεται αντιπολιτεύεται. Οι τωρινοί διαχειριστές της το γνωρίζουν πολύ καλά και για αυτόν ακριβώς τον λόγο επιμένουν να ψευδολογούν και να προπαγανδίζουν περί του πρόσκαιρου χαρακτήρα της «κρίσης» και της σύντομης απεμπλοκής από τις «μνημονιακές υποχρεώσεις».

Ο χρόνος που προσπαθούν διαρκώς να κερδίσουν εκτός των άλλων αποσκοπεί σ' αυτήν ακριβώς την εμπέδωση της «εξαιρετικής κατάστασης», την επιβολή της ως «νέα κανονικότητα».

Και δυστυχώς όσο επιτυγχάνουν σ' αυτόν τον στόχο τους ο βρόγχος ολοένα και θα γίνεται ασφυκτικότερος...

Συσπείρωση Αναρχικών

Αμερική αν γινόταν η αντίστοιχη επίθεση θα σε πυροβολούσαν», *λέει γελώντας.* Και προσθέτει με νόημα –δείχνοντας την απόσταση που χωρίζει την αμερικανική κοινωνία από την ελληνική– «***αν θέλετε βοήθεια, μπορούμε να στείλουμε ανθρώπους να προστατεύσουν τους συμβολαιογράφους σας.*** *Για να μπορέσει η χώρα να πάψει να είναι στάσιμη και η παγκόσμια επενδυτική κοινότητα να την αντιμετωπίσει σοβαρά, θα πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη στο ελληνικό κράτος και στους θεσμούς του*».

Η ύαινα από το Τέξας αυτήν την φορά διαβλέπει «μεγάλες ευκαιρίες» από την «ανάκαμψη» επενδύοντας όχι στην «πτώ- *τισμένα στην ελληνική κουλτούρα, αλλά πρέπει να αλλάξουν*».

Το καθεστώς Τσίπρα έσπευσε φυσικά να δώσει για μια ακόμη φορά τα απαραίτητα διαπιστευτήρια, εκτός των άλλων, ψηφίζοντας ένα ιδιώνυμο που καθιερώνει την αυτεπάγγελτη δίωξη και απειλεί με διώξεις και φυλακίσεις εκείνους που παρεμποδίζουν τις σχετικές διαδικασίες πλειστηριασμών.

Οι ευκαιρίες μεγάλες και τα σκυλιά δεμένα...

Ο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΑΚΟΣ, Η SIEMENS, Ο ΣΗΜΙΤΗΣ ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ «ΚΑΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ»...

γράψει τουλάχιστον 14 συναντήσεις μαζί με τον Σημίτη. Συγκεκριμένα η Αικατερίνη Τσακάλου απαντώντας σε ερωτήσεις της έδρας του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων που δικάζει την σχετική υπόθεση, κατέθεσε ότι ο πρώην γενικός διευθυντής της Siemens Ελλάδος συναντήθηκε με τον Σημίτη τουλάχιστον έξι φορές κατά το έτος 1997, οπότε και υπεγράφη η επίμαχη σύμβαση, κατά τη σύναψη της οποίας διακινήθηκαν, σύμφωνα με το κατηγορητήριο, παρανόμως τεράστια χρηματικά ποσά. Όπως, μάλιστα, διευκρίνισε η Τσακάλου, οι περισσότερες από τις συναντήσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν στο Μέγαρο Μαξίμου, όπου ο Μιχάλης

MENS. Τα γεγονότα, οι εξελίξεις ήδη από το 1990, όταν η Οικουμενική κυβέρνηση έθετε τις βάσεις για την συνέχεια και την συνολική εμπλοκή και συνενοχή του πολιτικού συστήματος, είναι πλέον εύκολο να συνδεθούν, ώστε να εξαχθούν εύκολα και ασφαλή συμπεράσματα. Είναι όλοι τους τόσο βαθιά χωμένοι στα ίδια σκατά, ώστε οι δήθεν πολιτικές αντιπαραθέσεις μεταξύ τους να προκαλούν μόνο απέχθεια και αηδία. Εννοείται ότι ποσώς τους απασχολεί να κρατούν έστω και τα προσχήματα. Άλλωστε, όπως λένε οι πλέον περισπούδαστοι από το σινάφι τους, ο κύκλος της μεταπολίτευσης τώρα μόλις έκλεισε οριστικά, καθώς σφραγίστηκε τελικά από την

κρατίας και Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) με την οποία εγκρίθηκε στις 9 Μαΐου 2010 από το ΔΝΤ ο «Διακανονισμός Χρηματοδότησης» της Ελλάδος. Πρόκειται για μια *διεθνή συμφωνία*, που ενσωματώνει ένα *ολοκληρωμένο πρόγραμμα δημοσιονομικής και οικονομικής πολιτικής*. Πρόκειται για ιδιότυπες διεθνείς συμφωνίες, ανάμεσα σε κράτη, διεθνείς οργανισμούς, (Ευρωπαϊκή Ένωση και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) ή με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (ΕΚΤ), που εμπλέκονται, με τη ρητή αναφορά που γίνεται στις αγορές, τους πρωτότυπους διεθνείς μηχανισμούς που εγκαθιδρύονται, και εντάσσονται σ' ένα σύνθετο, πολύπλοκο και εξελισσόμενο παγκοσμιοποιημένο σύστημα διακυβέρνησης.

Σύμφωνα με τον συνταγματολόγο Αντώνη Μανιτάκη η

Είναι ενδεικτικό ότι με αφορμή την παγκόσμια χρηματοπιστωτική «κρίση» ενισχύθηκαν οι θεσμοί της άτυπης παγκόσμιας διακυβέρνησης, καθώς η συγκρότηση των G20 σε επίπεδο κορυφής ήταν η πρώτη (χρονολογικά) γεωπολιτική συνέπεια της, με τις συναντήσεις να πραγματοποιούνται σχεδόν ανά εξάμηνο τα δύο πρώτα χρόνια της «κρίσης» και μετά –από το 2011– ανά έτος, (Νοέμβριος 2008, Ουάσινγκτων- Απρίλιος 2009, Λονδίνο - Σεπτέμβριος 2009, Πίτσμπουργκ - Ιούνιος 2010, Muskoka (Καναδάς) - Νοέμβριος 2010, Κορέα - 2011, υπό την Γαλλική προεδρία).

Είναι φανερό, λοιπόν, ότι η «***κατάσταση ανάγκης ή εξαιρετική κατάσταση***» δεν αφορά μια περίοδο προσωρινής αναστολής της νομιμότητας, ούτε αφορά φυσικά προσανατολιστική, αλλά ενδυναμώνει κάθε προσπάθεια εξαπάτησης την οποία υποτίθεται αντιπολιτεύεται. Οι τωρινοί διαχειριστές της το γνωρίζουν πολύ καλά και για αυτόν ακριβώς τον λόγο επιμένουν να ψευδολογούν και να προπαγανδίζουν περί του πρόσκαιρου χαρακτήρα της «κρίσης» και της σύντομης απεμπλοκής από τις «μνημονιακές υποχρεώσεις».

Ο χρόνος που προσπαθούν διαρκώς να κερδίσουν εκτός των άλλων αποσκοπεί σ' αυτήν ακριβώς την εμπέδωση της «εξαιρετικής κατάστασης», την επιβολή της ως «νέα κανονικότητα».

Και δυστυχώς όσο επιτυγχάνουν σ' αυτόν τον στόχο τους ο βρόγχος ολοένα και θα γίνεται ασφυκτικότερος...

Συσπείρωση Αναρχικών

Αμερική αν γινόταν η αντίστοιχη επίθεση θα σε πυροβολούσαν», *λέει γελώντας.* Και προσθέτει με νόημα –δείχνοντας την απόσταση που χωρίζει την αμερικανική κοινωνία από την ελληνική– «***αν θέλετε βοήθεια, μπορούμε να στείλουμε ανθρώπους να προστατεύσουν τους συμβολαιογράφους σας***. *Για να μπορέσει η χώρα να πάψει να είναι στάσιμη και η παγκόσμια επενδυτική κοινότητα να την αντιμετωπίσει σοβαρά, θα πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη στο ελληνικό κράτος και στους θεσμούς του*».

Η ύαινα από το Τέξας αυτήν την φορά διαβλέπει «μεγάλες ευκαιρίες» από την «ανάκαμψη» επενδύοντας όχι στην «πτώχευση» αλλά στην «ανάπτυξη», αγοράζοντας μετοχές ελληνικών τραπεζών οι οποίες, σύμφωνα με τον ίδιο, «είναι ευκαιρία για μεγάλα κέρδη». Φθάνει να λυθούν ορισμένα «προβλήματα»...

«*Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς από την παγκόσμια επενδυτική κοινότητα ότι εν έτει 2017 συμβαίνουν τέτοια πράγματα σε μια χώρα της Ευρώπης*» λέει και προσθέτει πως «*για να υπάρχει εμπιστοσύνη στη χώρα, τότε χρειαζόμαστε μερικά από αυτά τα βασικά θέματα να λυθούν. Γνωρίζω ότι δεν είναι εύκολο και είναι εμποτισμένα στην ελληνική κουλτούρα, αλλά πρέπει να αλλάξουν*».

Το καθεστώς Τσίπρα έσπευσε φυσικά να δώσει για μια ακόμη φορά τα απαραίτητα διαπιστευτήρια, εκτός των άλλων, ψηφίζοντας ένα ιδιώνυμο που καθιερώνει την αυτεπάγγελτη δίωξη και απειλεί με διώξεις και φυλακίσεις εκείνους που παρεμποδίζουν τις σχετικές διαδικασίες πλειστηριασμών.

Οι ευκαιρίες μεγάλες και τα σκυλιά δεμένα...

Ο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΑΚΟΣ, Η SIEMENS, Ο ΣΗΜΙΤΗΣ ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ «ΚΑΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ»...

Δεν έγινε ποτέ καμμία συνάντηση με τον κ. Χριστοφοράκο, αναφέρει ο κ. Σημίτης και οι ισχυρισμοί τής τέως γραμματέως του συνιστούν το αδίκημα της ψευδορκίας, ενώ δηλώνει πως επιφυλάσσεται να προσφύγει στη δικαιοσύνη. Επίσης, τονίζει ότι ουδέποτε συνάντησε τον κ. Χριστοφοράκο.

Τί συνέβη και θύμωσε ο πρώην «καταλληλότερος» πρωθυπουργός της «χρυσής εποχής»; Η γραμματέας του αξιότιμου κ. Χριστοφοράκου κατέθεσε ότι είχε καταγράψει τουλάχιστον 14 συναντήσεις μαζί με τον Σημίτη. Συγκεκριμένα η Αικατερίνη Τσακάλου απαντώντας σε ερωτήσεις της έδρας του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων που δικάζει την σχετική υπόθεση, κατέθεσε ότι ο πρώην γενικός διευθυντής της Siemens Ελλάδος συναντήθηκε με τον Σημίτη τουλάχιστον έξι φορές κατά το έτος 1997, οπότε και υπεγράφη η επίμαχη σύμβαση, κατά τη σύναψη της οποίας διακινήθηκαν, σύμφωνα με το κατηγορητήριο, παρανόμως τεράστια χρηματικά ποσά. Όπως, μάλιστα, διευκρίνισε η Τσακάλου, οι περισσότερες από τις συναντήσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν στο Μέγαρο Μαξίμου, όπου ο Μιχάλης Χριστοφοράκος, συναντούσε όχι μόνο τον κ. Σημίτη, αλλά και την γραμματέα του. Επίσης ο Μιχάλης Χριστοφοράκος, το επίμαχο διάστημα, είχε συναντήσεις με τον τότε υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, Τάσο Μαντέλη, αλλά και τον άλλοτε αποκαλούμενο «στρατηγό» του ΠΑΣΟΚ, Θεόδωρο Τσουκάτο.

Δεν χρειάζεται πολύ γνώση ή ιδιαίτερες ικανότητες για να αντιληφθεί κάποιος όχι βέβαια την αλήθεια, αλλά την βαθιά εξάρτηση όλων εκείνων που εμπλέκονται στα δήθεν σκάνδαλα, όπως αυτό της SIEMENS. Τα γεγονότα, οι εξελίξεις ήδη από το 1990, όταν η Οικουμενική κυβέρνηση έθετε τις βάσεις για την συνέχεια και την συνολική εμπλοκή και συνενοχή του πολιτικού συστήματος, είναι πλέον εύκολο να συνδεθούν, ώστε να εξαχθούν εύκολα και ασφαλή συμπεράσματα. Είναι όλοι τους τόσο βαθιά χωμένοι στα ίδια σκατά, ώστε οι δήθεν πολιτικές αντιπαραθέσεις μεταξύ τους να προκαλούν μόνο απέχθεια και αηδία. Εννοείται ότι ποσώς τους απασχολεί να κρατούν έστω και τα προσχήματα. Άλλωστε, όπως λένε οι πλέον περισπούδαστοι από το σινάφι τους, ο κύκλος της μεταπολίτευσης τώρα μόλις έκλεισε οριστικά, καθώς σφραγίστηκε τελικά από την άνοδο του Συριζα στην εξουσία. Οπότε, ό,τι κι αν «σκάει» δεν κάνει εντύπωση πράγματι στον οποιοδήποτε. Έτσι, οι μούμιες της πρότερης εποχής όπως ο Σημίτης μόνο θυμηδία προκαλούν. Ή μήπως όχι;...

Λεόν

Το Ρεμπέτικο ως «άυλη πολιτιστική κληρονομιά της ανθρωπότητας»

Κι έτσι τα χρόνια πέρασαν, αμάν αμάν
και τώρα μας εγέρασαν.
Τώρα βγήκαν νέοι μάγκες,
όλο τρίχες ματσαράγκες

Κάπου στην μακρινή Νότια Κορέα, στα μέσα του Δεκέμβρη του 2017, η **Unesco** ενέταξε το Ρεμπέτικο τραγούδι στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά της ανθρωπότητας. Ο όρος *«άυλα πολιτιστικά αγαθά»* θεσπίστηκε κρατικά το 2002 και σύμφωνα με το Υπουργείο Πολιτισμού, ***«νοούνται εκφράσεις, δραστηριότητες, γνώσεις και πληροφορίες, όπως μύθοι, έθιμα, προφορικές παραδόσεις, χοροί, δρώμενα, μουσική, τραγούδια, δεξιότητες ή τεχνικές που αποτελούν μαρτυρίες του παραδοσιακού, λαϊκού και λόγιου πολιτισμού»***. Τον φάκελο της πρότασης τον συνέταξε επιστημονική ομάδα του Υπουργείο Πολιτισμού. Έτσι, το Ρεμπέτικο τραγούδι είναι και με την βούλα του **ΟΗΕ**, άυλο πολιτιστικό αγαθό τής ανθρωπότητας. Πληροφοριακά, από πλευράς ελλαδικού χώρου, στον ίδιο κατάλογο της Unesco έχει ενταχθεί η Μεσογειακή Δίαιτα, (από κοινού με την Ιταλία, Ισπανία, Μαρόκο, Πορτογαλία, Κύπρο, Κροατία), η Παραδοσιακή Μαστιχοκαλλιέργεια στη Χίο, η Τηνιακή Μαρμαροτεχνία, καθώς και το δρώμενο των Μωμόγερων στην Κοζάνη. Τί μπορεί, όμως, να σημαίνουν όλα αυτά; Γιατί μια λαϊκή έκφραση που γεννήθηκε και εξελίχτηκε στα μικρασια-

και οι κοινωνίες που ζουν. Σε αυτή την διαδικασία δεν θα πρέπει να παραλειφθεί και η περίπτωση της άρνησης ενός συνόλου ανθρώπων, να δεχθούν νέα κοινωνικά δεδομένα και αλλαγές με αποτέλεσμα την στείρα αναπαραγωγή ή ακόμα και την αναβίωση μιας παλαιότερης παράδοσης. Οι λόγοι μπορεί να είναι αρκετοί, όπως: ισχυροί συναισθηματικοί δεσμοί με τον τόπο και τους προγόνους και ανάγκη προσδιορισμού ταυτότητας του ατόμου ή ενός συνόλου ανθρώπων. Έτσι, με αυτόν τον τρόπο έχουμε την αναβίωση πρακτικών και εκφράσεων. Μόνο που η αναβίωση είναι εντελώς κοινωνικά ξεκομμένη. Πολλές φορές είναι ξεκομμένη και από το φυσικό της περιβάλλον, αναπαριστώντας μια παγιωμένη παρελθοντική στιγμή μιας έκφρασης και πρακτικής, που δεν υπηρετεί πια καμία κοινωνική ανάγκη των ανθρώπων, παρά μόνο της ενδυνάμωσης μιας κοινωνικής ταυτότητας, που στην πραγματικότητα υπάρχει μόνο φαντασιακά, αφού οι κοινωνικές συνθήκες και πολλές φορές το φυσικό περιβάλλον, που δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν, έχουν μεταβληθεί ριζικά. Έτσι, δημιουργείται η φολκλόρ εκδοχή μιας κοινοτικής έκφρασης, που, όμως, εμφανίζεται αποδυναμωμένη από όλα τα λειτουργικά της κοινοτικά χαρακτηριστικά (χώρος, χρόνος, τελετή, σύνδεση με τους προγόνους) με μόνο σκοπό την ανάγκη προσδιορισμού και ταυτότητας μιας ομάδας.

Unesco, ΟΗΕ και παγκόσμια κυριαρχία

Η πρακτική της κυριαρχίας να καταγράφει και να κατηγοριοποιεί τοπικές διαφορετικότητες και συγχρόνως, με αυτή την πράξη, να τις επανανοηματοδοτεί, εντάσσοντάς τες σε ένα παγκοσμιοποιημένο κυριαρχικό πλαίσιο, έχει τους λόγους της. Η καταγραφή και συνάμα η κατηγοριοποίηση, μιας ξεχωριστής ανθρώπινης πρακτικής, από κρατικούς ή παγκοσμιοποιημένους θεσμούς είναι το πρώτο βήμα ώστε η ξεχωριστή αυτή πρακτική να παγιωθεί, σταματώντας έτσι μια αυθόρμητη πορεία και εξέλιξη αιώνων, που μπορεί να περιλαμβάνει ακόμα και την εξαφάνισή της.

Η Unesco, αποδίδοντας σε ένα εθνικό κράτος την τάδε ή την δείνα λαϊκή έκφραση, ισχυρίζεται ότι προβάλει την διαφορετικότητα. Η ουσία, όμως, είναι, ότι πολλές διαφορετικότητες που η ίδια προβάλει και αποδίδει στο τάδε ή δείνα εθνικό κράτος, υπάρχουν σαν ένα πουκάμισο αδειανό, σαν επίφαση, γιατί οι κοινωνικές - κοινοτικές συνθήκες δημιουργίας τους έχουν διαρηχθεί από την λεγόμενη παγκοσμιοποίηση. **Έτσι, από την μία υπάρχει η λεγόμενη παγκοσμιοποίηση, που εκφραστής της είναι και ο ΟΗΕ που υπάγεται η Unesco και από την άλλη ο ίδιος παγκοσμιοποιημένος οργανισμός «διαφυλάττει» την εκάστοτε εθνική - τοπική πολιτιστική κληρονομιά, δίνοντας την εντύπωση ότι ενδιαφέρεται για την διαφορετικότητα της έκφρασης, ότι υπάρχει τοπική-κοινοτική-εθνική έκφραση κλπ, όταν στην ουσία υπάρχει μόνο το περιτύλιγμα της όποιας τοπικής διαφορετικότητας.** Τα «τσακάλια» σε

Κι έτσι τα χρόνια πέρασαν, αμάν αμάν
και τώρα μας εγέρασαν.
Τώρα βγήκαν νέοι μάγκες,
όλο τρίχες ματσαράγκες

Κάπου στην μακρινή Νότια Κορέα, στα μέσα του Δεκέμβρη του 2017, η **Unesco** ενέταξε το Ρεμπέτικο τραγούδι στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά της ανθρωπότητας. Ο όρος *«άυλα πολιτιστικά αγαθά»* θεσπίστηκε κρατικά το 2002 και σύμφωνα με το Υπουργείο Πολιτισμού, ***«νοούνται εκφράσεις, δραστηριότητες, γνώσεις και πληροφορίες, όπως μύθοι, έθιμα, προφορικές παραδόσεις, χοροί, δρώμενα, μουσική, τραγούδια, δεξιότητες ή τεχνικές που αποτελούν μαρτυρίες του παραδοσιακού, λαϊκού και λόγιου πολιτισμού».*** Τον φάκελο της πρότασης τον συνέταξε επιστημονική ομάδα του Υπουργείο Πολιτισμού. Έτσι, το Ρεμπέτικο τραγούδι είναι και με την βούλα του **ΟΗΕ**, άυλο πολιτιστικό αγαθό τής ανθρωπότητας. Πληροφοριακά, από πλευράς ελλαδικού χώρου, στον ίδιο κατάλογο της Unesco έχει ενταχθεί η Μεσογειακή Δίαιτα, (από κοινού με την Ιταλία, Ισπανία, Μαρόκο, Πορτογαλία, Κύπρο, Κροατία), η Παραδοσιακή Μαστιχοκαλλιέργεια στη Χίο, η Τηνιακή Μαρμαροτεχνία, καθώς και το δρώμενο των Μωμόγερων στην Κοζάνη. Τί μπορεί, όμως, να σημαίνουν όλα αυτά; Γιατί μια λαϊκή έκφραση που γεννήθηκε και εξελίχτηκε στα μικρασιατικά παράλια, στην Σύρο, στον Πειραιά, στην Αθήνα, στο Ηράκλειο και σε άλλα αστικά κέντρα του ελλαδικού χώρου, χρειάστηκε να πακεταριστεί και να ταξιδέψει ως την Νότια Κορέα για να αναγνωριστεί; Γιατί τέτοιες κινήσεις από πλευράς κράτους, αλλά και παγκοσμιοποιημένων κέντρων, μπορεί να μας ενδιαφέρουν; Έχει μια μουσική, ένα δρώμενο, ένας χορός, ή ένας μύθος ανάγκη αναγνώρισης;

Φυσικό - Κοινωνικό περιβάλλον και Παραδόσεις

Κατ' αρχήν, πρέπει να σημειώσουμε, ότι οι ανθρώπινες πρακτικές και εκφράσεις, δημιουργούνται από την εκάστοτε κοινωνική ανάγκη, ενός συνόλου ανθρώπων που ζει σε ένα, συγκεκριμένο κάθε φορά, φυσικό περιβάλλον. **Οι εκφράσεις και οι πρακτικές συλλαμβάνονται πρώτα σαν ιδέα, ύστερα αποκτούν υπόσταση και τελικά εξελίσσονται και πολλές φορές πεθαίνουν μαζί με τους αν-** και οι κοινωνίες που ζουν. Σε αυτή την διαδικασία δεν θα πρέπει να παραλειφθεί και η περίπτωση της άρνησης ενός συνόλου ανθρώπων, να δεχθούν νέα κοινωνικά δεδομένα και αλλαγές με αποτέλεσμα την στείρα αναπαραγωγή ή ακόμα και την αναβίωση μιας παλαιότερης παράδοσης. Οι λόγοι μπορεί να είναι αρκετοί, όπως: ισχυροί συναισθηματικοί δεσμοί με τον τόπο και τους προγόνους και ανάγκη προσδιορισμού ταυτότητας του ατόμου ή ενός συνόλου ανθρώπων. Έτσι, με αυτόν τον τρόπο έχουμε την αναβίωση πρακτικών και εκφράσεων. Μόνο που η αναβίωση είναι εντελώς κοινωνικά ξεκομμένη. Πολλές φορές είναι ξεκομμένη και από το φυσικό της περιβάλλον, αναπαριστώντας μια παγιωμένη παρελθοντική στιγμή μιας έκφρασης και πρακτικής, που δεν υπηρετεί πια καμία κοινωνική ανάγκη των ανθρώπων, παρά μόνο της ενδυνάμωσης μιας κοινωνικής ταυτότητας, που στην πραγματικότητα υπάρχει μόνο φαντασιακά, αφού οι κοινωνικές συνθήκες και πολλές φορές το φυσικό περιβάλλον, που δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν, έχουν μεταβληθεί ριζικά. Έτσι, δημιουργείται η φολκλόρ εκδοχή μιας κοινοτικής έκφρασης, που, όμως, εμφανίζεται αποδυναμωμένη από όλα τα λειτουργικά της κοινοτικά χαρακτηριστικά (χώρος, χρόνος, τελετή, σύνδεση με τους προγόνους) με μόνο σκοπό την ανάγκη προσδιορισμού και ταυτότητας μιας ομάδας.

Unesco, ΟΗΕ και παγκόσμια κυριαρχία

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Κατ' αρχήν η Unesco εντάσσεται στον ΟΗΕ, όπως το IMF (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) και το FAO (Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών). Οι παραπάνω οργανώσεις, όπως και άλλες πολλές που πρόσκεινται στον ΟΗΕ μέσα από τις δράσεις τους, **ουσιαστικά ελέγχουν τους λαούς, σε όλες τις εκφάνσεις τους, εντάσσοντάς τους σε ένα παγκοσμιοποιημένο πλαίσιο διακυβέρνησης.** Η χρηματική βοήθεια, οι διεθνείς εμπορικές συμφωνίες, οι συμφωνίες με μεγάλες φαρμακοβιομηχανίες για το τί φάρμακα θα διοχετευτούν στον κόσμο και σε ποια μέρη, οι αποφάσεις για το ποιες τροφές θα μπουν στα ράφια, για την καλλιέργεια και πώληση μεταλλαγμένων προϊόντων, για το τί φυτοφάρμακα επιτρέπονται, είναι κάποιες παράμετροι από τις πολλές, που οδηγούν τους λαούς αλυσοδεμένους, μπροστά σε αποφάσεις που παίρνονται πολύ μακριά από τους ίδιους, με γνώμονα παγκόσμια κυριαρχικά συμφέροντα. Επίσης, οι αποφάσεις στο συμβούλιο ασφαλείας,

Η πρακτική της κυριαρχίας να καταγράφει και να κατηγοριοποιεί τοπικές διαφορετικότητες και συγχρόνως, με αυτή την πράξη, να τις επανανοηματοδοτεί, εντάσσοντάς τες σε ένα παγκοσμιοποιημένο κυριαρχικό πλαίσιο, έχει τους λόγους της. Η καταγραφή και συνάμα η κατηγοριοποίηση, μιας ξεχωριστής ανθρώπινης πρακτικής, από κρατικούς ή παγκοσμιοποιημένους θεσμούς είναι το πρώτο βήμα ώστε η ξεχωριστή αυτή πρακτική να παγιωθεί, σταματώντας έτσι μια αυθόρμητη πορεία και εξέλιξη αιώνων, που μπορεί να περιλαμβάνει ακόμα και την εξαφάνισή της.

Η Unesco, αποδίδοντας σε ένα εθνικό κράτος την τάδε ή την δείνα λαϊκή έκφραση, ισχυρίζεται ότι προβάλει την διαφορετικότητα. Η ουσία, όμως, είναι, ότι πολλές διαφορετικότητες που η ίδια προβάλει και αποδίδει στο τάδε ή δείνα εθνικό κράτος, υπάρχουν σαν ένα πουκάμισο αδειανό, σαν επίφαση, γιατί οι κοινωνικές - κοινοτικές συνθήκες δημιουργίας τους έχουν διαρρηχθεί από την λεγόμενη παγκοσμιοποίηση. **Έτσι, από την μία υπάρχει η λεγόμενη παγκοσμιοποίηση, που εκφραστής της είναι και ο ΟΗΕ που υπάγεται η Unesco και από την άλλη ο ίδιος παγκοσμιοποιημένος οργανισμός «διαφυλάττει» την εκάστοτε εθνική - τοπική πολιτιστική κληρονομιά, δίνοντας την εντύπωση ότι ενδιαφέρεται για την διαφορετικότητα της έκφρασης, ότι υπάρχει τοπική-κοινοτική-εθνική έκφραση κλπ, όταν στην ουσία υπάρχει μόνο το περιτύλιγμα της όποιας τοπικής διαφορετικότητας.** Τα «τσακάλια» σε παγκόσμιους οργανισμούς, ξέρουν ότι οι υπάρχουσες κοινωνικές συνθήκες που οι ίδιοι δημιούργησαν, δεν έχουν καμμία σχέση με όλες αυτές τις πρακτικές που διατείνονται ότι θέλουν να διαφυλάξουν.

Την ουσία, λοιπόν, την καταβροχθίζει η λεγόμενη παγκοσμιοποίηση. Έτσι, όσο και να τονώνεται το εθνικό ή τοπικό ηθικό, για την παγκόσμια αναγνώριση, όσο αισθάνονται και πιστεύουν οι λαοί ότι είναι διαφορετικοί, δυστυχώς παραβλέπουν την ουσία, δηλαδή ότι **κυβερνώνται παγκόσμια από κάποιους, που βλέπουν όλους τους λαούς ίδιους και ας τους βάζουν ξεχωριστά σε ένα παγκόσμιο κατάλογο πολιτιστικής κληρονομιάς.**

Η προβληματική της κατηγοριοποίησης της λαϊκής έκφρασης με βάση εθνικά κριτήρια

Μια άλλη έκφανση της καταγραφής και της ένταξης μιας έκφρασης σε ένα έθνος ή σε μια κοινότητα, είναι και αυτή της διαστρέβλωσης και των λανθασμένων συμπερασμά-

Ο όρος *«άυλα πολιτιστικά αγαθά»* θεσπίστηκε κρατικά το 2002 και σύμφωνα με το Υπουργείο Πολιτισμού, ***«νοούνται εκφράσεις, δραστηριότητες, γνώσεις και πληροφορίες, όπως μύθοι, έθιμα, προφορικές παραδόσεις, χοροί, δρώμενα, μουσική, τραγούδια, δεξιότητες ή τεχνικές που αποτελούν μαρτυρίες του παραδοσιακού, λαϊκού και λόγιου πολιτισμού».*** Τον φάκελο της πρότασης τον συνέταξε επιστημονική ομάδα του Υπουργείο Πολιτισμού. Έτσι, το Ρεμπέτικο τραγούδι είναι και με την βούλα του **ΟΗΕ**, άυλο πολιτιστικό αγαθό τής ανθρωπότητας. Πληροφοριακά, από πλευράς ελλαδικού χώρου, στον ίδιο κατάλογο της Unesco έχει ενταχθεί η Μεσογειακή Δίαιτα, (από κοινού με την Ιταλία, Ισπανία, Μαρόκο, Πορτογαλία, Κύπρο, Κροατία), η Παραδοσιακή Μαστιχοκαλλιέργεια στη Χίο, η Τηνιακή Μαρμαροτεχνία, καθώς και το δρώμενο των Μωμόγερων στην Κοζάνη. Τί μπορεί, όμως, να σημαίνουν όλα αυτά; Γιατί μια λαϊκή έκφραση που γεννήθηκε και εξελίχτηκε στα μικρασιατικά παράλια, στην Σύρο, στον Πειραιά, στην Αθήνα, στο Ηράκλειο και σε άλλα αστικά κέντρα του ελλαδικού χώρου, χρειάστηκε να πακεταριστεί και να ταξιδέψει ως την Νότια Κορέα για να αναγνωριστεί; Γιατί τέτοιες κινήσεις από πλευράς κράτους, αλλά και παγκοσμιοποιημένων κέντρων, μπορεί να μας ενδιαφέρουν; Έχει μια μουσική, ένα δρώμενο, ένας χορός, ή ένας μύθος ανάγκη αναγνώρισης;

Φυσικό - Κοινωνικό περιβάλλον και Παραδόσεις

Κατ' αρχήν, πρέπει να σημειώσουμε, ότι οι ανθρώπινες πρακτικές και εκφράσεις, δημιουργούνται από την εκάστοτε κοινωνική ανάγκη, ενός συνόλου ανθρώπων που ζει σε ένα, συγκεκριμένο κάθε φορά, φυσικό περιβάλλον. **Οι εκφράσεις και οι πρακτικές συλλαμβάνονται πρώτα σαν ιδέα, ύστερα αποκτούν υπόσταση και τελικά εξελίσσονται και πολλές φορές πεθαίνουν μαζί με τους ανθρώπους και τις κοινωνικές αντιλήψεις τους.** Επομένως, είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το κοινωνικό, αλλά και το φυσικό περιβάλλον. Όταν οι κοινωνικές ή φυσικές συνθήκες μεταβάλλονται, μοιραία μαζί τους θα μεταβληθούν και όλα τα στοιχεία που πηγάζουν από αυτές. Η μεταβολή, ορισμένες φορές, μπορεί να είναι τόσο ριζική ώστε κάποιες πρακτικές ή εκφράσεις να εξαφανιστούν. Με αυτό τον τρόπο όλες οι ανθρώπινες πρακτικές και οι εκφράσεις ακολουθούν την κοινωνική ανθρώπινη πορεία. Εξελίσσονται, μεταβάλλονται και μαραζώνουν, όπως οι άνθρωποι αναβίωση πρακτικών και εκφράσεων. Μόνο που η αναβίωση είναι εντελώς κοινωνικά ξεκομμένη. Πολλές φορές είναι ξεκομμένη και από το φυσικό της περιβάλλον, αναπαριστώντας μια παγιωμένη παρελθοντική στιγμή μιας έκφρασης και πρακτικής, που δεν υπηρετεί πια καμία κοινωνική ανάγκη των ανθρώπων, παρά μόνο της ενδυνάμωσης μιας κοινωνικής ταυτότητας, που στην πραγματικότητα υπάρχει μόνο φαντασιακά, αφού οι κοινωνικές συνθήκες και πολλές φορές το φυσικό περιβάλλον, που δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν, έχουν μεταβληθεί ριζικά. Έτσι, δημιουργείται η φολκλόρ εκδοχή μιας κοινοτικής έκφρασης, που, όμως, εμφανίζεται αποδυναμωμένη από όλα τα λειτουργικά της κοινοτικά χαρακτηριστικά (χώρος, χρόνος, τελετή, σύνδεση με τους προγόνους) με μόνο σκοπό την ανάγκη προσδιορισμού και ταυτότητας μιας ομάδας.

Unesco, ΟΗΕ και παγκόσμια κυριαρχία

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Κατ' αρχήν η Unesco εντάσσεται στον ΟΗΕ, όπως το IMF (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) και το FAO (Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών). Οι παραπάνω οργανώσεις, όπως και άλλες πολλές που πρόσκεινται στον ΟΗΕ μέσα από τις δράσεις τους, **ουσιαστικά ελέγχουν τους λαούς, σε όλες τις εκφάνσεις τους, εντάσσοντάς τους σε ένα παγκοσμιοποιημένο πλαίσιο διακυβέρνησης.** Η χρηματική βοήθεια, οι διεθνείς εμπορικές συμφωνίες, οι συμφωνίες με μεγάλες φαρμακοβιομηχανίες για το τί φάρμακα θα διοχετευτούν στον κόσμο και σε ποια μέρη, οι αποφάσεις για το ποιες τροφές θα μπουν στα ράφια, για την καλλιέργεια και πώληση μεταλλαγμένων προϊόντων, για το τί φυτοφάρμακα επιτρέπονται, είναι κάποιες παράμετροι από τις πολλές, που οδηγούν τους λαούς αλυσοδεμένους, μπροστά σε αποφάσεις που παίρνονται πολύ μακριά από τους ίδιους, με γνώμονα παγκόσμια κυριαρχικά συμφέροντα. Επίσης, οι αποφάσεις στο συμβούλιο ασφαλείας, ασχέτως εάν ανάλογα με τα συμφέροντα παραγκωνίζονται ή παίρνονται υπόψιν από τα κράτη, παίζουν σημαντικό ρόλο στην εδραίωση της παγκόσμιας κυριαρχίας.

Οι ειδικευμένες οργανώσεις του ΟΗΕ περιλαμβάνουν ένα μεγάλο φάσμα της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η Unesco λοιπόν, είναι επιφορτισμένη με τον πολιτισμό-κουλτούρα και την εκπαίδευση. Από υλικές δημιουργίες που ανήκουν στην αρχαιότητα, αλλά και πιο σύγχρονες, μέχρι ήθη έθιμα, μουσικές, χοροί, μουσικά όργανα και παραδόσεις. αιώνων, που μπορεί να περιλαμβάνει ακόμα και την εξαφάνισή της.

Η Unesco, αποδίδοντας σε ένα εθνικό κράτος την τάδε ή την δείνα λαϊκή έκφραση, ισχυρίζεται ότι προβάλει την διαφορετικότητα. Η ουσία, όμως, είναι, ότι πολλές διαφορετικότητες που η ίδια προβάλει και αποδίδει στο τάδε ή δείνα εθνικό κράτος, υπάρχουν σαν ένα πουκάμισο αδειανό, σαν επίφαση, γιατί οι κοινωνικές - κοινοτικές συνθήκες δημιουργίας τους έχουν διαρρηχθεί από την λεγόμενη παγκοσμιοποίηση. **Έτσι, από την μία υπάρχει η λεγόμενη παγκοσμιοποίηση, που εκφραστής της είναι και ο ΟΗΕ που υπάγεται η Unesco και από την άλλη ο ίδιος παγκοσμιοποιημένος οργανισμός «διαφυλάττει» την εκάστοτε εθνική - τοπική πολιτιστική κληρονομιά, δίνοντας την εντύπωση ότι ενδιαφέρεται για την διαφορετικότητα της έκφρασης, ότι υπάρχει τοπική-κοινοτική-εθνική έκφραση κλπ, όταν στην ουσία υπάρχει μόνο το περιτύλιγμα της όποιας τοπικής διαφορετικότητας.** Τα «τσακάλια» σε παγκόσμιους οργανισμούς, ξέρουν ότι οι υπάρχουσες κοινωνικές συνθήκες που οι ίδιοι δημιούργησαν, δεν έχουν καμμία σχέση με όλες αυτές τις πρακτικές που διατείνονται ότι θέλουν να διαφυλάξουν.

Την ουσία, λοιπόν, την καταβροχθίζει η λεγόμενη παγκοσμιοποίηση. Έτσι, όσο και να τονώνεται το εθνικό ή τοπικό ηθικό, για την παγκόσμια αναγνώριση, όσο αισθάνονται και πιστεύουν οι λαοί ότι είναι διαφορετικοί, δυστυχώς παραβλέπουν την ουσία, δηλαδή ότι **κυβερνώνται παγκόσμια από κάποιους, που βλέπουν όλους τους λαούς ίδιους και ας τους βάζουν ξεχωριστά σε ένα παγκόσμιο κατάλογο πολιτιστικής κληρονομιάς.**

Η προβληματική της κατηγοριοποίησης της λαϊκής έκφρασης με βάση εθνικά κριτήρια

Μια άλλη έκφανση της καταγραφής και της ένταξης μιας έκφρασης σε ένα έθνος ή σε μια κοινότητα, είναι και αυτή της διαστρέβλωσης και των λανθασμένων συμπερασμάτων. Ενώ κάποια έκφραση μπορεί να ξεπερνάει τα εκάστοτε εθνικά σύνορα, αποδίδεται στρεβλά σε ένα ή σε περισσότερα. Ειδικότερα στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου, της κεντρικής Ασίας, καθώς και των Βαλκανίων, όπου οι λαοί ανέκαθεν βρίσκονταν σε επικοινωνία, το να κατοχυρώνεται ανενδοίαστα μια έκφραση ή ακόμα και ένα μουσικό όργανο σε κάποιο έθνος, αποτελεί επιδεκτική άγνοια και παράβλεψη μιας ιστορίας αιώνων. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε έναν ατέρμονο και ατελέσφορο ανταγωνισμό-εθνικισμό μεταξύ των λαών, που ουσιαστι-

κά δεν έχει νόημα. Στον ελλαδικό χώρο για παράδειγμα υπάρχουν γκρίνιες για την κατοχύρωση του πολυφωνικού τραγουδιού στο κράτος της Αλβανίας, του Καραγκιόζη και του γνωστού καφέ στο κράτος της Τουρκίας.

Ένα άλλο τέτοιο παράδειγμα, που όμως ξεπερνάει κατά πολύ εθνικά-κρατικά σύνορα, είναι το μουσικό όργανο Tar. Ο όρος Tar απαντάται σε όλη την κεντρική Ασία και έχει δώσει το όνομά του σε μια σειρά από λαϊκά ασιατικά όργανα. Παρ' όλα αυτά, το όργανο κατοχυρώθηκε στο Αζερμπαϊτζάν. Η ονομασία Tar προέρχεται από το αρχαίο σουμερικό Tur που σημαίνει χορδή και συνδυαζόμενο με τη λέξη Pan (μικρός) δίνει το όργανο Pan Tur, που οι Έλληνες ονόμασαν Πανδουρίδα. Πρόκειται, δηλαδή, για ένα όργανο γνωστό και διαδεδομένο σε πολλές χώρες, και το οποίο έδωσε το όνομά του όχι μόνο στην προαναφερόμενη πανδουρίδα, αλλά και στο ινδικό σιτάρ και στην παγκόσμια κιθάρα. Σε όλα τα προαναφερόμενα όργανα δεν είναι τυχαίο ότι εμπεριέχεται η λέξη Ταρ (Tur), δηλαδή χορδή.

Βέβαια, το ότι το πολυφωνικό τραγούδι, για παράδειγμα, κατοχυρώθηκε στο κράτος της Αλβανίας ή ότι ο καφές και ο Καραγκιόζης στο κράτος της Τουρκίας, δεν σημαίνει ότι η γιαγιά από την Ήπειρο θα σταματήσει να τραγουδάει, ούτε ότι οι έλληνες Καραγκιοζοπαίχτες θα σταματήσουν να κάνουν παραστάσεις, και ακόμα δεν θα μας αναγκάσει κανείς να πίνουμε μόνο εσπρέσο ή φραπέ (άραγε θα γίνει επιτέλους κάποια κίνηση για την εθνική κατοχύρωση του φραπέ ή θα μας τον πάρουν και αυτόν;).

Νότια Κορέα και Ρεμπέτικο

Στην εποχή όπου όλα κατηγοριοποιούνται και υπάρχουν ως προϊόντα, ήταν απολύτως λογικό ότι δεν θα ξέφευγαν ούτε οι λαϊκές εκφράσεις και πρακτικές. Όλα πωλούνται και αγοράζονται. Το κάθε κράτος πρέπει να αναδείξει και εν τέλει να πουλήσει την διαφορετικότητά του. Να διαλαλήσει στους εκτός συνόρων αυτή την διαφορετικότητα και να βάλει τους εντός να ασχοληθούν με αυτή. Έτσι, οι εκτός θα επισκεφτούν τουριστικά τον ελλαδικό χώρο ψάχνοντας όχι απλά το greek syrtaki στο Μοναστηράκι, αλλά και το διεθνώς αναγνωρισμένο Ρεμπέτικο, που οι εντός θα πρέπει να το θέσουν σε εφαρμογή. Άραγε θα βγουν και Ρεμπέτικες στολές;

Πριν την εποχή αυτή, της κατηγοριοποίησης και του «πολιτιστικού αγαθού», αυτό που σήμερα ορίζεται ως «πολιτιστικό αγαθό» ήταν βιωματική ανάγκη και εμπειρία που προέκυπτε αβίαστα μέσα από τις καθημερινές κοινωνικές συνθήκες. Το

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Κυκλοφορεί, κάθε μήνα, Ελεύθερη, Οπλισμένη και Επικίνδυνη!

Διαδικτυακό αναγνωστήριο της πανελλαδικής αναρχικής εφημερίδας ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Οὐ τοῖς ἄρχειν βουλομένοις μέμφομαι, ἀλλά τοῖς υπακούειν ἑτοιμοτέροις οὖσιν (Θουκυδίδης)

Το Διαδικτυακό Αναγνωστήριο της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Από τις 16 Δεκεμβρίου έχει τεθεί σε λειτουργία το Διαδικτυακό Αναγνωστήριο της Μηνιαίας Αναρχικής Εφημερίδας ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ. Αρχικά, έχουν αναρτηθεί τα πρώτα 50 τεύχη. Βαθμιαία θα αναρτηθούν και τα υπόλοιπα.

Σε αυτήν την διαδικτυακή σελίδα θα μπορέσετε να παρακολουθήσετε την έντυπη διαδρομή αναρχικού λόγου και πρακτικών, η οποία ξεκίνησε την 1η Μαρτίου 2002. Πρόκειται για μία εκδοτική αναρχική προσπάθεια η οποία, από τότε και μέχρι σήμερα, παρίσταται σε μηνιαία βάση. Θεωρούμε ότι, με την ευκαιρία της παρουσιάσεως του διαδικτυακού αναγνωστηρίου, μας δίνεται μία επί πλέον ευκαιρία να διατυπωθούν απόψεις σχετικά με την εντύπωση ιδεών, λόγου και πρακτικών (τα οποία οφείλουν να αποτελούν κάτι το ενιαίο) και να γίνουν ορισμένου τύπου εκτιμήσεις και επισημάνσεις.

Ανέκαθεν θεωρούσαμε πως η έκφραση και η καταγραφή του αναρχικού λόγου, των απόψεων και των πρακτικών είναι από τα σημαντικότερα έργα με τα οποία θα πρέπει να ασχολούνται οι αναρχικοί. Αναφέρουμε τους τρεις κυριώτερους λόγους.

Ο **πρώτος** αφορά την δυνατότητα επεξεργασίας, αναλύσεως και κατανοήσεως των όσων έχουν κατατεθεί εγγράφως, από ευρύτερο αριθμό ατόμων, ούτως ώστε να διαπιστώνονται λάθη και ατέλειες, ασυνείδητες ή εγνωσμένες παραλείψεις ή παραμορφώσεις ιδεών και συμβάντων κ.ο.κ.

Ο **δεύτερος** –και επίσης σημαντικός– είναι ότι *τα γραπτά μένουν ενώ τα λόγια πετούν και χάνονται μέσα στο αρχιπέλαγος των ανεπεξέργαστων ήχων και θα είναι ευτυχής η στιγμή κατά την οποίαν θα μπορέσουν να επαναληφθούν εις άλλον τόπον και χρόνον, ώστε να δοθεί άλλη μία ευκαιρία γραπτής εντυπώσεώς τους.* Αυτές οι ευκαιρίες υπάρχουν και εμφανίζονται κατά καιρούς, επειδή οι ιδέες δεν χάνονται, αλλά σε πολλές περιπτώσεις μας διαφεύγει η δυνατότητα να συλληφθούν, να διατυπωθούν και να τεθούν σε εφαρμογή. Αλλά, και στις περιπτώσεις «συλλήψεως» δεν γίνεται κατορθωτό να διατυπωθούν, πάντοτε, με ορθόν τρόπον, δεδομένου ότι παρεμβάλλονται διάφορες υποκειμενικές επιθυμίες. διαθέσεις και αντιλήψεις. Ακολουθεί μία διεργασία επαναδιατυπώσεώς τους η οποία άλλοτε γίνεται συνειδητά και άλλοτε προέρχεται από διάφορα ερεθίσματα. Αυτός είναι και ο λόγος των διαφόρων ιδεολογικών αναθεωρήσεων, από τις οποίες άλλες μεν έρχονται να προσθέσουν, άλλες να αφαιρέσουν και άλλες να συνθέσουν τα όσα δεν ήταν δυνατόν να συντεθούν.

Ο **τρίτος** αφορά την ιστορία, δηλαδή την απόκτη-

αυτά, το όργανο κατοχυρώθηκε στο Αζερμπαϊτζάν. Η ονομασία Tar προέρχεται από το αρχαίο σουμερικό Tur που σημαίνει χορδή και συνδυαζόμενο με τη λέξη Pan (μικρός) δίνει το όργανο Pan Tur, που οι Έλληνες ονόμασαν Πανδουρίδα. Πρόκειται, δηλαδή, για ένα όργανο γνωστό και διαδεδομένο σε πολλές χώρες, και το οποίο έδωσε το όνομά του όχι μόνο στην προαναφερόμενη πανδουρίδα, αλλά και στο ινδικό σιτάρ και στην παγκόσμια κιθάρα. Σε όλα τα προαναφερόμενα όργανα δεν είναι τυχαίο ότι εμπεριέχεται η λέξη Tap (Tur), δηλαδή χορδή.

Βέβαια, το ότι το πολυφωνικό τραγούδι, για παράδειγμα, κατοχυρώθηκε στο κράτος της Αλβανίας ή ότι ο καφές και ο Καραγκιόζης στο κράτος της Τουρκίας, δεν σημαίνει ότι η γιαγιά από την Ήπειρο θα σταματήσει να τραγουδάει, ούτε ότι οι έλληνες Καραγκιοζοπαίχτες θα σταματήσουν να κάνουν παραστάσεις, και ακόμα δεν θα μας αναγκάσει κανείς να πίνουμε μόνο εσπρέσο ή φραπέ (άραγε θα γίνει επιτέλους κάποια κίνηση για την εθνική κατοχύρωση του φραπέ ή θα μας τον πάρουν και αυτόν;).

Νότια Κορέα και Ρεμπέτικο

Στην εποχή όπου όλα κατηγοριοποιούνται και υπάρχουν ως προϊόντα, ήταν απολύτως λογικό ότι δεν θα ξέφευγαν ούτε οι λαϊκές εκφράσεις και πρακτικές. Όλα πωλούνται και αγοράζονται. Το κάθε κράτος πρέπει να αναδείξει και εν τέλει να πουλήσει την διαφορετικότητά του. Να διαλαλήσει στους εκτός συνόρων αυτή την διαφορετικότητα και να βάλει τους εντός να ασχοληθούν με αυτή. Έτσι, οι εκτός θα επισκεφτούν τουριστικά τον ελλαδικό χώρο ψάχνοντας όχι απλά το greek syrtaki στο Μοναστηράκι, αλλά και το διεθνώς αναγνωρισμένο Ρεμπέτικο, που οι εντός θα πρέπει να το θέσουν σε εφαρμογή. Άραγε θα βγουν και Ρεμπέτικες στολές;

Πριν την εποχή αυτή, της κατηγοριοποίησης και του «πολιτιστικού αγαθού», αυτό που σήμερα ορίζεται ως «πολιτιστικό αγαθό» ήταν βιωματική ανάγκη και εμπειρία που προέκυπτε αβίαστα μέσα από τις καθημερινές κοινωνικές συνθήκες. Το Ρεμπέτικο, λοιπόν, είτε υπάρχει ως πολιτιστικό αγαθό της ανθρωπότητας είτε όχι, συνεχίζει να υπάρχει μέσα από τα τραγούδια, μέσα από τις παρέες των ανθρώπων όπου αυτή η μουσική τούς εκφράζει. Μπορεί τα χρόνια να πέρασαν, όπως και ο τρόπος ζωής των ρεμπετών, αλλά όλα αυτά ακόμα λένε πολλά σε αρκετούς, που ποσώς τους ενδιαφέρει αν κατοχυρώθηκε ως πολιτιστικό αγαθό του ελλαδικού χώρου και της ανθρωπότητας. Ποσώς τους ενδιαφέρει αν κάπου στην Νότια Κορέα, στα μέσα του Δεκέμβρη του 2017, κάποιοι χαρτογιακάδες αποφάσισαν να το κατηγοριοποιήσουν, για τους δικούς τους λόγους. Άραγε ο Μάρκος, ο Αρτέμης, η Ρόζα, ο Μπάτης, η Μαρίκα και ο Τρελάκιας, ήξεραν ότι παράγουν «πολιτιστικά αγαθά»; Ήξεραν την Νότια Κορέα;

Ελευθερόκοκκος

Το Διαδικτυακό Αναγνωστήριο της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Από τις 16 Δεκεμβρίου έχει τεθεί σε λειτουργία το Διαδικτυακό Αναγνωστήριο της Μηνιαίας Αναρχικής Εφημερίδας ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ. Αρχικά, έχουν αναρτηθεί τα πρώτα 50 τεύχη. Βαθμιαία θα αναρτηθούν και τα υπόλοιπα.

Σε αυτήν την διαδικτυακή σελίδα θα μπορέσετε να παρακολουθήσετε την έντυπη διαδρομή αναρχικού λόγου και πρακτικών, η οποία ξεκίνησε την 1η Μαρτίου 2002. Πρόκειται για μία εκδοτική αναρχική προσπάθεια η οποία, από τότε και μέχρι σήμερα, παρίσταται σε μηνιαία βάση. Θεωρούμε ότι, με την ευκαιρία της παρουσιάσεως του διαδικτυακού αναγνωστηρίου, μας δίνεται μία επί πλέον ευκαιρία να διατυπωθούν απόψεις σχετικά με την εντύπωση ιδεών, λόγου και πρακτικών (τα οποία οφείλουν να αποτελούν κάτι το ενιαίο) και να γίνουν ορισμένου τύπου εκτιμήσεις και επισημάνσεις.

Ανέκαθεν θεωρούσαμε πως η έκφραση και η καταγραφή του αναρχικού λόγου, των απόψεων και των πρακτικών είναι από τα σημαντικότερα έργα με τα οποία θα πρέπει να ασχολούνται οι αναρχικοί. Αναφέρουμε τους τρεις κυριώτερους λόγους.

Ο **πρώτος** αφορά την δυνατότητα επεξεργασίας, αναλύσεως και κατανοήσεως των όσων έχουν κατατεθεί εγγράφως, από ευρύτερο αριθμό ατόμων, ούτως ώστε να διαπιστώνονται λάθη και ατέλειες, ασυνείδητες ή εγνωσμένες παραλείψεις ή παραμορφώσεις ιδεών και συμβάντων κ.ο.κ.

Ο **δεύτερος** –και επίσης σημαντικός– είναι ότι *τα γραπτά μένουν ενώ τα λόγια πετούν και χάνονται μέσα στο αρχιπέλαγος των ανεπεξέργαστων ήχων και θα είναι ευτυχής η στιγμή κατά την οποίαν θα μπορέσουν να επαναληφθούν εις άλλον τόπον και χρόνον, ώστε να δοθεί άλλη μία ευκαιρία γραπτής εντυπώσεώς τους*. Αυτές οι ευκαιρίες υπάρχουν και εμφανίζονται κατά καιρούς, επειδή οι ιδέες δεν χάνονται, αλλά σε πολλές περιπτώσεις μας διαφεύγει η δυνατότητα να συλληφθούν, να διατυπωθούν και να τεθούν σε εφαρμογή. Αλλά, και στις περιπτώσεις «συλλήψεως» δεν γίνεται κατορθωτό να διατυπωθούν, πάντοτε, με ορθόν τρόπον, δεδομένου ότι παρεμβάλλονται διάφορες υποκειμενικές επιθυμίες, διαθέσεις και αντιλήψεις. Ακολουθεί μία διεργασία επαναδιατυπώσεώς τους η οποία άλλοτε γίνεται συνειδητά και άλλοτε προέρχεται από διάφορα ερεθίσματα. Αυτός είναι και ο λόγος των διαφόρων ιδεολογικών αναθεωρήσεων, από τις οποίες άλλες μεν έρχονται να προσθέσουν, άλλες να αφαιρέσουν και άλλες να συνθέσουν τα όσα δεν ήταν δυνατόν να συντεθούν.

Ο **τρίτος** αφορά την ιστορία, δηλαδή την απόκτηση γνώσεων για όσα προηγήθησαν τόσον σε επίπεδο ενεργειών όσον και στον τομέα των απόψεων και ιδεών.

Προβαίνοντες στην διαδικτυακή παρουσίαση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ θεωρούμε ότι θα διευκολυνθεί η κατανόησις και η εξέλιξις απόψεων και θεωρήσεων, οι οποίες χωρίζονται σε γενικές γραμμές σε τρεις περιόδους, συμφώνως και προς την αρχή που διέπει κάθε ζώσα ύπαρξη.

Την **πρώτη** θα μπορούσαμε να την ονομάσουμε «ανάμεικτη», λαμβανομένου υπ' όψιν του γεγονότος ότι υπάρχει μια προσπάθεια συγκλίσεως διαφόρων απόψεων.

Η **δεύτερη** αφορά την διεργασία αναπροσανατολισμού, η δε **τρίτη** είναι αυτή που διανύουμε αυτή την χρονική περίοδο, η οποία τείνει προς καταστά-

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 16ος, Φύλλο 178
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
Τηλέφωνο: 69 73 79 92 07
Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.
Με κατάθεση του αντίστοιχο ποσού
στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)

Νότια Κορέα και Ρεμπέτικο

Στην εποχή όπου όλα κατηγοριοποιούνται και υπάρχουν ως προϊόντα, ήταν απολύτως λογικό ότι δεν θα ξέφευγαν ούτε οι λαϊκές εκφράσεις και πρακτικές. Όλα πωλούνται και αγοράζονται. Το κάθε κράτος πρέπει να αναδείξει και εν τέλει να πουλήσει την διαφορετικότητά του. Να διαλαλήσει στους εκτός συνόρων αυτή την διαφορετικότητα και να βάλει τους εντός να ασχοληθούν με αυτή. Έτσι, οι εκτός θα επισκεφτούν τουριστικά τον ελλαδικό χώρο ψάχνοντας όχι απλά το greek syrtaki στο Μοναστηράκι, αλλά και το διεθνώς αναγνωρισμένο Ρεμπέτικο, που οι εντός θα πρέπει να το θέσουν σε εφαρμογή. Άραγε θα βγουν και Ρεμπέτικες στολές;

Πριν την εποχή αυτή, της κατηγοριοποίησης και του «πολιτιστικού αγαθού», αυτό που σήμερα ορίζεται ως «πολιτιστικό αγαθό» ήταν βιωματική ανάγκη και εμπειρία που προέκυπτε αβίαστα μέσα από τις καθημερινές κοινωνικές συνθήκες. Το Ρεμπέτικο, λοιπόν, είτε υπάρχει ως πολιτιστικό αγαθό της ανθρωπότητας είτε όχι, συνεχίζει να υπάρχει μέσα από τα τραγούδια, μέσα από τις παρέες των ανθρώπων όπου αυτή η μουσική τούς εκφράζει. Μπορεί τα χρόνια να πέρασαν, όπως και ο τρόπος ζωής των ρεμπετών, αλλά όλα αυτά ακόμα λένε πολλά σε αρκετούς, που ποσώς τους ενδιαφέρει αν κατοχυρώθηκε ως πολιτιστικό αγαθό του ελλαδικού χώρου και της ανθρωπότητας. Ποσώς τους ενδιαφέρει αν κάπου στην Νότια Κορέα, στα μέσα του Δεκέμβρη του 2017, κάποιοι χαρτογιακάδες αποφάσισαν να το κατηγοριοποιήσουν, για τους δικούς τους λόγους. Άραγε ο Μάρκος, ο Αρτέμης, η Ρόζα, ο Μπάτης, η Μαρίκα και ο Τρελάκιας, ήξεραν ότι παράγουν «πολιτιστικά αγαθά»; Ήξεραν την Νότια Κορέα;

Ελευθερόκοκκος

αναγνωστηρίου, μας δίνεται μία επί πλέον ευκαιρία να διατυπωθούν απόψεις σχετικά με την εντύπωση ιδεών, λόγου και πρακτικών (τα οποία οφείλουν να αποτελούν κάτι το ενιαίο) και να γίνουν ορισμένου τύπου εκτιμήσεις και επισημάνσεις.

Ανέκαθεν θεωρούσαμε πως η έκφραση και η καταγραφή του αναρχικού λόγου, των απόψεων και των πρακτικών είναι από τα σημαντικότερα έργα με τα οποία θα πρέπει να ασχολούνται οι αναρχικοί. Αναφέρουμε τους τρεις κυριώτερους λόγους.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 16ος, Φύλλο 178
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
Τηλέφωνο: 69 73 79 92 07
Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.
Με κατάθεση του αντίστοιχο ποσού στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)
116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA

Σε περίπτωση συνδρομής είναι απαραίτητη η αποστολή των στοιχείων σας (Ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας, τηλέφωνο) μέσω του ταχυδρομείου (ηλεκτρονικού ή κανονικού) ή τηλεφωνικά.
Επίσης συστημένες επιστολές και δέματα θα πρέπει να στέλλονται προς:
Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο
Σαριπόλου 8, Αθήνα, Τ.Κ. 106 82

εντυπώσεώς τους. Αυτές οι ευκαιρίες υπάρχουν και εμφανίζονται κατά καιρούς, επειδή οι ιδέες δεν χάνονται, αλλά σε πολλές περιπτώσεις μας διαφεύγει η δυνατότητα να συλληφθούν, να διατυπωθούν και να τεθούν σε εφαρμογή. Αλλά, και στις περιπτώσεις «συλλήψεως» δεν γίνεται κατορθωτό να διατυπωθούν, πάντοτε, με ορθόν τρόπον, δεδομένου ότι παρεμβάλλονται διάφορες υποκειμενικές επιθυμίες. διαθέσεις και αντιλήψεις. Ακολουθεί μία διεργασία επαναδιατυπώσεώς τους η οποία άλλοτε γίνεται συνειδητά και άλλοτε προέρχεται από διάφορα ερεθίσματα. Αυτός είναι και ο λόγος των διαφόρων ιδεολογικών αναθεωρήσεων, από τις οποίες άλλες μεν έρχονται να προσθέσουν, άλλες να αφαιρέσουν και άλλες να συνθέσουν τα όσα δεν ήταν δυνατόν να συντεθούν.

Ο **τρίτος** αφορά την ιστορία, δηλαδή την απόκτηση γνώσεων για όσα προηγήθησαν τόσον σε επίπεδο ενεργειών όσον και στον τομέα των απόψεων και ιδεών.

Προβαίνοντες στην διαδικτυακή παρουσίαση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ θεωρούμε ότι θα διευκολυνθεί η κατανόησις και η εξέλιξις απόψεων και θεωρήσεων, οι οποίες χωρίζονται σε γενικές γραμμές σε τρεις περιόδους, συμφώνως και προς την αρχή που διέπει κάθε ζώσα ύπαρξη.

Την **πρώτη** θα μπορούσαμε να την ονομάσουμε «ανάμεικτη», λαμβανομένου υπ' όψιν του γεγονότος ότι υπάρχει μια προσπάθεια συγκλίσεως διαφόρων απόψεων.

Η **δεύτερη** αφορά την διεργασία αναπροσανατολισμού, η δε **τρίτη** είναι αυτή που διανύουμε αυτή την χρονική περίοδο, η οποία τείνει προς κατάσταξιν.

Για την ιστορία των συμμετασχόντων ομάδων και ατόμων παραπέμπουμε στις υπάρχουσες υπογραφές κάτωθι των κειμένων. Για την παρούσα συμμετοχή, εκτός από συντρόφους και συντρόφισσες που συμβάλλουν με μεταφράσεις και κείμενα, χρειάζεται να αναφέρουμε πως τον *Κύκλο Σύνταξης* της εφημερίδος συναπαρτίζουν ο *Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας*, οι *σύντροφοι για την Αναρχική απελευθερωτική δράση* και η *Συσπείρωση Αναρχικών*.

Αθήνα 16 Δεκεμβρίου 2017
Αναρχική Αρχειοθήκη

Στρατηγικοί κακοπληρωτές και Κράτος μπαταχτσής

Κορυφώνεται το ενδιαφέρον των τραπεζιτών, ενώ και τα δημοσιεύματα πληθαίνουν για τους λεγόμενους «στρατηγικούς κακοπληρωτές» των «κόκκινων» τραπεζικών δανείων, τους μπαταχτσήδες. Μια κορύφωση που εκδηλώνεται λόγω των συμφωνηθέντων με τους «θεσμούς», ώστε να μειωθούν σημαντικά τα ανοίγματα στα επισφαλή δάνεια, επιχειρηματικά και στεγαστικά. Καθώς, τα ΜΜΕ φωτίζουν το ζήτημα των πλειστηριασμών, επικεντρωμένα κυρίως σε ζητήματα πρώτης κατοικίας και στεγαστικών δανείων, **ταυτόχρονα εξελίσσεται σε άλλο επίπεδο η «εξυπηρέτηση» των επιχειρηματικών δανείων.** Άλλωστε στις αρχές Σεπτεμβρίου, στη Φρανκφούρτη, βρέθηκε στο επίκεντρο η αργή διαδικασία μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, της συνάντησης που είχαν έλληνες τραπεζίτες με τον αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Μπενουά Κερέ και την αντιπρόεδρο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού SSM Σαμπίνε Λαουτενσλέγκερ. Οι επόπτες ζήτησαν από τις διοικήσεις των τραπεζών να επισπεύσουν τις κινήσεις, με στόχο τη μείωση των κόκκινων δανείων και, αν χρειάζεται, να φέρουν νωρίτερα τα απαραίτητα μέτρα.

Αξίζει να αναφερθεί, ότι ο στόχος του 2018 είναι ιδιαίτερα φιλόδοξος, καθώς το ελληνικό τραπεζικό σύστημα έχει δεσμευθεί να μειώσει τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια κατά 15 δισ. ευρώ. «Πηγές αναφέρουν ότι από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού υπήρξε παρότρυνση προς τα υψηλόβαθμα στελέχη των τραπεζών να εντείνουν την προσπάθεια περιορισμού και να ρίξουν στη μάχη ερ-

Δεν είναι η πρώτη φορά, αλλά αντίθετα ισχυριζόμαστε ότι αποτελεί τον κανόνα διαχείρισης κοινωνικών καταστάσεων, που η κρατική και οικονομική εξουσία αλλού φωτίζει και αλλού ενεργεί. Συσκοτίζει τα σημεία εκείνα που είναι χρήσιμα ώστε η ελίτ να συνεχίσει να κάνει τη δουλειά της, χωρίς να γίνονται εύκολα αντιληπτές οι

προθέσεις της. Σε αυτή τη προσπάθεια, προφανώς, πρωτεύοντα και καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν οι δημοσιογράφοι και τα μμε. Τα οποία, όπως παρατηρείται, βρίσκονται σε φάση ομογενοποίησης και έκφρασης της κυριαρχίας, όπου λίγοι επιχειρηματίες ελέγχουν το σύνολο σχεδόν των μέσων.

Όσον αφορά την αντιμετώπιση παρόμοιων επιχειρηματικών καταστάσεων

μειώσουμε και μια ακόμη παράμετρο που έρχεται να συμπληρώσει τους από κοινού σχεδιασμούς επιχειρηματιών και κράτους. Οι «κρατικοποιημένες» εταιρίες στελεχώθηκαν από κομματικά στελέχη και ψηφοφόρους όχι μόνο του κυβερνητικού πασοκ αλλά και των «αριστερών» κομμάτων. Όλοι χορτάτοι, όλοι ικανοποιημένοι...

Σήμερα, μια μερίδα επιχειρηματιών έχει προσφύγει στην υπαγωγή των εταιρειών τους στον Πτωχευτικό Κώδικα και ένα ποσοστό αυτών, προσπαθεί να ελιχθεί μέσω αυτού και να αποκομίσει μακροπρόθεσμα οφέλη. Ενώ ένα άλλο δεν αποπληρώνει τα επιχειρηματικά δάνεια, περιμένοντας τις πολιτικές αποφάσεις, οι οποίες φαίνεται ότι έχουν δρομολογηθεί και περιλαμβάνουν γενναίες μειώσεις-κουρέματα

που συνειδητά δεν πληρώνουν παρ' ότι μπορούν, με μοναδική στόχευση να τους χαριστούν σημαντικά ποσά. Κάποιος θα μπορούσε να αναρωτηθεί: «Καλά, δεν είναι πολιτικά ορθό να προσπαθούμε να ξεγελάμε τις αιμοδιψείς τράπεζες;». Πράγματι οι τράπεζες αποτελούν τους νόμιμους τοκογλύφους και τους σύγχρονους οικονομικούς δικτατορίσκους που αλώνουν και αλλοιώνουν ταυτόχρονα συμπεριφορές και συνειδήσεις (βλέπε για παράδειγμα Lehman Brothers).

Ασφαλώς και οφείλουμε να τασσόμαστε και να ενεργούμε ενάντια στο τραπεζικό σύστημα εξ αρχής. Μια ατομική-ιδιωτική στάση, όμως, όταν δεν συνοδεύεται από κοινωνικά χαρακτηριστικά κινδυνεύει να περιοριστεί σε μια ατομοκεντρική συνθήκη και τίποτα περισσότερο. Δεν λειτουργεί το άτομο, έστω, βάσει αρχών γενικότερης ωφέλειας αλλά μέσω του εξατομικευμένου οφέλους. Έτσι, κάποιος μπορεί να θεωρήσει ορθό ότι «ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος μου», κάτι το οποίο είναι τουλάχιστον αφελές, για να μην πούμε επικίνδυνο στα πλαίσια του κοινωνικού ανταγωνισμού.

Ταυτόχρονα η ΕΕΤ (Ένωση Ελληνικών Τραπεζών) θεωρεί απαραίτητο να υπάρχουν πλειστηριασμοί, γιατί είναι το κυριότερο εργαλείο ώστε να κυνηγηθούν οι στρατηγικοί κακοπληρωτές. Αφού, λοιπόν, την προηγούμενη εξαετία οι τράπεζες προέβησαν στις αναγκαίες για την επιβίωσή τους ανακεφαλαιώσεις, ρυθμίσεις σε ομόλογα και το «άνοιγμά» τους μεταβιβάστηκε στους κρατικούς προϋπολογισμούς και στα δημοσιονομικά, δηλαδή στη φορολογία, έφθασε η ώρα για να διευθετηθούν και τα «κόκκινα» δάνεια. Η ΕΕΤ σε ανα-

δηλώνεται λόγω των συμφωνηθέντων με τους «θεσμούς», ώστε να μειωθούν σημαντικά τα ανοίγματα στα επισφαλή δάνεια, επιχειρηματικά και στεγαστικά. Καθώς, τα ΜΜΕ φωτίζουν το ζήτημα των πλειστηριασμών, επικεντρωμένα κυρίως σε ζητήματα πρώτης κατοικίας και στεγαστικών δανείων, **ταυτόχρονα εξελίσσεται σε άλλο επίπεδο η «εξυπηρέτηση» των επιχειρηματικών δανείων.** Άλλωστε στις αρχές Σεπτεμβρίου, στη Φρανκφούρτη, βρέθηκε στο επίκεντρο η αργή διαδικασία μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, της συνάντησης που είχαν έλληνες τραπεζίτες με τον αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Μπενουά Κερέ και την αντιπρόεδρο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού SSM Σαμπίνε Λαουτενσλέγκερ. Οι επόπτες ζήτησαν από τις διοικήσεις των τραπεζών να επισπεύσουν τις κινήσεις, με στόχο τη μείωση των κόκκινων δανείων και, αν χρειάζεται, να φέρουν νωρίτερα τα απαραίτητα μέτρα.

Αξίζει να αναφερθεί, ότι ο στόχος του 2018 είναι ιδιαίτερα φιλόδοξος, καθώς το ελληνικό τραπεζικό σύστημα έχει δεσμευθεί να μειώσει τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια κατά 15 δισ. ευρώ. «Πηγές αναφέρουν ότι από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού υπήρξε παρότρυνση προς τα υψηλόβαθμα στελέχη των τραπεζών να εντείνουν την προσπάθεια περιορισμού και να ρίξουν στη μάχη εργαλεία, όπως για παράδειγμα οι **πωλήσεις κόκκινων δανείων** νωρίτερα από τον αρχικό σχεδιασμό», διαβάζουμε από τον οικονομικό τύπο. Παράλληλα, οι επόπτες ζήτησαν εκτενή ενημέρωση για τις διαγραφές δανείων, οι οποίες το πρώτο εξάμηνο του 2017 ανήλθαν σε 3,3 δισ. ευρώ και με αυτόν τον τρόπο επιτεύχθηκαν οι στόχοι. Δεν γνωρίζουμε την κατανομή και τον επιμερισμό της διαγραφής, δηλαδή από ποιους έκοψαν υποχρεώσεις. Όμως, οι ευρωπαίοι επιτηρητές, απ' ό,τι διαβάζουμε, προέτρεψαν, *τους έλληνες τραπεζίτες να προχωρήσουν με πιο γοργά βήματα στην αναδιάρθρωση των* ***υπερχρεωμένων επιχειρήσεων,*** *καθώς αποτελεί πάγια θέση του SSM ότι η μείωση των κόκκινων δανεί-*

ελίτ να συνεχίσει να κάνει τη δουλειά της, χωρίς να γίνονται εύκολα αντιληπτές οι

προθέσεις της. Σε αυτή τη προσπάθεια, προφανώς, πρωτεύοντα και καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν οι δημοσιογράφοι και τα μμε. Τα οποία, όπως παρατηρείται, βρίσκονται σε φάση ομογενοποίησης και έκφρασης της κυριαρχίας, όπου λίγοι επιχειρηματίες ελέγχουν το σύνολο σχεδόν των μέσων.

Όσον αφορά την αντιμετώπιση παρόμοιων επιχειρηματικών καταστάσεων κατά το παρελθόν, να θυμίσουμε τι είχε συμβεί και πριν από μερικές δεκαετίες σε μια σειρά επιχειρήσεων οι οποίες είχαν υπαχθεί στις «προβληματικές» εταιρείες και στην ομπρέλα του ΟΑΕ (Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων), ο οποίος, αρχικά, κατά τις δεκαετίες '70 και '80 *«κρατικοποιούσε»* τις πτωχευμένες ιδιωτικές εταιρείες και στη δεκαετία του '90 τις *ιδιωτικοποιούσε* ξανά. Ο ίδιος οργανισμός που «κρατικοποιούσε» στην αρχή, ιδιωτικοποιούσε στη συνέχεια... Και τότε η εξουσία ανέπτυσσε λογύδρια ενάντια στους επιχειρηματίες που «πτώχευσαν» τις εταιρείες και «έβγαλαν» τα δανεισμένα κεφάλαια στην Ελβετία, αλλά ουσιαστικά μέσω των «κρατικοποιήσεων» τούς έκανε

αλλά και των «αριστερών» κομμάτων. Όλοι χορτάτοι, όλοι ικανοποιημένοι...

Σήμερα, μια μερίδα επιχειρηματιών έχει προσφύγει στην υπαγωγή των εταιρειών τους στον Πτωχευτικό Κώδικα και ένα ποσοστό αυτών, προσπαθεί να ελιχθεί μέσω αυτού και να αποκομίσει μακροπρόθεσμα οφέλη. Ενώ ένα άλλο δεν αποπληρώνει τα επιχειρηματικά δάνεια, περιμένοντας τις πολιτικές αποφάσεις, οι οποίες φαίνεται ότι έχουν δρομολογηθεί και περιλαμβάνουν γενναίες μειώσεις-κουρέματα στα επιχειρηματικά δάνεια. Η συζήτηση, όμως, περιορίζεται στους «στρατηγικούς κακοπληρωτές» των στεγαστικών δανείων που παρ' ότι διαθέτουν, λένε, περιουσία και καταθέσεις δεν αποπληρώνουν το δάνειό τους. Αφ' ενός, λοιπόν, η κυβέρνηση κόπτεται για να πατάξει τους «μπαταχτσήδες» και αφ' ετέρου δεν εφαρμόζει άμεσα το περιουσιολόγιο, που ήταν και προγραμματική της δέσμευση. Αντίθετα, διαβάζουμε στον οικονομικό τύπο: *«Κυρίαρχο θέμα στην ατζέντα των συζητήσεων ήταν οι κινήσεις που θα οδηγήσουν στη χαλιναγώγηση των "στρατηγικά κακοπληρωτών„. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι οι επόπτες υπογράμμισαν την ανάγκη της* ***αποκάλυψης και της τιμωρίας*** *όσων δανειοληπτών*

ματι οι τράπεζες αποτελούν τους νόμιμους τοκογλύφους και τους σύγχρονους οικονομικούς δικτατορίσκους που αλώνουν και αλλοιώνουν ταυτόχρονα συμπεριφορές και συνειδήσεις (βλέπε για παράδειγμα Lehman Brothers).

Ασφαλώς και οφείλουμε να τασσόμαστε και να ενεργούμε ενάντια στο τραπεζικό σύστημα εξ αρχής. Μια ατομική-ιδιωτική στάση, όμως, όταν δεν συνοδεύεται από κοινωνικά χαρακτηριστικά κινδυνεύει να περιοριστεί σε μια ατομοκεντρική συνθήκη και τίποτα περισσότερο. Δεν λειτουργεί το άτομο, έστω, βάσει αρχών γενικότερης ωφέλειας αλλά μέσω του εξατομικευμένου οφέλους. Έτσι, κάποιος μπορεί να θεωρήσει ορθό ότι «ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος μου», κάτι το οποίο είναι τουλάχιστον αφελές, για να μην πούμε επικίνδυνο στα πλαίσια του κοινωνικού ανταγωνισμού.

Ταυτόχρονα η ΕΕΤ (Ένωση Ελληνικών Τραπεζών) θεωρεί απαραίτητο να υπάρχουν πλειστηριασμοί, γιατί είναι το κυριότερο εργαλείο ώστε να κυνηγηθούν οι στρατηγικοί κακοπληρωτές. Αφού, λοιπόν, την προηγούμενη εξαετία οι τράπεζες προέβησαν στις αναγκαίες για την επιβίωσή τους ανακεφαλαιώσεις, ρυθμίσεις σε ομόλογα και το «άνοιγμά» τους μεταβιβάστηκε στους κρατικούς προϋπολογισμούς και στα δημοσιονομικά, δηλαδή στη φορολογία, έφθασε η ώρα για να διευθετηθούν και τα «κόκκινα» δάνεια. Η ΕΕΤ σε ανακοίνωσή της αναφέρει: «Αυτή τη στιγμή, οι προτεραιότητές μας είναι ξεκάθαρες, δεν υπάρχει κάποια συμφωνία, υπάρχει η δική μας επιλογή, στο ξεκίνημα αυτής της προσπάθειας με τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς να επικεντρωθούμε στις μεγάλες υποθέσεις, διότι αυτή είναι η προτεραιότητα. **Δεν σημαίνει, όμως, ότι μεταγενέστερα υπάρχει κάποια συμφωνία ότι δεν θα συνεχίσουμε να κάνουμε πλειστηριασμούς.** Είναι ένα εργαλείο απαραίτητο, για να μπορέσουμε να επιλύσουμε το μεγάλο θέμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Εάν δεν επιλυθεί το θέμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, δεν θα μπορέσει η οικονομία να ανακάμψει με ισχυρούς ρυθμούς. Οι πλειστη-

χανισμού SSM Σαμπίνε Λαουτενσλέγκερ. Οι επόπτες ζήτησαν από τις διοικήσεις των τραπεζών να επισπεύσουν τις κινήσεις, με στόχο τη μείωση των κόκκινων δανείων και, αν χρειάζεται, να φέρουν νωρίτερα τα απαραίτητα μέτρα.

Αξίζει να αναφερθεί, ότι ο στόχος του 2018 είναι ιδιαίτερα φιλόδοξος, καθώς το ελληνικό τραπεζικό σύστημα έχει δεσμευθεί να μειώσει τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια κατά 15 δισ. ευρώ. «Πηγές αναφέρουν ότι από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού υπήρξε παρότρυνση προς τα υψηλόβαθμα στελέχη των τραπεζών να εντείνουν την προσπάθεια περιορισμού και να ρίξουν στη μάχη εργαλεία, όπως για παράδειγμα οι **πωλήσεις κόκκινων δανείων** νωρίτερα από τον αρχικό σχεδιασμό», διαβάζουμε από τον οικονομικό τύπο. Παράλληλα, οι επόπτες ζήτησαν εκτενή ενημέρωση για τις διαγραφές δανείων, οι οποίες το πρώτο εξάμηνο του 2017 ανήλθαν σε 3,3 δισ. ευρώ και με αυτόν τον τρόπο επιτεύχθηκαν οι στόχοι. Δεν γνωρίζουμε την κατανομή και τον επιμερισμό της διαγραφής, δηλαδή από ποιους έκοψαν υποχρεώσεις. Όμως, οι ευρωπαίοι επιτηρητές, απ' ό,τι διαβάζουμε, προέτρεψαν, *τους έλληνες τραπεζίτες να προχωρήσουν με πιο γοργά βήματα στην αναδιάρθρωση των **υπερχρεωμένων επιχειρήσεων,** καθώς αποτελεί πάγια θέση του SSM ότι η μείωση των κόκκινων δανείων πρέπει να ξεκινήσει με ένταση από το εταιρικό χαρτοφυλάκιο.* Ενώ οι τραπεζίτες *πρότειναν τη ρύθμιση των χρεών μέσα από τη διαδικασία του εξωδικαστικού συμβιβασμού, η οποία μόλις ξεκίνησε και αναμένεται να φέρει ορατά αποτελέσματα από τις αρχές του 2018.* Θεωρούμε, λοιπόν, πως μέσα από τη σκόνη που σηκώνεται γενικά και αόριστα για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, μεγάλη μερίδα επιχειρήσεων θα επωφεληθεί ώστε τα δάνειά τους να υποστούν μεγάλο και γενναίο «κούρεμα».

προθέσεις της. Σε αυτή τη προσπάθεια, προφανώς, πρωτεύοντα και καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν οι δημοσιογράφοι και τα μμε. Τα οποία, όπως παρατηρείται, βρίσκονται σε φάση ομογενοποίησης και έκφρασης της κυριαρχίας, όπου λίγοι επιχειρηματίες ελέγχουν το σύνολο σχεδόν των μέσων.

Όσον αφορά την αντιμετώπιση παρόμοιων επιχειρηματικών καταστάσεων κατά το παρελθόν, να θυμίσουμε τι είχε συμβεί και πριν από μερικές δεκαετίες σε μια σειρά επιχειρήσεων οι οποίες είχαν υπαχθεί στις «προβληματικές» εταιρείες και στην ομπρέλα του ΟΑΕ (Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων), ο οποίος, αρχικά, κατά τις δεκαετίες '70 και '80 *«κρατικοποιούσε»* τις πτωχευμένες ιδιωτικές εταιρείες και στη δεκαετία του '90 τις *ιδιωτικοποιούσε* ξανά. Ο ίδιος οργανισμός που «κρατικοποιούσε» στην αρχή, ιδιωτικοποιούσε στη συνέχεια... Και τότε η εξουσία ανέπτυσσε λογύδρια ενάντια στους επιχειρηματίες που «πτώχευσαν» τις εταιρείες και «έβγαλαν» τα δανεισμένα κεφάλαια στην Ελβετία, αλλά ουσιαστικά μέσω των «κρατικοποιήσεων» τούς έκανε το χατίρι, αφού τούς παρέδιδε την παράμετρο «χρόνο» ώστε να κερδίσουν από αυτό, να ελιχθούν και εν τέλει να επωφεληθούν. Για παράδειγμα, **πολλοί από τους μετόχους εταιρειών που με δική τους πρωτοβουλία κατά τη δεκαετία του '80 είχαν υπαχθεί στις «προβληματικές», τελικώς κινήθηκαν δικαστικώς κατά του ΟΑΕ στη δεκαετία του '90 ώστε να πάρουν τις εταιρείες τους, πίσω αφού το οικονομικό κλίμα προδιαγραφόταν ευοίωνο.** Σε αυτό το σημείο, έχει ενδιαφέρον να ση-

Σήμερα, μια μερίδα επιχειρηματιών έχει προσφύγει στην υπαγωγή των εταιρειών τους στον Πτωχευτικό Κώδικα και ένα ποσοστό αυτών, προσπαθεί να ελιχθεί μέσω αυτού και να αποκομίσει μακροπρόθεσμα οφέλη. Ενώ ένα άλλο δεν αποπληρώνει τα επιχειρηματικά δάνεια, περιμένοντας τις πολιτικές αποφάσεις, οι οποίες φαίνεται ότι έχουν δρομολογηθεί και περιλαμβάνουν γενναίες μειώσεις-κουρέματα στα επιχειρηματικά δάνεια. Η συζήτηση, όμως, περιορίζεται στους «στρατηγικούς κακοπληρωτές» των στεγαστικών δανείων που παρ' ότι διαθέτουν, λένε, περιουσία και καταθέσεις δεν αποπληρώνουν το δάνειό τους. Αφ' ενός, λοιπόν, η κυβέρνηση κόπτεται για να πατάξει τους «μπαταχτσήδες» και αφ' ετέρου δεν εφαρμόζει άμεσα το περιουσιολόγιο, που ήταν και προγραμματική της δέσμευση. Αντίθετα, διαβάζουμε στον οικονομικό τύπο: *«Κυρίαρχο θέμα στην ατζέντα των συζητήσεων ήταν οι κινήσεις που θα οδηγήσουν στη χαλιναγώγηση των "στρατηγικά κακοπληρωτών„. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι οι επόπτες υπογράμμισαν την ανάγκη της **αποκάλυψης και της τιμωρίας** όσων δανειοληπτών διαθέτουν περιουσία και δεν πληρώνουν συνειδητά. Βασικό όπλο, σύμφωνα με όσα είπαν οι Έλληνες τραπεζίτες, ενάντια στους στρατηγικούς κακοπληρωτές είναι η διενέργεια των **ηλεκτρονικών πλειστηριασμών,** οι οποίοι εκτιμάται ότι θα τους φέρουν στο γκισέ –σε ένα ποσοστό–, με στόχο την τακτοποίηση των οφειλών τους».* Η τελευταία φράση αποτυπώνει τα οφέλη των δανειοληπτών εκείνων που έχουν την οικονομική δυνατότητα να διαπραγματευτούν με τις τράπεζες. **Είναι εκείνοι**

μου είναι φίλος μου», κάτι το οποίο είναι τουλάχιστον αφελές, για να μην πούμε επικίνδυνο στα πλαίσια του κοινωνικού ανταγωνισμού.

Ταυτόχρονα η ΕΕΤ (Ένωση Ελληνικών Τραπεζών) θεωρεί απαραίτητο να υπάρχουν πλειστηριασμοί, γιατί είναι το κυριότερο εργαλείο ώστε να κυνηγηθούν οι στρατηγικοί κακοπληρωτές. Αφού, λοιπόν, την προηγούμενη εξαετία οι τράπεζες προέβησαν στις αναγκαίες για την επιβίωσή τους ανακεφαλαιώσεις, ρυθμίσεις σε ομόλογα και το «άνοιγμά» τους μεταβιβάστηκε στους κρατικούς προϋπολογισμούς και στα δημοσιονομικά, δηλαδή στη φορολογία, έφθασε η ώρα για να διευθετηθούν και τα «κόκκινα» δάνεια. Η ΕΕΤ σε ανακοίνωσή της αναφέρει: «Αυτή τη στιγμή, οι προτεραιότητές μας είναι ξεκάθαρες, δεν υπάρχει κάποια συμφωνία, υπάρχει η δική μας επιλογή, στο ξεκίνημα αυτής της προσπάθειας με τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς να επικεντρωθούμε στις μεγάλες υποθέσεις, διότι είναι η προτεραιότητα. **Δεν σημαίνει, όμως, ότι μεταγενέστερα υπάρχει κάποια συμφωνία ότι δεν θα συνεχίσουμε να κάνουμε πλειστηριασμούς.** Είναι ένα εργαλείο απαραίτητο, για να μπορέσουμε να επιλύσουμε το μεγάλο θέμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Εάν δεν επιλυθεί το θέμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, δεν θα μπορέσει η οικονομία να ανακάμψει με ισχυρούς ρυθμούς. Οι πλειστηριασμοί είναι απαραίτητοι με κοινωνική ευαισθησία και με προσπάθεια να επικεντρωθούμε στην αρχή στις μεγάλες υποθέσεις». Όμως, όπως παρατηρούμε από τις τελευταίες αποφάσεις του ΣτΕ, οι μεγάλοι παίκτες των μεγάλων υποθέσεων αποκτούν μεγάλα και ευνοϊκά μπόνους στην προσπάθειά τους να «ξεφύγουν» από τον φορολογικό έλεγχο του κράτους. Συγκεκριμένα, το ανώτατο δικαστήριο έκρινε ότι τα στοιχεία των τραπεζικών καταθέσεων των φορολογουμένων στις ημεδαπές τράπεζες

δεν αποτελούν νέο πληροφοριακό στοιχείο, με αποτέλεσμα και για αυτές τις υποθέσεις να **ισχύει η πενταετής παραγραφή και όχι η δεκαετής**. Έτσι, ανέλεγκτες υποθέσεις μέχρι και τη χρήση του 2010 παραγράφονται. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η φορολογική διοίκηση δεν έχει δικαίωμα να κοινοποιήσει φύλλο ελέγχου μετά την πενταετία από την **τέλεση του αδικήματος,** εκτός εάν έρθουν σε γνώση των ελεγκτών νέα πληροφοριακά στοιχεία. Στην περίπτωση αυτή, ο χρόνος παραγραφής παρατείνεται στα δέκα χρόνια. Έτσι, **οδηγείται σε παραγραφή το μεγαλύτερο τμήμα των 65 CD που περιλαμβάνουν 1,3 εκατομμύρια ΑΦΜ μεγαλοκαταθετών** και της λίστας με τα στοιχεία 25.000 Ελλήνων φορολογουμένων που έστειλαν σε τράπεζες του εξωτερικού εμβάσματα άνω των 100.000 ευρώ την περίοδο 2009–2011.

Συνεπώς, όσοι μπαταχτσήδες έστειλαν τα λεφτά τους έξω προ πενταετίας δεν μπορούν να ελεγχθούν από τις ελεγκτικές αρχές, ώστε να προβούν στις αντίστοιχες ενέργειες εξυπηρέτησης των δανειακών τους υποχρεώσεων. Στη πράξη, δηλαδή, οι μπαταχτσήδες φτιασιδώνονται από τις ίδιες τις κρατικές-δικαστικές αποφάσεις... Από τη μία εμφανίζεται το κράτος να τους διώκει και από την άλλη πλευρά τούς παρέχει το κατάλληλο οπλοστάσιο για να «ξεγλιστρήσουν».

Σε μια άλλη διάσταση, το πρακτορείο Bloomberg σημείωνε τελευταία σε ανταπόκρισή του ότι οι έλληνες τραπεζίτες βρίσκονται αντιμέτωποι με εγκληματικές συμμορίες στη μάχη κατά των στρατηγικών κακοπληρωτών. Παρ' ότι έχουν γίνει προσπάθειες τα τελευταία χρόνια να αναχαιτιστούν τα νομικά και γραφειοκρατικά εμπόδια για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα, η κατάσταση παραμένει δυσεπίλυτη, επε-

ΠΟΝΤΙΚΟΛΟΓΙΕΣ...ΕΞ ΥΠΝΟΥ

Οι «επαναστατικές γραφές» και οι «γραμματικοί» αυτών

Κριτσανίζοντας, χθες βράδυ, το ταπεινό μου τυράκι, στη σκιώδη τρύπα μου μονάχος, ως άλλος φασή-στας (στη «φάση» μου, δηλαδή, όπως τόσο εύστοχα είχε διατυπώσει ο μακαρίτης Άκης Πάνου), σκεφτόμουν τι θα μού ομολογούσε ένας «φωτισμένος» κινηματίας, αν πάθαινε ξαφνικά οξεία κρίση ειλικρίνειας. Σας παραθέτω τις ακατέργαστες σκέψεις μου, ευχαρίστως.

Α, όλα κι όλα. Αν το 'χει «πει» ο Μπακούνιν, δεν σηκώνω κουβέντα. Αν το έχει γράψει ο άνθρωπος, δηλαδή. Αυτό εννοώ. Ποιός είσαι τώρα εσύ, που τολμάς να διαφωνήσεις; Εμείς κάνουμε ό,τι γράφει ο Μπακούνιν, άντε κι ο Κροπότκιν, άντε και μερικοί ακόμη «ευαγγελιστές» του αναρχισμού. Πέραν τούτου, όμως, ουδέν. Είναι ζήτημα ταυτολογίας, Πόντικά μου, αν θέλεις να λέγεσαι «αναρχικός» ακολουθείς τις «γραφές». Οφείλεις να παπαγαλίζεις θεωρίες και να αντιγράφεις τυφλοσούρτη πρακτικές, ασχέτως αν εκφράστηκαν με βάση μια πραγματικότητα, ένα κοινωνικό γίγνεσθαι, που πόρρω απέχει από τις αντίστοιχες σημερινές. Αυτό είναι το σωστό.

Το ζήτημα είναι να μαρτυρήσουμε (ή, για να μη κοροϊδευόμαστε, να «μαρτυρήσουμε») για την πίστη μας. Να δημιουργήσουμε νέες στρατιές «μαρτύρων», «αγίων» και «οσίων». Πώς; Ισχυρίζεσαι πως ο Μπακούνιν και οι υπόλοιποι δεν έγραψαν όσα έγραψαν, για να τα ακολουθούμε ως άλλοι δογματικοί θρησκόληπτοι, αλλά ως μια καταγραφή όσων θεωρούσαν στο εκεί και στο τότε ως ορθά, ως χρήσιμα για τους σύγχρονούς τους αγωνιζόμενους, αλλά και για όσους μέλλονταν; Και δίκιο να 'χεις, να είσαι βέβαιος πως το έκαναν

Με πιάνεις; Κι αν τολμήσει κανείς (ειδικά νεαρός) να αρθρώσει κάποιο εύστοχο επιχείρημα απέναντι στα λεγόμενά «μας», ουαί κι αλίμονον! Όσο λογικά κι αν, ενδεχομένως, ηχούν τα λόγια του, εμείς θα βρούμε εκείνο το «εδάφιο» ή, ακόμη καλύτερα, τον «σωστό» συνδυασμό «εδαφίων», που, εμπρός στα βλέμματα των παριστάμενων, μα ωστόσο μη μετεχόντων των αχράντων «γραφών», θα τον κατατροπώσει. Πώς σου φαίνεται; Εύκολο δεν είναι; Ξέρω πως διαφωνείς, αλλά όχι μόνον είναι «παιχνιδάκι» στην πράξη, μα κι εκπληκτικά αποτελεσματικό. Έχουμε κατορθώσει, πλέον, να μας ανήκουν όλα· όχι μόνον το μαχαίρι και το καρπούζι, μα και το μποστάνι ολόκληρο. Αν μας το επιτρέψουν οι αδαείς, με την ενοχική τους παθητικότητα, δεν σκοπεύουμε να σταματήσουμε, δεν θέτουμε, στους εαυτούς μας, ούτε κατ' επίφασιν όρια· η απληστία μας είναι απροσμέτρητη και το θράσος μας απύθμενο.

Όπως έπρατταν οι «πατέρες» τής χριστιανικής εκκλησίας, αιώνες πριν από εμάς. Όπως έπρατταν, ομοίως, οι καλοί μας φίλοι οι κατηχητές τής κομμουνιστικής ιδεολογίας, από τους οποίους, εξ άλλου, όποτε μας βολεύει, «δανειζόμαστε» εδάφια των δικών τους «σοφών» κι «αγίων». Και βέβαια, όπως είναι εύκολο να το ψυχανεμιστείς, εμείς είμαστε οι «ξυπνιτζήδες» της ιστορίας, μιας και οι προαναφερθέντες κατηχητές, όχι μόνον παραδέχονται ανοιχτά πως μετέχουν ενός οργανωμένου θρησκευτικού ή πολιτικού δόγματος (άρα τους «ξεμπροστιάζουμε» εύκολα, όποτε μας κάνει κέφι, στο «ριζοσπαστικό» πόπολο), αλλά, για να είναι εις θέσιν να παραστήσουν τους κήρυκες της ανθρώπινης «σωτηρίας», χρειάζεται να ξεπατικώσουν χιλιάδες χιλιάδων σελίδες από τα λόγια

τσα», σαν βρεθεί στο διάβα τους ένα καλοθρεμμένο «κοπάδι» από στρουμπουλές κατσαρίδες. Ωστόσο, ενώ λατρεύουν την βρώσιν κατσαριδών, άπαξ και κορέσουν την πείνα τους, δεν πα να περνάν από δίπλα τους, να σκαρφαλώνουν επάνω τους, να στήνουν κατσαριδίσιους χορούς επί της κεφαλής των· χαμπάρι αυτά. Σημασία ουδεμία, δίχως υπερβολή.

Κάπως έτσι, θεωρώ, ότι λειτουργεί σήμερα κι ο χρήστης του διαδικτύου. Ενώ η ανθρώπινη φύση του διψά για γνώση, είναι θεμελιώδες στοιχείο της να μαθαίνει συνεχώς νέα πράγματα, άπαξ και της διοχετεύεις διαρκώς πληροφορίες (με ταχύτητα μάλιστα τόσο μεγάλη που να μην είναι με τίποτα εις θέσιν να μετασχηματίσει σε γνώση), τότε η φύση αυτή γίνεται νωθρή, γίνεται τεμπέλα, γίνεται κοινώς ανόρεκτη.

Ποιός δύναται να αμφισβητήσει το άνωθι σχήμα, ως αναληθές; Ουχί πάντως εγώ. Όλοι αυτοί οι ατελείωτοι ωκεανοί πληροφοριών (επί το πλείστον άχρηστοι), που περνούν εμπρός από τα μάτια μας

μετά την πενταετία από την **τέλεση του αδικήματος**, εκτός εάν έρθουν σε γνώση των ελεγκτών νέα πληροφοριακά στοιχεία. Στην περίπτωση αυτή, ο χρόνος παραγραφής παρατείνεται στα δέκα χρόνια. Έτσι, **οδηγείται σε παραγραφή το μεγαλύτερο τμήμα των 65 CD που περιλαμβάνουν 1,3 εκατομμύρια ΑΦΜ μεγαλοκαταθετών** και της λίστας με τα στοιχεία 25.000 Ελλήνων φορολογουμένων που έστειλαν σε τράπεζες του εξωτερικού εμβάσματα άνω των 100.000 ευρώ την περίοδο 2009–2011.

Συνεπώς, όσοι μπαταχτσήδες έστειλαν τα λεφτά τους έξω προ πενταετίας δεν μπορούν να ελεγχθούν από τις ελεγκτικές αρχές, ώστε να προβούν στις αντίστοιχες ενέργειες εξυπηρέτησης των δανειακών τους υποχρεώσεων. Στη πράξη, δηλαδή, οι μπαταχτσήδες φτιασιδώνονται από τις ίδιες τις κρατικές-δικαστικές αποφάσεις... Από τη μία εμφανίζεται το κράτος να τους διώκει και από την άλλη πλευρά τούς παρέχει το κατάλληλο οπλοστάσιο για να «ξεγλιστρήσουν».

Σε μια άλλη διάσταση, το πρακτορείο Bloomberg σημείωνε τελευταία σε ανταπόκρισή του ότι οι έλληνες τραπεζίτες βρίσκονται αντιμέτωποι με εγκληματικές συμμορίες στη μάχη κατά των στρατηγικών κακοπληρωτών. Παρ' ότι έχουν γίνει προσπάθειες τα τελευταία χρόνια να αναχαιτιστούν τα νομικά και γραφειοκρατικά εμπόδια για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα, η κατάσταση παραμένει δυσεπίλυτη, επεσήμανε ο **Δημήτρης Βαγιανός**, καθηγητής Χρηματοοικονομικών στο London School of Economics. *«Ακόμα και για τους πλούσιους δανειολήπτες, όπως κάποιες εταιρείες, όταν υποτίθεται ότι θα πραγματοποιηθεί η ρευστοποίηση, υπάρχουν απειλές και διαμαρτυρίες»,* ανέφερε. *«Αυτό συμβαίνει γιατί υπάρχουν κάποιες εγκληματικές συμμορίες που προσλαμβάνονται για να προστατεύουν τα περιουσιακά στοιχεία πλούσιων ατόμων. Για τα φτωχά άτομα, οι διαμαρτυρίες γίνονται κυρίως από πολιτικές, ακτιβιστικές ομάδες»,* ανέφερε.

Διαπιστώνεται, λοιπόν, ξεκάθαρα ότι πίσω από πολιτικές αποφάσεις και επιλογές, όπως ο νόμος Κατσέλη, που παρείχαν

μου, δηλαδή, όπως τόσο εύστοχα είχε διατυπώσει ο μακαρίτης Άκης Πάνου), σκεφτόμουν τι θα μού ομολογούσε ένας «φωτισμένος» κινηματίας, αν πάθαινε ξαφνικά οξεία κρίση ειλικρίνειας. Σας παραθέτω τις ακατέργαστες σκέψεις μου, ευχαρίστως.

Α, όλα κι όλα. Αν το 'χει «πει» ο Μπακούνιν, δεν σηκώνω κουβέντα. Αν το έχει γράψει ο άνθρωπος, δηλαδή. Αυτό εννοώ. Ποιος είσαι τώρα εσύ, που τολμάς να διαφωνήσεις; Εμείς κάνουμε ό,τι γράφει ο Μπακούνιν, άντε κι ο Κροπότκιν, άντε και μερικοί ακόμη «ευαγγελιστές» του αναρχισμού. Πέραν τούτου, όμως, ουδέν. Είναι ζήτημα ταυτολογίας, Πόντικά μου, αν θέλεις να λέγεσαι «αναρχικός» ακολουθείς τις «γραφές». Οφείλεις να παπαγαλίζεις θεωρίες και να αντιγράφεις τυφλοσούρτη πρακτικές, ασχέτως αν εκφράστηκαν με βάση μια πραγματικότητα, ένα κοινωνικό γίγνεσθαι, που πόρρω απέχει από τις αντίστοιχες σημερινές. Αυτό είναι το σωστό.

Το ζήτημα είναι να μαρτυρήσουμε (ή, για να μη κοροϊδευόμαστε, να «μαρτυρήσουμε») για την πίστη μας. Να δημιουργήσουμε νέες στρατιές «μαρτύρων», «αγίων» και «οσίων». Πώς; Ισχυρίζεσαι πως ο Μπακούνιν και οι υπόλοιποι δεν έγραψαν όσα έγραψαν, για να τα ακολουθούμε ως άλλοι δογματικοί θρησκόληπτοι, αλλά ως μια καταγραφή όσων θεωρούσαν στο εκεί και στο τότε ως ορθά, ως χρήσιμα για τους σύγχρονούς τους αγωνιζόμενους, αλλά και για όσους μέλλονταν; Και δίκιο να 'χεις, να είσαι βέβαιος πως το έκαναν από σεμνότητα· κατά βάθος γνώριζαν ότι ενσάρκωναν το άυλο πνεύμα της επερχόμενης παγκοσμίου προλεταριακής επαναστάσεως. Ούτε σπιθαμή λιγότερο.

Κι ευτυχώς για εμάς τους «αναρχικούς», οι προαναφερθέντες δεν έγραψαν και πολλά πράγματα. Να, κάτι μικρές μπροσούρες εκδίδανε, τσάτρα-πάτρα, τρέχανε βλέπεις οι ερίφηδες (τουλάχιστον οι περισσότεροι από αυτούς), από οδόφραγμα σε οδόφραγμα, όχι από συνεργατικό καφενείο σε αυτοδιαχειριζόμενη συναυλία, όπως εμείς (ολίγον κορόιδα δηλαδή αυτοί), οπότε που καιρός για γράψιμο; Βέβαια, αυτό για εμάς λειτούργησε και λειτουργεί απείρως εξυπηρετικά. Προμηθεύεσαι το λοιπόν

σμό «εδαφίων», που, εμπρός στα βλέμματα των παριστάμενων, μα ωστόσο μη μετεχόντων των αχράντων «γραφών», θα τον κατατροπώσει. Πώς σου φαίνεται; Εύκολο δεν είναι; Ξέρω πως διαφωνείς, αλλά όχι μόνον είναι «παιχνιδάκι» στην πράξη, μα κι εκπληκτικά αποτελεσματικό. Έχουμε κατορθώσει, πλέον, να μας ανήκουν όλα· όχι μόνον το μαχαίρι και το καρπούζι, μα και το μποστάνι ολόκληρο. Αν μας το επιτρέψουν οι αδαείς, με την ενοχική τους παθητικότητα, δεν σκοπεύουμε να σταματήσουμε, δεν θέτουμε, στους εαυτούς μας, ούτε κατ' επίφασιν όρια· η απληστία μας είναι απροσμέτρητη και το θράσος μας απύθμενο.

Όπως έπρατταν οι «πατέρες» τής χριστιανικής εκκλησίας, αιώνες πριν από εμάς. Όπως έπρατταν, ομοίως, οι καλοί μας φίλοι οι κατηχητές τής κομμουνιστικής ιδεολογίας, από τους οποίους, εξ άλλου, όποτε μας βολεύει, «δανειζόμαστε» εδάφια των δικών τους «σοφών» κι «αγίων». Και βέβαια, όπως είναι εύκολο να το ψυχανεμιστείς, εμείς είμαστε οι «ξυπνιτζήδες» της ιστορίας, μιας και οι προαναφερθέντες κατηχητές, όχι μόνον παραδέχονται ανοιχτά πως μετέχουν ενός οργανωμένου θρησκευτικού ή πολιτικού δόγματος (άρα τους «ξεμπροστιάζουμε» εύκολα, όποτε μας κάνει κέφι, στο «ριζοσπαστικό» πόπολο), αλλά, για να είναι εις θέσιν να παραστήσουν τους κήρυκες της ανθρώπινης «σωτηρίας», χρειάζεται να ξεπατικώσουν χιλιάδες χιλιάδων σελίδες από τα λόγια των δικών τους «σοφών».

Οπότε ο χρόνος τους για «επαναστατικό» χαβαλέ περιορίζεται κι ο νους τους, τηρουμένων των αναλογιών, οφείλει να παραμένει συστηματικά πιο νηφάλιος. Πάλι μάγκες εμείς, δηλαδή. Σωστός; Ζήτω η «αναρχία» κι ο Κομμουνισμός, δηλαδή· τέτοια πράγματα ωραία και νοικοκυρεμένα.

Δεν σε βλέπω όμως να χαίρεσαι, δεν σκάει λίγο γέλιο το χειλάκι σου, με όσα άκουσες. Πώς; Πιστεύεις πως γελάει καλύτερα όποιος γελάει τελευταίος; Δεν σε καταλαβαίνω. Ποιος το έχει πει πάλι αυτό; Ο Μπακούνιν ή ο Κροπότκιν; Άντε, από 'κει ρε βρωμοπόντικο! Παλιοτρωκτικό! Τί ξέρεις εσύ από κοινωνικούς αγώνες...;

τσα», σαν βρεθεί στο διάβα τους ένα καλοθρεμμένο «κοπάδι» από στρουμπουλές κατσαρίδες. Ωστόσο, ενώ λατρεύουν την βρώσιν κατσαριδών, άπαξ και κορέσουν την πείνα τους, δεν πα να περνάν από δίπλα τους, να σκαρφαλώνουν επάνω τους, να στήνουν κατσαριδίσιους χορούς επί της κεφαλής των· χαμπάρι αυτά. Σημασία ουδεμία, δίχως υπερβολή.

Κάπως έτσι, θεωρώ, ότι λειτουργεί σήμερα κι ο χρήστης του διαδικτύου. Ενώ η ανθρώπινη φύση του διψά για γνώση, είναι θεμελιώδες στοιχείο της να μαθαίνει συνεχώς νέα πράγματα, άπαξ και της διοχετεύεις διαρκώς πληροφορίες (με ταχύτητα μάλιστα τόσο μεγάλη που να μην είναι με τίποτα εις θέσιν να μετασχηματίσει σε γνώση), τότε η φύση αυτή γίνεται νωθρή, γίνεται τεμπέλα, γίνεται κοινώς ανόρεκτη.

Ποιός δύναται να αμφισβητήσει το άνωθι σχήμα, ως αναληθές; Ουχί πάντως εγώ. Όλοι αυτοί οι ατελείωτοι ωκεανοί πληροφοριών (επί το πλείστον άχρηστοι), που περνούν εμπρός από τα μάτια μας (ναι, αν και τρωκτικό κατέχω περιέργως το θλιβερόν διαδικτυακό «προνόμιον») είναι αδύνατον να επιτρέψουν στον δέκτη αυτών να συνθέσει γνώση, τουλάχιστον όχι στον βαθμό που παλιότερα τα «συμβατικά» έντυπα μέσα πληροφόρησης τού το επέτρεπαν. Ουδεμία αμφιβολία έχουν πλέον τα μουστάκια μου για αυτό. Μια ματιά στον καθρέπτη (πρωτίστως) και στους γύρω σας, θα σας πείσει.

Ομοιάζουμε, λοιπόν, με σαμιαμίδια σε παραφύσιν κατάσταση. Σαν κάποιος «ειδικός», κάποιος που αποζητά με θέρμη το «καλό» μας, να μάς ανοίγει καθημερινώς το στόμα με τη βία, για να παραχώσει μέσα μας τις ψηφιακές του «κατσαρίδες».

τους υποχρεώσεων. Στη πράξη, δηλαδή, οι μπαταχτσήδες φτιασιδώνονται από τις ίδιες τις κρατικές-δικαστικές αποφάσεις... Από τη μία εμφανίζεται το κράτος να τους διώκει και από την άλλη πλευρά τούς παρέχει το κατάλληλο οπλοστάσιο για να «ξεγλιστρήσουν».

Σε μια άλλη διάσταση, το πρακτορείο Bloomberg σημείωνε τελευταία σε ανταπόκρισή του ότι οι έλληνες τραπεζίτες βρίσκονται αντιμέτωποι με εγκληματικές συμμορίες στη μάχη κατά των στρατηγικών κακοπληρωτών. Παρ' ότι έχουν γίνει προσπάθειες τα τελευταία χρόνια να αναχαιτιστούν τα νομικά και γραφειοκρατικά εμπόδια για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα, η κατάσταση παραμένει δυσεπίλυτη, επεσήμανε ο **Δημήτρης Βαγιανός**, καθηγητής Χρηματοοικονομικών στο London School of Economics. *«Ακόμα και για τους πλούσιους δανειολήπτες, όπως κάποιες εταιρείες, όταν υποτίθεται ότι θα πραγματοποιηθεί η ρευστοποίηση, υπάρχουν απειλές και διαμαρτυρίες»*, ανέφερε. *«Αυτό συμβαίνει γιατί υπάρχουν κάποιες εγκληματικές συμμορίες που προσλαμβάνονται για να προστατεύουν τα περιουσιακά στοιχεία πλούσιων ατόμων. Για τα φτωχά άτομα, οι διαμαρτυρίες γίνονται κυρίως από πολιτικές, ακτιβιστικές ομάδες»*, ανέφερε.

Διαπιστώνεται, λοιπόν, ξεκάθαρα ότι πίσω από πολιτικές αποφάσεις και επιλογές, όπως ο νόμος Κατσέλη, που παρείχαν μια προστασία σε μεγάλα τμήματα ασθενέστερων εισοδηματικά ομάδων στοιχίζονται και τα ανώτερα και ανώτατα στρώματα. Εν τέλει, είναι εκείνα που θα ωφεληθούν στο τέλος, αφού οι ανίσχυροι σε ένα-δυο χρόνια θα χάσουν τη σημερινή προστασία του συγκεκριμένου νόμου, χωρίς, όμως, να έχουν την ευχέρεια να διαπραγματευτούν οικονομικά το δάνειό τους, ενώ οι «ισχυροί» θα συνεχίσουν απλά να πίνουν στην υγειά του κορόιδου, αγωνιστικού και μη.

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

θεωρίες και να αντιγράφεις τυφλοσούρτη πρακτικές, ασχέτως αν εκφράστηκαν με βάση μια πραγματικότητα, ένα κοινωνικό γίγνεσθαι, που πόρρω απέχει από τις αντίστοιχες σημερινές. Αυτό είναι το σωστό.

Το ζήτημα είναι να μαρτυρήσουμε (ή, για να μη κοροϊδευόμαστε, να «μαρτυρήσουμε») για την πίστη μας. Να δημιουργήσουμε νέες στρατιές «μαρτύρων», «αγίων» και «οσίων». Πώς; Ισχυρίζεσαι πως ο Μπακούνιν και οι υπόλοιποι δεν έγραψαν όσα έγραψαν, για να τα ακολουθούμε ως άλλοι δογματικοί θρησκόληπτοι, αλλά ως μια καταγραφή όσων θεωρούσαν στο εκεί και στο τότε ως ορθά, ως χρήσιμα για τους σύγχρονούς τους αγωνιζόμενους, αλλά και για όσους μέλλονταν; Και δίκιο να 'χεις, να είσαι βέβαιος πως το έκαναν από σεμνότητα· κατά βάθος γνώριζαν ότι ενσάρκωναν το άυλο πνεύμα της επερχόμενης παγκοσμίου προλεταριακής επαναστάσεως. Ούτε σπιθαμή λιγότερο.

Κι ευτυχώς για εμάς τους «αναρχικούς», οι προαναφερθέντες δεν έγραψαν και πολλά πράγματα. Να, κάτι μικρές μπροσούρες εκδίδανε, τσάτρα-πάτρα, τρέχανε βλέπεις οι ερίφηδες (τουλάχιστον οι περισσότεροι από αυτούς), από οδόφραγμα σε οδόφραγμα, όχι από συνεργατικό καφενείο σε αυτοδιαχειριζόμενη συναυλία, όπως εμείς (ολίγον κορόιδα δηλαδή αυτοί), οπότε που καιρός για γράψιμο; Βέβαια, αυτό για εμάς λειτούργησε και λειτουργεί απείρως εξυπηρετικά. Προμηθεύεσαι, το λοιπόν, αυτά τα μικρά βιβλιαράκια, αράζεις, τα αποστηθίζεις (όπως μάς έμαθαν οι καθηγητές μας στο καλό μας σχολείο) και είσαι έτοιμος. Βγαίνεις μετά, με στυλάκι πάντοτε πρέπον (οι ασκήσεις ύφους ενθαρρύνονται ανυπερθέτως), με το ντύσιμο σου το «σωστό» (όχι σαν αστός αντ-επαναστάτης φλωροκικιρίμπας) κι αγορεύεις με τις ώρες στις συνελεύσεις τις αμφιθεατρικές, στις καταλήψεις τις «αδιαμεσολάβητες», στα μεζεδοπωλεία τα «δικά μας», ωραίος κι ατημέλητος τα μάλα επιμελώς.

Όπως έπρατταν, ομοίως, οι καλοί μας φίλοι οι κατηχητές τής κομμουνιστικής ιδεολογίας, από τους οποίους, εξ άλλου, όποτε μας βολεύει, «δανειζόμαστε» εδάφια των δικών τους «σοφών» κι «αγίων». Και βέβαια, όπως είναι εύκολο να το ψυχανεμιστείς, εμείς είμαστε οι «ξυπνιτζήδες» της ιστορίας, μιας και οι προαναφερθέντες κατηχητές, όχι μόνον παραδέχονται ανοιχτά πως μετέχουν ενός οργανωμένου θρησκευτικού ή πολιτικού δόγματος (άρα τους «ξεμπροστιάζουμε» εύκολα, όποτε μας κάνει κέφι, στο «ριζοσπαστικό» πόπολο), αλλά, για να είναι εις θέσιν να παραστήσουν τους κήρυκες της ανθρώπινης «σωτηρίας», χρειάζεται να ξεπατικώσουν χιλιάδες χιλιάδων σελίδες από τα λόγια των δικών τους «σοφών».

Οπότε ο χρόνος τους για «επαναστατικό» χαβαλέ περιορίζεται κι ο νους τους, τηρουμένων των αναλογιών, οφείλει να παραμένει συστηματικά πιο νηφάλιος. Πάλι μάγκες εμείς, δηλαδή. Σωστός; Ζήτω η «αναρχία» κι ο Κομμουνισμός, δηλαδή· τέτοια πράγματα ωραία και νοικοκυρεμένα.

Δεν σε βλέπω όμως να χαίρεσαι, δεν σκάει λίγο γέλιο το χειλάκι σου, με όσα άκουσες. Πώς; Πιστεύεις πως γελάει καλύτερα όποιος γελάει τελευταίος; Δεν σε καταλαβαίνω. Ποιος το έχει πει πάλι αυτό; Ο Μπακούνιν ή ο Κροπότκιν; Άντε, από 'κει ρε βρωμοπόντικο! Παλιοτρωκτικό! Τί ξέρεις εσύ από κοινωνικούς αγώνες...;

Κάντο όπως το σαμιαμίδι! (ή μήπως όχι;)

Τα σαμιαμίδια είναι μικροσκοπικά σαυροειδή, απόλυτα συμβιωτικά με τον άνθρωπο. Θεωρούνται, από πολλούς, ο καλύτερος και φυσικότερος τρόπος, για να ξεμπερδέψεις με τις κατσαρίδες, μιας και αποτελούν το αγαπημένο τους έδεσμα. Θα μπορούσα να πω, επίσης, παρακάμπτοντας την αριστοκρατική ανατροφή μου, πως την κάνουν κανονικώς «ταρά-

ουδεμία, δίχως υπερβολή.

Κάπως έτσι, θεωρώ, ότι λειτουργεί σήμερα κι ο χρήστης του διαδικτύου. Ενώ η ανθρώπινη φύση του διψά για γνώση, είναι θεμελιώδες στοιχείο της να μαθαίνει συνεχώς νέα πράγματα, άπαξ και της διοχετεύεις διαρκώς πληροφορίες (με ταχύτητα μάλιστα τόσο μεγάλη που να μην είναι με τίποτα εις θέσιν να μετασχηματίσει σε γνώση), τότε η φύση αυτή γίνεται νωθρή, γίνεται τεμπέλα, γίνεται κοινώς ανόρεκτη.

Ποιός δύναται να αμφισβητήσει το άνωθι σχήμα, ως αναληθές; Ουχί πάντως εγώ. Όλοι αυτοί οι ατελείωτοι ωκεανοί πληροφοριών (επί το πλείστον άχρηστοι), που περνούν εμπρός από τα μάτια μας (ναι, αν και τρωκτικό κατέχω περιέργως το θλιβερόν διαδικτυακό «προνόμιον») είναι αδύνατον να επιτρέψουν στον δέκτη αυτών να συνθέσει γνώση, τουλάχιστον όχι στον βαθμό που παλιότερα τα «συμβατικά» έντυπα μέσα πληροφόρησης τού το επέτρεπαν. Ουδεμία αμφιβολία έχουν πλέον τα μουστάκια μου για αυτό. Μια ματιά στον καθρέπτη (πρωτίστως) και στους γύρω σας, θα σας πείσει.

Ομοιάζουμε, λοιπόν, με σαμιαμίδια σε παραφύσιν κατάσταση. Σαν κάποιος «ειδικός», κάποιος που αποζητά με θέρμη το «καλό» μας, να μάς ανοίγει καθημερινώς το στόμα με τη βία, για να παραχώσει μέσα μας τις ψηφιακές του «κατσαρίδες». Κι εμείς να τις καταπίνουμε διαρκώς, μες στην παραζάλη των οθόνιων ιλίγγων μας. Ο εν λόγω κορεσμός είναι ψευδεπίγραφος, δεν είναι αυθεντικός. Δεν υπάρχει «ταβάνι» στη δίψα για γνώση. Ας μη συγχέεται, ωστόσο, η υπερπληροφόρηση, αυτό το λευκό φως εκατομμυρίων watt, που τυφλώνει όσο μύρια σκοτάδια, με την ουσιαστική γνώση. Ας ανοίξουμε, λοιπόν, (και) κανένα βιβλίο («παλιομοδίτικο» όμως, όχι e-book κι αηδίες)· δεν βλάπτει.

Πόντιξ ο Σισύφειος

Οδύσσεια εν κύκλω: Ένα ρολόι ταξιδεύει

Το ζήτημα του χρόνου, ως μιας ουσιώδους μεταβλητής της ίδιας της ύπαρξης, μας έχει απασχολήσει ουκ ολίγες φορές και στο παρελθόν. Ωστόσο, όσα κι αν ειπωθούν ή, ακόμη καλύτερα, όσα κι αν καταγραφούν μέσω της αρθρογραφίας, είναι λογικό πως ο πανδαμάτωρ χρόνος θα στέκει πάντοτε λίγο μακρύτερα, λίγο ψηλότερα από τις λέξεις, καλοκαμωμένες ή άγευστες.

Η σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τον χρόνο είναι εκ των πραγμάτων αμφίσημη· αφ' ενός γνωρίζει, μέσω του προχωρήματος της γνώσεως επί του θέματος, πως ο χρόνος δεν είναι, επί της ουσίας, αυτό που αντιλαμβάνεται με τις αισθήσεις του, αλλά αφ' ετέρου τού είναι σχεδόν αδύνατον να πάψει να τον προσεγγίζει αμιγώς αισθητηριακά, να τον κατατέμνει σε μικρά, μικρότερα, μικρότατα κομματάκια. Για τον σύγχρονο άνθρωπο όλα οφείλουν να είναι μετρήσιμα. Και ό,τι «αρνείται» να μετρηθεί είτε αγνοείται είτε λογίζεται ως ανάξιο, ως παντελώς άχρηστο.

Ακόμη κι αυτή η «ηλικία» του Σύμπαντος έχει πέσει «θύμα» της άνωθι «λογικής». Ακούμε συχνά πως το Σύμπαν έχει τόσα δισεκατομμύρια χρόνια ηλικία ή λίγο περισσότερα από τόσο ή και λίγο λιγότερα, γιατί έτσι ή αλλοιώς. Μα, ακόμη κι ένα μικρό παιδάκι είναι εύκολο να αντιληφθεί πως στο παραπάνω «επιστημονικό» ευφυολόγημα περιλαμβάνεται μια τεράστια αυθαιρεσία· ένα έτος, ένα γήινο έτος, για να μην μπερδευόμαστε, ισούται με το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να διαγράψει η Γη μιαν πλήρη περιφορά γύρω από τον Ήλιο. Η Γη είναι ένας μικρός πλανήτης στην άκρη του Δυτικού σπειροειδούς βραχίονα του Γαλαξία μας. Μια ασήμαντη κουκίδα σκόνης εμπρός στο άπειρο της υπάρξεως είτε αυτή είναι ορατή είτε αόρατη από τις αισθήσεις μας. Πώς, λοιπόν, χρησιμοποιείται ο χρόνος περιφοράς ενός μικρού πλανήτη ως το απόλυτο μέτρο για την ηλικία ολόκληρου του Σύμπαντος, αλλά και κάθε πλανητικού σώματος ξεχωριστά;[1] Προφανώς το εν λόγω άλμα λογικής εξυπηρετεί βαθύτερους κι ασφαλώς σκοτεινότερους εξουσιαστικούς σκοπούς.

Μάλλον πολλά από τα ψεύδη της επιστήμης, τουλάχιστον αυτής που μετά χαράς πράττει ως άκριτη θεραπαι-

λιάς μονής που είχε καταστραφεί. Το μόνο που είχε μείνει ήταν ένα παλιό επιτοίχιο ξύλινο ρολόι. Δούλευε ακόμη και επαναλάμβανε τον χρόνο με την ίδια, αδιατάρακτη συνέχεια.

Κι αυτό το ρολόι τον βασάνιζε. Ήταν το τελευταίο του περιουσιακό στοιχείο. Δεν ήθελε να κατέχει τίποτε, μα δεν μπορούσε να το αποχωριστεί. Ήταν το μόνο που τον συνέδεε με το παρελθόν. Σκεφτόταν καιρό τί να το κάνει. Του ήταν βάρος και δεν ήθελε να το κουβαλά. Από την άλλη, πώς να το αφήσει; Σε ποιόν;

Ήταν ο μόνος που είχε επιζήσει και ο μόνος που θυμόταν ακόμη όλη τη διδασκαλία του μοναστηριού. Το ίδιο του το σώμα ήταν ένα μεγάλο βιβλίο, που είχε όλα τα γραμμένα κι όλα όσα θα γραφούν. Προστάτευε τη μυστική γνώση, για να μην πέσει σε λάθος χέρια. Έψαχνε να βρει παντού μόνο εκείνον που μπορούσε να το καταλάβει, αλλά είχε καθαρή ψυχή για να το περισώσει χωρίς να βλάψει.

Κάθισε, λοιπόν κάτω από ένα δέντρο και περίμενε.

Πέρασε χρόνος. Πολύς; Λίγος; Πέρασε; Χρόνος; Πάντως, εμφανίστηκε ο μαθητής και του έδωσε το ρολόι. Καθώς καθόταν οκλαδόν κάτω από το δέντρο, με τα μάτια κλειστά, άφησε και του το έκλεψε ένα παιδί. Το παιδί ήταν ένα χαμίνι του δρόμου. Έκανε πολλή ησυχία και παρά το βάρος του ρολογιού, διέθεσε αρκετή επιδεξιότητα, ώστε να μείνει ευχαριστημένο με την επιδεξιότητά του.

Αφού το είχε πει ο παππούς Δεκέμβριος.

Το ρολόι ανήκε σε αυτή την τελευταία κατηγορία. Είχε περάσει καιρός, είχε ξεχαστεί στη γωνιά του, κανείς δεν το ήθελε, οπότε υπέκυψε στον κανόνα του Δεκεμβρίου. Άλλωστε, δεν είχε καταφέρει να θυμηθεί τί του έφερνε στο νου αυτό το ρολόι.

Έτσι, το ρολόι έμεινε στη βροχή για μέρες, παρατημένο σε ένα πεζοδρόμιο. Τυχαία, περνούσε από εκεί, τυχαία, επειδή δεν είχε ξαναπεράσει ως τώρα, η Λ με το αυτοκίνητό της. Ευτυχώς, η Λ είχε μια αντικερί και μόλις είδε το ρολόι να μουλιάζει στη βροχή μέσα σε αυτή τη βρωμερή φτωχογειτονιά, κόντεψε να πάθει εγκεφαλικό. Οργή; Απορία; Ξάφνιασμα; Περιέργεια; Έκπληξη; Απληστία; Ανησυχία; Δεν μπορούσε να καταλάβει. Η μόνη σκέψη που της πέρασε από το μυαλό ήταν να το σώσει. Βγήκε όπως ήταν, με τις ακριβές της γόβες μέσα στη βροχή, για να περιμαζέψει αυτό το αριστούργημα του χρόνου. Έτσι το είχε χαρακτηρίσει ο οίκος Τάδε. Αλλά ήταν αυτό; Καχυποψία, σίγουρη ατόφια καχυποψία.

Πάντως, στάθηκε μπροστά του. Ήταν λίγο ψηλότερο από το μπόι της. Το ξύλο βρεγμένο δεν μπορούσε να μαρτυρήσει εύκολα τη φύση του. Έπρεπε να κάνει ό,τι μπορούσε, να σκεφτεί γρήγορα. Το έσυρε με δυσκολία στο αμάξι. Είχε ρίξει το μπροστινό κάθισμα του συνοδηγού και το πίσω. Η παλιά της κοίλη διαμαρτυρήθηκε. Μα ακόμη δε μπορούσε να την ακούσει. Το ξάπλωσε και χωρίς

μέσω της αρθρογραφίας, είναι λογικό πως ο πανδαμάτωρ χρόνος θα στέκει πάντοτε λίγο μακρύτερα, λίγο ψηλότερα από τις λέξεις, καλοκαμωμένες ή άγευστες.

Η σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τον χρόνο είναι εκ των πραγμάτων αμφίσημη· αφ' ενός γνωρίζει, μέσω του προχωρήματος της γνώσεως επί του θέματος, πως ο χρόνος δεν είναι, επί της ουσίας, αυτό που αντιλαμβάνεται με τις αισθήσεις του, αλλά αφ' ετέρου τού είναι σχεδόν αδύνατον να πάψει να τον προσεγγίζει αμιγώς αισθητηριακά, να τον κατατέμνει σε μικρά, μικρότερα, μικρότατα κομματάκια. Για τον σύγχρονο άνθρωπο όλα οφείλουν να είναι μετρήσιμα. Και ό,τι «αρνείται» να μετρηθεί είτε αγνοείται είτε λογίζεται ως ανάξιο, ως παντελώς άχρηστο.

Ακόμη κι αυτή η «ηλικία» του Σύμπαντος έχει πέσει «θύμα» της άνωθι «λογικής». Ακούμε συχνά πως το Σύμπαν έχει τόσα δισεκατομμύρια χρόνια ηλικία ή λίγο περισσότερα από τόσο ή και λίγο λιγότερα, γιατί έτσι ή αλλοιώς. Μα, ακόμη κι ένα μικρό παιδάκι είναι εύκολο να αντιληφθεί πως στο παραπάνω «επιστημονικό» ευφυολόγημα περιλαμβάνεται μια τεράστια αυθαιρεσία· ένα έτος, ένα γήινο έτος, για να μην μπερδευόμαστε, ισούται με το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να διαγράψει η Γη μιαν πλήρη περιφορά γύρω από τον Ήλιο. Η Γη είναι ένας μικρός πλανήτης στην άκρη του Δυτικού σπειροειδούς βραχίονα του Γαλαξία μας. Μια ασήμαντη κουκίδα σκόνης εμπρός στο άπειρο της υπάρξεως είτε αυτή είναι ορατή είτε αόρατη από τις αισθήσεις μας. Πώς, λοιπόν, χρησιμοποιείται ο χρόνος περιφοράς ενός μικρού πλανήτη ως το απόλυτο μέτρο για την ηλικία ολόκληρου του Σύμπαντος, αλλά και κάθε πλανητικού σώματος ξεχωριστά;[1] Προφανώς το εν λόγω άλμα λογικής εξυπηρετεί βαθύτερους κι ασφαλώς σκοτεινότερους εξουσιαστικούς σκοπούς.

Μάλλον πολλά από τα ψεύδη της επιστήμης, τουλάχιστον αυτής που μετά χαράς πράττει ως άοκνη θεραπαινίδα της εξουσίας, αν τα αναμοχλεύσεις ολίγον περισσότερο από το προφανές, διαπιστώνεις πως είναι τόσο χοντροκομμένα που εμπρός τους, ακόμη και η πλέον αναιρή εξιστόρηση μοιάζει με φαντασμαγορικό παραμύθι για δράκους, νεράιδες, στοιχειά, μαγεμένες βασιλοπούλες και ρωμαλέους πολεμιστές.

Ακολουθεί μια αλληγορική αφήγηση για τον χρόνο, όπως περίπου τον αντιλαμβάνονταν για χιλιετηρίδες οι απολίτιστοι άνθρωποι της κοινοτικής συμβίωσης, καθώς και αρκετοί από τους πολιτισμένους της πρώιμης αστικής εποχής, δηλαδή με τη μορφή αέναων επαναλαμβανόμενων κύκλων, και όχι ως γραμμική ευθεία στην οποία τα γεγονότα συμβαίνουν άπαξ κι άρα αποκτούν χαρακτήρα «μοναδικό» και «ιστορικό».

Εξ άλλου, ακόμη και τα ρολόγια, τουλάχιστον με τη μορφή που τα γνωρίζαμε μέχρι προσφάτως, «αναγκάζονται» να διαγράψουν κύκλους για να ορίσουν τις «αδιαπραγ-

λιάς μονής που είχε καταστραφεί. Το μόνο που είχε μείνει ήταν ένα παλιό επιτοίχιο ξύλινο ρολόι. Δούλευε ακόμη και επαναλάμβανε τον χρόνο με την ίδια, αδιατάρακτη συνέχεια.

Κι αυτό το ρολόι τον βασάνιζε. Ήταν το τελευταίο του περιουσιακό στοιχείο. Δεν ήθελε να κατέχει τίποτε, μα δεν μπορούσε να το αποχωριστεί. Ήταν το μόνο που τον συνέδεε με το παρελθόν. Σκεφτόταν καιρό τί να το κάνει. Του ήταν βάρος και δεν ήθελε να το κουβαλά. Από την άλλη, πώς να το αφήσει; Σε ποιον;

Ήταν ο μόνος που είχε επιζήσει και ο μόνος που θυμόταν ακόμη όλη τη διδασκαλία του μοναστηριού. Το ίδιο του το σώμα ήταν ένα μεγάλο βιβλίο, που είχε όλα τα γραμμένα κι όλα όσα θα γραφούν. Προστάτευε τη μυστική γνώση, για να μην πέσει σε λάθος χέρια. Έψαχνε να βρει παντού μόνο εκείνον που μπορούσε να το καταλάβει, αλλά είχε καθαρή ψυχή για να το περισώσει χωρίς να βλάψει.

Κάθισε, λοιπόν κάτω από ένα δέντρο και περίμενε.

Πέρασε χρόνος. Πολύς; Λίγος; Πέρασε; Χρόνος; Πάντως, εμφανίστηκε ο μαθητής και του έδωσε το ρολόι. Καθώς καθόταν οκλαδόν κάτω από το δέντρο, με τα μάτια κλειστά, άφησε και του το έκλεψε ένα παιδί. Το παιδί ήταν ένα χαμίνι του δρόμου. Έκανε πολλή ησυχία και παρά το βάρος του ρολογιού, διέθεσε αρκετή επιδεξιότητα, ώστε να μείνει ευχαριστημένο με την επιδεξιότητά του.

Με πολύ κόπο, το παιδί μετέφερε το ρολόι στο σπίτι του. Έμενε μαζί με επτά αδέρφια του, τη μητέρα του, τον πατέρα του, τη γιαγιά του και τον παππού του. Τον παππού του, από μια παραξενιά της τύχης τον φώναζαν όλοι Δεκέμβριο. Μόλις είδε το ρολόι, αν και μισότυφλος, του φάνηκε παράξενο. Νόμιζε πως κάπου μα κάπου το είχε ξαναδεί. Μα ίσως και να του φάνηκε. Μετά από τόσα χρόνια. Η μνήμη, η ηλικία. Η μνήμη; Η ηλικία; Πάντως, δυσκολευόταν να θυμηθεί. Τελικά, το ξέχασε.

Το ρολόι τοποθετήθηκε στην άκρη ενός βρώμικου, φτωχικού δωματίου. Έτσι ήταν και τα υπόλοιπα, δηλαδή. Τα υπόλοιπα δύο, για την ακρίβεια. Η οικογένεια πολυμελής και φτωχή. Σχεδόν αυτά τα δύο πηγαίνουν μαζί για κάποιον λόγο. Πάντως, δεν θα έλεγε κανείς ότι αυτοί ήταν τόσο φτωχοί, που να μην έχουν τίποτε. Όλα τα μέλη, ακόμη και τα γηραιότερα επιδίδονταν σε ρακοσυλλογή με μεγάλη επιτυχία. Είχαν μαζέψει τόσα σκουπίδια, είχαν επισκευ-

Αφού το είχε πει ο παππούς Δεκέμβριος.

Το ρολόι ανήκε σε αυτή την τελευταία κατηγορία. Είχε περάσει καιρός, είχε ξεχαστεί στη γωνιά του, κανείς δεν το ήθελε, οπότε υπέκυψε στον κανόνα του Δεκεμβρίου. Άλλωστε, δεν είχε καταφέρει να θυμηθεί τί του έφερνε στο νου αυτό το ρολόι.

Έτσι, το ρολόι έμεινε στη βροχή για μέρες, παρατημένο σε ένα πεζοδρόμιο. Τυχαία, περνούσε από εκεί, τυχαία, επειδή δεν είχε ξαναπεράσει ως τώρα, η Λ με το αυτοκίνητό της. Ευτυχώς, η Λ είχε μια αντικερί και μόλις είδε το ρολόι να μουλιάζει στη βροχή μέσα σε αυτή τη βρωμερή φτωχογειτονιά, κόντεψε να πάθει εγκεφαλικό. Οργή; Απορία; Ξάφνιασμα; Περιέργεια; Έκπληξη; Απληστία; Ανησυχία; Δεν μπορούσε να καταλάβει. Η μόνη σκέψη που της πέρασε από το μυαλό ήταν να το σώσει. Βγήκε όπως ήταν, με τις ακριβές της γόβες μέσα στη βροχή, για να περιμαζέψει αυτό το αριστούργημα του χρόνου. Έτσι το είχε χαρακτηρίσει ο οίκος Τάδε. Αλλά ήταν αυτό; Καχυποψία, σίγουρη ατόφια καχυποψία.

Πάντως, στάθηκε μπροστά του. Ήταν λίγο ψηλότερο από το μπόι της. Το ξύλο βρεγμένο δεν μπορούσε να μαρτυρήσει εύκολα τη φύση του. Έπρεπε να κάνει ό,τι μπορούσε, να σκεφτεί γρήγορα. Το έσυρε με δυσκολία στο αμάξι. Είχε ρίξει το μπροστινό κάθισμα του συνοδηγού και το πίσω. Η παλιά της κοίλη διαμαρτυρήθηκε. Μα ακόμη δε μπορούσε να την ακούσει. Το ξάπλωσε και χωρίς να κλείσει το καπό μπήκε στο αμάξι και έφυγε όσο πιο γρήγορα της επέτρεπε η κατάσταση.

Το πήγε σπίτι της. Στο δρόμο είχε καλέσει τον συνεργάτη της και του είπε χωρίς να τον παρακαλέσει, χωρίς βέβαια να τον ρωτήσει αν μπορεί, να πάει αμέσως στο σπίτι της. Δεν ήθελε να το πάει στην γκαλερί, που ήταν πιο πιθανό να την έβλεπαν. Και δεν ήξερε τι να το κάνει εκεί. Το σπίτι της διέθετε αυλή περιτοιχισμένη. Μόλις θα πάρκαρε, δεν θα έβλεπε κανείς τι μεταφέρει. Προσπάθησε να το βγάλει έξω, αλλά πλέον είχε αρχίσει να ακούει καλά την κοίλη.

Το ρολόι είχε μουσκέψει τα καθίσματα του ακριβού της αμαξιού. Τώρα δεν την απασχολούσε αυτό, αλλά πως θα σώσει το ρολόι. Μα που ήταν κι αυτός ο βοηθός; Τι ανόητος!

Δεν μπορούσε να εμπιστευτεί σε κανέναν άλλον συνεργάτη τέτοιο μυστικό. Ήθελε να διαφυλάξει τον θησαυρό της. Κινδύνευε από τον οποιονδήποτε. Στα φώτα του γκα-

ρισσότερα από τόσο ή και λίγο λιγότερα, γιατί έτσι ή αλλοιώς. Μα, ακόμη κι ένα μικρό παιδάκι είναι εύκολο να αντιληφθεί πως στο παραπάνω «επιστημονικό» ευφυολόγημα περιλαμβάνεται μια τεράστια αυθαιρεσία· ένα έτος, ένα γήινο έτος, για να μην μπερδευόμαστε, ισούται με το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να διαγράψει η Γη μιαν πλήρη περιφορά γύρω από τον Ήλιο. Η Γη είναι ένας μικρός πλανήτης στην άκρη του Δυτικού σπειροειδούς βραχίονα του Γαλαξία μας. Μια ασήμαντη κουκίδα σκόνης εμπρός στο άπειρο της υπάρξεως είτε αυτή είναι ορατή είτε αόρατη από τις αισθήσεις μας. Πώς, λοιπόν, χρησιμοποιείται ο χρόνος περιφοράς ενός μικρού πλανήτη ως το απόλυτο μέτρο για την ηλικία ολόκληρου του Σύμπαντος, αλλά και κάθε πλανητικού σώματος ξεχωριστά;[1] Προφανώς το εν λόγω άλμα λογικής εξυπηρετεί βαθύτερους κι ασφαλώς σκοτεινότερους εξουσιαστικούς σκοπούς.

Μάλλον πολλά από τα ψεύδη της επιστήμης, τουλάχιστον αυτής που μετά χαράς πράττει ως άοκνη θεραπαινίδα της εξουσίας, αν τα αναμοχλεύσεις ολίγον περισσότερο από το προφανές, διαπιστώνεις πως είναι τόσο χοντροκομμένα που εμπρός τους, ακόμη και η πλέον ανιαρή εξιστόρηση μοιάζει με φαντασμαγορικό παραμύθι για δράκους, νεραϊδες, στοιχειά, μαγεμένες βασιλοπούλες και ρωμαλέους πολεμιστές.

Ακολουθεί μια αλληγορική αφήγηση για τον χρόνο, όπως περίπου τον αντιλαμβάνονταν για χιλιετηρίδες οι απολίτιστοι άνθρωποι της κοινοτικής συμβίωσης, καθώς και αρκετοί από τους πολιτισμένους της πρώιμης αστικής εποχής, δηλαδή με τη μορφή αέναων επαναλαμβανόμενων κύκλων, και όχι ως γραμμική ευθεία στην οποία τα γεγονότα συμβαίνουν άπαξ κι άρα αποκτούν χαρακτήρα «μοναδικό» και «ιστορικό».

Εξ άλλου, ακόμη και τα ρολόγια, τουλάχιστον με τη μορφή που τα γνωρίζαμε μέχρι προσφάτως, «αναγκάζονται» να διαγράψουν κύκλους για να ορίσουν τις «αδιαπραγμάτευτες» ευθείες της κυριαρχίας. Δεν είναι πράγματι ειρωνικό; Μπορούμε σχεδόν να διακρίνουμε τον αρχέγονο κυνηγό/τροφοσυλλέκτη να μειδιά.

Πολλές φορές και σε πολλούς καιρούς ήταν ένας γέροντας μοναχός δίχως μοναστήρι. Ήταν ο μόνος επιζών μιας παλλης, πώς να το αφήσει; Σε ποιόν;

Ήταν ο μόνος που είχε επιζήσει και ο μόνος που θυμόταν ακόμη όλη τη διδασκαλία του μοναστηριού. Το ίδιο του το σώμα ήταν ένα μεγάλο βιβλίο, που είχε όλα τα γραμμένα κι όλα όσα θα γραφούν. Προστάτευε τη μυστική γνώση, για να μην πέσει σε λάθος χέρια. Έψαχνε να βρει παντού μόνο εκείνον που μπορούσε να το καταλάβει, αλλά είχε καθαρή ψυχή για να το περισώσει χωρίς να βλάψει.

Κάθισε, λοιπόν κάτω από ένα δέντρο και περίμενε.

Πέρασε χρόνος. Πολύς; Λίγος; Πέρασε; Χρόνος; Πάντως, εμφανίστηκε ο μαθητής και του έδωσε το ρολόι. Καθώς καθόταν οκλαδόν κάτω από το δέντρο, με τα μάτια κλειστά, άφησε και του το έκλεψε ένα παιδί. Το παιδί ήταν ένα χαμίνι του δρόμου. Έκανε πολλή ησυχία και παρά το βάρος του ρολογιού, διέθεσε αρκετή επιδεξιότητα, ώστε να μείνει ευχαριστημένο με την επιδεξιότητά του.

Με πολύ κόπο, το παιδί μετέφερε το ρολόι στο σπίτι του. Έμενε μαζί με επτά αδέρφια του, τη μητέρα του, τον πατέρα του, τη γιαγιά του και τον παππού του. Τον παππού του, από μια παραξενιά της τύχης τον φώναζαν όλοι Δεκέμβριο. Μόλις είδε το ρολόι, αν και μισότυφλος, του φάνηκε παράξενο. Νόμιζε πως κάπου μα κάπου το είχε ξαναδεί. Μα ίσως και να του φάνηκε. Μετά από τόσα χρόνια. Η μνήμη, η ηλικία. Η μνήμη; Η ηλικία; Πάντως, δυσκολευόταν να θυμηθεί. Τελικά, το ξέχασε.

Το ρολόι τοποθετήθηκε στην άκρη ενός βρώμικου, φτωχικού δωματίου. Έτσι ήταν και τα υπόλοιπα, δηλαδή. Τα υπόλοιπα δύο, για την ακρίβεια. Η οικογένεια πολυμελής και φτωχή. Σχεδόν αυτά τα δύο πηγαίνουν μαζί για κάποιον λόγο. Πάντως, δεν θα έλεγε κανείς ότι αυτοί ήταν τόσο φτωχοί, που να μην έχουν τίποτε. Όλα τα μέλη, ακόμη και τα γηραιότερα επιδίδονταν σε ρακοσυλλογή με μεγάλη επιτυχία. Είχαν μαζέψει τόσα σκουπίδια, είχαν επισκευάσει τόσα από αυτά, που το σπίτι ήταν πλήρως εξοπλισμένο και είχαν όλοι τους όσα χρειάζονταν και μερικά ακόμη που δεν χρειάζονταν. Η δουλειά τους ήταν άλλοτε περιστασιακή άλλοτε πιο συστηματική. Άλλοτε απέδιδε κάτι, άλλοτε τίποτε σπουδαίο, άλλοτε απλώς τίποτε. Δουλειά τους ήταν να βρίσκουν τρόπους να επιβιώνουν χωρίς πολύ κόπο και το είχαν καταφέρει. Είχαν πολύ ελεύθερο χρόνο και πολύ καθαρό μυαλό. Είχαν, επίσης, έναν κανόνα: αν κάτι ξέμενε σπίτι για πάνω από μήνα χωρίς να χρησιμοποιηθεί, έπρεπε να το ξεφορτωθούν. Τον κανόνα αυτόν τον είχε επιβάλει ο παππούς Δεκέμβριος. Οι άλλοι είχαν συμφωνήσει, δίχως να το σκεφτούν δεύτερη φορά.

νητό της. Ευτυχώς, η Λ είχε μια αντικερί και μόλις είδε το ρολόι να μουλιάζει στη βροχή μέσα σε αυτή τη βρωμερή φτωχογειτονιά, κόντεψε να πάθει εγκεφαλικό. Οργή; Απορία; Ξάφνιασμα; Περιέργεια; Έκπληξη; Απληστία; Ανησυχία; Δεν μπορούσε να καταλάβει. Η μόνη σκέψη που της πέρασε από το μυαλό ήταν να το σώσει. Βγήκε όπως ήταν, με τις ακριβές της γόβες μέσα στη βροχή, για να περιμαζέψει αυτό το αριστούργημα του χρόνου. Έτσι το είχε χαρακτηρίσει ο οίκος Τάδε. Αλλά ήταν αυτό; Καχυποψία, σίγουρη ατόφια καχυποψία.

Πάντως, στάθηκε μπροστά του. Ήταν λίγο ψηλότερο από το μπόι της. Το ξύλο βρεγμένο δεν μπορούσε να μαρτυρήσει εύκολα τη φύση του. Έπρεπε να κάνει ό,τι μπορούσε, να σκεφτεί γρήγορα. Το έσυρε με δυσκολία στο αμάξι. Είχε ρίξει το μπροστινό κάθισμα του συνοδηγού και το πίσω. Η παλιά της κοίλη διαμαρτυρήθηκε. Μα ακόμη δε μπορούσε να την ακούσει. Το ξάπλωσε και χωρίς να κλείσει το καπό μπήκε στο αμάξι και έφυγε όσο πιο γρήγορα της επέτρεπε η κατάσταση.

Το πήγε σπίτι της. Στο δρόμο είχε καλέσει τον συνεργάτη της και του είπε χωρίς να τον παρακαλέσει, χωρίς βέβαια να τον ρωτήσει αν μπορεί, να πάει αμέσως στο σπίτι της. Δεν ήθελε να το πάει στην γκαλερί, που ήταν πιο πιθανό να την έβλεπαν. Και δεν ήξερε τι να το κάνει εκεί. Το σπίτι της διέθετε αυλή περιτοιχισμένη. Μόλις θα πάρκαρε, δεν θα έβλεπε κανείς τι μεταφέρει. Προσπάθησε να το βγάλει έξω, αλλά πλέον είχε αρχίσει να ακούει καλά την κοίλη.

Το ρολόι είχε μουσκέψει τα καθίσματα του ακριβού της αμαξιού. Τώρα δεν την απασχολούσε αυτό, αλλά πως θα σώσει το ρολόι. Μα που ήταν κι αυτός ο βοηθός; Τι ανόητος!

Δεν μπορούσε να εμπιστευτεί σε κανέναν άλλον συνεργάτη τέτοιο μυστικό. Ήθελε να διαφυλάξει τον θησαυρό της. Κινδύνευε από τον οποιονδήποτε. Στα φώτα του γκαράζ μπορούσε να το επιβεβαιώσει· ήταν αυτό. Μόνο εκείνος θα μπορούσε να τη βοηθήσει, αλλά δεν ήθελε να του μιλήσει. Ο μόνος ικανός και έμπιστος, ο μόνος που δεν μπορούσε να του μιλήσει. Εκείνος θα ήξερε τι να κάνει. Ο πατέρας της. Είχαν χρόνια να μιλήσουν. Μετά από εκείνη τη μέρα...

Τι να έκανε τώρα; Πώς θα τον ρωτούσε, χωρίς να του μιλήσει; Εκείνος θα ήξερε ακριβώς. Μα που ήταν κι αυτός ο ηλίθιος; Θα έφερνε το φορτηγάκι. Α, να τος! Πάρκαρε στην αυλή κοντά στο γκαράζ. Το έβαλε μέσα. Γι' αυτόν ήταν εύκολο. Νέος και δυνατός. Εκείνη στη θέση του συνοδηγού. Εκείνος οδηγούσε. Έφτασαν στο σπίτι τού πατέρα της.

1. Ο αναγνώστης μπορεί να βρει αναλυτικότατες παραθέσεις για τα αναφερθέντα, τόσο στο εξαιρετικό δοκίμιο του κοινωνιολόγου Μαξ Βέμπερ, *Η Προτεσταντική Ηθική και το Πνεύμα του Καπιταλισμού*, καθώς και στην βιβλιογραφία/αρθρογραφία του καθηγητή αστροφυσικής Μάνου Δανέζη.

Χρόνια έκανε αυτή τη δουλειά, μέχρι αυτή να πάρει την επιχείρηση. Εκείνος είχε τη στόφα του αναζητητή. Λιτός, πειθαρχημένος, συνεπής, ακέραιος σε αυτή τη δουλειά, που είχε διαποτίσει η βρωμιά και το εμπόριο. Δεν ήταν έμπορος, ήταν θαυμαστής του παλιού. Λάτρης του χρόνου. Συλλέκτης παλιών ρολογιών από τους λίγους, που όμως είχε δωρίσει τη συλλογή του σε ένα μεγάλο μουσείο, επειδή το σπίτι του το ήθελε λιτό.

Ζούσε σε μια συνηθισμένη γειτονιά, με συνηθισμένους ανθρώπους. Από τους ελάχιστους σε μονοκατοικία, ανάμεσα σε γιγαντώδεις πολυκατοικίες. Έπινε τσάι. Εκείνη έβαλε τον βοηθό της να αποθέσει το ρολόι στην εξώπορτα, που έβλεπε στην πίσω αυλή και χτύπησε το κουδούνι. Έπειτα, έδιωξε τον βοηθό και έμεινε κρυμμένη. Είχε χτυπήσει το κουδούνι, αλλά εκείνος θα αργούσε να φτάσει ως την εξώπορτα, σέρνοντας το κουτσό του πόδι. Ο κύριος Φεβρουάριος ήταν εξαιρετικά ευφυής και μόλις άνοιξε την πόρτα επιφυλακτικά κι αντίκρισε το ρολόι, ξαφνιάστηκε στιγμιαία, αλλά τελικά είπε: -Λ; εσύ; Που είσαι παιδί μου;

Εκείνη ξέσπασε σε κλάματα και εμφανίστηκε μπροστά του. Κατά έναν περίεργο τρόπο δεν μίλησαν και δεν αγκαλιάστηκαν. Δεν έκλαψαν κι οι δυο. Μόνο εκείνη βουρκωμένη τον κοιτούσε και την κοιτούσε κι εκείνος. Στέκονταν για ώρα έτσι. Ώρα; Λεπτά; Στέκονταν; Πάντως, μετά αμίλητοι, σαν ένας παράξενος θίασος, έσυραν με τόσο κόπο το ρολόι μέσα στο σπίτι. Υπέφεραν κι οι δυο τόσο από τη σωματική τους αδυναμία, που φαίνονταν γελοίοι.

Τελικά, κατάφεραν να το σύρουν στο λιτό σαλόνι. Το ρολόι, μουσκεμένο και αδιάφορο, επαναλάμβανε τις ώρες πιστά. Δεν είχε χάσει τον σκοπό του. Εκείνος έμεινε έκθαμβος. Το κοιτούσε εξουθενωμένος στην αγαπημένη του πολυθρόνα. Μπορεί μια πολυθρόνα να είναι αγαπημένη; Πάντως, το κοιτούσε στ' αλήθεια έκθαμβος. Τώρα μπορούσε να πεθάνει. Το είχε δει έστω μια φορά στη ζωή του.

Έστεκε εκεί βρεγμένο, σαν ένα ταλαιπωρημένο γράμμα στρατιώτη μετά τη μάχη που τον άφησε νεκρό και τα λόγια του εκεί μέσα στο γράμμα φυλαγμένα και ζωντανά, ειρωνικά ζωντανά, να επιβεβαιώνουν στους αγαπημένους του ότι εκείνος ήταν καλά και σε λίγες μέρες θα επέστρεφε. Τελικά, επέστρεψε το ταλαιπωρημένο γράμμα κι ο στρατιώτης όχι.

Το ρολόι-μήνυμα, ότι όλα είναι καλά, στεκόταν εκεί. Μπροστά του. Κι αυτός δεν μπορούσε να κάνει το παραμικρό για να το βοηθήσει τώρα έτσι όπως βρισκόταν εκεί. –Πήγαινε και φέρε τον κατάλογο με τα τηλέφωνα. Το είπε έτσι απλά. Εκείνη ήξερε ότι θα τον βρει εκεί που τον είχε πάντα. Τον βρήκε. Εκείνος αναπνέοντας δύσκολα, γύρισε με δυσκολία τις σελίδες.

Κοίταξε στο Α. Κάλεσε τον Αύγουστο, τον έμπιστο φίλο του, διευθυντή του κεντρικού μουσείου της πόλης. Ο Αύγουστος ήταν πια τυφλός. Εδώ και χρόνια. Ήξερε όμως την τέχνη σαν την παλάμη του. Για την ακρίβεια, την ήξερε με την παλάμη του, την είχε ψηλαφήσει απ' άκρη σ' άκρη. Κι η αφή του δεν τον γελούσε ποτέ. Του φανέρωνε πάντοτε την ζωντανή αλήθεια, εκείνη που τα μάτια δεν βλέπουν.

Του εξήγησε στο τηλέφωνο. Εκείνος κατάλαβε αμέσως. Πώς να μην κα-

Ο Χρόνος και οι Αναρχικοί

στην ταινία «Μεγαλέξαντρος» του Θεόδωρου Αγγελόπουλου

Μα πως γίνεται ο χρόνος να έχει ώρες, λεπτά και δευτερόλεπτα; Ο άνθρωπος γελιέται όταν νομίζει ότι το θηρίο που λέγεται χρόνος πιάστηκε στο δόκανό του. Τον καρατόμησε από το μηδέν έως το εικοσιτέσσερα και από το μηδέν έως το εξήντα και έτσι ορίζει άλλους ανθρώπους. Όποιος είναι έξω από αυτούς τους αριθμούς βαφτίζεται με υποκοριστικά όπως: απροσάρμοστος, τρελλός, φαντασμένος, περιθωριακός, τεμπέλης. Άνθρωποι που δεν χωράνε στην έννοια της κοινωνίας, εχθροί της φερέφωνης κανονικότητας. Ο ανθρώπινος χρόνος δεν είναι τίποτα άλλο παρά δυνάστης. Στην ταινία του **Θεόδωρου Αγγελόπουλου *«Μεγαλέξαντρος»***, τα παραπάνω φαίνονται καθαρά μέσα από μια ελεύθερη ορεινή κοινότητα, ένα σταματημένο ρολόι και του ρόλου των αναρχικών, που εμφανίζονται στην κοινότητα.

Ο δυνάστης Μεγαλέξαντρος, στην ομώνυμη

και αυτός ανεβαίνει στο ρολόι και το ξαναβάζει σε λειτουργία. Ο κόσμος αντιδρά. Ένας χωριανός του φωνάζει: ***Καπετάνιε γιατί; Εμείς το είχαμε ξεχάσει τόσο καιρό! Δεν μας χρειάζεται η ώρα! Δεν μας ορίζει κανένας!*** Αυτές οι τέσσερις κουβέντες αποτυπώνουν την σημασία τού σταματημένου ρολογιού, αποτυπώνουν την εξέγερση των χωρικών απέναντι στην κανονικότητα του κατασκευασμένου χρόνου, την ελευθερία της ορεινής κοινότητας. Οι αναρχικοί που κατέφυγαν στο χωριό που δυνάστευε ο Μεγαλέξαντρος ήταν εκεί γιατί οι χωριανοί είχαν σταματήσει το ρολόι του χωριού. Ο εξουσιαστής Μεγαλέξαντρος βάζει τέλος σε αυτή την συνθήκη, θέτοντας το ρολόι σε λειτουργία. Στον τόπο αυτό πλέον οι αναρχικοί ένιωθαν ξένοι, το ρολόι ξαναλειτουργούσε δίνοντας το εναρκτήριο λάκτισμα στην κανονικότητα, που όριζε ο δυνάστης Μεγαλέξαντρος.

Ο ρόλος των αναρχικών στην ταινία Μεγαλέξαντρος» του Θ. Αγγελόπουλου παραπέμπει σε μια χαμένη ομορφιά, που θάφτηκε με το πέρασμα του χρόνου. Σε μια

τον βοηθό και έμεινε κρυμμένη. Είχε χτυπήσει το κουδούνι, αλλά εκείνος θα αργούσε να φτάσει ως την εξώπορτα, σέρνοντας το κουτσό του πόδι. Ο κύριος Φεβρουάριος ήταν εξαιρετικά ευφυής και μόλις άνοιξε την πόρτα επιφυλακτικά κι αντίκρισε το ρολόι, ξαφνιάστηκε στιγμιαία, αλλά τελικά είπε: -Λ; εσύ; Που είσαι παιδί μου;

Εκείνη ξέσπασε σε κλάματα και εμφανίστηκε μπροστά του. Κατά έναν περίεργο τρόπο δεν μίλησαν και δεν αγκαλιάστηκαν. Δεν έκλαψαν κι οι δυο. Μόνο εκείνη βουρκωμένη τον κοιτούσε και την κοιτούσε κι εκείνος. Στέκονταν για ώρα έτσι. Ώρα; Λεπτά; Στέκονταν; Πάντως, μετά αμίλητοι, σαν ένας παράξενος θίασος, έσυραν με τόσο κόπο το ρολόι μέσα στο σπίτι. Υπέφεραν κι οι δυο τόσο από τη σωματική τους αδυναμία, που φαίνονταν γελοίοι.

Τελικά, κατάφεραν να το σύρουν στο λιτό σαλόνι. Το ρολόι, μουσκεμένο και αδιάφορο, επαναλάμβανε τις ώρες πιστά. Δεν είχε χάσει τον σκοπό του. Εκείνος έμεινε έκθαμβος. Το κοιτούσε εξουθενωμένος στην αγαπημένη του πολυθρόνα. Μπορεί μια πολυθρόνα να είναι αγαπημένη; Πάντως, το κοιτούσε στ' αλήθεια έκθαμβος. Τώρα μπορούσε να πεθάνει. Το είχε δει έστω μια φορά στη ζωή του.

Έστεκε εκεί βρεγμένο, σαν ένα ταλαιπωρημένο γράμμα στρατιώτη μετά τη μάχη που τον άφησε νεκρό και τα λόγια του εκεί μέσα στο γράμμα φυλαγμένα και ζωντανά, ειρωνικά ζωντανά, να επιβεβαιώνουν στους αγαπημένους του ότι εκείνος ήταν καλά και σε λίγες μέρες θα επέστρεφε. Τελικά, επέστρεψε το ταλαιπωρημένο γράμμα κι ο στρατιώτης όχι.

Το ρολόι-μήνυμα, ότι όλα είναι καλά, στεκόταν εκεί. Μπροστά του. Κι αυτός δεν μπορούσε να κάνει το παραμικρό για να το βοηθήσει τώρα έτσι όπως βρισκόταν εκεί. –Πήγαινε και φέρε τον κατάλογο με τα τηλέφωνα. Το είπε έτσι απλά. Εκείνη ήξερε ότι θα τον βρει εκεί που τον είχε πάντα. Τον βρήκε. Εκείνος αναπνέοντας δύσκολα, γύρισε με δυσκολία τις σελίδες.

Κοίταξε στο Α. Κάλεσε τον Αύγουστο, τον έμπιστο φίλο του, διευθυντή του κεντρικού μουσείου της πόλης. Ο Αύγουστος ήταν πια τυφλός. Εδώ και χρόνια. Ήξερε όμως την τέχνη σαν την παλάμη του. Για την ακρίβεια, την ήξερε με την παλάμη του, την είχε ψηλαφίσει απ' άκρη σ' άκρη. Κι η αφή του δεν τον γελούσε ποτέ. Του φανέρωνε πάντοτε την ζωντανή αλήθεια, εκείνη που τα μάτια δεν βλέπουν.

Του εξήγησε στο τηλέφωνο. Εκείνος κατάλαβε αμέσως. Πώς να μην καταλάβει; Αυτό το ρολόι ήταν μοναδικό. Είχε την πιο μακραίωνη ζωή στην ιστορία της ανθρωπότητας. Όλοι το θεωρούσαν θρύλο.

Μετά από τις απαιτούμενες προετοιμασίες το ρολόι μεταφέρθηκε στο μουσείο και συντηρήθηκε. Στάθηκε εκεί αιώνες πάλι. Μέχρι ένας μεγάλος να το αφήσει πάλι άστεγο και αβοήθητο.

Πέρασε πολλά χέρια και πολλά χρόνια ακόμη μέχρι να βρεθεί εδώ που στέκει τώρα. Πλάι στον γέροντα μοναχό, που είχε βρει τρόπο να κοιτάζει.

Άνοιξε τα μάτια. Σήκωσε το κεφάλι. Κοίταξε γύρω. Ο ήλιος είχε κρυφτεί. Ο χρόνος είχε σταματήσει να αλλάζει.

σύντροφοι για την ***Αναρχική απελευθερωτική δράση***
www.pyrgitai.gr

στην ταινία «*Μεγαλέξαντρος*» του Θεόδωρου Αγγελόπουλου

Μα πως γίνεται ο χρόνος να έχει ώρες, λεπτά και δευτερόλεπτα; Ο άνθρωπος γελιέται όταν νομίζει ότι το θηρίο που λέγεται χρόνος πιάστηκε στο δόκανό του. Τον καρατόμησε από το μηδέν έως το εικοσιτέσσερα και από το μηδέν έως το εξήντα και έτσι ορίζει άλλους ανθρώπους. Όποιος είναι έξω από αυτούς τους αριθμούς βαφτίζεται με υποκοριστικά όπως: απροσάρμοστος, τρελλός, φαντασμένος, περιθωριακός, τεμπέλης. Άνθρωποι που δεν χωράνε στην έννοια της κοινωνίας, εχθροί της φερέφωνης κανονικότητας. Ο ανθρώπινος χρόνος δεν είναι τίποτα άλλο παρά δυνάστης. Στην ταινία του **Θεόδωρου Αγγελόπουλου *«Μεγαλέξαντρος»***, τα παραπάνω φαίνονται καθαρά μέσα από μια ελεύθερη ορεινή κοινότητα, ένα σταματημένο ρολόι και του ρόλου των αναρχικών, που εμφανίζονται στην κοινότητα.

Ο δυνάστης Μεγαλέξαντρος, στην ομώνυμη ταινία του Θεόδωρου Αγγελόπουλου, καταφθάνει με την ένοπλη ομάδα του καθώς και με μια ομάδα Ιταλών αναρχικών, σε ένα χωριό. Οι χωριανοί τούς υποδέχονται με χαρά και το ίδιο βράδυ στήνουν γλέντι για το καλωσόρισμά τους. Οι χωρικοί διαμηνύουν στους αναρχικούς ότι στο χωριό δεν υπάρχει ιδιοκτησία, όλοι είναι ίσοι και ότι για να μείνουν θα πρέπει και αυτοί να βοηθήσουν στην καλλιέργεια, στην βιοτεχνία αλλά και να υπερασπίσουν το χωριό όταν χρειαστεί. Μια άλλη ιδιαιτερότητα του χωριού είναι ότι το κεντρικό ρολόι της πλατείας είναι σταματημένο από τους ίδιους του χωρικούς. **Τα ρολόγια που μετρούν το χρόνο, γι' αυτούς είναι δυνάστες.** Η εξουσία που ασκούν είναι τέτοια ώστε μπορούν να ορίζουν τις ζωές των ανθρώπων. Κανείς δεν είναι ελεύ- και αυτός ανεβαίνει στο ρολόι και το ξαναβάζει σε λειτουργία. Ο κόσμος αντιδρά. Ένας χωριανός του φωνάζει: ***Καπετάνιε γιατί; Εμείς το είχαμε ξεχάσει τόσο καιρό! Δεν μας χρειάζεται η ώρα! Δεν μας ορίζει κανένας!*** Αυτές οι τέσσερις κουβέντες αποτυπώνουν την σημασία τού σταματημένου ρολογιού, αποτυπώνουν την εξέγερση των χωρικών απέναντι στην κανονικότητα του κατασκευασμένου χρόνου, την ελευθερία της ορεινής κοινότητας. Οι αναρχικοί που κατέφυγαν στο χωριό που δυνάστευε ο Μεγαλέξαντρος ήταν εκεί γιατί οι χωριανοί είχαν σταματήσει το ρολόι του χωριού. Ο εξουσιαστής Μεγαλέξαντρος βάζει τέλος σε αυτή την συνθήκη, θέτοντας το ρολόι σε λειτουργία. Στον τόπο αυτό πλέον οι αναρχικοί ένιωθαν ξένοι, το ρολόι ξαναλειτουργούσε δίνοντας το εναρκτήριο λάκτισμα στην κανονικότητα, που όριζε ο δυνάστης Μεγαλέξαντρος.

Ο ρόλος των αναρχικών στην ταινία Μεγαλέξαντρος» του Θ. Αγγελόπουλου παραπέμπει σε μια χαμένη ομορφιά, που θάφτηκε με το πέρασμα του χρόνου. Σε μια ευτοπία όπου ο χρόνος δεν βρίσκεται στα ρολόγια, αλλά διαβαίνει έναν κύκλο που περιλαμβάνει τον Ήλιο, τη Σελήνη, τα Αστέρια και από εκεί περνά στην πέτρα και το χώμα και τις καρδιές των ανθρώπων. Όλα τα παραπάνω μετράνε διαφορετικά τον χρόνο μέσα τους, αλλά όλα συνεννοούνται και συνυπάρχουν. Ο ηγεμόνας με την επανέναρξη του ρολογιού δίνει το σύνθημα της υποταγής. Ο χρόνος πλέον, όπως και ο Μεγαλέξαντρος θα ορίζει τις ζωές των χωριανών. Έτσι, εγκλωβισμένοι στον ορισμό του χρόνου, που δημιουργεί ο ηγεμόνας Μεγαλέξαντρος, δεν έχουν άλλο δρόμο από το να εξεγερθούν απέναντί του, με το τίμημα να πεθάνουν.

Την νύχτα, οι αναρχικοί, εγκαταλείπουν το χωριό και στο διάβα τους σπάνε το ρολόι, απο-

Έστεκε εκεί βρεγμένο, σαν ένα ταλαιπωρημένο γράμμα στρατιώτη μετά τη μάχη που τον άφησε νεκρό και τα λόγια του εκεί μέσα στο γράμμα φυλαγμένα και ζωντανά, ειρωνικά ζωντανά, να επιβεβαιώνουν στους αγαπημένους του ότι εκείνος ήταν καλά και σε λίγες μέρες θα επέστρεφε. Τελικά, επέστρεψε το ταλαιπωρημένο γράμμα κι ο στρατιώτης όχι.

Το ρολόι-μήνυμα, ότι όλα είναι καλά, στεκόταν εκεί. Μπροστά του. Κι αυτός δεν μπορούσε να κάνει το παραμικρό για να το βοηθήσει τώρα έτσι όπως βρισκόταν εκεί. –Πήγαινε και φέρε τον κατάλογο με τα τηλέφωνα. Το είπε έτσι απλά. Εκείνη ήξερε ότι θα τον βρει εκεί που τον είχε πάντα. Τον βρήκε. Εκείνος αναπνέοντας δύσκολα, γύρισε με δυσκολία τις σελίδες.

Κοίταξε στο Α. Κάλεσε τον Αύγουστο, τον έμπιστο φίλο του, διευθυντή του κεντρικού μουσείου της πόλης. Ο Αύγουστος ήταν πια τυφλός. Εδώ και χρόνια. Ήξερε όμως την τέχνη σαν την παλάμη του. Για την ακρίβεια, την ήξερε με την παλάμη του, την είχε ψηλαφήσει απ' άκρη σ' άκρη. Κι η αφή του δεν τον γελούσε ποτέ. Του φανέρωνε πάντοτε την ζωντανή αλήθεια, εκείνη που τα μάτια δεν βλέπουν.

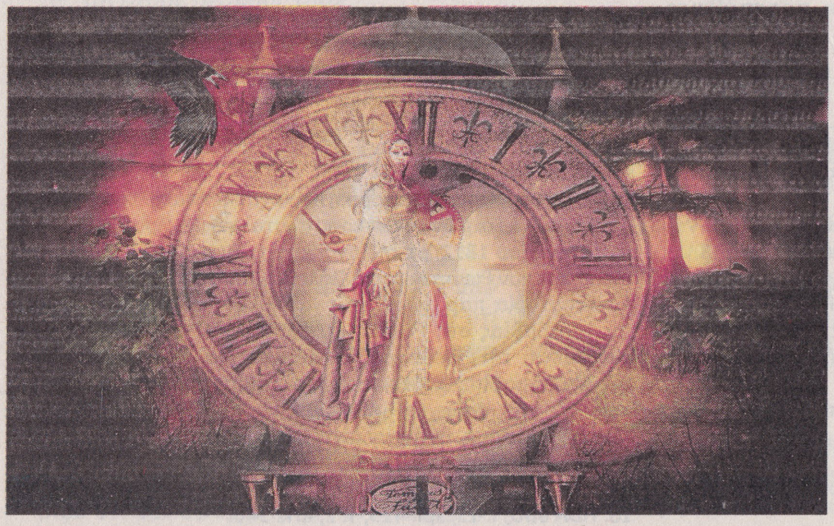
Του εξήγησε στο τηλέφωνο. Εκείνος κατάλαβε αμέσως. Πώς να μην καταλάβει; Αυτό το ρολόι ήταν μοναδικό. Είχε την πιο μακραίωνη ζωή στην ιστορία της ανθρωπότητας. Όλοι το θεωρούσαν θρύλο.

Μετά από τις απαιτούμενες προετοιμασίες το ρολόι μεταφέρθηκε στο μουσείο και συντηρήθηκε. Στάθηκε εκεί αιώνες πάλι. Μέχρι ένας μεγάλος να το αφήσει πάλι άστεγο και αβοήθητο.

Πέρασε πολλά χέρια και πολλά χρόνια ακόμη μέχρι να βρεθεί εδώ που στέκει τώρα. Πλάι στον γέροντα μοναχό, που είχε βρει τρόπο να κοιτάζει.

Άνοιξε τα μάτια. Σήκωσε το κεφάλι. Κοίταξε γύρω. Ο ήλιος είχε κρυφτεί. Ο χρόνος είχε σταματήσει να αλλάζει.

σύντροφοι για την ***Αναρχική απελευθερωτική δράση***
www.pyrgitai.gr

και δευτερόλεπτα, ο άνθρωπος γεννιέται όταν νομίζει ότι το θηρίο που λέγεται χρόνος πιάστηκε στο δόκανό του. Τον καρατόμησε από το μηδέν έως το εικοσιτέσσερα και από το μηδέν έως το εξήντα και έτσι ορίζει άλλους ανθρώπους. Όποιος είναι έξω από αυτούς τους αριθμούς βαφτίζεται με υποκοριστικά όπως: απροσάρμοστος, τρελλός, φαντασμένος, περιθωριακός, τεμπέλης. Άνθρωποι που δεν χωράνε στην έννοια της κοινωνίας, εχθροί της φερέφωνης κανονικότητας. Ο ανθρώπινος χρόνος δεν είναι τίποτα άλλο παρά δυνάστης. Στην ταινία του **Θεόδωρου Αγγελόπουλου *«Μεγαλέξαντρος»***, τα παραπάνω φαίνονται καθαρά μέσα από μια ελεύθερη ορεινή κοινότητα, ένα σταματημένο ρολόι και του ρόλου των αναρχικών, που εμφανίζονται στην κοινότητα.

Ο δυνάστης Μεγαλέξαντρος, στην ομώνυμη ταινία του Θεόδωρου Αγγελόπουλου, καταφθάνει με την ένοπλη ομάδα του καθώς και με μια ομάδα Ιταλών αναρχικών, σε ένα χωριό. Οι χωριανοί τούς υποδέχονται με χαρά και το ίδιο βράδυ στήνουν γλέντι για το καλωσόρισμά τους. Οι χωρικοί διαμηνύουν στους αναρχικούς ότι στο χωριό δεν υπάρχει ιδιοκτησία, όλοι είναι ίσοι και ότι για να μείνουν θα πρέπει και αυτοί να βοηθήσουν στην καλλιέργεια, στην βιοτεχνία αλλά και να υπερασπίσουν το χωριό όταν χρειαστεί. Μια άλλη ιδιαιτερότητα του χωριού είναι ότι το κεντρικό ρολόι της πλατείας είναι σταματημένο από τους ίδιους τους χωρικούς. **Τα ρολόγια που μετρούν το χρόνο, γι' αυτούς είναι δυνάστες.** Η εξουσία που ασκούν είναι τέτοια ώστε μπορούν να ορίζουν τις ζωές των ανθρώπων. Κανείς δεν είναι ελεύθερος όταν υπάρχουν τα ρολόγια που έχουν υποτάξει τον χρόνο, κανείς δεν έχει την ελευθερία να πορεύεται άναρχα και ανεξούσια στο πλαίσιο που ορίζουν αυτά.

Στην πορεία της ταινίας, ο δυνάστης Μεγαλέξαντρος με το ασκέρι του δεν είναι επιθυμητός στο χωριό. Σφάζει όλα τα πρόβατα και αρχίζει να εξουσιάζει τους χωρικούς. Σε μια του είσοδο στο χωριό ο Μεγαλέξαντρος στέκεται κάτω από το σταματημένο ρολόι και το κοιτάζει. Κάνει νεύμα σε κάποιον μαχητή του σερις κουβέντες αποτυπώνουν την σημασία τού σταματημένου ρολογιού, αποτυπώνουν την εξέγερση των χωρικών απέναντι στην κανονικότητα του κατασκευασμένου χρόνου, την ελευθερία της ορεινής κοινότητας. Οι αναρχικοί που κατέφυγαν στο χωριό που δυνάστευε ο Μεγαλέξαντρος ήταν εκεί γιατί οι χωριανοί είχαν σταματήσει το ρολόι του χωριού. Ο εξουσιαστής Μεγαλέξαντρος βάζει τέλος σε αυτή την συνθήκη, θέτοντας το ρολόι σε λειτουργία. Στον τόπο αυτό πλέον οι αναρχικοί ένιωθαν ξένοι, το ρολόι ξαναλειτουργούσε δίνοντας το εναρκτήριο λάκτισμα στην κανονικότητα, που όριζε ο δυνάστης Μεγαλέξαντρος.

Ο ρόλος των αναρχικών στην ταινία Μεγαλέξαντρος» του Θ. Αγγελόπουλου παραπέμπει σε μια χαμένη ομορφιά, που θάφτηκε με το πέρασμα του χρόνου. Σε μια ευτοπία όπου ο χρόνος δεν βρίσκεται στα ρολόγια, αλλά διαβαίνει έναν κύκλο που περιλαμβάνει τον Ήλιο, τη Σελήνη, τα Αστέρια και από εκεί περνά στην πέτρα και το χώμα και τις καρδιές των ανθρώπων. Όλα τα παραπάνω μετράνε διαφορετικά τον χρόνο μέσα τους, αλλά όλα συνεννοούνται και συνυπάρχουν. Ο ηγεμόνας με την επανέναρξη του ρολογιού δίνει το σύνθημα της υποταγής. Ο χρόνος πλέον, όπως και ο Μεγαλέξαντρος θα ορίζει τις ζωές των χωριανών. Έτσι, εγκλωβισμένοι στον ορισμό του χρόνου, που δημιουργεί ο ηγεμόνας Μεγαλέξαντρος, δεν έχουν άλλο δρόμο από το να εξεγερθούν απέναντι του, με το τίμημα να πεθάνουν.

Την νύχτα, οι αναρχικοί, εγκαταλείπουν το χωριό και στο διάβα τους σπάνε το ρολόι, απελευθερώνοντας και πάλι τον χρόνο, μια πράξη με χαρακτήρα προκήρυξης, που εξηγεί τους λόγους του φευγιού τους. Ο δυνάστης τούς καταδιώκει και τους σκοτώνει, θεωρώντας έτσι ότι προστατεύει την τυραννία του. Οι ιδέες, όμως, δεν πεθαίνουν και ούτε φυλακίζονται. Ο σπόρος είχε πεταχτεί απλώς δεν βλάστησε αμέσως. Η τυραννία του Μεγαλέξαντρου από εκεί και έπειτα μετράει αντίστροφα. Το ρολόι του χωριού θα σταματήσει ξανά.

Ελευθερόκοκκος

Το αναρχικό κίνημα στην Ουκρανία στο απόγειο της Νέας Οικονομικής Πολιτικής, 1924-1925

(Μέρος Β')

Μία μελέτη του αναρχικού κινήματος στην Ουκρανία μετά την υποτιθέμενη «εξαφάνισή» του. Από τον Viktor Savchenko, Πανεπιστήμιο Οδησσού, Σεπτέμβριος 2017

Το 1925, σε όλη την ΕΣΣΔ, ξεκινούν μαζικές «νέες συλλήψεις αναρχικών λόγω της επαναδραστηριοποίησής τους».[1] Στην Πολτάβα, οι αναρχικοί προπαγάνδιζαν τις ιδέες τους στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης και παραϊατρικών επαγγελμάτων, στο κολέγιο γεωργικών συνεταιρισμών, στους άνεργους και στους εργάτες στα σιδηροδρομικά εργοτάξια και, στην περιφέρεια Λούμπενσκαγι, στα σεμινάρια κατάρτισης εκπαιδευτικών.[2] Ομάδες νεαρών αναρχικών καταγράφονται στις περιφέρειες Μιρχρότσκαγι και Πραϊλούτσκαγι, όπως και στις πόλεις Χάντιτς και Ρόμνι. Σε χωριά της περιοχής της Πολτάβα υπήρχαν ομάδες αναρχικών που διένειμαν τα χειρόγραφα, παράνομα αναρχικά περιοδικά «Anarkhiia» («Αναρχία») και «Vil'na dumka» («Ελεύθερη Σκέψη»).[3] Το 1925, η κατάσταση με τους αναρχικούς στην περιοχή της Πολτάβα οδηγεί στη σύλληψη 85 ατόμων· όλοι οι συλληφθέντες είναι μεταξύ 18 και 25 ετών. Οι πράκτορες της Τσε-Κα, παρά τις συλλήψεις τού 1925, το επόμενο έτος αναφέρουν ότι «στην Πολτάβα, οι αναρχικοί είναι ιδιαίτερα δραστήριοι» («Sovershenno sekretno», 1926). Νεαρά άτομα, με την αδιαλλαξία της νιότης τους, εξακολουθούν να συρρέουν πίσω από τις μαύρες σημαίες και να γεμίζουν τις φυλακές, τα πολιτικά απομονωτήρια (φυλακές για πολιτικούς κρατούμενους) και τους τόπους εξορίας.

Μετά τον εμφύλιο πόλεμο και την εφαρμογή της Νέας Οικονομικής Πολιτικής εμφανίζεται ένα κύμα αυθόρμητων διαμαρτυριών νεαρών ατόμων που αισθάνονται αποστροφή για την απόκλιση από τις επαναστατικές ηθικές ... αναρχικών ομάδων νέων σε ευρεία κλίμακα είναι μέρος της τάσης του «αριστερισμού» (livatstvo) της σοβιετικής νεολαίας. Το 1925, σε όλη την ΕΣΣΔ συλλαμβάνονται δραστήρια μέλη των νεανικών αυτών ομάδων, που εναντιώνονται στην κυβέρνηση. Κάποιες από αυτές τις ομάδες είναι η «Επαναστατική Πρωτοπορία» (Μόσχα), η «Ομάδα Επαναστατικής Σοσιαλιστικής Νεολαίας του Βόλγα» (Νάιζναϊ Νογκρόντ), φοιτητικές ομάδες αριστερών Σοσιαλεπαναστατών στα πανεπιστήμια του Λένινγκραντ, του Βόροντζ, του Τομσκ και του Ορέλ, καθώς και το «Κόμμα των μη κομματικών φοιτητών» (Κίεβο). Ο αναρχικός Α.Μ. Garaseva θυμάται ότι, το 1925, ένα μέρος των φοιτητών είχε επηρεαστεί από τον αναρχισμό και ότι υπήρχαν παράνομες ομάδες αναρχοσυνδικαλιστών.[5] Στους κύκλους των αναρχικών γίνονται συζητήσεις για τη δημιουργία μιας «Αναρχοκομμουνιστικής Οργάνωσης Νέων Ουκρανίας». Στο Κίεβο και στο Χάρκοβο καταγράφονται αναρχικές ομάδες νέων, καθώς και η ύπαρξη της «Διεθνούς Αναρχικής Οργάνωσης Εργατικής Νεολαίας "Βάνταρ"[6]».[7] Στο τρίτο συνέδριο της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Νέων Ουκρανίας ασκείται κριτική στις «αναρχικές και συνδικαλιστικές τάσεις» κάποιων νεαρών συμμετεχόντων.[8] Μια εγκύκλιος της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού κόμματος Ουκρανίας (μπολσεβίκοι) προς τις επαρχιακές επιτροπές του κόμματος και προς την Κομμουνιστική Οργάνωση Νέων Ουκρανίας (ουκρανική Κομσομόλ) καλεί σε αγώνα ενάντια τόσο στις «αναρχικές ταλαντεύσεις» των νέων, όσο και στον σχηματισμό «μη-κομματικών οργανώσεων νέων».[9] Τον Φεβρουάριο του 1923, νεαροί φοιτητές στην Πολτάβα δημιουργούν την αναρχική ομάδα «Βάγκαρντ»[10] και στέλνουν ταχυδρομικά ονομαστικές, χειρόγραφες κάρτες σε φοιτητές του Ινστιτούτου Λαϊκής Εκπαίδευσης, του Ακαδημαϊκού Συνεργατικού Κολεγίου και της ... γάνωση «ανεξάρτητων εργοστασιακών επιτροπών» και «ελεύθερων συνδικάτων», οι προσπάθειές τους να «υπονομεύσουν τον στρατό και τον στόλο», η επιμονή τους να «αποκτήσουν κοινωνική στήριξη» στα χωριά και η «εντατικοποίηση της παράνομης δράσης μεταξύ των φοιτητών (...) ο αναρχισμός ριζώνει με διάφορους τρόπους στο Κομμουνιστικό Κόμμα και στην Κομσομόλ (...) Ένα μεγάλο μέρος της νεολαίας έλκεται από τις ιδέες και τη θεωρία του αναρχισμού» («Sovershenno sekretno», 1924). Στο Νιπροπετρόφσκ (στο Ινστιτούτο Μεταλλευτικών Ερευνών) και στη Ζαπορίσχια, οι αναρχικοί δραστηριοποιούνται στους χώρους των φοιτητών και των νεαρών εργατών αντίστοιχα.[13] Τον Ιανουάριο του 1925, στο Μπακμούτ συλλαμβάνονται μέλη της «Επιτροπής Επαναστατικής Δράσης», μιας αναρχικής ομάδας που είχε οργανώσει απεργίες μεταλλωρύχων.[14]

Το 1925, στο Κίεβο, οι πράκτορες της Τσε-Κα αναφέρουν την παρουσία αναρχικών φοιτητών σε δύο σχολές ανώτερης εκπαίδευσης: στο Ινστιτούτο Λαϊκής Εκπαίδευσης και στο Συνεργατικό Κολέγιο Ανώτερης Τεχνικής Εκπαίδευσης. Στην Οδησσό καταγράφουν μικρούς πυρήνες αναρχικών φοιτητών («πεντάδες») στο Ινστιτούτο Λαϊκής Εκπαίδευσης και στο Ινστιτούτο Ιατρικής Εκπαίδευσης, καθώς και συνωμοτικές «πεντάδες» στις εργατικές συνελεύσεις των λιμενεργατών, ραπτών, καπελάδων, σιδηροδρομικών εργατών, εργατών στις τοπικές συγκοινωνίες, αρτοποιών, όπως και σε μονάδες του Κόκκινου Στρατού και μεταξύ των ανέργων. Παράλληλα, αλλά χωρίς να συντονίζονται μεταξύ τους, δρουν ομάδες αναρχοατομικιστών, αναρχοσυνδικαλιστών και αναρχοθετικιστών.[15]

Στην Οδησσό σχηματίζεται μία ομάδα από αναρχικούς Βεσσάραβες (από τη Μολδαβία) πολιτικούς πρόσφυγες.[16] Το 1924 φτάνουν στην Οδησσό, ως πολιτικοί πρόσφυγες

Μία μελέτη του αναρχικού κινήματος στην Ουκρανία μετά την υποτιθέμενη «εξαφάνισή» του. Από τον Viktor Savchenko, Πανεπιστήμιο Οδησσού, Σεπτέμβριος 2017

Το 1925, σε όλη την ΕΣΣΔ, ξεκινούν μαζικές «νέες συλλήψεις αναρχικών λόγω της επαναδραστηριοποίησής τους».[1] Στην Πολτάβα, οι αναρχικοί προπαγάνδιζαν τις ιδέες τους στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης και παραϊατρικών επαγγελμάτων, στο κολέγιο γεωργικών συνεταιρισμών, στους άνεργους και στους εργάτες στα σιδηροδρομικά εργοτάξια και, στην περιφέρεια Λούμπενσκαγι, στα σεμινάρια κατάρτισης εκπαιδευτικών.[2] Ομάδες νεαρών αναρχικών καταγράφονται στις περιφέρειες Μιρχρότσκαγι και Πραϊλούτσκαγι, όπως και στις πόλεις Χάντιτς και Ρόμνι. Σε χωριά της περιοχής της Πολτάβα υπήρχαν ομάδες αναρχικών που διένειμαν τα χειρόγραφα, παράνομα αναρχικά περιοδικά «Anarkhiia» («Αναρχία») και «Vil'na dumka» («Ελεύθερη Σκέψη»).[3] Το 1925, η κατάσταση με τους αναρχικούς στην περιοχή της Πολτάβα οδηγεί στη σύλληψη 85 ατόμων· όλοι οι συλληφθέντες είναι μεταξύ 18 και 25 ετών. Οι πράκτορες της Τσε-Κα, παρά τις συλλήψεις τού 1925, το επόμενο έτος αναφέρουν ότι «στην Πολτάβα, οι αναρχικοί είναι ιδιαίτερα δραστήριοι» («Sovershenno sekretno», 1926). Νεαρά άτομα, με την αδιαλλαξία της νιότης τους, εξακολουθούν να συρρέουν πίσω από τις μαύρες σημαίες και να γεμίζουν τις φυλακές, τα πολιτικά απομονωτήρια (φυλακές για πολιτικούς κρατούμενους) και τους τόπους εξορίας.

Μετά τον εμφύλιο πόλεμο και την εφαρμογή της Νέας Οικονομικής Πολιτικής εμφανίζεται ένα κύμα αυθόρμητων διαμαρτυριών νεαρών ατόμων που αισθάνονται αποστροφή για την απόκλιση από τις επαναστατικές ηθικές αρχές, την παλινόρθωση στοιχείων του καπιταλισμού και τη γραφειοκρατική δομή του Κόμματος και της Κομσομόλ. Μερικές φορές, οι νεανικές διαμαρτυρίες εξελίσσονται σε «κόκκινες κλοπές» ή «κόκκινο χουλιγκανισμό», καθώς εξαγριωμένοι νέοι καταγγέλλουν με συνθήματα τους προδότες των εργατών και εκφράζουν τη δυσαρέσκειά τους με τον τρόπο των αναρχικών. Αυτή τη διάθεση «αυθόρμητου αναρχισμού» προσπαθούν να την εκμεταλλευτούν ομάδες αναρχικών, σκορπώντας φυλλάδια και άλλα έντυπα στους χώρους της νεολαίας. Οι περισσότερες αναρχικές ομάδες νέων που εμφανίζονται στην Ουκρανία το 1922-25 είναι αυτόνομες και η αλήθεια είναι ότι συχνά απέχουν πολύ από τον «ιδεολογικό» αναρχισμό. Ωστόσο, αποτελούν κομμάτι του αναρχικού κοινωνικοπολιτικού κινήματος, το οποίο ξεχωρίζει με την αγωνιστικότητα, την εκρηκτικότητα, τον αυθορμητισμό και την ποικιλομορφία του. Στα μέσα της δεκαετίας του 1920 καταγράφονται αναρχικών ομάδων νέων σε ευρεία κλίμακα είναι μέρος της τάσης του «αριστερισμού» (livatstvo) της σοβιετικής νεολαίας. Το 1925, σε όλη την ΕΣΣΔ συλλαμβάνονται δραστήρια μέλη των νεανικών αυτών ομάδων, που εναντιώνονται στην κυβέρνηση. Κάποιες από αυτές τις ομάδες είναι η «Επαναστατική Πρωτοπορία» (Μόσχα), η «Ομάδα Επαναστατικής Σοσιαλιστικής Νεολαίας του Βόλγα» (Νάιζναϊ Νογκρόντ), φοιτητικές ομάδες αριστερών Σοσιαλεπαναστατών στα πανεπιστήμια του Λένινγκραντ, του Βόροντζ, του Τομσκ και του Ορέλ, καθώς και το «Κόμμα των μη κομματικών φοιτητών» (Κίεβο). Ο αναρχικός A.M. Garaseva θυμάται ότι, το 1925, ένα μέρος των φοιτητών είχε επηρεαστεί από τον αναρχισμό και ότι υπήρχαν παράνομες ομάδες αναρχοσυνδικαλιστών.[5] Στους κύκλους των αναρχικών γίνονται συζητήσεις για τη δημιουργία μιας «Αναρχοκομμουνιστικής Οργάνωσης Νέων Ουκρανίας». Στο Κίεβο και στο Χάρκοβο καταγράφονται αναρχικές ομάδες νέων, καθώς και η ύπαρξη της «Διεθνούς Αναρχικής Οργάνωσης Εργατικής Νεολαίας "Βάνταρ"[6]».[7] Στο τρίτο συνέδριο της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Νέων Ουκρανίας ασκείται κριτική στις «αναρχικές και συνδικαλιστικές τάσεις» κάποιων νεαρών συμμετεχόντων.[8] Μια εγκύκλιος της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού κόμματος Ουκρανίας (μπολσεβίκοι) προς τις επαρχιακές επιτροπές του κόμματος και προς την Κομμουνιστική Οργάνωση Νέων Ουκρανίας (ουκρανική Κομσομόλ) καλεί σε αγώνα ενάντια τόσο στις «αναρχικές ταλαντεύσεις» των νέων, όσο και στον σχηματισμό «μη-κομματικών οργανώσεων νέων».[9] Τον Φεβρουάριο του 1923, νεαροί φοιτητές στην Πολτάβα δημιουργούν την αναρχική ομάδα «Βάγκαρντ»[10] και στέλνουν ταχυδρομικά ονομαστικές, χειρόγραφες κάρτες σε φοιτητές του Ινστιτούτου Λαϊκής Εκπαίδευσης, του Ακαδημαϊκού Συνεργατικού Κολεγίου και της τοπικής Κομμουνιστικής Οργάνωσης Νέων Ουκρανίας.[11] Στο Κίεβο, το Χάρκοβο και την Οδησσό, οι κυβερνητικές αρχές διαπιστώνουν την επιρροή που ασκούν οι αναρχικοί στο κίνημα των εσπεραντιστών. Οι S.M. Gaidovskii, O.M. Antonovych (επικεφαλής της «Πανουκρανικής Οργάνωσης Εσπεραντιστών») και N.Ia. Futerfas (μέλος της οργανωτικής επιτροπής της «Πανρωσικής Ομοσπονδίας Εσπεραντιστών»), θεμελιωτές του εσπεραντικού κινήματος στις σοβιετικές δημοκρατίες, θεωρούνται αναρχικοί προπαγανδιστές, από τους πράκτορες της Τσε-Κα.[12]

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν στις αρχές η «εξάπλωση των παράνομων δραστηριοτήτων», οι προσπάθειες των αναρχικών να «πρωτοστατήσουν στις εργατικές διαμαρτυρίες» και στις απεργίες, οι εκκλήσεις τους για οργάνωση «ανεξάρτητων εργοστασιακών επιτροπών» και «ελεύθερων συνδικάτων», οι προσπάθειές τους να «υπονομεύσουν τον στρατό και τον στόλο», η επιμονή τους να «αποκτήσουν κοινωνική στήριξη» στα χωριά και η «εντατικοποίηση της παράνομης δράσης μεταξύ των φοιτητών (...) ο αναρχισμός ριζώνει με διάφορους τρόπους στο Κομμουνιστικό Κόμμα και στην Κομσομόλ (...) Ένα μεγάλο μέρος της νεολαίας έλκεται από τις ιδέες και τη θεωρία του αναρχισμού» («Sovershenno sekretno», 1924). Στο Νιπροπετρόφσκ (στο Ινστιτούτο Μεταλλευτικών Ερευνών) και στη Ζαπορίσχια, οι αναρχικοί δραστηριοποιούνται στους χώρους των φοιτητών και των νεαρών εργατών αντίστοιχα.[13] Τον Ιανουάριο του 1925, στο Μπακχμούτ συλλαμβάνονται μέλη της «Επιτροπής Επαναστατικής Δράσης», μιας αναρχικής ομάδας που είχε οργανώσει απεργίες μεταλλωρύχων.[14]

Το 1925, στο Κίεβο, οι πράκτορες της Τσε-Κα αναφέρουν την παρουσία αναρχικών φοιτητών σε δύο σχολές ανώτερης εκπαίδευσης: στο Ινστιτούτο Λαϊκής Εκπαίδευσης και στο Συνεργατικό Κολέγιο Ανώτερης Τεχνικής Εκπαίδευσης. Στην Οδησσό καταγράφουν μικρούς πυρήνες αναρχικών φοιτητών («πεντάδες») στο Ινστιτούτο Λαϊκής Εκπαίδευσης και στο Ινστιτούτο Ιατρικής Εκπαίδευσης, καθώς και συνωμοτικές «πεντάδες» στις εργατικές συνελεύσεις των λιμενεργατών, ραπτών, καπελάδων, σιδηροδρομικών εργατών, εργατών στις τοπικές συγκοινωνίες, αρτοποιών, όπως και σε μονάδες του Κόκκινου Στρατού και μεταξύ των ανέργων. Παράλληλα, αλλά χωρίς να συντονίζονται μεταξύ τους, δρουν ομάδες αναρχοατομικιστών, αναρχοσυνδικαλιστών και αναρχοθετικιστών.[15]

Στην Οδησσό σχηματίζεται μία ομάδα από αναρχικούς Βεσσάραβες (από τη Μολδαβία) πολιτικούς πρόσφυγες.[16] Το 1924 φτάνουν στην Οδησσό, ως πολιτικοί πρόσφυγες με την υποστήριξη της Διεθνούς Κόκκινης Βοήθειας,[17] οι βούλγαροι αναρχικοί Zh. Hrozev, D. Kvachev, G. Nikolov και S. Dzhanzhulev.[18] Αυτό επιβεβαιώνεται από τη μαρτυρία του Hrozev, κατά τη διάρκεια ανάκρισης το 1936:

«Όταν έφτασα στην ΕΣΣΔ, υπήρχε ήδη μια παράνομη οργάνωση στην Οδησσό, στην οποία συμμετείχαν αποκλειστικά βούλγαροι πολιτικοί πρόσφυγες (...) η οργάνωση αναρχικών της Οδησσού είχε επαφές με ξένες αναρχικές ομοσπονδίες, συγκεκριμένα με τη γαλλική, τη σερβική και τη βουλγαρική ομοσπονδία (...) τους συμβουλεύονταν και λάμβαναν υλική υποστήριξη από το εξωτερικό για αναρχικούς

---

v Sibiri (1920-ye -nachalo 1930-kh gg.)». Vestnik NGU, Seriia: Istoriia, Filologiia. T. 1, Vyp. 3: Istoriia. Novosibirsk State University

13. HDA SBU, f. 13, op. 1, spr. 415, T. 1, ark. 93, 178.
14. «Bakhmutskii komitet deistviia». Golos truda [Buenos Aires], no. 244, Μάρτιος 1925, σ. 4.
15. Golos truzhenika [Chicago], no. 23, 1927, σ. 1. Επίσης, HDA SBU, f. 13, spr. 370, T. 2, ark. 29-30. Επίσης, DAOO, f.r. 3, op. 1, spr. 1328, ark. 22.

στις πόλεις Χάντιτς και Ρόμνι. Σε χωριά της περιοχής της Πολτάβα υπήρχαν ομάδες αναρχικών που διένειμαν τα χειρόγραφα, παράνομα αναρχικά περιοδικά «Anarkhiia» («Αναρχία») και «Vil'na dumka» («Ελεύθερη Σκέψη»).[3] Το 1925, η κατάσταση με τους αναρχικούς στην περιοχή της Πολτάβα οδηγεί στη σύλληψη 85 ατόμων· όλοι οι συλληφθέντες είναι μεταξύ 18 και 25 ετών. Οι πράκτορες της Τσε-Κα, παρά τις συλλήψεις τού 1925, το επόμενο έτος αναφέρουν ότι «στην Πολτάβα, οι αναρχικοί είναι ιδιαίτερα δραστήριοι» («Sovershenno sekretno», 1926). Νεαρά άτομα, με την αδιαλλαξία της νιότης τους, εξακολουθούν να συρρέουν πίσω από τις μαύρες σημαίες και να γεμίζουν τις φυλακές, τα πολιτικά απομονωτήρια (φυλακές για πολιτικούς κρατούμενους) και τους τόπους εξορίας.

Μετά τον εμφύλιο πόλεμο και την εφαρμογή της Νέας Οικονομικής Πολιτικής εμφανίζεται ένα κύμα αυθόρμητων διαμαρτυριών νεαρών ατόμων που αισθάνονται αποστροφή για την απόκλιση από τις επαναστατικές ηθικές αρχές, την παλινόρθωση στοιχείων του καπιταλισμού και τη γραφειοκρατική δομή του Κόμματος και της Κομσομόλ. Μερικές φορές, οι νεανικές διαμαρτυρίες εξελίσσονται σε «κόκκινες κλοπές» ή «κόκκινο χουλιγκανισμό», καθώς εξαγριωμένοι νέοι καταγγέλλουν με συνθήματα τους προδότες των εργατών και εκφράζουν τη δυσαρέσκειά τους με τον τρόπο των αναρχικών. Αυτή τη διάθεση «αυθόρμητου αναρχισμού» προσπαθούν να την εκμεταλλευτούν ομάδες αναρχικών, σκορπώντας φυλλάδια και άλλα έντυπα στους χώρους της νεολαίας. Οι περισσότερες αναρχικές ομάδες νέων που εμφανίζονται στην Ουκρανία το 1922-25 είναι αυτόνομες και η αλήθεια είναι ότι συχνά απέχουν πολύ από τον «ιδεολογικό» αναρχισμό. Ωστόσο, αποτελούν κομμάτι του αναρχικού κοινωνικοπολιτικού κινήματος, το οποίο ξεχωρίζει με την αγωνιστικότητα, την εκρηκτικότητα, τον αυθορμητισμό και την ποικιλομορφία του. Στα μέσα της δεκαετίας του 1920 καταγράφονται εκδηλώσεις αυθόρμητου αναρχισμού και αριστερού εξτρεμισμού σε όλες τις περιοχές της ΕΣΣΔ.[4] Η εμφάνιση μιας «Αναρχοκομμουνιστικής Οργάνωσης Νέων Ουκρανίας». Στο Κίεβο και στο Χάρκοβο καταγράφονται αναρχικές ομάδες νέων, καθώς και η ύπαρξη της «Διεθνούς Αναρχικής Οργάνωσης Εργατικής Νεολαίας "Βάνταρ"[6]».[7] Στο τρίτο συνέδριο της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Νέων Ουκρανίας ασκείται κριτική στις «αναρχικές και συνδικαλιστικές τάσεις» κάποιων νεαρών συμμετεχόντων.[8] Μια εγκύκλιος της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού κόμματος Ουκρανίας (μπολσεβίκοι) προς τις επαρχιακές επιτροπές του κόμματος και προς την Κομμουνιστική Οργάνωση Νέων Ουκρανίας (ουκρανική Κομσομόλ) καλεί σε αγώνα ενάντια τόσο στις «αναρχικές ταλαντεύσεις» των νέων, όσο και στον σχηματισμό «μη-κομματικών οργανώσεων νέων».[9] Τον Φεβρουάριο του 1923, νεαροί φοιτητές στην Πολτάβα δημιουργούν την αναρχική ομάδα «Βάνγκαρντ»[10] και στέλνουν ταχυδρομικά ονομαστικές, χειρόγραφες κάρτες σε φοιτητές του Ινστιτούτου Λαϊκής Εκπαίδευσης, του Ακαδημαϊκού Συνεργατικού Κολεγίου και της τοπικής Κομμουνιστικής Οργάνωσης Νέων Ουκρανίας.[11] Στο Κίεβο, το Χάρκοβο και την Οδησσό, οι κυβερνητικές αρχές διαπιστώνουν την επιρροή που ασκούν οι αναρχικοί στο κίνημα των εσπεραντιστών. Οι S.M. Gaidovskii, O.M. Antonovych (επικεφαλής της «Πανουκρανικής Οργάνωσης Εσπεραντιστών») και N.Ia. Futerfas (μέλος της οργανωτικής επιτροπής της «Πανρωσικής Ομοσπονδίας Εσπεραντιστών»), θεμελιωτές του εσπεραντικού κινήματος στις σοβιετικές δημοκρατίες, θεωρούνται αναρχικοί προπαγανδιστές, από τους πράκτορες της Τσε-Κα.[12]

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν στις αρχές η «εξάπλωση των παράνομων δραστηριοτήτων», οι προσπάθειες των αναρχικών να «πρωτοστατήσουν στις εργατικές διαμαρτυρίες» και στις απεργίες, οι εκκλήσεις τους για ορταλλωρύχων.[14]

Το 1925, στο Κίεβο, οι πράκτορες της Τσε-Κα αναφέρουν την παρουσία αναρχικών φοιτητών σε δύο σχολές ανώτερης εκπαίδευσης: στο Ινστιτούτο Λαϊκής Εκπαίδευσης και στο Συνεργατικό Κολέγιο Ανώτερης Τεχνικής Εκπαίδευσης. Στην Οδησσό καταγράφουν μικρούς πυρήνες αναρχικών φοιτητών («πεντάδες») στο Ινστιτούτο Λαϊκής Εκπαίδευσης και στο Ινστιτούτο Ιατρικής Εκπαίδευσης, καθώς και συνωμοτικές «πεντάδες» στις εργατικές συνελεύσεις των λιμενεργατών, ραπτών, καπελάδων, σιδηροδρομικών εργατών, εργατών στις τοπικές συγκοινωνίες, αρτοποιών, όπως και σε μονάδες του Κόκκινου Στρατού και μεταξύ των ανέργων. Παράλληλα, αλλά χωρίς να συντονίζονται μεταξύ τους, δρουν ομάδες αναρχοατομικιστών, αναρχοσυνδικαλιστών και αναρχοθετικιστών.[15]

Στην Οδησσό σχηματίζεται μία ομάδα από αναρχικούς Βεσσάραβες (από τη Μολδαβία) πολιτικούς πρόσφυγες.[16] Το 1924 φτάνουν στην Οδησσό, ως πολιτικοί πρόσφυγες με την υποστήριξη της Διεθνούς Κόκκινης Βοήθειας,[17] οι βούλγαροι αναρχικοί Zh. Hrozev, D. Kvachev, G. Nikolov και S. Dzhanzhulev.[18] Αυτό επιβεβαιώνεται από τη μαρτυρία του Hrozev, κατά τη διάρκεια ανάκρισης το 1936:

«Όταν έφτασα στην ΕΣΣΔ, υπήρχε ήδη μια παράνομη οργάνωση στην Οδησσό, στην οποία συμμετείχαν αποκλειστικά βούλγαροι πολιτικοί πρόσφυγες (...) η οργάνωση αναρχικών της Οδησσού είχε επαφές με ξένες αναρχικές ομοσπονδίες, συγκεκριμένα με τη γαλλική, τη σερβική και τη βουλγαρική ομοσπονδία (...) τους συμβουλεύονταν και λάμβαναν υλική υποστήριξη από το εξωτερικό για αναρχικούς

1. HDA SBU, f. 13, spr. 415, T. 2, ark. 17-18, 92-120, 128, 205.
2. Statsenko, σσ. 212-14 [Statsenko, D.V., «Diial'nist' anarkhistiv Poltavy v umovakh stanovlennia bil'shovyts'koi dyktatury (persha polovyna 1920-rokiv)». 3-i Cherevanivs'ki chytannia - Vseukrains'ka konferentsiia: Zbirka naukovykh materialiv, edited by M. I. Stepanenko et al, Poltava National V.G. Korolenko Pedagogical University, 2016, σσ. 203-17]. Επίσης, HDA SBU, f. 13, spr. 415, T. 3. ark. 81, και T. 4. ark. 30 ob., και T. 8. ark. 9 ob.
3. HDA SBU, f. 13, spr. 370, T. 5, ark. 178, 21, 25, 89.
4. Isaev, V.I., «Voenizatsiia molodezhi i molodezhnyi ekstremizm v Sibiri (1920-ye -nachalo 1930-kh gg.)». Vestnik NGU, Seriia: Istoriia, Filologiia, T. 1, Vyp. 3: Istoriia, Novosibirsk State University, 2002, σσ. 63-70.
5. Garaseva, A.M., Ia zhila v samoi beschelovechnoi strane... Vospominaniia anarkhistki. «Inter Servis», 1997, σσ. 87, 89, 148.
6. (στμ.) Buntar: επαναστάτης.
7. «Ob anarkhistakh. Tsirkuliarnoe pis'mo TSK RKP (b)». Vestnik agitatsii i propagandy [Moscow], no. 11-12, 1921, σ. 3.
8. «Otchet o III-m S"ezde KSMU», Kommunist (Khar'kov), no. 2, 1921, σ. 3.
9. «Otchet o III-m S"ezde KSMU», ό.π.
10. (στμ) Vanguard: πρωτοπορία.
11. Statsenko, ό.π., σ. 214.
12. Lins, U., «Drezen, Lanti Kaj "La Nova Epoko"». Sennacieca Revuo, no. 115, 1987, σσ. 35-52.
13. HDA SBU, f. 13, op. 1, spr. 415, T. 1, ark. 93, 178.
14. «Bakhmutskii komitet deistviia». Golos truda [Buenos Aires], no. 244, Μάρτιος 1925, σ. 4.
15. Golos truzhenika [Chicago], no. 23, 1927, σ. 1. Επίσης, HDA SBU, f. 13, spr. 370, T. 2, ark. 29-30. Επίσης, DAOO, f.r. 3, op. 1, spr. 1328, ark. 22.
16. (στμ.) Βεσσαραβία: Ιστορική περιοχή της Ανατολικής Ευρώπης μεταξύ των ποταμών Δνείστερου ανατολικά και Προύθου δυτικά. Στις 28 Μαΐου 1812, με τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου η οποία τερμάτισε τον Ρωσοτουρκικό Πόλεμο (1806-1812), η Οθωμανική Αυτοκρατορία παραχωρεί το ανατολικό μισό του Πριγκιπάτου της Μολδαβίας στη Ρωσική Αυτοκρατορία. Όλη αυτή περιοχή ονομάζεται τότε Βεσσαραβία. Σήμερα, το μεγαλύτερο μέρος της Βεσσαραβίας ανήκει στη Μολδαβία, ενώ οι βορειότερες περιοχές της, όπως και οι νοτιότερες που συνορεύουν με τη Μαύρη Θάλασσα, ανήκουν στην Ουκρανία.
17. (στμ.) Διεθνής Κόκκινη Βοήθεια (MOPR): Ιδρύθηκε το 1922 από την Κομμουνιστική Διεθνή.
18. HDA SBU, f. 13, spr. 415, T. 2, ark. 346.

της ΕΣΣΔ οι οποίοι εξέτιαν τις ποινές τους στην εξορία.»[19]

Οι πράκτορες της Τσε-Κα αναφέρουν ότι οι εκπατρισμένοι βούλγαροι αναρχικοί στην Οδησσό διατηρούσαν επαφές με εκπατρισμένους βούλγαρους αναρχικούς στη Γαλλία.

Οι «παράνομες» αναρχικές ομάδες της Οδησσού παίρνουν νέα πνοή με τη συμμετοχή κάποιων ημι-εκπατρισμένων από την Ιταλία - των G. Bucciarelli, R. Cavani, G. Evangelisti, Alboni, E. Herbovets (ο οποίος οργανώνει στην Οδησσό μια απόπειρα δολοφονίας του κυβερνήτη του ιταλικού πλοίου «Cobbe»), D. Serpo και A. Butiki.[20] Το 1923-26, κοντά στη Γιάλτα, ιταλοί και γάλλοι αναρχικοί οι οποίοι είχαν μεταναστεύσει στην ΕΣΣΔ φτιάχνουν μια αγροτική κομμούνα. Ένα από τα μέλη της, ο Ιταλός F. Ghezzi, ήταν δραστήριος προπαγανδιστής του αναρχισμού.[21]

Οι πράκτορες της Τσε-Κα, επιβεβαιώνοντας την εξάπλωση του παράνομου δικτύου, αναφέρουν ότι οι αναρχικές ομάδες «αποτελούνται συχνά από 25 έως 60 ή και περισσότερο άτομα». Τον Απρίλιο του 1925, οι πράκτορες της Τσε-Κα αναφέρουν για τους αναρχικούς ότι: «σε πάρα πολλές περιπτώσεις, οι οργανώσεις τους έχουν αποκτήσει μαζικό χαρακτήρα» και «μολύνουν» «συγκεκριμένες κατηγορίες της εργατικής τάξης» («Sovershenno sekretno», 1925). Στο Πολίτμπιρο,[22] μια επιτροπή υπό την προεδρία του S. Lozovskii, Γενικού Γραμματέα της Προφιντέρν,[23] εκπονεί ένα σχέδιο για την υποχρεωτική απέλαση από την ΕΣΣΔ γνωστών σοσιαλιστών και αναρχικών που κρατούνται σε φυλακές και στρατόπεδα συγκέντρωσης (περίπου 1.500 άτομα).[24] Τον Ιούνιο του 1925, στην Οδησσό, η Γκε-Πε-Ου εξαπολύει ανθρωποκυνηγητό για τη σύλληψη και απέλαση αναρχικών. Κάποιοι από αυτούς εξορίζονται σε χωριά της περιοχής της Χερσώνας.[25]

Τον Ιούνιο του 1925, μετά από συλλήψεις αναρχικών στο Κίεβο, οι πράκτορες της Τσε-Κα δηλώνουν ότι, στην πόλη, «από τα μέσα του 1925 και μετά δεν υπάρχουν πλέον αναρχικές ομάδες». Παρ' όλα αυτά, τον Οκτώβριο του 1925, μια μικρή ομάδα αναρχικών από το Κίεβο εμφανίζεται στην κηδεία μιας βετεράνου αναρχικής της ΕΣΣΔ, της A. Stepanova (Halaieva).[26]

Ένα εσωτερικό δελτίο, με ημερομηνία 15 Δεκεμβρίου 1925, αναφέρει «εντατικοποίηση της δράσης των αναρχικών ομάδων σε διάφορες περιοχές» και «εκτεταμένη δρακίνημα εξακολουθεί να αναζωπυρώνεται, ιδίως στη Μόσχα και την Κεντρική Περιφέρεια, στα Βορειοδυτικά και την Ουκρανία» και, τον Οκτώβριο του 1925, αναφέρει ότι «οι παράνομες δραστηριότητες των αναρχικών εξαπλώνονται. Υπάρχουν ομάδες και κύκλοι αναρχικών σε πολλές περιοχές της ΕΣΣΔ» («Sovershenno sekretno», 1925).

Οι κατασταλτικές ενέργειες και προκλήσεις της Γκε-Πε-Ου αναγκάζουν τους αναρχικούς να περιορίσουν τις νόμιμες δραστηριότητές τους και να μπουν σε «βαθιά» παρανομία, χρησιμοποιώντας την εμπειρία τους από τους αγώνες τους ενάντια στο τσαρικό καθεστώς. Η Γκε-Πε-Ου διαθέτει σημαντικά κονδύλια για την παρακολούθηση «παλαιών» αναρχικών, οι οποίοι ήταν γνωστοί από τις δραστηριότητές τους κατά την περίοδο 1917-1921. Ωστόσο, οι αναρχικοί αυτοί χρησιμεύουν σαν «παραπέτασμα» για την κάλυψη των παράνομων αναρχικών, οι οποίοι λειτουργούν με βάση τις «συνωμοτικές πεντάδες» (δυσκολεύοντας έτσι τη Γκε-Πε-Ου να φυτέψει προβοκάτορες) και τις «ανεξέλεγκτες» αυτόνομες ομάδες νέων. Για τις αναρχικές συνωμοτικές ομάδες ήταν σημαντικό οι διωκτικές αρχές να επικεντρώνονται στις δραστηριότητες των «παλαιών» αναρχικών της ΕΣΣΔ, ηλικίας 30-50 ετών, ώστε να περνούν απαρατήρητες οι «ανεξέλεγκτες» ομάδες στις οποίες δεν είχαν διεισδύσει ακόμη μυστικοί πληροφοριοδότες της Γκε-Πε-Ου. Αυτή τη στρατηγική είναι πιθανό να την ενθάρρυνε το Ταμείο Αρωγής των διωκόμενων αναρχικών –ο «Αναρχικός Μαύρος Σταυρός» (Βερολίνο)[28]– που συνεργαζόταν μόνο με «παλαιούς» αναρχικούς, αλληλογραφώντας μαζί τους επίσημα μέσω των κρατικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τραβώντας έτσι την προσοχή των πρακτόρων της Τσε-Κα αποκλειστικά σε αυτούς. Στα μέσα της δεκαετίας του 1920, κι ενώ συνεχίζει την υποστήριξή του στους διωκόμενους αναρχικούς, το Ταμείο Αρωγής αναφέρει ότι υπήρχαν 130 έως 150 αναρχικοί σε φυλακές και τόπους εξορίας στην ΕΣΣΔ. Αυτοί, όμως, αποτελούσαν μόνο το ένα πέμπτο περίπου του συνόλου των

Οπλοπολυβόλο του Μαύρου Στρατού σε ιππήλατο άμαξα (Τατσάνκα)

M. Spektor, το 1924, στην οποία περιγράφει τις μυστικές συναντήσεις στην Πολωνία μεταξύ ρώσων, πολωνών, ιταλών και γερμανών αναρχικών, όπου συζητείται και το θέμα μιας εκστρατείας τρόμου. Ο ιταλός, ο γερμανός και κάποιοι ρώσοι αναρχικοί (οι Μ. Τσερνιάκ και Μιχαήλοφ) υποστηρίζουν την εκστρατεία τρόμου ενάντια στους σοβιετικούς ηγέτες, ενώ οι Ν. Μάχνο, Β. Βολίν και Π. Αρσίνοφ διαφωνούν με την τρομοκρατία, θεωρώντας αναγκαία τη «συγκέντρωση των δυνάμεών μας για οργανωτική και προπαγανδιστική δουλειά».[31] Οι αναρχικοί δεν είχαν ούτε τις δυνάμεις, ούτε τα μέσα, ούτε τον ενθουσιασμό, ούτε και συγκεκριμένους στόχους κατά νου για μια εκστρατεία ευρείας πολιτικής τρομοκρατίας. Θεωρούσαν, επί πλέον, ότι το πρόβλημα ήταν το ίδιο το πολιτικό σύστημα όπως είχε εξελιχθεί στις σοβιετικές δημοκρατίες, και όχι τα άτομα που διαχειρίζονταν αυτό το σύστημα.

Έχοντας την παραπάνω πληροφόρηση, οι πράκτορες της Τσε-Κα ενημερώνουν το Κρεμλίνο: «Στην Ουκρανία, κάποιοι αναρχικοί σκέφτονται να ξεκινήσουν μια τρομοκρατική εκστρατεία εναντίον επιφανών στελεχών της σοβιετικής κυβέρνησης και του Πανρωσικού Κομμουνιστικού Κόμματος» («Sovershenno sekretno», 1925). Όσο για τους αναρχικούς της Πολτάβα, αυτούς τους κατηγορούν απλώς επειδή «σκέφτονται την τρομοκρατία και τις απαλλοτριώσεις». Τον Ιούνιο του 1925, οι πράκτορες της Τσε-Κα στην Ουκρανία αναφέρουν ευχαριστημένοι ότι «στις επιχειρήσεις που πραγματοποιήθηκαν στις επαρχίες του Κιέβου

Evangelisti, Alboni, E. Herbovets (ο οποίος οργάνωνε στην Οδησσό μια απόπειρα δολοφονίας του κυβερνήτη του ιταλικού πλοίου «Cobbe»), D. Serpo και A. Butiki.[20] Το 1923-26, κοντά στη Γιάλτα, ιταλοί και γάλλοι αναρχικοί οι οποίοι είχαν μεταναστεύσει στην ΕΣΣΔ φτιάχνουν μια αγροτική κομμούνα. Ένα από τα μέλη της, ο Ιταλός F. Ghezzi, ήταν δραστήριος προπαγανδιστής του αναρχισμού.[21]

Οι πράκτορες της Τσε-Κα, επιβεβαιώνοντας την εξάπλωση του παράνομου δικτύου, αναφέρουν ότι οι αναρχικές ομάδες «αποτελούνται συχνά από 25 έως 60 ή και περισσότερο άτομα». Τον Απρίλιο του 1925, οι πράκτορες της Τσε-Κα αναφέρουν για τους αναρχικούς ότι: «σε πάρα πολλές περιπτώσεις, οι οργανώσεις τους έχουν αποκτήσει μαζικό χαρακτήρα» και «μολύνουν» «συγκεκριμένες κατηγορίες της εργατικής τάξης» («Sovershenno sekretno», 1925). Στο Πολίτμπιρο,[22] μια επιτροπή υπό την προεδρία του S. Lozovskii, Γενικού Γραμματέα της Προφιντέρν,[23] εκπονεί ένα σχέδιο για την υποχρεωτική απέλαση από την ΕΣΣΔ γνωστών σοσιαλιστών και αναρχικών που κρατούνται σε φυλακές και στρατόπεδα συγκέντρωσης (περίπου 1.500 άτομα).[24] Τον Ιούνιο του 1925, στην Οδησσό, η Γκε-Πε-Ου εξαπολύει ανθρωποκυνηγητό για τη σύλληψη και απέλαση αναρχικών. Κάποιοι από αυτούς εξορίζονται σε χωριά της περιοχής της Χερσώνας.[25]

Τον Ιούνιο του 1925, μετά από συλλήψεις αναρχικών στο Κίεβο, οι πράκτορες της Τσε-Κα δηλώνουν ότι, στην πόλη, «από τα μέσα του 1925 και μετά δεν υπάρχουν πλέον αναρχικές ομάδες». Παρ' όλα αυτά, τον Οκτώβριο του 1925, μια μικρή ομάδα αναρχικών από το Κίεβο εμφανίζεται στην κηδεία μιας βετεράνου αναρχικής της ΕΣΣΔ, της A. Stepanova (Halaieva).[26]

Ένα εσωτερικό δελτίο, με ημερομηνία 15 Δεκεμβρίου 1925, αναφέρει «εντατικοποίηση της δράσης των αναρχικών ομάδων σε διάφορες περιοχές» και «εκτεταμένη δραστηριοποίηση των αναρχικών». Το δελτίο προειδοποιεί ότι «επανεμφανίζονται οι αναρχικοί που είχαν διαλυθεί» και συνενώνονται σε ομάδες, ότι «επαναδραστηριοποιούνται» στα χωριά και ότι οι αναρχικοί «ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για την απόλυτη συγκεντροποίηση των δράσεών τους και τη δημιουργία ενός μόνο κέντρου στην Ουκρανία (...) Στην Ουκρανία βρισκόμαστε αντιμέτωποι με προσπάθειες συγχώνευσης μικρών ομάδων σε ένα ενιαίο ουκρανικό κόμμα (...) Αυτού του είδους οι προσπάθειες έχουν ήδη επισημανθεί σε πολλές αναφορές παρακολούθησης».27 Η Γκε-Πε-Ου διαπιστώνει ότι «το αναρχικό

19. DAOO, f.r. 8065, op. 2, spr. 11704, ark. 13. Επίσης, HDA SBU, f. 13, spr. 370, T. 16, ark. 6.
20. DAOO, f.r. 7, op. 1, spr. 41, ark. 14, 102. Επίσης, HDA SBU, f. 13, spr. 370, T. 5, ark. 394 ob.
21. Dolzhanskaia, L.A., «"Ia byl i ostalsia anarkhistom..." (Po ma-

χικών σε πολλές περιοχές της ΕΣΣΔ» («Sovershenno sekretno», 1925).

Οι κατασταλτικές ενέργειες και προκλήσεις της Γκε-Πε-Ου αναγκάζουν τους αναρχικούς να περιορίσουν τις νόμιμες δραστηριότητές τους και να μπουν σε «βαθιά» παρανομία, χρησιμοποιώντας την εμπειρία τους από τους αγώνες τους ενάντια στο τσαρικό καθεστώς. Η Γκε-Πε-Ου διαθέτει σημαντικά κονδύλια για την παρακολούθηση «παλαιών» αναρχικών, οι οποίοι ήταν γνωστοί από τις δραστηριότητές τους κατά την περίοδο 1917-1921. Ωστόσο, οι αναρχικοί αυτοί χρησιμεύουν σαν «παραπέτασμα» για την κάλυψη των παράνομων αναρχικών, οι οποίοι λειτουργούν με βάση τις «συνωμοτικές πεντάδες» (δυσκολεύοντας έτσι τη Γκε-Πε-Ου να φυτέψει προβοκάτορες) και τις «ανεξέλεγκτες» αυτόνομες ομάδες νέων. Για τις αναρχικές συνωμοτικές ομάδες ήταν σημαντικό οι διωκτικές αρχές να επικεντρώνονται στις δραστηριότητες των «παλαιών» αναρχικών της ΕΣΣΔ, ηλικίας 30-50 ετών, ώστε να περνούν απαρατήρητες οι «ανεξέλεγκτες» ομάδες στις οποίες δεν είχαν διεισδύσει ακόμη μυστικοί πληροφοριοδότες της Γκε-Πε-Ου. Αυτή η στρατηγική είναι πιθανό να την ενθάρρυνε το Ταμείο Αρωγής των διωκόμενων αναρχικών –ο «Αναρχικός Μαύρος Σταυρός» (Βερολίνο)[28]– που συνεργαζόταν μόνο με «παλαιούς» αναρχικούς, αλληλογραφώντας μαζί τους επίσημα μέσω των κρατικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τραβώντας έτσι την προσοχή των πρακτόρων της Τσε-Κα αποκλειστικά σε αυτούς. Στα μέσα της δεκαετίας του 1920, κι ενώ συνεχίζει την υποστήριξή του στους διωκόμενους αναρχικούς, το Ταμείο Αρωγής αναφέρει ότι υπήρχαν 130 έως 150 αναρχικοί σε φυλακές και τόπους εξορίας στην ΕΣΣΔ. Αυτοί, όμως, αποτελούσαν μόνο το ένα πέμπτο περίπου του συνόλου των διωκόμενων αναρχικών· οι περισσότεροι αναρχικοί τους οποίους ενίσχυε οικονομικά το Ταμείο ήταν «παλιοί, επώνυμοι αναρχικοί» (A. Baron, L. Gutman, I. Charin, κ.λπ.). Σύμφωνα με τις αναφορές της Γκε-Πε-Ου, η αλληλογραφία των αναρχικών της ΕΣΣΔ με το Ταμείο Αρωγής «σταδιακά περιορίζεται».[29]

Οι πράκτορες της Τσε-Κα επισημαίνουν ότι η μεγαλύτερη απειλή για την κυβέρνηση είναι τα «επαναστατικά στοιχεία που στρέφονται στην τρομοκρατία και τις απαλλοτριώσεις», οι «πιο αδιάλλακτοι», οι οποίοι «περνούν στην παρανομία και προσπαθούν να συντονιστούν με άλλα αντισοβιετικά κόμματα».[30] Έχοντας κατά νου πόσο μάχιμοι είναι οι αναρχικοί (κρίνοντας από τις πολυάριθμες τρομοκρατικές δράσεις τους το 1905-08 και το 1917-19), οι μπολσεβίκοι φοβούνται μήπως οι αναρχικοί που βρίσκονται στην παρανομία αλλάξουν τακτική και εξα-

Οπλοπολυβόλο του Μαύρου Στρατού σε ιππήλατο άμαξα (Τατσάνκα)

M. Spektor, το 1924, στην οποία περιγράφει τις μυστικές συναντήσεις στην Πολωνία μεταξύ ρώσων, πολωνών, ιταλών και γερμανών αναρχικών, όπου συζητείται και το θέμα μιας εκστρατείας τρόμου. Ο ιταλός, ο γερμανός και κάποιοι ρώσοι αναρχικοί (οι Μ. Τσερνιάκ και Μιχαήλοφ) υποστηρίζουν την εκστρατεία τρόμου ενάντια στους σοβιετικούς ηγέτες, ενώ οι Ν. Μάχνο, Β. Βολίν και Π. Αρσίνοφ διαφωνούν με την τρομοκρατία, θεωρώντας αναγκαία τη «συγκέντρωση των δυνάμεών μας για οργανωτική και προπαγανδιστική δουλειά».[31] Οι αναρχικοί δεν είχαν ούτε τις δυνάμεις, ούτε τα μέσα, ούτε τον ενθουσιασμό, ούτε και συγκεκριμένους στόχους κατά νου για μια εκστρατεία ευρείας πολιτικής τρομοκρατίας. Θεωρούσαν, επί πλέον, ότι το πρόβλημα ήταν το ίδιο το πολιτικό σύστημα όπως είχε εξελιχθεί στις σοβιετικές δημοκρατίες, και όχι τα άτομα που διαχειρίζονταν αυτό το σύστημα.

Έχοντας την παραπάνω πληροφόρηση, οι πράκτορες της Τσε-Κα ενημερώνουν το Κρεμλίνο: «Στην Ουκρανία, κάποιοι αναρχικοί σκέφτονται να ξεκινήσουν μια τρομοκρατική εκστρατεία εναντίον επιφανών στελεχών της σοβιετικής κυβέρνησης και του Πανρωσικού Κομμουνιστικού Κόμματος» («Sovershenno sekretno», 1925). Όσο για τους αναρχικούς της Πολτάβα, αυτούς τους κατηγορούν απλώς επειδή «σκέφτονται την τρομοκρατία και τις απαλλοτριώσεις». Τον Ιούνιο του 1925, οι πράκτορες της Τσε-Κα στην Ουκρανία αναφέρουν ευχαριστημένοι ότι «στις επιχειρήσεις που πραγματοποιήθηκαν στις επαρχίες του Κιέβου και της Πολτάβα βρέθηκαν όπλα, εκρηκτικά και παράνομα έντυπα. Συνελήφθησαν περίπου 100 αναρχικοί». Το 1925, οι διωκτικές αρχές συνεχίζουν τις συλλήψεις αναρχικών στην Ουκρανία, με την κατηγορία ότι «σχεδίαζαν απαλλοτριώσεις». Στις αρχές του 1926, οι πράκτορες της Τσε-Κα αναφέρουν: «Στο εν λόγω χρονικό διάστημα, οι αναρχικοί εντατικοποίησαν τις παράνομες δραστηριότητές τους στην Ουκρανία» (στις περιφέρειες της Πολτάβα, του Νιπροπετρόφσκ, του Τσέρκαζι και της Οδησσού, στο Χάρκοβο και τη Μαριούπολη, όπως και στο Ντονμπάς και την Κριμαία), «κατά κύριο λόγο στους χώρους των νεαρών φοιτητών». «Σε κάποιες περιοχές, οι αναρχικοί αναπτύσσουν σχέσεις με αναρχικούς άλλων πόλεων της Ένωσης και του εξωτερικού» («Sovershenno sekretno», 1926).

Η διοίκηση της Γκε-Πε-Ου κυκλοφορεί ένα εσωτερικό ενημερωτικό σημείωμα στο οποίο τονίζεται ότι είναι ανα-

πονεί ένα σχέδιο για την υποχρεωτική απέλαση από την ΕΣΣΔ γνωστών σοσιαλιστών και αναρχικών που κρατούνται σε φυλακές και στρατόπεδα συγκέντρωσης (περίπου 1.500 άτομα).[24] Τον Ιούνιο του 1925, στην Οδησσό, η Γκε-Πε-Ου εξαπολύει ανθρωποκυνηγητό για τη σύλληψη και απέλαση αναρχικών. Κάποιοι από αυτούς εξορίζονται σε χωριά της περιοχής της Χερσώνας.[25]

Τον Ιούνιο του 1925, μετά από συλλήψεις αναρχικών στο Κίεβο, οι πράκτορες της Τσε-Κα δηλώνουν ότι, στην πόλη, «από τα μέσα του 1925 και μετά δεν υπάρχουν πλέον αναρχικές ομάδες». Παρ' όλα αυτά, τον Οκτώβριο του 1925, μια μικρή ομάδα αναρχικών από το Κίεβο εμφανίζεται στην κηδεία μιας βετεράνου αναρχικής της ΕΣΣΔ, της A. Stepanova (Halaieva).[26]

Ένα εσωτερικό δελτίο, με ημερομηνία 15 Δεκεμβρίου 1925, αναφέρει «εντατικοποίηση της δράσης των αναρχικών ομάδων σε διάφορες περιοχές» και «εκτεταμένη δραστηριοποίηση των αναρχικών». Το δελτίο προειδοποιεί ότι «επανεμφανίζονται οι αναρχικοί που είχαν διαλυθεί» και συνενώνονται σε ομάδες, ότι «επαναδραστηριοποιούνται» στα χωριά και ότι οι αναρχικοί «ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για την απόλυτη συγκεντροποίηση των δράσεών τους και τη δημιουργία ενός μόνο κέντρου στην Ουκρανία (...) Στην Ουκρανία βρισκόμαστε αντιμέτωποι με προσπάθειες συγχώνευσης μικρών ομάδων σε ένα ενιαίο ουκρανικό κόμμα (...) Αυτού του είδους οι προσπάθειες έχουν ήδη επισημανθεί σε πολλές αναφορές παρακολούθησης».27 Η Γκε-Πε-Ου διαπιστώνει ότι «το αναρχικό αναρχικές συνωμοτικές ομάδες ήταν σημαντικό οι διωκτικές αρχές να επικεντρώνονται στις δραστηριότητες των «παλαιών» αναρχικών της ΕΣΣΔ, ηλικίας 30-50 ετών, ώστε να περνούν απαρατήρητες οι «ανεξέλεγκτες» ομάδες στις οποίες δεν είχαν διεισδύσει ακόμη μυστικοί πληροφοριοδότες της Γκε-Πε-Ου. Αυτή τη στρατηγική είναι πιθανό να την ενθάρρυνε το Ταμείο Αρωγής των διωκόμενων αναρχικών –ο «Αναρχικός Μαύρος Σταυρός» (Βερολίνο)[28]– που συνεργαζόταν μόνο με «παλαιούς» αναρχικούς, αλληλογραφώντας μαζί τους επίσημα μέσω των κρατικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τραβώντας έτσι την προσοχή των πρακτόρων της Τσε-Κα αποκλειστικά σε αυτούς. Στα μέσα της δεκαετίας του 1920, κι ενώ συνεχίζει την υποστήριξή του στους διωκόμενους αναρχικούς, το Ταμείο Αρωγής αναφέρει ότι υπήρχαν 130 έως 150 αναρχικοί σε φυλακές και τόπους εξορίας στην ΕΣΣΔ. Αυτοί, όμως, αποτελούσαν μόνο το ένα πέμπτο περίπου του συνόλου των διωκόμενων αναρχικών· οι περισσότεροι αναρχικοί τους οποίους ενίσχυε οικονομικά το Ταμείο ήταν «παλιοί, επώνυμοι αναρχικοί» (A. Baron, L. Gutman, I. Charin, κ.λπ.). Σύμφωνα με τις αναφορές της Γκε-Πε-Ου, η αλληλογραφία των αναρχικών της ΕΣΣΔ με το Ταμείο Αρωγής «σταδιακά περιορίζεται».[29]

Οι πράκτορες της Τσε-Κα επισημαίνουν ότι η μεγαλύτερη απειλή για την κυβέρνηση είναι τα «επαναστατικά στοιχεία που στρέφονται στην τρομοκρατία και τις απαλλοτριώσεις», οι «πιο αδιάλλακτοι», οι οποίοι «περνούν στην παρανομία και προσπαθούν να συντονιστούν με άλλα αντισοβιετικά κόμματα».[30] Έχοντας κατά νου πόσο μάχιμοι είναι οι αναρχικοί (κρίνοντας από τις πολυάριθμες τρομοκρατικές δράσεις τους το 1905-08 και το 1917-19), οι μπολσεβίκοι φοβούνται μήπως οι αναρχικοί που βρίσκονται στην παρανομία αλλάξουν τακτική και εξαπολύσουν μια εκστρατεία ολικής τρομοκρατίας ενάντια στους εκπροσώπους της σοβιετικής εξουσίας. Αυτό το ζήτημα είναι πιθανό να είχε αναχθεί σε ζήτημα ύψιστης ανησυχίας λόγω μιας αναφοράς του μυστικού πράκτορα τις δυνάμεις, ούτε τα μέσα, ούτε τον ενθουσιασμό, ούτε και συγκεκριμένους στόχους κατά νου για μια εκστρατεία ευρείας πολιτικής τρομοκρατίας. Θεωρούσαν, επί πλέον, ότι το πρόβλημα ήταν το ίδιο το πολιτικό σύστημα όπως είχε εξελιχθεί στις σοβιετικές δημοκρατίες, και όχι τα άτομα που διαχειρίζονταν αυτό το σύστημα.

Έχοντας την παραπάνω πληροφόρηση, οι πράκτορες της Τσε-Κα ενημερώνουν το Κρεμλίνο: «Στην Ουκρανία, κάποιοι αναρχικοί σκέφτονται να ξεκινήσουν μια τρομοκρατική εκστρατεία εναντίον επιφανών στελεχών της σοβιετικής κυβέρνησης και του Πανρωσικού Κομμουνιστικού Κόμματος» («Sovershenno sekretno», 1925). Όσο για τους αναρχικούς της Πολτάβα, αυτούς τους κατηγορούν απλώς επειδή «σκέφτονται την τρομοκρατία και τις απαλλοτριώσεις». Τον Ιούνιο του 1925, οι πράκτορες της Τσε-Κα στην Ουκρανία αναφέρουν ευχαριστημένοι ότι «στις επιχειρήσεις που πραγματοποιήθηκαν στις επαρχίες του Κιέβου και της Πολτάβα βρέθηκαν όπλα, εκρηκτικά και παράνομα έντυπα. Συνελήφθησαν περίπου 100 αναρχικοί». Το 1925, οι διωκτικές αρχές συνεχίζουν τις συλλήψεις αναρχικών στην Ουκρανία, με την κατηγορία ότι «σχεδίαζαν απαλλοτριώσεις». Στις αρχές του 1926, οι πράκτορες της Τσε-Κα αναφέρουν: «Στο εν λόγω χρονικό διάστημα, οι αναρχικοί εντατικοποίησαν τις παράνομες δραστηριότητές τους στην Ουκρανία» (στις περιφέρειες της Πολτάβα, του Νιπροπετρόφσκ, του Τσέρκαζι και της Οδησσού, στο Χάρκοβο και τη Μαριούπολη, όπως και στο Ντονμπάς και την Κριμαία), «κατά κύριο λόγο στους χώρους των νεαρών φοιτητών». «Σε κάποιες περιοχές, οι αναρχικοί αναπτύσσουν σχέσεις με αναρχικούς άλλων πόλεων της Ένωσης και του εξωτερικού» («Sovershenno sekretno», 1926).

Η διοίκηση της Γκε-Πε-Ου κυκλοφορεί ένα εσωτερικό ενημερωτικό σημείωμα στο οποίο τονίζεται ότι είναι αναγκαίο να ταξινομηθούν οι αναρχικοί σε «δραστήριους», «αδρανείς», «συμπαθούντες» ή «πρώην», επισημαίνοντας ότι, έως τότε, «οι πληροφορίες για τους αναρχικούς προέρχονταν σχεδόν αποκλειστικά από το Κέντρο Πολιτικού Ελέγχου (ΟΡΚ: Otdel politicheskogo kontrolia) και τις ξένες υπηρεσίες πληροφοριών· το δίκτυο των πρακτόρων είναι πολύ αδύναμο».[32] Οι διασυνδέσεις κάποιων αναρχικών από το Χάρκοβο, το Κατερίνοσλαβ και το Ντονμπάς με τον

συνέχεια στη σελ. 14

19. DAOO, f.r. 8065, op. 2, spr. 11704, ark. 13. Επίσης, HDA SBU, f. 13, spr. 370, T. 16, ark. 6.
20. DAOO, f.r. 7, op. 1, spr. 41, ark. 14, 102. Επίσης, HDA SBU, f. 13, spr. 370, T. 5, ark. 394 ob.
21. Dolzhanskaia, L.A., «"Ia byl i ostalsia anarkhistom..." (Po materialam sledstvennogo dela Franchesko Getstsi)». Petr Alekseevich Kropotkin i problemy modelirovaniia istoriko-kul'turnogo razvitiia tsivilizatsii: Materialy mezhdunarodnoi nauchnoi konferentsii, edited by P.I. Talerov, Solart, 2005, σσ. 238-56.
22. (στμ.) Πολιτικό Γραφείο της Κεντρικής Επιτροπής του Ρωσικού Κομμουνιστικού Κόμματος.
23. (στμ.) Profintern: Η Κόκκινη Συνδικαλιστική Διεθνής ιδρύθηκε στη Μόσχα τον Ιούλιο του 1921, δύο χρόνια μετά την ίδρυση της Κομμουνιστικής Διεθνούς (Comintern), πάλι στη Μόσχα, τον Μάρτιο του 1919.
24. Pavlov, D.B., Bol'shevistskaia diktatura protiv sotsialistov i anarkhistov. 1917-seredina 1950-kh godov. ROSSPEN, 1999, σ. 72.
25. HDA SBU, f. 13, spr. 415, T. 2, ark. 128.
26. HDA SBU, f. 13, spr. 415, T. 2, ark. 68-81, 109, 160, 183, 205.
27. HDA SBU, f. 13, spr. 415, T. 2, ark. 38, 46.
28. (στμ) Ο Αναρχικός Μαύρος Σταυρός (ABC), γνωστός και ως Αναρχικός Ερυθρός Σταυρός (ARC), στις μέρες μας είναι διεθνής οργανωτική δομή. Δημιουργήθηκε την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα επειδή ο Πολιτικός Ερυθρός Σταυρός (PRC) ελεγχόταν από σοσιαλδημοκράτες και αρνούνταν να στηρίξει αναρχικούς και κοινωνικούς επαναστάτες, παρά τις συνεχείς δωρεές από αναρχικούς.
29. IISH, Senya Fléchine Papers, Folder 79, σσ. 1-27.
30. HDA SBU, f. 13, spr. 283, ark. 3.
31. Skrypnyk, O., Za zolotom Nestora Makhna. «Iaroslaviv Val», 2011, σσ. 233-34.
32. HDA SBU, f. 13, spr. 415, T. 2, ark. 17.

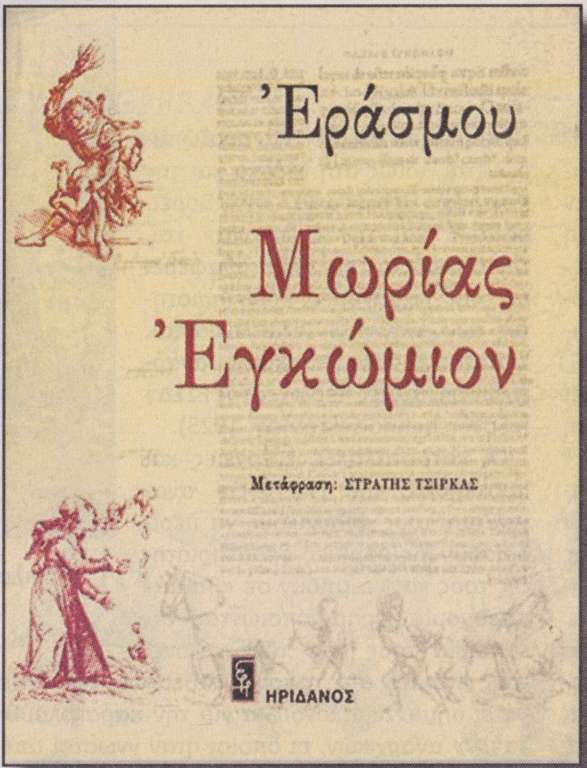
συνέχεια από τη σελ. 13

«Golos truda» (Μόσχα), τον μοναδικό νόμιμο αναρχικό εκδοτικό οίκο στην ΕΣΣΔ, είναι πηγή άντλησης πληροφοριών για τους πράκτορες της Τσε-Κα. Αυτός ο εκδοτικός οίκος συνεχίζει να λειτουργεί μέχρι το 1929, αποτελώντας «παγίδα» για τους αναρχικούς.[33]

Μια άλλη ένδειξη για την επανεμφάνιση των αναρχικών το 1924-25 είναι το γεγονός ότι στις πόλεις της ΕΣΣΔ κυκλοφορούν τα τεύχη του παρισινού αναρχικού περιοδικού Delo truda (Εργατική Υπόθεση), οι αργεντίνικες εφημερίδες Anarkhiia (Αναρχία) και Golos truda (Η Φωνή της Εργασίας), και τα αμερικάνικα έντυπα Rassvet (Αυγή) και Probuzhdenie (Αφύπνιση). Κυκλοφορούν, επίσης, τα παράνομα έντυπα Prizyv (Κάλεσμα), η Khleb i volia (Ψωμί και Ελευθερία) και το φυλλάδιο «Rabochiie-anarkhisty» («Αναρχικοί Εργάτες»). Επιπλέον, στην κατοχή αναρχικών βρέθηκαν σαπιρογράφοι, πολύγραφοι εκτογραφικού τύπου, ακόμη και ένα τυπογραφείο. Υπάρχουν αναφορές ότι «στην Ουκρανία εξαπλώνεται η κυκλοφορία του αναρχικού έντυπου λόγου, εκδίδονται παράνομα περιοδικά και καταβάλλονται προσπάθειες να δημιουργηθούν παραρτήματα του εκδοτικού οίκου "Golos truda"». Σε εργοστάσια των επαρχιών Ζαπορίσχια και Κρέμεντσακ, καθώς και στο Χάρκοβο και την Οδησσό κατάσχονται φυλλάδια «που προπαγάνδιζαν την ανατροπή της κυβέρνησης».[34]

Στα μέσα της δεκαετίας του 1920, η αυξανόμενη επιρροή των αναρχικών στην πολιτική ζωή της Ουκρανικής Σοβιετικής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας αντανακλάται στον όγκο του έντυπου λόγου που παράγεται, εισάγεται και κυκλοφορεί. Στο Κίεβο, την Οδησσό, το Νιπροπετρόφσκ, το Χάρκοβο, την Πολτάβα και το Ντονμπάς εμφανίζονται δεκάδες χειρόγραφα έντυπα, τα οποία τυπώνονται με τη βοήθεια σπειρογράφων, καθώς και εφημερίδες, περιοδικά και φυλλάδια. Πράκτορες της μυστικής αστυνομίας καταγράφουν την προπαγάνδα και τις οργανωτικές προσπάθειες των αναρχικών στους χώρους των νέων και των εργατών (Οδησσός, Πολτάβα και Χάρκοβο), την εμφάνιση δεκάδων νέων ομάδων αναρχικών σε πόλεις και χωριά της Ουκρανικής Σοβιετικής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας, καθώς και τη συμμετοχή αναρχικών στη διοργάνωση απεργιών και διαδηλώσεων (Οδησσός, Κίεβο, Νιπροπετρόφσκ).[35]

Στο αναρχικό κίνημα δεν υπάρχει η κομματική δομή με τα σταθερά μέλη. Η ισχύς του δεν οφείλεται στον αριθμό των επίσημων μελών, αλλά στην επιρροή που μπορεί να ασκήσει σε μεγάλες μάζες οι οποίες πιθανόν να πλησιάσουν αυθόρμητα τον αναρχισμό. Το 1905-07 και το 1917-20, η ριζοσπαστικοποίηση

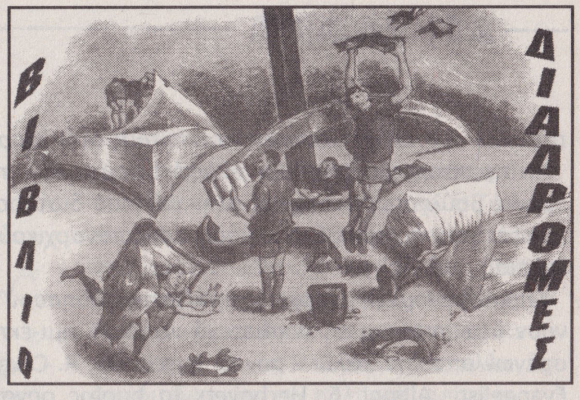

Εκδόσεις ΗΡΙΔΑΝΟΣ
Μετάφραση Στρατής Τσίκρας
1970/ σελ. 191

«Παρακαλώ τους συκοφάντες μου να καταλάβουν πως αφιέρωσα τα νειάτα μου μελετώντας με πάθος τ' αρχαία γράμματα και με πολλά ξενύχτια μπόρεσα ν' αποχτήσω μια μέτρια γνώση της λατινικής και της ελληνικής γλώσσας, όχι γιατί αναζητούσα κάποια μάταιη δόξα ή για να ευφράνω μ' ασήμαντες χαρές το πνεύμα μου, αλλά για να ομορφύνω το ναό του Κυρίου, που τον ντροπιάζουν η αμάθεια και η βαρβαρότητα...»

Desiderius / Erasmus

Μέσα από αυτό το σατυρικό βιβλίο του, ο Έρασμος, κάνει κριτική στους ασύδοτους και αδίστακτους ισχυρούς της γης, με σκοπό «να δασκαλέψει και να ορμηνέψει». Προσωποποιώντας την Μωρία, την τρέλλα, τής δίνει φωνή και τής επιτρέπει να μιλή-

αυτά τα λόγια δεν τον μαλακώνουν, τον παρακαλώ να στοχαστεί πως είναι ωραίο να σε κατακρίνει η τρέλλα». Ωστόσο το τολμηρό, για την εποχή, εγχείρημά του προκαλεί την μήνιν του εκκλησιαστικού σώματος και γι' αυτό τιμωρείται...

Γράφει ο Στρατής Τσίρκας στον πρόλογο του βιβλίου «*Πόσο συγκαιρινός μας φαίνεται ο κατατρεγμός του από τα φανατισμένα στίφη των σχολαστικών, των καλογέρων, των ισχυρών της ημέρας, τα βιβλία του ν' αφορίζονται ή να καίονται στην πυρά, κι αυτός κυνηγημένος, πότε από τον πόλεμο ή την μισαλλοδοξία και πότε από την πανούκλα, όλο να φεύγει από τόπο σε τόπο, «ευρωπαίος» με τη σημερινή σημασία της λέξης, πρόδρομος από ανάγκη αλλά κι από πεποίθηση της ιδέας να καταργηθούν τα σύνορα και οι πόλεμοι, αιώνιος εξόριστος, που κουβαλούσε παντού το καταπονημένο σαρκίο του, σκεύος σοφίας και ανθρωπισμού*».

Σύντομο Ιστορικό:

Μετά την Άλωση της Κων/πολης από τους Οθωμανούς το 1453, πολλοί βυζαντινοί λόγιοι και φιλόσοφοι καταφεύγουν σε χώρες της Δύσης, μεταφέροντας μαζί τους χειρόγραφα αρχαίων Ελλήνων, γνωρίζοντας την αρχαία γραμματεία και τους κλασσικούς φιλόσοφους. Αυτοί οι «φυγάδες» διδάσκουν και, μεταδίδοντας τις γνώσεις τους, συμβάλλουν στην εμφάνιση του Ανθρωπισμού και της Αναγέννησης των Γραμμάτων και των Τεχνών στην Ευρώπη. Μιας Ευρώπης που αγωνίζεται να απομακρυνθεί από τον Μεσαίωνα, την επιβολή και το αλάθητο του Πάπα, την εξουσία του κλήρου, την Ιερά Εξέταση, την θανάτωση στην πυρά των «αιρετικών», το κυνήγι κάθε είδους «μαγισσών», τον φεουδαλισμό, την αμάθεια και τον αναλφαβητισμό...

...οι αργεντίνικες εφημερίδες Anarkhia (Αναρχία) και Golos truda (Η Φωνή της Εργασίας), και τα αμερικάνικα έντυπα Rassvet (Αυγή) και Probuzhdenie (Αφύπνιση). Κυκλοφορούν, επίσης, τα παράνομα έντυπα Prizyv (Κάλεσμα), η Khleb i volia (Ψωμί και Ελευθερία) και το φυλλάδιο «Rabochiie-anarkhisty» («Αναρχικοί Εργάτες»). Επιπλέον, στην κατοχή αναρχικών βρέθηκαν σαπιρογράφοι, πολύγραφοι εκτογραφικού τύπου, ακόμη και ένα τυπογραφείο. Υπάρχουν αναφορές ότι «στην Ουκρανία εξαπλώνεται η κυκλοφορία του αναρχικού έντυπου λόγου, εκδίδονται παράνομα περιοδικά και καταβάλλονται προσπάθειες να δημιουργηθούν παραρτήματα του εκδοτικού οίκου "Golos truda"». Σε εργοστάσια των επαρχιών Ζαπορίσχια και Κρέμεντσακ, καθώς και στο Χάρκοβο και την Οδησσό κατάσχονται φυλλάδια «που προπαγάνδιζαν την ανατροπή της κυβέρνησης».[34]

Στα μέσα της δεκαετίας του 1920, η αυξανόμενη επιρροή των αναρχικών στην πολιτική ζωή της Ουκρανικής Σοβιετικής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας αντανακλάται στον όγκο του έντυπου λόγου που παράγεται, εισάγεται και κυκλοφορεί. Στο Κίεβο, την Οδησσό, το Νιπροπετρόφσκ, το Χάρκοβο, την Πολτάβα και το Ντονμπάς εμφανίζονται δεκάδες χειρόγραφα έντυπα, τα οποία τυπώνονται με τη βοήθεια σπειρογράφων, καθώς και εφημερίδες, περιοδικά και φυλλάδια. Πράκτορες της μυστικής αστυνομίας καταγράφουν την προπαγάνδα και τις οργανωτικές προσπάθειες των αναρχικών στους χώρους των νέων και των εργατών (Οδησσός, Πολτάβα και Χάρκοβο), την εμφάνιση δεκάδων νέων ομάδων αναρχικών σε πόλεις και χωριά της Ουκρανικής Σοβιετικής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας, καθώς και τη συμμετοχή αναρχικών στη διοργάνωση απεργιών και διαδηλώσεων (Οδησσός, Κίεβο, Νιπροπετρόφσκ).[35]

Στο αναρχικό κίνημα δεν υπάρχει η κομματική δομή με τα σταθερά μέλη. Η ισχύς του δεν οφείλεται στον αριθμό των επίσημων μελών, αλλά στην επιρροή που μπορεί να ασκήσει σε μεγάλες μάζες οι οποίες πιθανόν να πλησιάσουν αυθόρμητα τον αναρχισμό. Το 1905-07 και το 1917-20, η ριζοσπαστικοποίηση των μαζών επιτρέπει στο αναρχικό κίνημα να αποτελέσει από μόνο του μία κοινωνικοπολιτική δύναμη. Στα μέσα της δεκαετίας του 1920, η ριζοσπαστικοποίηση τμημάτων του πληθυσμού της ΕΣΣΔ αναβιώνει το αναρχικό κίνημα, αλλά το κίνημα δεν καταφέρνει να διευρύνει την επιρροή του σε μεγάλη κλίμακα κάτω από τις συνθήκες εδραίωσης του ολοκληρωτισμού. Η κατοπινή διάλυση του κινήματος απομακρύνει κάθε πιθανότητα να αποτελέσει ανταγωνιστική πολιτική δύναμη στην ΕΣΣΔ.

Η «αναγέννηση» των αναρχικών στην ΕΣΣΔ (ιδιαίτερα στη Σοβιετική Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Ουκρανίας), που η δυναμική της φάνηκε το 1924-25, είχε τη δυνατότητα να αναζωπυρώσει το κίνημα που καταστράφηκε το 1920-21. Οι αναρχικοί ήλπιζαν να «ξεσηκώσουν» τους νέους, τους πολυάριθμους ανέργους, τους ριζοσπάστες εργάτες και τους παλαιούς Μαχνοβίτες, ώστε να αρχίσουν να προετοιμάζουν μια νέα επανάσταση στην ΕΣΣΔ. Οι διωκτικές αρχές ανίχνευσαν αυτή την τάση και κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να την περιορίσουν τοπικά και... με καταστολή άλλοτε περιορισμένης και άλλοτε ευρείας

Εκδόσεις ΗΡΙΔΑΝΟΣ
Μετάφραση Στρατής Τσίκρας
1970/ σελ. 191

«Παρακαλώ τους συκοφάντες μου να καταλάβουν πως αφιέρωσα τα νειάτα μου μελετώντας με πάθος τ' αρχαία γράμματα και με πολλά ξενύχτια μπόρεσα ν' αποχτήσω μια μέτρια γνώση της λατινικής και της ελληνικής γλώσσας, όχι γιατί αναζητούσα κάποια μάταιη δόξα ή για να ευφράνω μ' ασήμαντες χαρές το πνεύμα μου, αλλά για να ομορφύνω το ναό του Κυρίου, που τον ντροπιάζουν η αμάθεια και η βαρβαρότητα...»

Desiderius / Erasmus

Μέσα από αυτό το σατυρικό βιβλίο του, ο Έρασμος, κάνει κριτική στους ασύδοτους και αδίστακτους ισχυρούς της γης, με σκοπό «να δασκαλέψει και να ορμηνέψει». Προσωποποιώντας την Μωρία, την τρέλλα, τής δίνει φωνή και τής επιτρέπει να μιλήσει για τον εαυτό της, για την δύναμη που διαθέτει, την ακαταμάχητη γοητεία και τον έλεγχο που ασκεί πάνω στους ανθρώπους. Έτσι, η τρέλλα «ελέγχοντας ειρωνικά τα σύγχρονα κοινωνικά και πολιτικά φαινόμενα», χωρίς πολλές πολλές τσιριμόνιες, περιγράφει ανάγλυφα και με λεπτομέρειες τα έργα και τις ημέρες αυτών που δρουν υπό την επιρροή της. Όμως, κατά τον Έρασμο, πώς να θυμώσεις με μία τρελή αφού υποτίθεται ότι δεν ξέρει τί λέει ή μάλλον, αφού είναι τρελή, δεν μπορεί να μιλήσει σοβαρά;

Με αυτόν τον τρόπο, ο Έρασμος, (ή μάλλον η Μωρία), τα λέει έξω από τα δόντια και περνά γενεές δεκατέσσερεις θεούς και θνητούς, ηγεμόνες και αυλικούς, νέους και γέρους, πλούσιους και φτωχούς, φιλόσοφους, εμπόρους, νομικούς, ποιητές και στρατιωτικούς, θεολόγους και καρδινάλιους, ακόμα και τον ίδιο τον Πάπα – αρκετά τολμηρό και μάλλον απαγο-

αυτά τα λόγια δεν τον μαλακώνουν, τον παρακαλώ να στοχαστεί πως είναι ωραίο να σε κατακρίνει η τρέλλα». Ωστόσο το τολμηρό, για την εποχή, εγχείρημά του προκαλεί την μήνιν του εκκλησιαστικού σώματος και γι' αυτό τιμωρείται...

Γράφει ο Στρατής Τσίρκας στον πρόλογο του βιβλίου *«Πόσο συγκαιρινός μας φαίνεται ο κατατρεγμός του από τα φανατισμένα στίφη των σχολαστικών, των καλογέρων, των ισχυρών της ημέρας, τα βιβλία του ν' αφορίζονται ή να καίονται στην πυρά, κι αυτός κυνηγημένος, πότε από τον πόλεμο ή την μισαλλοδοξία και πότε από την πανούκλα, όλο να φεύγει από τόπο σε τόπο, «ευρωπαίος» με τη σημερινή σημασία της λέξης, πρόδρομος από ανάγκη αλλά κι από πεποίθηση της ιδέας να καταργηθούν τα σύνορα και οι πόλεμοι, αιώνιος εξόριστος, που κουβαλούσε παντού το καταπονημένο σαρκίο του, σκεύος σοφίας και ανθρωπισμού»*.

Σύντομο Ιστορικό:

Μετά την Άλωση της Κων/πολης από τους Οθωμανούς το 1453, πολλοί βυζαντινοί λόγιοι και φιλόσοφοι καταφεύγουν σε χώρες της Δύσης, μεταφέροντας μαζί τους χειρόγραφα αρχαίων Ελλήνων, γνωρίζοντας την αρχαία γραμματεία και τους κλασσικούς φιλόσοφους. Αυτοί οι «φυγάδες» διδάσκουν και, μεταδίδοντας τις γνώσεις τους, συμβάλλουν στην εμφάνιση του Ανθρωπισμού και της Αναγέννησης των Γραμμάτων και των Τεχνών στην Ευρώπη. Μιας Ευρώπης που αγωνίζεται να απομακρυνθεί από τον Μεσαίωνα, την επιβολή και το αλάθητο του Πάπα, την εξουσία του κλήρου, την Ιερά Εξέταση, την θανάτωση στην πυρά των «αιρετικών», το κυνήγι κάθε είδους «μαγισσών», τον φεουδαλισμό, την αμάθεια και τον αναλφαβητισμό...

Ο Ντεζιντέριους Έρασμους Ροτεροντάμους (Desi-derius Erasmus Roterodamus, 28 Οκτωβρίου 1466 - 12 Ιουλίου 1536), Ολλανδός, καθολικός ιερέας, θεολόγος και λόγιος, επηρεασμένος από τον κλασσικό ελληνισμό, συμβάλλει μαζί με τον Θωμά Μωρ στην «μεγάλη χειραφέτηση της ανθρώπινης σκέψης». Γνωστά έργα του (μεταξύ πολλών άλλων) είναι το *Εγχειρίδιο του Χριστιανού Ιππότη* (Institutio principis christiani), η *Πραγματεία στην Προετοιμασία για τον Θάνατο* (De preparatione ad mortem) και το *Περί της Ευγενείας των Παίδων* (De civilitate morum puerilium).

Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες γράφηκε το Μωρίας Εγκώμιον

Ο Ερασμος, ενώ φιλοξενείται στο σπίτι του φίλου του Θωμά Μωρ και *«ενώ ένας πόνος στα νεφρά με κρα-*

λόγου που παράγεται, εισάγεται και κυκλοφορεί. Στο Κίεβο, την Οδησσό, το Νιπροπετρόφσκ, το Χάρκοβο, την Πολτάβα και το Ντονμπάς εμφανίζονται δεκάδες χειρόγραφα έντυπα, τα οποία τυπώνονται με τη βοήθεια σπειρογράφων, καθώς και εφημερίδες, περιοδικά και φυλλάδια. Πράκτορες της μυστικής αστυνομίας καταγράφουν την προπαγάνδα και τις οργανωτικές προσπάθειες των αναρχικών στους χώρους των νέων και των εργατών (Οδησσός, Πολτάβα και Χάρκοβο), την εμφάνιση δεκάδων νέων ομάδων αναρχικών σε πόλεις και χωριά της Ουκρανικής Σοβιετικής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας, καθώς και τη συμμετοχή αναρχικών στη διοργάνωση απεργιών και διαδηλώσεων (Οδησσός, Κίεβο, Νιπροπετρόφσκ).[35]

Στο αναρχικό κίνημα δεν υπάρχει η κομματική δομή με τα σταθερά μέλη. Η ισχύς του δεν οφείλεται στον αριθμό των επίσημων μελών, αλλά στην επιρροή που μπορεί να ασκήσει σε μεγάλες μάζες οι οποίες πιθανόν να πλησιάσουν αυθόρμητα τον αναρχισμό. Το 1905-07 και το 1917-20, η ριζοσπαστικοποίηση των μαζών επιτρέπει στο αναρχικό κίνημα να αποτελέσει από μόνο του μία κοινωνικοπολιτική δύναμη. Στα μέσα της δεκαετίας του 1920, η ριζοσπαστικοποίηση τμημάτων του πληθυσμού της ΕΣΣΔ αναβιώνει το αναρχικό κίνημα, αλλά το κίνημα δεν καταφέρνει να διευρύνει την επιρροή του σε μεγάλη κλίμακα κάτω από τις συνθήκες εδραίωσης του ολοκληρωτισμού. Η κατοπινή διάλυση του κινήματος απομακρύνει κάθε πιθανότητα να αποτελέσει ανταγωνιστική πολιτική δύναμη στην ΕΣΣΔ.

Η «αναγέννηση» των αναρχικών στην ΕΣΣΔ (ιδιαίτερα στη Σοβιετική Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Ουκρανίας), που η δυναμική της φάνηκε το 1924-25, είχε τη δυνατότητα να αναζωπυρώσει το κίνημα που καταστράφηκε το 1920-21. Οι αναρχικοί ήλπιζαν να «ξεσηκώσουν» τους νέους, τους πολυάριθμους ανέργους, τους ριζοσπάστες εργάτες και τους παλαιούς Μαχνοβίτες, ώστε να αρχίσουν να προετοιμάζουν μια νέα επανάσταση στην ΕΣΣΔ. Οι διωκτικές αρχές ανίχνευσαν αυτή την τάση και κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να την περιορίσουν τοπικά και, με καταστολή άλλοτε περιορισμένης και άλλοτε ευρείας κλίμακας, να απονευρώσουν σταδιακά το παράνομο αναρχικό κίνημα στην ΕΣΣΔ. Αργότερα, το 1926-29, η Γκε-Πε-Ου εφάρμοσε στην Ουκρανία πιο σκληρή κατασταλτική πολιτική εναντίον των αναρχικών, με αποτέλεσμα την κατάπνιξη του αναρχικού κινήματος.

Μετάφραση Ε.

---

33. HDA SBU, f. 13, spr. 370, T. 5, ark. 21-29.
34. HDA SBU, f. 13, spr. 370, T. 5, ark. 41, 89, 103, 122 ob., 178.
35. Βλέπε HDA SBU, f. 13, spr. 415, T. 1-8 για δημοσιεύσεις των αναρχικών της διασποράς: Golos truda (Buenos-Aires), Delo truda (Paris) κλπ.

«Παρακαλώ τους συκοφάντες μου να καταλάβουν πως αφιέρωσα τα νειάτα μου μελετώντας με πάθος τ' αρχαία γράμματα και με πολλά ξενύχτια μπόρεσα ν' αποκτήσω μια μέτρια γνώση της λατινικής και της ελληνικής γλώσσας, όχι γιατί αναζητούσα κάποια μάταιη δόξα ή για να ευφράνω μ' ασήμαντες χαρές το πνεύμα μου, αλλά για να ομορφύνω το ναό του Κυρίου, που τον ντροπιάζουν η αμάθεια και η βαρβαρότητα...»

Desiderius / Erasmus

Μέσα από αυτό το σατυρικό βιβλίο του, ο Έρασμος, κάνει κριτική στους ασύδοτους και αδίστακτους ισχυρούς της γης, με σκοπό «να δασκαλέψει και να ορμηνέψει». Προσωποποιώντας την Μωρία, την τρέλλα, τής δίνει φωνή και τής επιτρέπει να μιλήσει για τον εαυτό της, για την δύναμη που διαθέτει, την ακαταμάχητη γοητεία και τον έλεγχο που ασκεί πάνω στους ανθρώπους. Έτσι, η τρέλλα «ελέγχοντας ειρωνικά τα σύγχρονα κοινωνικά και πολιτικά φαινόμενα», χωρίς πολλές πολλές τσιριμόνιες, περιγράφει ανάγλυφα και με λεπτομέρειες τα έργα και τις ημέρες αυτών που δρουν υπό την επιρροή της. Όμως, κατά τον Έρασμο, πώς να θυμώσεις με μία τρελή αφού υποτίθεται ότι δεν ξέρει τί λέει ή μάλλον, αφού είναι τρελή, δεν μπορεί να μιλήσει σοβαρά;

Με αυτόν τον τρόπο, ο Έρασμος, (ή μάλλον η Μωρία), τα λέει έξω από τα δόντια και περνά γενεές δεκατέσσερεις θεούς και θνητούς, ηγεμόνες και αυλικούς, νέους και γέρους, πλούσιους και φτωχούς, φιλόσοφους, εμπόρους, νομικούς, ποιητές και στρατιωτικούς, θεολόγους και καρδινάλιους, ακόμα και τον ίδιο τον Πάπα – αρκετά τολμηρό και μάλλον απαγορευμένο εγχείρημα για εκείνη την εποχή.

Καυτηριάζει τις συνήθειες των ανθρώπων της εποχής του (1500 μΧ) – την προσήλωση στα υλικά αγαθά, τον πλούτο, την δόξα, την δύναμη, την επιβολή και την κολακεία, ενώ, επηρεασμένος από τον Πλάτωνα και τους αρχαίους σοφούς, υπογραμμίζει αυτά που, κατά την γνώμη της, τελούν υπό έλλειψη, δηλαδή, την κριτική σκέψη, την αυτογνωσία και την διαρκή αναζήτηση της αλήθειας.

Σε επιστολή του προς τον φίλο του Θωμά Μωρ, ο Έρασμος γράφει σχετικά:

«Πάλι, αν μένει πια κανένας πεισματάρης, που μήτε το καταπονημένο σαρκίο του, σκεύος σοφίας και ανθρωπισμού».

Σύντομο Ιστορικό:

Μετά την Άλωση της Κων/πολης από τους Οθωμανούς το 1453, πολλοί βυζαντινοί λόγιοι και φιλόσοφοι καταφεύγουν σε χώρες της Δύσης, μεταφέροντας μαζί τους χειρόγραφα αρχαίων Ελλήνων, γνωρίζοντας την αρχαία γραμματεία και τους κλασσικούς φιλόσοφους. Αυτοί οι «φυγάδες» διδάσκουν και, μεταδίδοντας τις γνώσεις τους, συμβάλλουν στην εμφάνιση του Ανθρωπισμού και της Αναγέννησης των Γραμμάτων και των Τεχνών στην Ευρώπη. Μιας Ευρώπης που αγωνίζεται να απομακρυνθεί από τον Μεσαίωνα, την επιβολή και το αλάθητο του Πάπα, την εξουσία του κλήρου, την Ιερά Εξέταση, την θανάτωση στην πυρά των «αιρετικών», το κυνήγι κάθε είδους «μαγισσών», τον φεουδαλισμό, την αμάθεια και τον αναλφαβητισμό...

Ο Ντεζιντέριους Έρασμους Ροτεροντάμους (Desi-derius Erasmus Roterodamus, 28 Οκτωβρίου 1466 - 12 Ιουλίου 1536), Ολλανδός, καθολικός ιερέας, θεολόγος και λόγιος, επηρεασμένος από τον κλασσικό ελληνισμό, συμβάλλει μαζί με τον Θωμά Μωρ στην «μεγάλη χειραφέτηση της ανθρώπινης σκέψης». Γνωστά έργα του (μεταξύ πολλών άλλων) είναι το *Εγχειρίδιο του Χριστιανού Ιππότη* (Institutio principis christiani), η *Πραγματεία στην Προετοιμασία για τον Θάνατο* (De preparatione ad mortem) και το *Περί της Ευγενείας των Παίδων* (De civilitate morum puerilium).

Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες γράφηκε το Μωρίας Εγκώμιον

Ο Ερασμος, ενώ φιλοξενείται στο σπίτι του φίλου του Θωμά Μωρ και *«ενώ ένας πόνος στα νεφρά με κρατούσε από μέρες [...] και δεν με άφηνε να αφιερωθώ με πάθος σε πιο σοβαρές εργασίες [...] μη έχοντας τι να κάνω βάλθηκα να διασκεδάζω με αυτό το Μωρίας Εγκώμιον, όχι με πρόθεση να το δημοσιέψω αλλά για να ελαφρώσω μ' ένα τέτοιο περισπασμό τους πόνους της αρρώστιας [...] διαβάζω την αρχή του έργου μου σε πολλούς καλούς φίλους για να γελάσουμε μαζί του, όλοι παρέα ... τους άρεσε πολύ και με παρακίνησαν να συνεχίσω [...] αφιέρωσα σ' αυτή τη δουλειά περίπου εφτά μέρες – χάσιμο καιρού άλλωστε [...] οι ίδιοι αυτοί φίλοι ανέλαβαν να πάνε το βιβλιαράκι μου στη Γαλλία όπου τυπώθηκε»...*

Αποσπάσματα από το βιβλίο:

Η Τρέλλα συστήνεται και μιλά για την καταγωγή της:

Δεν πα να λέει το κοπάδι των ανθρώπων, –και ξέρω το τί σέρνουνε της Τρέλλας ακόμα και οι τρελλοί–, όμως εγώ, μονάχα εγώ, σας λέω, ευφραίνω τους ανθρώπους και θεούς...

[...]

Εγώ, η Τρέλλα, είμαι, όπως βλέπετε, η αληθινή δωρήτρια της ευτυχίας, που οι Λατίνοι ονομάζουν Stultitia και οι Έλληνες Μωρία...

Αχάριστη φάρα οι άνθρωποι, μα την αλήθεια! Μπορεί να είναι οι καλύτεροι οπαδοί μου, όμως, δημόσια τ' όνομά μου το σέρνουν κατάμουτρα στους άλλους σαν βρισιά. Ε, λοιπόν, αυτούς που είναι πιο τρελλοί, μωρότατοι, και θέλουν από πάνω να περνούν και για σοφοί, για Θαλήδες, εμείς θα πρέπει να τους λέμε μωρόσοφους. Δεν έχω δίκιο;

[...]

Μήτε το Χάος, μήτε ο Άδης, μήτε ο Κρόνος, μήτε ο Ιαπετός, μήτε κανένας απ' αυτούς τους ξεπεσμένους και σκουριασμένους θεούς είναι ο πατέρας μου. Με γέννησε ο Πλούτος, μόνος πατέρας ανθρώπων και θεών, και να με συμπαθά ο Ησίοδος κι ο Όμηρος, ακόμα κι ο Δίας. Μ' ένα γνέψιμο του πατέρα μου του Πλούτου, σήμερα όπως και παλιά, όλος ο κόσμος έρχεται τ' απάνω κάτω, εμ ιερός εμ βέβηλος. Αυτός κανονίζει με τα κέφια του πολέμους, ειρήνη, κυβερνήσεις, συμβούλια, δικαστήρια, συνελεύσεις, γάμους, συνθήκες, συμμαχίες, νόμους, τέχνες, αγώνες, απολαύσεις, δουλειές, –ωχ, μου κόπηκε η ανάσα–, κοντολογής, όλες τις δημόσιες κι ιδιωτικές υποθέσεις των ανθρώπων.

[...] Μητέρα μου η Ήβη, με βύζαξαν η νύμφη Μέθη, κόρη του Βάκχου και η Απαιδευσιά κόρη του Πάνα [...] και έχω συντροφιά πλήθος αυλικών: Την Φιλαυτία, την Κολακεία, την Λήθη, την Τεμπελιά, την Χαζομάρα, την Τρυφή, την Ηδονή και δύο θεούς τον Καλοφαγά και τον Υπναρά. Αυτοί είναι όλοι κι όλοι οι αυλικοί μου· με υπηρετούν πιστά κι έτσι κυβερνώ τα πάντα, κι απλώνω την αυτοκρατορία μου ως και πάνω στους ίδιους τους αυτοκράτορες. [...]

Πρέπει να σας δείξω τώρα πως δεν γίνεται ηρωικό κατόρθωμα χωρίς εμένα· δεν βρίσκεται καλή τέχνη που να μην την έχω εμπνεύσει εγώ η Μωρία, η Τρέλλα.

Δεν είναι τάχα στα πεδία του πολέμου που αραδιάζονται ... πει να μην ανακατεύεσαι με την σοφία. Γιατί, τέλος πάντων, τί τον καταδίκασε να πιει το κώνειο, αν όχι η σοφία; Κι αλήθεια, φιλοσοφούσε για τα σύννεφα και τις ιδέες, μετρούσε μαθηματικά τα πόδια του ψύλλου κι εκστασιαζόταν με το ζιζίνισμα της σκνίπας, μα δεν κατάλαβε τίποτα από την πραγματικότητα της καθημερινής ζωής. [...]

Μα τους θεούς! Κι έρχονται ύστερα απ' αυτά κι ανεβάζουν στα ουράνια το περίφημο γνωμικό του Πλάτωνα: «Ευτυχισμένες οι Πολιτείες που θα τις κυβερνούσαν φιλόσοφοι ή που οι κυβερνήτες τους θα φιλοσοφούσαν»... Το αντίθετο! [...]

Οι άνθρωποι αυτοί (οι σοφοί), στα δημόσια λειτουργήματα, περιορίζονταν να φέρνονται όπως ο γάιδαρος με τη λύρα. Αλλά και στις παραμικρές πράξεις της καθημερινής ζωής δείχνονται αδέξιοι. Κάνε σ' ένα σοφό τραπέζι, θα σου το χαλάσει ή με την κατσουφιασμένη βουβαμάρα του ή με τις πληχτικές ελληνικούρες του. Ζήτησέ του να χορέψει: λες γκαμήλα που κουνά τα πισινά της. Τράβηξέ τον στο θέατρο: τα μούτρα του μονάχα θα κόψουν τα κέφια του κοινού... Έχει κάποια αγορά, ένα συμβόλαιο, κοντολογής να κάνει κάτι από τις απαραίτητες πράξεις που ζητά η καθημερινή ζωή; Ε! τότε δεν συμπεριφέρεται σαν άνθρωπος αυτός, αλλά σαν κούτσουρο! [...]

Ποια Δημοκρατία κυβερνήθηκε ποτέ με τους νόμους του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη ή τα διδάγματα του Σωκράτη; Καμία! Μόνο η Δόξα κινεί τα νήματα [...] Κανείς άλλος από τη μάταιη δόξα: μια πολύ γλυκειά Σειρήνα που δεν παύουν να την αναθεματίζουν οι σοφοί! «Μα υπάρχει πιο παράλογο», λένε οι σοφοί, «απ' το να παρακαλάς για μια θέση κολακεύοντας το λαό, ν' αγοράζεις τις ψήφους με κεράσματα, να κυνηγάς τα χειροκροτήματα που σκορπούν τόσοι τρελοί, να χαίρεσαι όταν σε ζητωκραυγάζουν, να σε σηκώνουν θριαμβευτικά στα χέρια σαν είδωλο ή να κοιτάζεσαι φτιαγμένος μπρούτζινο άγαλμα στην Αγορά; Βάλε τώρα και τα δανεισμένα επίθετα, τις θεϊκές τιμές σ' αυτό το ανθρωπάκι, και τις δημόσιες τελετές στις οποίες οι πιο εγκληματικοί τύραννοι αποθεώνονται. Τρέλες, που για να γελάσεις με δαύτες, ένας Δημόκριτος δεν θα σου έφτανε».

Ποιος λέει το αντίθετο; Απ' αυτές όμως τις τρέλες γεννήθηκαν τα ηρωικά κατορθώματα που τόσες και τόσες σελίδες τ' ανεβάζουν στους ουρανούς· η τρέλλα (η μωρία) γεννά τις πολιτείες, αυτή βαστά τις αυτοκρατορίες, τις αρ-

μα, ν' απαιτεί από τους υπουργούς και τους δικαστές του να είναι ακέραιοι άνθρωποι, να ξέρει πως απάνω του είναι καρφωμένα όλα τα μάτια, και με την ενάρετη ζωή του, σαν καλό αστέρι, μπορεί να σώσει τους ανθρώπους ή, σαν όλεθρος κομήτης, να φέρει την καταστροφή. Γιατί, τα κουσούρια των άλλων δεν τα προσέχουν τόσο, και η επίδρασή τους δεν είναι μεγάλη· μα ο ηγεμόνας έχει τέτοια θέση, που και το παραμικρό στραβοπάτημά του από τον ίσιο δρόμο, γίνεται κακό παράδειγμα κι απλώνεται αμέσως σ' όλους τους ανθρώπους σα θανατικό. [...]

Αλήθεια λέω, αν ένας ηγεμόνας τα καλοζύγιζε όλα αυτά κι άλλα παρόμοια, –κι αυτό θα έπρεπε να το κάνει, αν ήταν μυαλωμένος–, δεν θα μπορούσε να ευχαριστηθεί μήτε τον ύπνο, μήτε το φαΐ.

Αλλά να, που χάρη σε εμένα, τις έγνοιες αυτές τις αφήνουν στους θεούς και φροντίζουν μόνο για τις δικές τους απολαύσεις. [...] Έτσι, έχουμε έναν ηγεμόνα σας κι αυτούς που βλέπουμε συχνά: αγνοεί τους νόμους, εχθρεύεται σχεδόν το καλό του λαού γιατί γυρεύει μόνο το δικό του, παραδίνεται στις απολαύσεις, σιχαίνεται τη μόρφωση, μάχεται την ελευθερία και την αλήθεια, γράφει στα παλιά του τα παπούτσια τη σωτηρία της χώρας και δε λογαριάζει για νόμιμα παρά μόνο τα πάθη του και τα συμφεροντά του... [...]

τρια της ευτυχίας, που οι Λατίνοι ονομάζουν Stultitia και οι Έλληνες Μωρία...

Αχάριστη φάρα οι άνθρωποι, μα την αλήθεια! Μπορεί να είναι οι καλύτεροι οπαδοί μου, όμως, δημόσια τ' όνομά μου το σέρνουν κατάμουτρα στους άλλους σαν βρισιά. Ε, λοιπόν, αυτούς που είναι πιο τρελλοί, μωρότατοι, και θέλουν από πάνω να περνούν και για σοφοί, για Θαλήδες, εμείς θα πρέπει να τους λέμε μωρόσοφους. Δεν έχω δίκιο;

[...]

Μήτε το Χάος, μήτε ο Άδης, μήτε ο Κρόνος, μήτε ο Ιαπετός, μήτε κανένας απ' αυτούς τους ξεπεσμένους και σκουριασμένους θεούς είναι ο πατέρας μου. Με γέννησε ο Πλούτος, μόνος πατέρας ανθρώπων και θεών, και να με συμπαθά ο Ησίοδος κι ο Όμηρος, ακόμα κι ο Δίας. Μ' ένα γνέψιμο του πατέρα μου του Πλούτου, σήμερα όπως και παλιά, όλος ο κόσμος έρχεται τ' απάνω κάτω, εμ ιερός εμ βέβηλος. Αυτός κανονίζει με τα κέφια του πολέμους, ειρήνη, κυβερνήσεις, συμβούλια, δικαστήρια, συνελεύσεις, γάμους, συνθήκες, συμμαχίες, νόμους, τέχνες, αγώνες, απολαύσεις, δουλειές, –ωχ, μου κόπηκε η ανάσα–, κοντολογής, όλες τις δημόσιες κι ιδιωτικές υποθέσεις των ανθρώπων.

[...] Μητέρα μου η Ήβη, με βύζαξαν η νύμφη Μέθη, κόρη του Βάκχου και η Απαιδευσιά κόρη του Πάνα [...] και έχω συντροφιά πλήθος αυλικών: Την Φιλαυτία, την Κολακεία, την Λήθη, την Τεμπελιά, την Χαζομάρα, την Τρυφή, την Ηδονή και δύο θεούς τον Καλοφαγά και τον Υπναρά. Αυτοί είναι όλοι κι όλοι οι αυλικοί μου· με υπηρετούν πιστά κι έτσι κυβερνώ τα πάντα, κι απλώνω την αυτοκρατορία μου ως και πάνω στους ίδιους τους αυτοκράτορες. [...]

Πρέπει να σας δείξω τώρα πως δεν γίνεται ηρωικό κατόρθωμα χωρίς εμένα· δεν βρίσκεται καλή τέχνη που να μην την έχω εμπνεύσει εγώ η Μωρία, η Τρέλλα.

Δεν είναι τάχα στα πεδία του πολέμου που σοδιάζονται τ' ανδραγαθήματα; Υπάρχει ωστόσο πιο μεγάλη τρέλλα από τ' αρχίνισμα, για δεν ξέρω ποιους λόγους, μιας μάχης, απ' όπου και τα δυο στρατόπεδα βγαίνουν στο τέλος πιο πολύ ζημιωμένα παρά κερδισμένα; Άνθρωποι σκοτώνονται και κανείς δεν τους λογαριάζει, σα να 'ταν απ' τα Μέγαρα. Αλλά όταν οι σιδερόφραχτοι στρατοί αντικρίζονται, κι αντηχούν οι στριγγές σάλπιγγες, σε τί θα ωφελούσαν, σας παρακαλώ, εκείνοι οι σοφοί, οι εξαντλημένοι απ' τη μελέτη, με το λίγο αίμα που τους απόμεινε, φτωχό και κρύο, όσο για ν' ανασαίνουν; Τότε χρειάζονται άντρες χοντροί και παχουλοί, με λίγο μυαλό και πολύ κουράγιο. Ή μπας και προτιμάτε το Δημοσθένη στρατιώτη, που θυμήθηκε τη συμβουλή του Αρχίλοχου, πέταξε την ασπίδα του και το 'βαλε στα πόδια μόλις φάνηκε ο εχθρός; Δειλός στον πόλεμο, όσο δεινός ήταν στη ρητορική.

Θα μου πείτε ότι παίζει πολύ σπουδαίο ρόλο η εξυ-

λόσοφοι ή που οι κυβερνήτες τους θα φιλοσοφούσαν»... Το αντίθετο! [...]

Οι άνθρωποι αυτοί (οι σοφοί), στα δημόσια λειτουργήματα, περιορίζονταν να φέρνονται όπως ο γάιδαρος με τη λύρα. Αλλά και στις παραμικρές πράξεις της καθημερινής ζωής δείχνονται αδέξιοι. Κάνε σ' ένα σοφό τραπέζι, θα σου το χαλάσει ή με την κατσουφιασμένη βουβαμάρα του ή με τις πληχτικές ελληνικούρες του. Ζήτησέ του να χορέψει: λες γκαμήλα που κουνά τα πισινά της. Τράβηξέ τον στο θέατρο: τα μούτρα του μονάχα θα κόψουν τα κέφια του κοινού... Έχει κάποια αγορά, ένα συμβόλαιο, κοντολογής να κάνει κάτι από τις απαραίτητες πράξεις που ζητά η καθημερινή ζωή; Ε! τότε δεν συμπεριφέρεται σαν άνθρωπος αυτός, αλλά σαν κούτσουρο! [...]

Ποια Δημοκρατία κυβερνήθηκε ποτέ με τους νόμους του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη ή τα διδάγματα του Σωκράτη; Καμία! Μόνο η Δόξα κινεί τα νήματα [...] Κανείς άλλος από τη μάταιη δόξα: μια πολύ γλυκειά Σειρήνα που δεν παύουν να την αναθεματίζουν οι σοφοί! «Μα υπάρχει πιο παράλογο», λένε οι σοφοί, «απ' το να παρακαλάς για μια θέση κολακεύοντας το λαό, ν' αγοράζεις τις ψήφους με κεράσματα, να κυνηγάς τα χειροκροτήματα που σκορπούν τόσοι τρελοί, να χαίρεσαι όταν σε ζητωκραυγάζουν, να σε σηκώνουν θριαμβευτικά στα χέρια σαν είδωλο ή να κοιτάζεσαι φτιαγμένος μπρούτζινο άγαλμα στην Αγορά; Βάλε τώρα και τα δανεισμένα επίθετα, τις θεϊκές τιμές σ' αυτό το ανθρωπάκι, και τις δημόσιες τελετές στις οποίες οι πιο εγκληματικοί τύραννοι αποθεώνονται. Τρέλες, που για να γελάσεις με δαύτες, ένας Δημόκριτος δεν θα σου έφτανε».

Ποιος λέει το αντίθετο; Απ' αυτές όμως τις τρέλες γεννήθηκαν τα ηρωικά κατορθώματα που τόσες και τόσες σελίδες τ' ανεβάζουν στους ουρανούς· η τρέλλα (η μωρία) γεννά τις πολιτείες, αυτή βαστά τις αυτοκρατορίες, τις αρχές, τη θρησκεία, τις βουλές και τα δικαστήρια. Ολόκληρη η ζωή του ανθρώπου δεν είναι τίποτ' άλλο από ένα παιχνίδι της τρέλλας. [...]

Οι πιο μεγάλοι βασιλιάδες προτιμάνε τους τρελούς από τους αγέλαστους σοφούς, που τους συντηρούν, ωστόσο, από συνήθεια, για το γόητρο. Οι σοφοί δεν κομπιάζουν να πούνε τσουχτερές αλήθειες που συχνά πληγώνουν τα ντελικάτα αυτιά των βασιλιάδων, ενώ οι τζουτζέδες τούς δίνουν με απλοχεριά το μόνο που γυρεύουνε: διασκέδαση, χαμόγελα, χάχανα και χαρές. [...] Τα αυτιά του ηγεμόνα την αλήθεια την σιχαίνονται· αν αποφεύγουν τους γνωστικούς, είναι γιατί φοβούνται μη λάχει κανένας πιο ντόμπρος και τολμήσει να τους πει αλήθειες κι όχι κολακείες. [...]

Θέλω να σας μιλήσω για τους βασιλιάδες και τους πρίγκιπες αυλικούς· αυτοί τουλάχιστον, με την ειλικρίνεια που ταιριάζει σ' ελεύθερους ανθρώπους, με λατρεύουν

μα, ν' απαιτεί από τους υπουργούς και τους δικαστές του να είναι ακέραιοι άνθρωποι, να ξέρει πως απάνω του είναι καρφωμένα όλα τα μάτια, και με την ενάρετη ζωή του, σαν καλό αστέρι, μπορεί να σώσει τους ανθρώπους ή, σαν όλεθρος κομήτης, να φέρει την καταστροφή. Γιατί, τα κουσούρια των άλλων δεν τα προσέχουν τόσο, και η επίδρασή τους δεν είναι μεγάλη· μα ο ηγεμόνας έχει τέτοια θέση, που και το παραμικρό στραβοπάτημά του από τον ίσιο δρόμο, γίνεται κακό παράδειγμα κι απλώνεται αμέσως σ' όλους τους ανθρώπους σα θανατικό. [...]

Αλήθεια λέω, αν ένας ηγεμόνας τα καλοζύγιζε όλα αυτά κι άλλα παρόμοια, –κι αυτό θα έπρεπε να το κάνει, αν ήταν μυαλωμένος–, δεν θα μπορούσε να ευχαριστηθεί μήτε τον ύπνο, μήτε το φαΐ.

Αλλά να, που χάρη σε εμένα, τις έγνοιες αυτές τις αφήνουν στους θεούς και φροντίζουν μόνο για τις δικές τους απολαύσεις. [...] Έτσι, έχουμε έναν ηγεμόνα σας κι αυτούς που βλέπουμε συχνά: αγνοεί τους νόμους, εχθρεύεται σχεδόν το καλό του λαού γιατί γυρεύει μόνο το δικό του, παραδίνεται στις απολαύσεις, σιχαίνεται τη μόρφωση, μάχεται την ελευθερία και την αλήθεια, γράφει στα παλιά του τα παπούτσια τη σωτηρία της χώρας και δε λογαριάζει για νόμιμα παρά μόνο τα πάθη του και τα συμφεροντά του... [...]

Τι να πω τώρα για τους αυλικούς; Γενικά, δεν έχει πιο πουλημένους, δουλικούς, χαζούς και πρόστυχους απ' αυτούς, [...] διαρκώς φτιασιδώνονται και κολακεύουν χαριτωμένα. [...]

Στην συνέχεια αναφέρεται με τον ίδιο τρόπο στους πάπες, τους καρδινάλιους και τους επισκόπους, στους πολέμους που κήρυξε η εκκλησία.

Τους ηγεμόνες συναγωνίζονται οι ποντίφηκες, οι καρδινάλιοι, οι επίσκοποι. [...] Η χριστιανική Εκκλησία μ' αίμα θεμελιώθηκε, μ' αίμα στερεώθηκε και μ' αίμα μεγάλωσε· γι' αυτό ίσως κι αυτοί όλα τα κανονίζουν με το σπαθί. [...] Ο πόλεμος είναι τόσο φριχτός, που ταιριάζει στα θεριά, όχι στους ανθρώπους· είναι μανία που τη στέλνουν οι Ερινύες, έτσι τον φαντάστηκαν οι ποιητές· είναι πανούκλα που σκορπάει παντού όπου περάσει τη διαφθορά· είναι

βέβηλος. Αυτός κανονίζει με τα κέφια του πολέμους, ειρήνη, κυβερνήσεις, συμβούλια, δικαστήρια, συνελεύσεις, γάμους, συνθήκες, συμμαχίες, νόμους, τέχνες, αγώνες, απολαύσεις, δουλειές, –ωχ, μου κόπηκε η ανάσα–, κοντολογής, όλες τις δημόσιες κι ιδιωτικές υποθέσεις των ανθρώπων.

[...] Μητέρα μου η Ήβη, με βύζαξαν η νύμφη Μέθη, κόρη του Βάκχου και η Απαιδευσιά κόρη του Πάνα [...] και έχω συντροφιά πλήθος αυλικών: Την Φιλαυτία, την Κολακεία, την Λήθη, την Τεμπελιά, την Χαζομάρα, την Τρυφή, την Ηδονή και δύο θεούς τον Καλοφαγά και τον Υπναρά. Αυτοί είναι όλοι κι όλοι οι αυλικοί μου· με υπηρετούν πιστά κι έτσι κυβερνώ τα πάντα, κι απλώνω την αυτοκρατορία μου ως και πάνω στους ίδιους τους αυτοκράτορες. [...]

Πρέπει να σας δείξω τώρα πως δεν γίνεται ηρωικό κατόρθωμα χωρίς εμένα· δεν βρίσκεται καλή τέχνη που να μην την έχω εμπνεύσει εγώ η Μωρία, η Τρέλλα.

Δεν είναι τάχα στα πεδία του πολέμου που σοδιάζονται τ' ανδραγαθήματα; Υπάρχει ωστόσο πιο μεγάλη τρέλλα από τ' αρχίνισμα, για δεν ξέρω ποιούς λόγους, μιας μάχης, απ' όπου και τα δυο στρατόπεδα βγαίνουν στο τέλος πιο πολύ ζημιωμένα παρά κερδισμένα; Άνθρωποι σκοτώνονται και κανείς δεν τους λογαριάζει, σα να 'ταν απ' τα Μέγαρα. Αλλά όταν οι σιδερόφραχτοι στρατοί αντικρίζονται, κι αντηχούν οι στριγγές σάλπιγγες, σε τί θα ωφελούσαν, σας παρακαλώ, εκείνοι οι σοφοί, οι εξαντλημένοι απ' τη μελέτη, με το λίγο αίμα που τους απόμεινε, φτωχό και κρύο, όσο για ν' ανασαίνουν; Τότε χρειάζονται άντρες χοντροί και παχουλοί, με λίγο μυαλό και πολύ κουράγιο. Ή μπας και προτιμάτε το Δημοσθένη στρατιώτη, που θυμήθηκε τη συμβουλή του Αρχίλοχου, πέταξε την ασπίδα του και το 'βαλε στα πόδια μόλις φάνηκε ο εχθρός; Δειλός στον πόλεμο, όσο δεινός ήταν στη ρητορική.

Θα μου πείτε ότι παίζει πολύ σπουδαίο ρόλο η εξυπνάδα στον πόλεμο. Αν την έχει ο στρατηγός, συμφωνώ· όμως, και πάλι, εξυπνάδα στρατιώτη, όχι φιλόσοφου· όσο για τα ρέστα, παράσιτοι, ρουφιάνοι, λωποδύτες, ληστές, χερομάχοι, ηλίθιοι, μπαταξήδες, κοντολογίς το κατακάθι της κοινωνίας, αυτοί χρειάζονται για να γίνει σωστά ο ευγενικός πόλεμος. Κι όχι οι φιλόσοφοι που ξενυχτούν κάτω απ' την λάμπα. [...]

Ποιά δουλειά μπορούν να κάνουν στη ζωή αυτοί οι φιλόσοφοι; Καμιά. Παράδειγμα ο Σωκράτης, που το μαντείο του Απόλλωνα, –πολύ άσοφα, να λέγεται–, τον ανακήρυξε Σοφό, πρώτον και καλύτερο. [...] Λαμπρά! Μα καλύτερα θα 'κανε να εξηγήσει, πως για να ζήσεις σαν άντρας πρέ-

άλλος από τη μάταιη δόξα: μια πολύ γλυκειά Σειρήνα που δεν παύουν να την αναθεματίζουν οι σοφοί! «Μα υπάρχει πιο παράλογο», λένε οι σοφοί, «απ' το να παρακαλάς για μια θέση κολακεύοντας το λαό, ν' αγοράζεις τις ψήφους με κεράσματα, να κυνηγάς τα χειροκροτήματα που σκορπούν τόσοι τρελοί, να χαίρεσαι όταν σε ζητωκραυγάζουν, να σε σηκώνουν θριαμβευτικά στα χέρια σαν είδωλο ή να κοιτάζεσαι φτιαγμένος μπρούτζινο άγαλμα στην Αγορά; Βάλε τώρα και τα δανεισμένα επίθετα, τις θεϊκές τιμές σ' αυτό το ανθρωπάκι, και τις δημόσιες τελετές στις οποίες οι πιο εγκληματικοί τύραννοι αποθεώνονται. Τρέλες, που για να γελάσεις με δαύτες, ένας Δημόκριτος δεν θα σου έφτανε».

Ποιος λέει το αντίθετο; Απ' αυτές όμως τις τρέλες γεννήθηκαν τα ηρωικά κατορθώματα που τόσες και τόσες σελίδες τ' ανεβάζουν στους ουρανούς· η τρέλλα (η μωρία) γεννά τις πολιτείες, αυτή βαστά τις αυτοκρατορίες, τις αρχές, τη θρησκεία, τις βουλές και τα δικαστήρια. Ολόκληρη η ζωή του ανθρώπου δεν είναι τίποτ' άλλο από ένα παιχνίδι της τρέλλας. [...]

Οι πιο μεγάλοι βασιλιάδες προτιμάνε τους τρελούς από τους αγέλαστους σοφούς, που τους συντηρούν, ωστόσο, από συνήθεια, για το γόητρο. Οι σοφοί δεν κομπιάζουν να πούνε τσουχτερές αλήθειες που συχνά πληγώνουν τα ντελικάτα αυτιά των βασιλιάδων, ενώ οι τζουτζέδες τούς δίνουν με απλοχεριά το μόνο που γυρεύουνε: διασκέδαση, χαμόγελα, χάχανα και χαρές. [...] Τα αυτιά του ηγεμόνα την αλήθεια την σιχαίνονται· αν αποφεύγουν τους γνωστικούς, είναι γιατί φοβούνται μη λάχει κανένας πιο ντόμπρος και τολμήσει να τους πει αλήθειες κι όχι κολακείες. [...]

Θέλω να σας μιλήσω για τους βασιλιάδες και τους πρίγκιπες αυλικούς· αυτοί τουλάχιστον, με την ειλικρίνεια που ταιριάζει σ' ελεύθερους ανθρώπους, με λατρεύουν με καθαρή καρδιά. Και τώντις, αν είχαν κι ένα δράμι μυαλό, ποια ζωή θα ήταν πιο θλιβερή από τη δική τους, που να κόβεις δρόμος μακριά; Αν το καλοζύγιζε τί χαμαλίκι αναλαβαίνει όποιος θέλει να κυβερνήσει αληθινά, κανείς δεν θα δεχόταν ν' αγοράσει την εξουσία πατώντας τον όρκο του ή σκοτώνοντας τον πατέρα του. Γιατί, μόλις πάρει στα χέρια του τα γκέμια, πρέπει να ξεχάσει τις δικές του δουλειές και να σκοτίζεται μόνο για τις δημόσιες υποθέσεις, να μην λογαριάζει παρά τι συμφέρει στον τόπο, να μην ξεμακραίνει στιγμή από τους νόμους που ο ίδιος έφτιασε και να τους εφαρμόζει πρώτα αυτός με το νι και με το σίγ-

τους δεν είναι μεγάλη· μα ο ηγεμόνας έχει τέτοια θέση, που και το παραμικρό στραβοπάτημά του από τον ίσιο δρόμο, γίνεται κακό παράδειγμα κι απλώνεται αμέσως σ' όλους τους ανθρώπους σα θανατικό. [...]

Αλήθεια λέω, αν ένας ηγεμόνας τα καλοζύγιζε όλα αυτά κι άλλα παρόμοια, –κι αυτό θα έπρεπε να το κάνει, αν ήταν μυαλωμένος–, δεν θα μπορούσε να ευχαριστηθεί μήτε τον ύπνο, μήτε το φαΐ.

Αλλά να, που χάρη σε εμένα, τις έγνοιες αυτές τις αφήνουν στους θεούς και φροντίζουν μόνο για τις δικές τους απολαύσεις. [...] Έτσι, έχουμε έναν ηγεμόνα σας κι αυτούς που βλέπουμε συχνά: αγνοεί τους νόμους, εχθρεύεται σχεδόν το καλό του λαού γιατί γυρεύει μόνο το δικό του, παραδίνεται στις απολαύσεις, σιχαίνεται τη μόρφωση, μάχεται την ελευθερία και την αλήθεια, γράφει στα παλιά του τα παπούτσια τη σωτηρία της χώρας και δε λογαριάζει για νόμιμα παρά μόνο τα πάθη του και τα συμφεροντά του... [...]

Τι να πω τώρα για τους αυλικούς; Γενικά, δεν έχει πιο πουλημένους, δουλικούς, χαζούς και πρόστυχους απ' αυτούς, [...] διαρκώς φτιασιδώνονται και κολακεύουν χαριτωμένα. [...]

Στην συνέχεια αναφέρεται με τον ίδιο τρόπο στους πάπες, τους καρδινάλιους και τους επισκόπους, στους πολέμους που κήρυξε η εκκλησία.

Τους ηγεμόνες συναγωνίζονται οι ποντίφηκες, οι καρδινάλιοι, οι επίσκοποι. [...] Η χριστιανική Εκκλησία μ' αίμα θεμελιώθηκε, μ' αίμα στερεώθηκε και μ' αίμα μεγάλωσε· γι' αυτό ίσως κι αυτοί όλα τα κανονίζουν με το σπαθί. [...] Ο πόλεμος είναι τόσο φριχτός, που ταιριάζει στα θεριά, όχι στους ανθρώπους· είναι μανία που τη στέλνουν οι Ερινύες, έτσι τον φαντάστηκαν οι ποιητές· είναι πανούκλα που σκορπάει παντού όπου περάσει τη διαφθορά· είναι άδικος, αφού οι χειρότεροι ληστές είναι συχνά κι οι καλύτεροι στρατιώτες· είναι ασέβεια που δεν έχει καμιά δουλειά με το Χριστό. Οι Πάπες, ωστόσο, τα παραμελούν όλα κι ασχολούνται μόνο με τον πόλεμο.

Στο τέλος του βιβλίου η Τρέλλα καταλήγει:

Μα ξεχάστηκα τόση ώρα, ξεπέρασα τα όρια! Ε, λοιπόν, αν νομίζετε πως το παρακάνα στην αυθάδεια και στην πολυλογία, να σκεφτείτε πως σας μίλησα σαν τρελή και σαν ... γυναίκα...

Αναρχία και Ζωή

Αλέξανδρος Σαπίρο

Ο Αλέξανδρος («Σάσα») Σαπίρο, (1890-1942), γνωστός επίσης και με τα ψευδώνυμα Αλεξάντερ Τανάροφ, Σάσα Πιότρ και Σεργκέι, ήταν Ουκρανός αναρχικός επαναστάτης και πατέρας του περίφημου μαθηματικού του 20ου αιώνα, Αλέξανδρου Γκρόθεντικ.

Πρώτα χρόνια και ρωσικές επαναστάσεις

Γεννημένος σε οικογένεια χασιδικών στην, εβραϊκή κυρίως, συνοριακή ρωσική πόλη Νοβοζίβκοβ το 1889 ή το 1890, ο Αλέξανδρος Σαπίρο μεγάλωσε μοιάζοντας περισσότερο να προέρχεται από το φτωχό προλεταριάτο παρά από τη δική του αστική οικογένεια. Το 1904, στην ηλικία των δεκατεσσάρων, εγκαταλείπει την πόλη και προσχωρεί σε μια ένοπλη αναρχική ομάδα (παρόμοια με την Τσερνον ταγιέντσυ=Chernodajentsy), η οποία περικυκλώθηκε από τις δυνάμεις καταστολής το 1905, μετά από μια ανεπιτυχή προσπάθεια να δολοφονήσει τον Τσάρο Νικόλαο Β'. Όλοι εκτελούνται, εκτός από τον Σαπίρο, στον οποίο δίνεται χάρη λόγω του νεαρού της ηλικίας του, καταδικάζεται, όμως, σε ισόβια και στέλνεται να σαπίσει σε ένα μπουντρούμι στη Μόσχα.

Μη αποδεχόμενος την κατάσταση αργού θανάτου εξασφάλισε, με την μεσολάβηση ενός φίλου, την μεταφορά του στο Γιαροσλάβλ, όπου έμεινε για δώδεκα χρόνια. Είναι εδώ που πυροβολήθηκε στο αριστερό του χέρι κατά την προσπάθειά του να δραπετεύσει, με αποτέλεσμα τον ακρωτηριασμό του. Μετά από μια απόπειρα αυτοκτονίας, περνά ολόκληρο το έτος 1914 σε απομόνωση.

Με την κατάρρευση του τσαρικού καθεστώτος στη Ρωσία, το 1917, ο Σαπίρο απελευθερώνεται και χαιρετίζεται ως εθνικός ήρωας.

Ο Σαπίρο είναι ένας από τους αναρχικούς που μίλησαν εναντίον του αντιπροσωπευτικού συστήματος για την εκλογή της Συντακτικής Συνέλευσης που πρότεινε η Ρωσική Προσωρινή Κυβέρνηση του Αλεξάντερ Κερένσκι, γράφοντας ότι «κανένα κοινοβούλιο δεν μπορεί να σπάσει το δρόμο προς την ελευθερία, ότι η καλή κοινωνία μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μέσα από την κατάργηση κάθε

το Μαύρο Στρατό του Νέστορ Μαχνό. Ο Σαπίρο διεξάγει μια οδυνηρή ζωή στη Ρωσία μεταξύ 1917 και 1921, σε μια ατμόσφαιρα αυξανόμενης καταστολής των αναρχικών από το μπολσεβίκικο καθεστώς. Παντρεύεται μια γυναίκα εβραϊκής καταγωγής, την Ραχήλ, με την οποία αποκτά ένα γιο, τον Δωδέκ. Σε μια προσπάθεια να αποφύγει την σύλληψή του από τους Μπολσεβίκους, φεύγει το 1921 για το Μινσκ, όπου συναντάται και δέχεται χρηματική υποστήριξη από τον Αλέξανδρο Μπέρκμαν. Με τη βοήθεια μιας εβραίας γυναίκας, της Λίχ (Leah), ο Σαπίρο διασχίζει τότε τα ρωσο-πολωνικά σύνορα χρησιμοποιώντας πλαστά χαρτιά με το όνομα Αλέξανδρος Τανάροφ.

Η ζωή στην Ευρώπη, η οικογένεια και ο θάνατος

Το 1922 φθάνει στο Βερολίνο, όπου παραμένει μακρυά από τις κακοτοπιές του Παρισιού και του Βελγίου, μέχρι το 1924. Εκεί υιοθετεί το όνομα Sascha Piotr και κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1920 συμμετέχει ενεργά στο αναρχικό κίνημα και το 1928 γίνεται φίλος με τους εξέχοντες Ισπανούς αναρχοσυνδικαλιστές Φρανσίσκο Ασκάζο και Μπουεναβεντούρα Ντουρούτι, τον Ιταλό αναρχικό Francesco Ghezzi και τον γερμανό συγγραφέα Theodor Plievier, ο οποίος αφιέρωσε το μυθιστόρημα Stienka Rasin του 1927 στον Σαπίρο. Στο Παρίσι, είναι τακτικός θαμώνας στο Cafι Dome του καλλιτέχνη, ενώ γίνεται φίλος με τον δημοσιογράφο και καλλιτέχνη Aron Brzezinski, ο οποίος έκανε μια χάλκινη προτομή του, καθώς και τον συγγραφέα Scholem Asch. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ήταν σπάνια σε επαφή με τον Μαχνό και τον πλατφορμιστή του ομίλου Dielo Truda, με έδρα το Παρίσι. Ο Σαπίρο είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη, μαζί με τους Sιbastien Faure, Ugo Fedeli και Henryk Walecki, των Διεθνών Εργασιών των Αναρχικών Εκδόσεων (International Works of Anarchist Editions) που εδρεύουν στο Παρίσι. Συμμετέχει με τουλάχιστον δύο άρθρα στη δημοσίευση

δεύτερης Ισπανικής Δημοκρατίας, μετά την οποία ο ίδιος και η σύζυγός του διασχίζουν τα γαλλικά σύνορα και φυλακίζεται στο στρατόπεδο Vernet με τους συντρόφους του. Οι Heydorns είχαν φροντίσει τον γιο του Αλέξανδρο στο Βερολίνο για περίπου επτά χρόνια, αλλά αποφάσισαν τον Μάιο του 1939, λίγο πριν την είσοδο της Γαλλίας στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ότι ήταν πολύ επικίνδυνο να τον κρατήσουν άλλο και έτσι τον βάζουν σε τρένο για να βρει τους γονείς του στο Παρίσι. Στο κατεχόμενο Παρίσι, ο Σαπίρο είναι ελεύθερος για μικρό χρονικό διάστημα, συνεχώς ενεργός στο αναρχικό κίνημα, μέχρι που συλλαμβάνεται και αποστέλλεται στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Άουσβιτς το 1942, όπου και δολοφονείται από τους Ναζί.

Πηγή: https://wikivisually.com/wiki/Sascha_Schapiro

Μετάφραση-απόδοση: Π.

Πρώτα χρόνια και ρωσικές επαναστάσεις

Γεννημένος σε οικογένεια χασιδικών στην, εβραϊκή κυρίως, συνοριακή ρωσική πόλη Νοβοζίβκοβ το 1889 ή το 1890, ο Αλέξανδρος Σαπίρο μεγάλωσε μοιάζοντας περισσότερο να προέρχεται από το φτωχό προλεταριάτο παρά από τη δική του αστική οικογένεια. Το 1904, στην ηλικία των δεκατεσσάρων, εγκαταλείπει την πόλη και προσχωρεί σε μια ένοπλη αναρχική ομάδα (παρόμοια με την Τσερνον ταγιέντσυ=Chernodajentsy), η οποία περικυκλώθηκε από τις δυνάμεις καταστολής το 1905, μετά από μια ανεπιτυχή προσπάθεια να δολοφονήσει τον Τσάρο Νικόλαο Β'. Όλοι εκτελούνται, εκτός από τον Σαπίρο, στον οποίο δίνεται χάρη λόγω του νεαρού της ηλικίας του, καταδικάζεται, όμως, σε ισόβια και στέλνεται να σαπίσει σε ένα μπουντρούμι στη Μόσχα.

Μη αποδεχόμενος την κατάσταση αργού θανάτου εξασφάλισε, με την μεσολάβηση ενός φίλου, την μεταφορά του στο Γιαροσλάβλ, όπου έμεινε για δώδεκα χρόνια. Είναι εδώ που πυροβολήθηκε στο αριστερό του χέρι κατά την προσπάθειά του να δραπετεύσει, με αποτέλεσμα τον ακρωτηριασμό του. Μετά από μια απόπειρα αυτοκτονίας, περνά ολόκληρο το έτος 1914 σε απομόνωση.

Με την κατάρρευση του τσαρικού καθεστώτος στη Ρωσία, το 1917, ο Σαπίρο απελευθερώνεται και χαιρετίζεται ως εθνικός ήρωας.

Ο Σαπίρο είναι ένας από τους αναρχικούς που μίλησαν εναντίον του αντιπροσωπευτικού συστήματος για την εκλογή της Συντακτικής Συνέλευσης που πρότεινε η Ρωσική Προσωρινή Κυβέρνηση του Αλεξάντερ Κερένσκι, γράφοντας ότι «κανένα κοινοβούλιο δεν μπορεί να σπάσει το δρόμο προς την ελευθερία, ότι η καλή κοινωνία μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μέσα από την κατάργηση κάθε εξουσίας». Αποκτά φιλικές σχέσεις με τους αναρχικούς επαναστάτες Λεβ Τσερνίι και Μαρία Νικηφόροβα και αναδεικνύεται σε ηγετικό πρόσωπο βαριά οπλισμένων αναρχικών που αγωνίζονται στην Ουκρανία και συνδέονται με

για, τον Δώσεκ. Σε μια προσπάθεια να αποφύγει την σύλληψή του από τους Μπολσεβίκους, φεύγει το 1921 για το Μινσκ, όπου συναντάται και δέχεται χρηματική υποστήριξη από τον Αλέξανδρο Μπέρκμαν. Με τη βοήθεια μιας εβραίας γυναίκας, της Λίχ (Leah), ο Σαπίρο διασχίζει τότε τα ρωσο-πολωνικά σύνορα χρησιμοποιώντας πλαστά χαρτιά με το όνομα Αλέξανδρος Τανάροφ.

Η ζωή στην Ευρώπη, η οικογένεια και ο θάνατος

Το 1922 φθάνει στο Βερολίνο, όπου παραμένει μακρυά από τις κακοτοπιές του Παρισιού και του Βελγίου, μέχρι το 1924. Εκεί υιοθετεί το όνομα Sascha Piotr και κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1920 συμμετέχει ενεργά στο αναρχικό κίνημα και το 1928 γίνεται φίλος με τους εξέχοντες Ισπανούς αναρχοσυνδικαλιστές Φρανσίσκο Ασκάζο και Μπουεναβεντούρα Ντουρούτι, τον Ιταλό αναρχικό Francesco Ghezzi και τον γερμανό συγγραφέα Theodor Plievier, ο οποίος αφιέρωσε το μυθιστόρημα Stienka Rasin του 1927 στον Σαπίρο. Στο Παρίσι, είναι τακτικός θαμώνας στο Cafi Dome του καλλιτέχνη, ενώ γίνεται φίλος με τον δημοσιογράφο και καλλιτέχνη Aron Brzezinski, ο οποίος έκανε μια χάλκινη προτομή του, καθώς και τον συγγραφέα Scholem Asch. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ήταν σπάνια σε επαφή με τον Μαχνό και τον πλατφορμιστή του ομίλου Dielo Truda, με έδρα το Παρίσι. Ο Σαπίρο είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη, μαζί με τους Sιbastien Faure, Ugo Fedeli και Henryk Walecki, των Διεθνών Εργασιών των Αναρχικών Εκδόσεων (International Works of Anarchist Editions) που εδρεύουν στο Παρίσι. Συμμετέχει με τουλάχιστον δύο άρθρα στη δημοσίευση που εκπονήθηκε εκείνη την εποχή από τον αναρχικό Severin Ferandel.

Ο Σαπίρο συνδέεται με την αναρχική δημοσιογράφο Hanka Grothendieck, που ήταν τότε παντρεμένη με τον αριστερό δημοσιογράφο Alf Raddatz, μέσω του κινήματος στο Βερολίνο, ενώ εργαζέται ως φωτογράφος του δρόμου. Λόγω του ολοένα αυξανόμενου αντισημιτικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη την εποχή εκείνη, το ζευγάρι αποφάσισε να δώσει στον γιο τους Αλέξανδρο το επώνυμο της οικογένειας της μεσαίας τάξης του Αμβούργου Grothendieck. Αναγκασμένοι να εγκαταλείψουν τη Γερμανία μετά την άνοδο στην εξουσία του Αδόλφου Χίτλερ και

δεύτερης Ισπανικής Δημοκρατίας, μετά την οποία ο ίδιος και η σύζυγός του διασχίζουν τα γαλλικά σύνορα και φυλακίζεται στο στρατόπεδο Vernet με τους συντρόφους του. Οι Heydorns είχαν φροντίσει τον γιο του Αλέξανδρο στο Βερολίνο για περίπου επτά χρόνια, αλλά αποφάσισαν τον Μάιο του 1939, λίγο πριν την είσοδο της Γαλλίας στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ότι ήταν πολύ επικίνδυνο να τον κρατήσουν άλλο και έτσι τον βάζουν σε τρένο για να βρει τους γονείς του στο Παρίσι. Στο κατεχόμενο Παρίσι, ο Σαπίρο είναι ελεύθερος για μικρό χρονικό διάστημα, συνεχώς ενεργός στο αναρχικό κίνημα, μέχρι που συλλαμβάνεται και αποστέλλεται στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Άουσβιτς το 1942, όπου και δολοφονείται από τους Ναζί.

Πηγή: https://wikivisually.com/wiki/Sascha_Schapiro

Μετάφραση-απόδοση: Π.

ντρούμι στη Μόσχα.

Μη αποδεχόμενος την κατάσταση αργού θανάτου εξασφάλισε, με την μεσολάβηση ενός φίλου, την μεταφορά του στο Γιαροσλάβλ, όπου έμεινε για δώδεκα χρόνια. Είναι εδώ που πυροβολήθηκε στο αριστερό του χέρι κατά την προσπάθειά του να δραπετεύσει, με αποτέλεσμα τον ακρωτηριασμό του. Μετά από μια απόπειρα αυτοκτονίας, περνά ολόκληρο το έτος 1914 σε απομόνωση.

Με την κατάρρευση του τσαρικού καθεστώτος στη Ρωσία, το 1917, ο Σαπίρο απελευθερώνεται και χαιρετίζεται ως εθνικός ήρωας.

Ο Σαπίρο είναι ένας από τους αναρχικούς που μίλησαν εναντίον του αντιπροσωπευτικού συστήματος για την εκλογή της Συντακτικής Συνέλευσης που πρότεινε η Ρώσικη Προσωρινή Κυβέρνηση του Αλεξάντερ Κερένσκι, γράφοντας ότι «κανένα κοινοβούλιο δεν μπορεί να σπάσει το δρόμο προς την ελευθερία, ότι η καλή κοινωνία μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μέσα από την κατάργηση κάθε εξουσίας». Αποκτά φιλικές σχέσεις με τους αναρχικούς επαναστάτες Λεβ Τσερνί και Μαρία Νικηφόροβα και αναδεικνύεται σε ηγετικό πρόσωπο βαριά οπλισμένων αναρχικών που αγωνίζονται στην Ουκρανία και συνδέονται με ντες Ισπανούς αναρχοσυνδικαλιστές Φρανσίσκο Ασκάζο και Μπουεναβεντούρα Ντουρούτι, τον Ιταλό αναρχικό Francesco Ghezzi και τον γερμανό συγγραφέα Theodor Plievier, ο οποίος αφιέρωσε το μυθιστόρημα Stienka Rasin του 1927 στον Σαπίρο. Στο Παρίσι, είναι τακτικός θαμώνας στο Cafι Dome του καλλιτέχνη, ενώ γίνεται φίλος με τον δημοσιογράφο και καλλιτέχνη Aron Brzezinski, ο οποίος έκανε μια χάλκινη προτομή του, καθώς και τον συγγραφέα Scholem Asch. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ήταν σπάνια σε επαφή με τον Μαχνό και τον πλατφορμιστή του ομίλου Dielo Truda, με έδρα το Παρίσι. Ο Σαπίρο είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη, μαζί με τους Sιbastien Faure, Ugo Fedeli και Henryk Walecki, των Διεθνών Εργασιών των Αναρχικών Εκδόσεων (International Works of Anarchist Editions) που εδρεύουν στο Παρίσι. Συμμετέχει με τουλάχιστον δύο άρθρα στη δημοσίευση που εκπονήθηκε εκείνη την εποχή από τον αναρχικό Severin Ferandel.

Ο Σαπίρο συνδέεται με την αναρχική δημοσιογράφο Hanka Grothendieck, που ήταν τότε παντρεμένη με τον αριστερό δημοσιογράφο Alf Raddatz, μέσω του κινήματος στο Βερολίνο, ενώ εργαζόταν ως φωτογράφος του δρόμου. Λόγω του ολοένα αυξανόμενου αντισημιτικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη την εποχή εκείνη, το ζευγάρι αποφάσισε να δώσει στον γιο τους Αλέξανδρο το επώνυμο της οικογένειας της μεσαίας τάξης του Αμβούργου Grothendieck. Αναγκασμένοι να εγκαταλείψουν τη Γερμανία μετά την άνοδο στην εξουσία του Αδόλφου Χίτλερ και την πρόθεση να πολεμήσουν στον προσεχή ισπανικό εμφύλιο πόλεμο, ο Σαπίρο και η γυναίκα του στέλνουν τον Αλέξανδρο να ζήσει με τους Heydorns, μια μεσαίας τάξης οικογένεια η οποία συμπαθούσε τους αναρχικούς, το 1933. Φθάνοντας στην Ισπανία, με το ψευδώνυμο Sascha Pietra, ο Σαπίρο πολεμά τους φασίστες, μέχρι την ήττα της

Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ότι ήταν πολύ επικίνδυνο να τον κρατήσουν άλλο και έτσι τον βάζουν σε τρένο για να βρει τους γονείς του στο Παρίσι. Στο κατεχόμενο Παρίσι, ο Σαπίρο είναι ελεύθερος για μικρό χρονικό διάστημα, συνεχώς ενεργός στο αναρχικό κίνημα, μέχρι που συλλαμβάνεται και αποστέλλεται στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Άουσβιτς το 1942, όπου και δολοφονείται από τους Ναζί.

Πηγή: https://wikivisually.com/wiki/Sascha_Schapiro

Μετάφραση-απόδοση: Π.